

Τὰ παιδιὰ βοηθοῦνε τὴν Ἀννούλα.

Ἦταν ἡ πρώτη μέρα τοῦ σχολείου. Τὰ παιδιὰ ἔτρεξαν χαρούμενα, γιατί θ' ἀρχίσουν πάλι τὴ δουλειά. Δὲν ἦρθαν ὅμως ὅλα ἀπ' τὴν τρίτη τάξη λείπουν δύο, λείπει κι ἡ Ἀννούλα ποὺ ἦταν πέρσι ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα παιδιὰ τῆς τάξης. «Γιατί τάχα νὰ μὴν ἔρθῃ ἡ Ἀννούλα, αὐτὴ ποὺ ἀγαποῦσε τὸ σχολεῖο πιότερο ἀπ' ὅλους μας;» ἀναρωτιοῦνται τὰ παιδιὰ.

Πετάγεται τότε ἕνας μικρούλης ἀπ' τὴ δεύτερη τάξη καὶ λέει:

— Τώρα τὴν εἶδα τὴν Ἀννούλα ἀπ' τὸ παράθυρο· στεκόταν πάνω στὸ πεζοδρόμι καὶ κοιτάζε τὸ σχολεῖο.

Ἔτρεξαν τότε ὅλοι μαζί ἔξω νὰ τὴ βροῦν. Κι ἀλήθεια τὴ βρῆκαν πάνω στὸ πεζοδρόμι, ποὺ ἦταν ἀντίκρου στὸ σχολεῖο. Κρατοῦσε στὸ χέρι τὸ μαντίλι τῆς, καὶ τὰ μάτια τῆς ἦταν κόκκινα ἀπ' τὸ κλάμα.

— Γιατί δὲν ἦρθες σχολεῖο, Ἀννούλα; κι ἐμεῖς ρωτούσαμε γιὰ σένα.

— Δέ μ' ἀφήνει ὁ πατέρας μου, ἀπάντησε κλαμένο τὸ κοριτσάκι.

— Γιατί; ποιὸς ὁ λόγος; ρώτησαν μὲ ἀπορία τὰ παιδιὰ.

— Πρέπει, λέει, νὰ μείνω στὸ σπίτι καὶ νὰ κάνω τὴ νοικοκυρά, γιατί ἡ μάνα μου πέθανε.

Ύστερα τὸν διηγήθηκε πὼς ὁ πατέρας της τὴν βάζει μὲ τὸ ζόρι νὰ κάνη ἓνα σωρὸ δουλειές. Χτὲς τὴν ἔστειλε νὰ φέρη ξύλα. Σήμερα ἔφυγε ἀπ' τὴν αὐγὴ μὲ τ' ἀμάξι του—γιατὶ ἦταν ἀμαξῶς—καὶ τῆς παράγγειλε νὰ μὴν τὸ κουνήσει ἀπ' τὸ σπίτι, προτοῦ τελειώσει όλες τὲς δουλειές. Καὶ σὰν τοῦ εἶπε γιὰ τὸ σχολεῖο, ἔβαλε τὲς φωνές καὶ τῆς ἀπαγόρευσε νὰ πάη.

—Καὶ τώρα τί θὰ κάνης; τὴ ρώτησαν πάλι τὰ παιδιά.

Ἡ Ἀννούλα ἔβαλε κάτω τὸ κεφάλι κι ἄρχισε τ' ἀναφυλλητά.

Ἐνα ἀπὸ τὰ παιδιά, ὁ Βάσος, γυρνᾷ τότε καὶ λέει στοὺς ἄλλους:

—Ἐγώ, παιδιά, λέω νὰ βοηθήσωμε ὅλοι μας μαζὶ τὴν Ἀννούλα. Νὰ συγυρίσωμε τὸ σπίτι, νὰ βάλωμε καὶ

τὰ ξύλα στὸν τόπο τους. Ἔτσι θὰ μπορέση ναρθῇ σχολεῖο. Τί λέτε;

Τὰ παιδιά τὸ δέχτηκαν μὲ μεγάλη χαρά, κι ἔτρεξαν στὴ δασκάλα τους νὰ πάρουν τὴν ἄδεια.

Ὑστερα πῆγαν στὸ σπίτι τῆς Ἀννούλας καὶ ῥίχτηκαν στὴ δουλειά. Σὲ λίγο ὅλα ἦταν ἑτοιμα. Τὸ σπίτι συγυρισμένο καὶ τὰ ξύλα στοιβαγμένα δίπλα στὴ γωνιά. Τὸ ἴδιο θὰ γίνεται κάθε πρωί. Ἔτσι συμφωνησαν μεταξύ τους τὰ παιδιά.

Ἐκεῖ ποὺ ἦταν ὅμως ἑτοιμα νὰ φύγουν, νὰ καὶ μπαίνει ὁ πατέρας τῆς Ἀννούλας.

— Ποιοὶ εἴσαστ' ἐσεῖς; Καὶ τί θέλετε ἐδῶ; τοὺς ρωτάει.

— Ἡρθαμε νὰ βοηθήσωμε τὴν Ἀννούλα, γιατί ἐσὺ δὲν τὴν ἄφηνες νὰ ἔρθῃ σχολεῖο, ἀπάντησε ὁ Βάσος.

— Γιὰ κάντε μου τὴ χάρη! Αὐτὸ δὲν εἶναι δική σας δουλειά! εἶπε θυμωμένος ὁ ἀμαξῆς.

— Ὁχι, Μπάριμπα - Χρήστο, ξανάπε ὁ Βάσος μὲ παρακαλεστικὴ φωνή, ἐμεῖς συμφωνήσαμε ναρχόμαστε κάθε μέρα καὶ νὰ βοηθᾶμε τὴν Ἀννούλα, φτάνει νὰ τὴν ἀφήνης νάρχεται σχολεῖο. Περνάμε πολὺ ὁμορφα στὸ σχολεῖο.

Κοίταξε τότε ὁ ἀμαξῆς τὸ Βάσο καὶ χαμογέλασε μαλακωμένος.

— Μωρὲ σοῦ βγήκανε τώρα-τώρα κάτι παιδιά!... Καλά..., ἄς γίνῃ τὸ λοιπόν, ὁ ὀρισμός σας! Ἄς ἔρχεται κι ἡ Ἀννούλα σχολεῖο. Καὶ χἀῖδευε τὰ ξανθὰ μαλλιά τοῦ Βάσου.

— Ζήτωωω! Ζήτωωω τοῦ Μπάριμπα-Χρήστου! φώ-

ναζαν τὰ παιδιά χαρούμενα, κι ἔφυγαν τρεχάτα.

Ἀπ' τὴν ἄλλη μέρα ἄρχισε νὰ πηγαίνει στὸ σχολεῖο κι ἡ Ἀννούλα, καὶ ὅλα τὰ παιδιά τῆς τάξης της ἦταν εὐχαριστημένα.

Γιὰ νὰ μὴν τιμωρηθῇ ὁ ἀδερφούλης του.

Ὁ Τέλης ἦταν ἓνα παιδί εὐγενικό καὶ καλόκαρδο. Ἀγαποῦσε πολὺ τὴν ἀλήθεια καὶ ποτές του δὲν ἔλεγε ψέματα. Καὶ ὅμως εἶπε κάποτε κι αὐτὸς ἓνα ψεματάκι. Κι ἀκοῦστε πῶς.

Ὁ Τέλης εἶχεν ἓναν ἀδερφὸ πεισματάρη καὶ κακό, τὸ Θανάση. Πάνω στὸ πείσμα του ὁ Θανάσης δὲν ἤξιαιρε τί ἔκανε. Ἔτσι μιὰ μέρα σκυλιασιμένος ἀπ' τὸ

πεισμα καὶ τὴν κακία του, ὥρμησε πάνω στὸν Τέλη καὶ τοῦ τζαγκρούνησε τὸ πρόσωπο καὶ τ' ἄφτί!

Ὁ Τέλης πόνεσε πολύ, μὰ τρόμαξε κιόλας μὲ τὴν κακία τοῦ ἀδερφοῦ του, κι ἄρχισε νὰ φωνάζει.

—Βοήθεια, βοήθεια!

Ὁ πατέρας τους, σὰν ἄκουσε τὴς σπαραχτικὲς φωνές, ἔτρεξε νὰ ἰδῇ τί γίνεται! Καὶ σὰν εἶδε τὸν Τέλη ἔτσι ματωμένο τότε ρώτησε ἀνήσυχος:

—Τί τρέχει, τί ἔπαθες, Τέλη!

—'Εγώ.... τίποτε, μπαμπάκα μου.... ἀπάντησε μὲ φωνὴ τρεμάμενη ὁ Τέλης, σκουπίζοντας τὸ αἷμα ποὺ κυλοῦσε πάνω στὸ μάγουλό του.

—Καὶ τὸ αἷμα αὐτό; Λὲς ν' ἀνάβρυσε μόνο του; Κι αὐτὸ τὸ σημάδι ποὺ ἔχεις στ' ἀφτί;

—Μά.... δὲν.... δὲν εἶναι τίποτε, μπαμπά....

—Δὲν εἶναι τίποτε! Παράξενο πρᾶμα! Μὰ πρέπει νὰ ξαίρω! Κάποιος, πρέπει νὰ μοῦ τὸ ξηγήσῃ, πὼς γίνηκε αὐτὸ τὸ θᾶμα!

—'Εγώ... θὰ σοῦ τὸ ξηγήσω, μπαμπά... 'Εγώ... τὸ δάγκωσα τ' αὐτὶ μου.

—'Αγαπημένο μου παιδί, εἶπε τρυφερὰ ὁ πατέρας σφίγγοντας τὸν Τέλη στὴν ἀγκαλιά του, πὼς μπορεῖ νὰ γίνῃ ἓνα τέτοιο πρᾶμα! Τὸ στόμα σου, παιδάκι μου, δὲ φτάνει ὡς τ' ἀφτιά σου, κι οὔτε πάλι τ' ἀφτιά σου εἶναι τόσο μακριὰ σὰν τοῦ γαδάρου.

Ὁ πατέρας εἶχε καταλάβει βέβαια τὸ τί εἶχε γίνει. Χάιδεψε ξανὰ τὸν Τέλη, κι ἄφησε τὰ παιδιὰ μοναχά τους, νὰ ἰδῇ πὼς θὰ τελειώσῃ αὐτὴ ἡ ἱστορία.

Σὰν ἔμειναν τ' ἀδέρφια μόνα τους, γυρνᾷ ὁ Θανάσης μὲ μάτια γεμάτα δάκρυα καὶ πόνο καὶ λέει τοῦ Τέλη:

—Συχώρα με, ἀδερφούλη μου, δὲν τόθελα.... δὲ θὰ τὸ κάνω ἄλλῃ φορὰ....

Κι ὁ Θανάσης βᾶσταξε τὴν ὑπόσχεσή του.

Σ τὸ γιαπί.

Στὴ γειτονιά τους ἄρχισε ἐδῶ καὶ λίγες μέρες ἓνα μεγάλο γιαπί. Γιὰ καλὴ τους τύχη τὰ παιδιὰ εἶχαν ἐκεῖνον τὸν καιρὸ διακοπές.

Πρωῖ πρωῖ κιόλας ἔρχονταν οἱ ἐργάτες μὲ τὰ σύν-
εργά τους κι ἄρχιζαν τὴ δουλειά. Ὁ ἕνας κουβαλοῦσε
πέτρες μὲ τὸ χειράμαξο, ὁ ἄλλος κοσκίνιζε τὸ χῶμα
κι ἕνας ἄλλος ἔσβηνε τὸν ἀσβέστη. Οἱ μαστόροι πάλι
ἔφτιαναν τὸν τοῖχο καὶ δοκίμαζαν μὲ τὴ στάφνη τους
ἂν εἶναι ἴσιος. Καὶ τὰ παιδιὰ πιά, ὁ Φάνης, ὁ Γιωρ-
γάκης, ἡ Φούλα, ὁ Γιαννάκης καὶ ἡ Νέλλη τοὺς τρι-
γυρνοῦσαν μὲ περιέργεια καὶ δὲ χόρταιναν νὰ τοὺς
βλέπουν.

Σιγὰ σιγὰ τὰ παιδιὰ γίνηκαν καὶ φίλοι μὲ τοὺς
μαστόρους καὶ τοὺς ἐργάτες. Ὅλο καὶ κάτι εἶχαν νὰ
τοὺς ρωτήσουν. Καὶ κεῖνοι ἀπαντοῦσαν καλόκαρδα, καὶ
τοὺς ξηγοῦσαν ἕνα σωρὸ πράματα.

Τὸ γιὰπὶ μέρα μὲ τὴ μέρα ἀνέβαινε. Τὰ κάρα κι
οἱ σοῦστες πηγαινοερχότανε. Τὸ ἕνα κουβαλοῦσε τοῦβλα,
τὸ ἄλλο ἀσβέστη, τὸ τρίτο ξυλεία. Μὰ κεῖνο ποὺ τοὺς
ἔκανε τὴν πιὸ μεγάλη ἐντύπωση ἦταν μιὰ σούστα γεμάτη
ἄμμο ψιλὸ καὶ ὑγροῦτσικο. Τὸν ἔφεραν, λέει, ἀπὸ τὸν
Ἅγιο-Κοσμᾶ. Σὲ λίγο νὰ καὶ δεύτερη σούστα, ὕστερα
καὶ τρίτη, ὅλες γεμάτες ὡς ἀπάνου. Ἄδειασαν ἡ μιὰ
ὕστερ' ἀπ' τὴν ἄλλη, κι ὅλες στὸ ἴδιο μέρος. Ἔτσι
γίνηκε ἕνα βουνὸ ἀπὸ ἄμμο. Ἡ χαρὰ τῶν παιδιῶν δὲ
λέγεται. Τί, μικρὸ πρᾶμα τόχετε ἕνα βουνὸ ἀπὸ ἄμμο;
Καὶ τί δὲ μποροῦν νὰ φτιάσουν τὰ παιδιὰ μὲ τὸν ἄμμο.

Ἔτσι γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔσχασαν τὶς φιλίες τους μὲ
τοὺς μαστόρους κι ἔπесαν μὲ τὸ κεφάλι στὸν ἄμμο.
Ὁ Γιωργὸς μὲ τὴ Φούλα βάλθηκαν νὰ φτιάσουν
φοῦρνο, ὁ Φάνης ἤθελε ν' ἀνοίξη βαθὺ πηγάδι. Ὁ
Γιαννάκης μὲ τὴ Νέλλη κι ἄλλα δυὸ παιδιὰ εἶπαν νὰ

κάνουν ένα βουνό με μιὰ τρύπα, απ' τὴ μιὰ μεριά ὡς τὴν ἄλλη. Αὐτὴ ἡ τρύπα θὰ ἦταν τὸ τουνέλι, κι απ' τὸ τουνέλι μέσα θὰ περνοῦσε ὁ σιδηρόδρομος. Αὐτὸ τοὺς τὸ εἶχε προτείνει ὁ Γιαννάκης. Οὐμῆθηκε τὸ ταξίδι πού ἔκανε με τὸ τραῖνο, σὰν πῆγε μιὰ φορὰ με τὸν πατέρα του στὴ Λάρισα. Τὸ τραῖνο τοὺς εἶχε μπῆ μέσα σὲ μιὰ σκοτεινὴ τρύπα καὶ γιὰ κάμποσιν ὥρα

ἔτρεχε μέσα στὸ σκοτάδι. Ὑστερα ἀπὸ λίγο ξημέρωσε. Τὸ τραῖνο εἶχε βγῆ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά.

Κάθε μέρα ὅμως τὰ παιδιὰ εὗρισκαν καὶ καινούργια παιχνίδια.

Ἐνα ἀπομεσήμερο ἡ Νέλλη ἔφερε μαζί της τὸ ἀμαξάκι με τὴν κούκλα της τὴ Φιφή, ὁ Γιαννάκης τὸ φτυάρι με τὸ χειράμαξό του, κι οἱ ἄλλοι ὅ,τι παιχνίδια εἶχανε σπίτι τους. Λέει τότε ἡ Νέλλη.

Γιαννάκη, ἐμεῖς θὰ παίξωμε τὴ μαμὰ μὲ τὸ παιδάκι της. Ἡ Φιφὴ θάναι τὸ παιδάκι μου, κι ἐσὺ ὁ μπαμπᾶς. Θὰ εἶσαι ἐργάτης καὶ θὰ πᾶς μὲ τὸ χειράμαξο καὶ μὲ τὸ φτυάρι σου στὴ δουλειά, στὸ γαιῶν. Ἐγὼ θὰ ψήσω τὸ φαῖ. Νά, αὐτὸ ἐδῶ θὰ εἶναι τὸ σπίτι μας, κι ἔδειξε ἓνα μέρος ποὺ τὸ εἶχε στρώσει μὲ ἄμμο.

Τώρα εἶναι πρωὶ κι ἡ Φιφὴ πρέπει νὰ πιῇ τὸ γάλα της. Τὸ ἔβρασε κιόλας ἡ μαμὰ της, ἡ Νέλλη.

—Μπά, καὶ δὲν ἔχουμε κανένα παξιμαδάκι νὰ φάη τὸ παιδί μὲ τὸ γάλα του, φώναξε ξαφνισμένη ἡ Νέλλη, κι ἔτρεξε στὸ φουῖνο.

Φούρναρης ἦταν ὁ Φάνης, κι εἶχε τὸ Γιωργάκη γιὰ παραγιό.

—Παξιμάδια ὅσα θέτε, εἶπε πρόθυμος ὁ Γιωργάκης...

Ὁ ἐργολάβος.

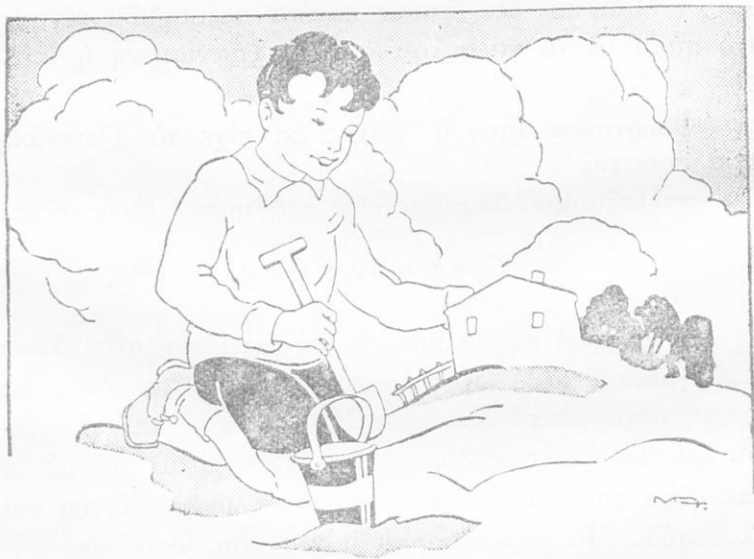
Ἐνα πρωὶ κουβάλησε τὰ σύνεργά του στὸν ἄμμο τοῦ γαιῶν κι ὁ Μανολάκης. Εἶχε σκοπό, λέει, νὰ χτίσῃ σπίτι μὲ τὰ ὅλα του. Μέρους τώρα ποὺ τὸ σχεδιάζει. Τὸ ἤθελε ψηλό, μὲ δυὸ πατώματα καὶ μὲ τὸ περιβόλι του, ποὺ θάχε μέσα κάθε λογῆς δέντρο καὶ λουλουδί. Μὰ ἔπρεπε νάναι μόνος του. Φοβότανε μήπως τοῦ τὸ χαλάσουν οἱ ἄλλοι. Γι' αὐτὸ σηκώθηκε πρωὶ πρωί. Ἐφτιάσε λοιπὸν πρῶτα μὲ τὸν ἄμμο ἓνα βουναλάκι καὶ τὸ χτύπησε καλὰ καλὰ μὲ τὴν κουτάλα τοῦ φτυαριοῦ γιὰ νὰ σφίξῃ. Ὑστερα ξανάχυσε πάλι ἄμμο καὶ πάλι τὸ ξαναχτύπησε, ὥσπου τὸ βουνὸ γίγνηκε μεγάλο ὅσο ἔπρεπε καὶ σφιχτὸ σὰν πέτρα.

Τώρα πρέπει νὰ δουλέψῃ δίχως βιάση καὶ μὲ προ-

σοχή μεγάλη. Γιατί αλλιώς θα γκρεμιζότανε και θάπρεπε νά ξαναρχίξη πάλι από την αρχή. Κι ό Μανολάκης δούλευε, αλήθεια, μὲ μεγάλη προσοχή. Έσαξε απ' ἐδῶ, ἔσαξε απ' ἐκεῖ, καὶ τὸ βουναλάκι γίνηκε σά-σπίτι.

— Ὁραῖα ! φώναξε σὰν τραβήχτηκε λίγο παρὰ πίσω καὶ τὸ εἶδε ἀπὸ μακριά.

— Τώρα πρέπει νά γίνουνε καὶ τὰ παράθυρα.

Σὰν τὰ βόλεψε κι αὐτά, σκέφτηκε :

— Θέλει καὶ μιὰ σημαία πάνω στὴ στέγη, κι ἓνα σταυρό.

Τὰ εἶχε ἔτοιμα ἀπὸ βραδὺς καὶ τὰ δυὸ ὁ Μανόλης. Στήθηκαν λοιπὸν κι αὐτά. Ὅσο γιὰ τὸ περιβόλι, ἔννοια σας, εἶχε φροντίσει καὶ γι' αὐτό. Τὸ καροτσάκι.

του ἦταν φορτωμένο μὲ κλωναράκια, μὲ λογιῶν λογιῶν φύλλα, μὲ πρασινάδα καὶ μὲ χρωματιστὰ λουλούδια.

Ἀρχισε λοιπὸν νὰ τὰ μπήγῃ στὴ σειρά. Ἄλλου τὰ δέντρα, ἄλλου τὴν πρασινάδα, ἄλλου τὰ λουλούδια. Γύρω γύρω ἔβαλε καὶ χαλίκια γιὰ νὰ μὴν πατοῦν οἱ ἀπρόσεχτοι τὶς βραγιές.

— Μπράβο μου ! φώναξε χαρούμενος ὁ Μανολάκης, σὰν τὰ εἶδε ὅλα ἔτοιμα.

Τώρα πρέπει νὰ φάω καὶ τὸ πρωινό μου.

Ὑστερ' ἀπὸ τόση δουλειὰ ἡ ὄρεξι δὲν τοῦ ἔλειπε. Μάσαγε λοιπὸν λαίμαργα τὸ ψωμοτύρι του καὶ καμάρωνε τὸ σπίτι ποὺ ἔχτισε. Ἦταν ὁμορφο, ἀλήθεια, δὲν τοῦ ἔλειπε τίποτα. Μὰ δὲν τοῦ κόστισε δὰ καὶ λίγα.

... Ἀῖ, θὰ τὰ πληρώσῃ μὲ τὸ παραπάνω κιόλας, ἐκεῖνος ποὺ τὸ παράγγειλε. Γιατὶ πρέπει νὰ ξαίρετε πὼς ὁ Μανολάκης ἐκεῖνο τὸ πρωὶ ἦταν ἐργολάβος...

Πὼς γλίτωσε ὁ Πίπης τὴν τιμωρία.

— Πίπη, παιδί μου, μὴ στέκεσαι στὸ δρόμο καὶ χατεύῃς, τοῦ λέει ἡ μαμά του τὴν ὥρα ποὺ ἔβγαινε νὰ πάῃ σχολεῖο. Βιάσου, γιατί εἶναι ἀργά. Ἀλλιῶς θάχωμὲ πάλι τιμωρία. Ἀκοῦς ;

— Τὸ ξαίρω μαμά, δὲ θὰ σταθῶ πουθενά.

Ἔτσι στὴν ἀρχὴ ὁ Πίπης πῆγαινε γρήγορα γρήγορα, κι οὔτε χάצע, ὅπως τὶς ἄλλες μέρες. Ὑστερ' ἀπὸ λίγο ὅμως εἶδε τρία τέσσερα κορίτσια ποὺ πῆγαιναν σιγὰ σιγὰ καὶ κουβέντιαζαν καὶ χάצעαν μπροστὰ στὶς βιτρίνες τῶν μαγαζιῶν.

«Λὲ θάναι καὶ τόσο ἀργά, ὅπως ἔλεγε ἡ μαμά», εἶπε ἀπὸ μέσα του ὁ Πίπης. Τράβηξε κι αὐτὸς πίσω ἀπ' τὰ κορίτσια καὶ πήγαινε σφυρίζοντας.

Ἄξαφνα βλέπει κάτι ἀνθρώπους μαζεμένους γύρω ἀπὸ ἓνα κáρο φορτωμένο πέτρες.

— Μπά. τί τρέχει! καὶ βιάστηκε νὰ πάη νὰ δῇ ὁ Πίπης.

— Ντέεε, ντέεε! φώναζε ὁ καραγωγέας καὶ χτυποῦσε μὲ τὸ καμουτσίκι του τ' ἀλόγατα, ποὺ δὲν ἔλεγαν νὰ κάνουν βῆμα. Τὸ πρόσωπο τοῦ καραγωγέα ἦταν κατακόκκινο ἀπ' τὸ θυμό.

— Ντέεε, Ντέε! καὶ κλάτς, κλάτς, τὸ σκληρὸ καμουτσίκι κροτοῦσε πάνω στὶς ἰδρωμένες πλάτες τους.

Τ' ἀλόγατα δὲν ἔλεγαν νὰ προχωρήσουν, ἦταν ὅμως πολὺ ταραγμένα. Ὅταν τὸ ἓνα ἔκανε νὰ σαλτάρῃ πρὸς τὰ μπρὸς καὶ νὰ σύρῃ, τὸ ἄλλο τιναζόταν πρὸς τὰ πίσω. Φυσομανοῦσαν ἀπ' τὴ λύσσα τους.

— Ἄστα, χριστιανέ μου, τὰ κακόμοιρα, ν' ἀνασάνουν λίγο, δὲν τὰ βλέπεις ποὺ εἶναι κουρασμένα! φώναξε στὸν καραγωγέα ἓνας ἀπὸ κείνους ποὺ παρὰ στεκαν. Ὁ καραγωγέας ὅμως δὲ θέλει νὰ ξαίρῃ, κι ἔξακολουθεῖ:

— Μπρόοος! Ντέεε, ντέεε! χτυπᾷ μὲ τὸ καμουτσίκι καὶ τραβᾷ μανιασμένος τὰ χαλινάρια.

Τ' ἄλογα τινάχτηκαν ἐπιτέλους, κι ἔκαναν μπρὸς! Χόπ! χόπ! καὶ τὸ κáρο ἄρχισε νὰ προχωρῇ. Οἱ ἀνθρώποι ποὺ παραστάθηκαν τόσην ὥρα καὶ βοηθοῦσαν τ' ἀλόγατα καὶ σκουντοῦσαν, ἔβλεπαν τὸ κáρο νὰ ξεμακραίνῃ καὶ σκούπιζαν τὰ χέρια τους. Κάποιος ἀπ' αὐτοὺς μουρμούρισε, καὶ δὲν εἶχεν ἄδικο.

— Ούτε ἓνα «εὐχαριστῶ», δὲ μᾶς εἶπε ὁ χριστιανός.

Πῶ, πῶ ! πρέπει νὰ τρέξω σκέφτηκε ὁ Πίπης, πού εἶχε ξεχαστῇ τόσην ὥρα κεῖ χάμω μὲ τὸ κάρο.

Ὅταν ἔφτασε στὸ σχολεῖο, τὸ κουδούνι εἶχε ση-
μάνει, κι ὁ δάσκαλος εἶχε μπῆ κιόλας στὴν τάξη.

— Καλῶς τὸν ὑπναρᾶ ! εἶπε ὁ δάσκαλος μόλις τὸν εἶδε νὰ μπαίνει λαχανιασμένος· κι ἕτοιμος μάλιστα ἦταν νὰ τόνε κρατήσῃ τὸ μεσημέρι.

Τὴ γλίτωσε ὁμως ὁ Πίπης, σὰν τοὺς διηγήθηκε ὁμορφα καὶ παραστατικὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ κάρου.

Ἡ Παστρικούλα.

Ἡ γατούλα μας μόλις ἔκλεισε τοὺς τρεῖς μῆνες τῆς. Ὁ ἀδερφός μου ὁ Γιαννάκης, ἤθελε καλὰ καὶ σώνει νὰ τὴνε βγάλωμε Ποντικοπιάστρα.

Ἐμένα ὁμως καθόλου δὲ μοῦ ἄρεσε τὸ ὄνομα αὐτό.

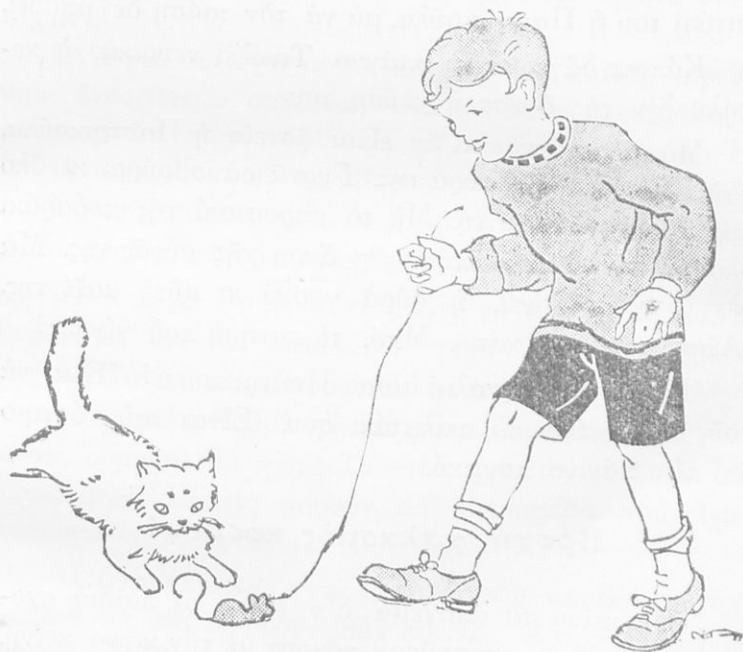
Χτὲς τὴν ἔβγαλα Παστρικούλα, σὰν τὴν εἶδα γιὰ πρώτη φορὰ νὰ παστρεύῃ τὸ πρόσωπο καὶ τὰ μουστάκια τῆς.

Τῆς Παστρικούλας τῆς ἀρέσει νὰ κάθεται πάνω στὸν ὦμο μου καὶ ν' ἀκουμπᾷ τὸ ἀπαλὸ γουναρικό τῆς στὸ μάγουλό μου. Ὑστερα ἀρχίζει νὰ γουργουρίζει.

Νά τη τώρα πού κουλουριάστηκε καὶ κοιμᾶται χου-
ζουρεμένη πάνω στὸ μαξιλάρι τοῦ ντιβανιοῦ. Ἄχ, πῶς τῆς ἀρέσει τὸ χουζούρι καὶ ὁ ὕπνος. Αὐτὸ ὁμως δὲ μοῦ ἀρέσει ἐμένα. Ἐγὼ θέλω νὰ τὴ βλέπω νὰ παίζει. Ἐκανα λοιπὸν ἀπὸ κουρέλια ἓνα ποντικάκι, καὶ τὸ ἔδεσα μ' ἓνα σπάγγο. Ἦταν ὁ ποντικὸς πιασμένος

στην τριχιά. Ἡ Παστρικούλα πρέπει νὰ μάθῃ νὰ πιάνῃ ποντικούς.

Πῆγα κοντά της καὶ τῆς φύσηξα ἑλαφρὰ στ' ἄφτί.
"Αἰ, πόσο τὴν πειράζει αὐτὸ δὲ φαντάζεστε. Πῆδηξε
ἀμέσως κι ἄρχισε νὰ τινάζῃ τὸ κεφάλι της. Ὑστερὰ
καμπούριασε καὶ χασμουρήθηκε δείχνοντας τὰ σουβλερά

της νυχάκια. Ἀκόμα δὲν τὸ χόρτασε τὸ χουζούρι ἡ
Παστρικούλα!

Γιὰ ἰδές. Ἕνας ποντικός, τῆς λέω.

Χόπ! χόπ! πηδᾷ πάνω στὸ πάτωμα ὁ ποντικός
πιασμένος στὴν τριχιά.

Ἀγγελοπούλου. Ἀγαγνοστικὸ Γ'. ἔκδ. 1. 1932.

“Αστραψαν τὰ ματάκια τῆς Παστρικούλας. Πηδᾷ ἀπ’ τὸ ντιβάνι καὶ τρέχει νὰ τὸν πιάσῃ. Γιὰ μιὰ στιγμή τὸν εἶχε φτάσει. Ἐγὼ ὅμως τράβηξα τὸ σπάγγο. Χόπ! χυμᾷ πάλι κατόπι του ἡ Παστρικούλα. Τόνη φτάνει πάλι. Γυρνῶ τότε τὸν ποντικὸ γύρω — γύρω, γυρνᾷ κι αὐτή. Τὸν φέρνω πάνω στὴν καρτέλλα, στὸ ντιβάνι, τὸν κατρακυλῶ κάτω ἀπ’ τὸ τραπέζι, παντοῦ κατόπι του ἡ Παστρικούλα, μὰ νὰ τὸν πιάσῃ δὲ μπορεῖ.

Κάποτε δάγκωσε τὸ σπάγγο. Τινάζει νευρικά τὸ κεφάλι· δὲν τῆς ἄρεσε ἡ γεύση του.

Μὰ τώρα εἶναι κι ἂν εἶναι ἀστεία ἡ Παστρικούλα, πὺν κυνηγάει τὴν οὐρά της. Γυρνᾷ σὰ σβούρα, κι ὅλο γυρνᾷ κυνηγώντας τη. Μὲ τὸ μπροστινὸ της ποδαράκι ὅλο καὶ κάνει νὰ χτυπήσῃ τὴν ἄκρη τῆς οὐρᾶς της. Μὰ δὲν τὸ καταφέρνει, ἡ οὐρά γυρνᾷ κι αὐτὴ μαζί της. “Αἷαφνα πέφτει κάτω. Μπᾶ, τί πονηρὴ πὺν γίνηκε!

“Ελα στὴν ἀγκαλιά μου, Παστρικούλα! “Ελα νὰ σοῦ δώσω ἐγὼ τὸ γαλατάκι σου. Εἶναι πιὸ νόστιμο ἀπ’ τὸν πᾶνινο ποντικὸ.

Βροχή, χαλασμὸς κόσμου!

“Ὅχι, κεῖνο τὸ ἀπόγεμα δὲν εἶχαν τὰ παιδιὰ σχολεῖο. Τί σχολεῖο μπορούσαν νάχουν μὲ τὴν κάψα κεῖνη. Τὰ παιδιὰ περπατοῦσαν στὸ δρόμο ξυπόλητα. Τὰ μικρὰ εἶχαν μείνει μόνο μὲ τὸ πουκάμισο, μὰ καὶ τ’ ἄλλα ἔκαναν ὅτι μπορούσαν γιὰ νάναι πιὸ ξαλαφρωμένα.

Κατὰ τὶς πέντε πεντέμισι τὸ ἀπόγεμα ἡ ζέστη εἶχε φτάσει πιά στὸ ἀπροχώρητο. Ὁ κόσμος ἀνάσαινε μὲ

δυσκολία, κι οὔτε φυλλαράκι κουνιόταν στὰ δέντρα. Τὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν ἦταν ὀρθάνοιχτα, μὰ τί τὸ ὄφελος, ἀφοῦ ἔτσι ἔμπαινε πιότερη ζέστη μέσα.

— Σίγουρα θάχουμε μπόρα, εἶπε ἡ μητέρα, βλέποντας τὸν οὐρανό. Βαθιὰ στὸν ὀρίζοντα φάνηκε κιόλας ἓνα μαῦρο σύννεφο, στενόμακρο. Προχωροῦσε ὅμως τόσο ἀργά, πὺ θὰ στοιχημάτιζε πὺς ἦταν κολλημένο στὸν οὐρανό.

Ἄξαφνα καὶ χωρὶς νὰ τὸ περιμένη κανεὶς, σηκώθηκε ἓνας ἄνεμος δαιμονισμένος, πὺ ἔκανε τὰ παράθυρα νὰ χτυποῦν στὸν τοῖχο καὶ νὰ σπάζουν γραμμή. Ἡ σκόνη σηκωνόταν σὲ στρόβιλους, κι ἀνέβαινε στὸν οὐρανὸ σὰν τεράστια κολώνα ἡ ἔμπαινε σὰ σύννεφο ἀπ' τ' ἀνοιχτὰ παράθυρα καὶ γέμιζε τὰ σπίτια.

Ἡ μητέρα ἔτρεξε μάνι—μάνι νὰ κλείσει τὰ παράθυρα, μὰ δὲν τὰ κατάφερε, τόσο τρελὰ φυσοῦσε ὁ ἄνεμος. Τὸ ἓνα παραθυρόφυλλο ξαναχτύπησε στὸν τοῖχο, καὶ τὸ μεγάλο τζάμι γίνηκε χίλια κομμάτια. Οἱ γλάστρες σίγουρα θὰ γκρεμίζονταν κι αὐτὲς κάτω, ἂν δὲν πρόφταιναν νὰ τις πάρουν ἀπ' τὴ σανίδα πὺ εἶχαν μπροστὰ στὸ παράθυρο.

Ὁ ἀγέρας τάραξε τὰ δέντρα τοῦ περιβολιοῦ καὶ τάκανε νὰ παραδέρνουν σὰν τρελά. Ἀστραψε, καὶ σὲ λίγο ἀκολούθησε ἓνα ἄγριο, ἓνα τρομερὸ μπουμπουνητό, σὰ νὰ γκρεμοῦσε ὁ παλιὸς ὁ οὐρανός, κι ἡ βροχὴ ἔδερνε τὰ κλειστὰ παράθυρα ἡ ἔμπαινε ἀπ' τὰ σπασμένα τζάμια καὶ πλημμυροῦσε τὸ πάτωμα.

Ἐτρεξε τότε ὁ Μιχάλης, ὁ μεγαλύτερος ἀπ' ὅλους, κι ἔφερε ἀπ' τὴν ἀποθήκη κάτι παλιὲς σανίδες καὶ τις

κάρφωσε στὰ παράθυρα μὲ τὰ σπασμένα τζάμια. Ἡ Φούλα πάλι μὲ τὸ σφουγγαρόπανο στὸ χέρι μάζευε ἀπ' τὸ πάτωμα τὰ νερά.

Ὑστερα ὅλα τὰ παιδιά πῆγαν κι ἔκατσαν γύρω ἀπ τὴ μητέρα, κι ὅταν ἄστραφτε καὶ τὸ δωμάτιο φωτιζόταν ἄξαφνα σὰν ἀπὸ χιλιάδες ἡλεκτρικά, σφαλοῦσαν τὰ μάτια τους.

Πιότερο ὅμως τρόμαζαν ἀπὸ τὶς βροντές, πὺν χάλαγαν τὸν κόσμον μὲ τὸ μπουμπουνητό τους.

Μπούρρρ! μπούρρρ! ἔτσι πὺν οἱ τοῖχοι ἔτρεμαν. Ἡ μητέρα, τί νὰ κάνη, χᾶϊδεψε τὰ κεφαλάκια τους καὶ τοὺς ἔδινε κουράγιο.

Ύστερα ἀπὸ μισὴ ὥρα, πέρασεν ἡ μπόρα, μὰ ἀπὸ μακριὰ ἀκουγόταν ἀκόμη οἱ βροντὲς καὶ φώτιζαν οἱ ἀστραπές.

Σὲ λίγο ἄνοιξαν πάλι τὰ παράθυρα καὶ τὰ παιδιὰ κατέβηκαν στὸ περιβόλι. Ἔτρεξαν νὰ ἰδοῦν, μπάς καὶ τοὺς κατὰστρεψε τίς βραγιές ἡ μπόρα.

Ἡ βροχή.

Γύρω - γύρω ἀπλώθηκε
μαύρη συννεφιά
καὶ τοῦ ἡλίου ἐσκέπασε
τὴ χρυσὴ ὁμορφιά.

Τρομαγμένα ἐπέταξαν
τὰ τρελλὰ πουλιά
κι ἔφυγαν κι ἐκρύφτηκαν
μέσα στὴ φωλιά.

Τ' ἀγεράκι ἐφύσησε
μ' ὅση δύναμη ἔχει,
ἄστραψε κι ἐβρόντησε
κι ἄρχισε νὰ βρέχει.

Βρέχει, βρέχει ἀτέλειωτα
καὶ τὰ δένδρα πλύνουνται
καὶ τὰ ξεροπόταμα
καταρράχτες γίνονται.

Βρέχει καὶ ποτίζεται
τὸ ξερὸ τὸ χῶμα,
καὶ ἀπὸ γλῶη πράσινη
ἐτοιμάζει στρῶμα.

Βγαίνουν ἄνθη δλόδροσα
μ' ὁμορφιά καὶ χάρι
καὶ φυτρώνει τ' ἄφτονο
τὸ καλὸ σιτάρι.

Καὶ μ' ἐκεῖνο τρέφονται
πλούσιοι καὶ φτωχοὶ
καὶ εὐλογοῦν χαρούμενοι
τὴν καλὴ βροχή.

Σπουργίτες.

Καθόμουν καὶ περίμενα τὸν Κώστα μὲ τὸν Ἄλκη.
Πήγανε νὰ φᾶνε τὸ μεσημεριανό τους. Προτοῦ χωρι-
στοῦμε εἴχαμε συμφωνήσει νὰ παίξουμε τοὺς κλέφτες
καὶ χωροφυλάκους.

Ὁ ἥλιος ἔκαιγε καὶ ἐγὼ χασμουριόμουν, καὶ εἶχα μιὰ
τέτοια βαριομάρα, γιατί ἤμουν τόσην ὥρα μοναχός.
Καθόμουνά πάνω σ' ἓναν πάγκο, στὸν ἴσκιο ἑνὸς με-
γάλου δέντρου, κουνουῖσα τὰ πόδια μου καὶ σκεφτό-
μουν: «ἀκόμη νὰ φανοῦνε τὰ εὐλογημένα τὰ παιδιὰ!»

—Τσίρ, τσίρ - τσίρ, τσίρ, τσίρ, τσίλπ! ἀκούονταν οἱ
μονότονες οἱ φωνὲς τῶν σπουργιτιῶν πάνω ἀπ' τὸ μεγάλο
πεῦκο. Σὲ λίγο μάλιστα κατέβηκεν ἓνας καὶ πήγαινε

πηδηχτά πάνω στο δρόμο. Χόπ! χόπ! χόπ! Για μια στιγμή γύρισε και μούρριξε μια λοξή ματιά, μήπως κρατούσα στο χέρι μου τίποτε, καμιά πέτρα. Έγώ όμως καθόμουν αήσυχος. Έπαψα μάλιστα να κουνῶ και τὰ πόδια μου.

“Υστερ’ ἀπὸ λίγο κατέβηκεν ἀπ’ τὸ πεῦκο καὶ δεύ-

τερος, σὲ λίγο καὶ τρίτος καὶ πέμτος· γέμισε ὁ δρόμος. Τσιμπολογᾶν κι ὅλο κάτι ζητοῦν νὰ βροῦνε. Δὲν πιστεύω ὅμως νὰ βρίσκουν καὶ τίποτε.

Τότες θυμήθηκα πὼς εἶχα στὴν τσέπη μου λίγο ψωμί, πὺν μοῦ περίσσεψε ἀπ’ τὸ πρωϊνό μου. Θρυ-

ψάλιστα λίγο και τους τὸ ἔρριξα. Φούρρ! πέταξαν ὅλοι τους τρομαγμένοι.

Ἐρριξα κι ἐγὼ ὅλο τὸ ψωμί πὺν εἶχα και κάθησα πάλι ἀκίνητος στὸν πάγκο μου. Σὲ λίγο νάτος κιόλας ὁ πρῶτος, πὺν κατέβηκε. Βρίσκεται ἀκόμη σὲ ἀρκετὴ ἀπόσταση ἀπ' τὸ ψωμί, μὰ τὸ ἔχει δεῖ. Χόπ! χόπ! χόπ! ὅλο και σιμώνει χόπ! χόπ! χόπ, ὅλο κι ἔρχεται πὺν κοντά. Γύρισε και μὲ ξανακοίταξε· κείνη τῇ στιγμῇ σίγουρα θὰ εἶπεν ἀπὸ μέσα του: δὲν πιστεύω νὰ σὲ πειράξῃ ἂν τὸ πάρω. Χόπ! χόπ! χόπ! ἄρχισε κιόλας νὰ τσιμπολογᾷ τὸ πρῶτο κομματάκι. Πῶ, πῶς βιάζεται! Μόνο νὰ μὴ στραβοκαταλίνῃ!

Τώρα πιά κατέβηκαν κι οἱ ἄλλοι. Ὁ ἓνας σίμωσε τὴν κόρα τοῦ ψωμοῦ και τσιμπᾷ κομματάκι κομματάκι. Θάναί σίγουρα ἀρσενικός. Φορεῖ στὸ κεφάλι του ἓνα σκουφὶ σκουῖρο καστανό. Τώρα σίμωσε κι ἄλλος ἀρσενικός· θέλει νὰ τόνε βοηθήσῃ.

—Τσίλπ, τσίλπ! κάνει ὁ πρῶτος.

Αὐτὸ θὰ πῇ: «φεύγα ἀπὸ δῶ, ἄρπαγε!»

Ὁ ἄλλος ὁμως κάνει πῶς δὲν ἀκούει.

Τότες ἄρχισεν ὁ καυγάς. Ὁ ἓνας τσιμπᾷ τὸν ἄλλον. Ὑστερα κορμεοῦν κι οἱ δυὸ τὰ φτερά, ἀνοίγουν διάπλατῇ τὴν οὐρά τους και μαδιοῦνται ἄγρια! Μὰ τί ξεφωνητὸ ἦταν ἐκεῖνο! Τσίρ, τσίρ, τσίρ! τσίρ, τσίρ, τσίλπ!

Σὲ λίγο ἔτρεξαν και οἱ ἄλλοι, πῆραν και κείνοι μέρος στὸν καυγά. Τσίλπ, τσίλπ! τσίλπ, πίπ, πίπ, πίπ! Θεέ μου, τί κακό! Τσιμπιόντουσαν σὰν τρελλοί, ἀποπαίρναν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον. Δυὸ πούπουλα πετοῦν κιόλας στὸν ἀέρα.

Στὴ λύσσα τοῦ τσακωμοῦ τους, χωρὶς νὰ τὸ κατα-
λαβαίνουν, ὅλο καὶ μὲ πλησιάζουν. Λίγο ἀκόμη καὶ
θ' ἀρπάξω κανένα τους.

—Τσίρ, τσίρ, τσίρ!

—Ζήτωωω! φώναξε κάποιος πιτσιρίκος βλέποντάς
τους νὰ μαλλιοτραβιοῦνται ἔτσι.

—Φούρρ! πέταξαν μὲ μιᾶς οἱ σπουργίτες.

—Κρῖμα, εἶπα ἀπὸ μέσα μου, μούκοψε τὸ γλέντι
στὴ μέση!

—Τί τρέχει, τί ἔγινε; ρωτᾷ ὁ Κώστας πὺν ἔφτασε
κεῖνη τὴ στιγμή.

—Τί νὰ τρέχη; νά, οἱ σπουργίτες ἔπαιξαν κιόλας κλέ-
φτες καὶ χωροφυλάκους, κι ἐμεῖς ἀκόμη νὰ μαζευτοῦμε.

Ὁ γάμος τῆς πεταλούδας.

Ὁ κῆπος τοῦ σχολείου βρισκόταν σὲ μεγάλη ἐτοιμασία. Τὰ δέντρα τινάζουνταν κι ἔρριχναν ἀπὸ πάνω τους τὰ ξερὰ φύλλα καὶ τὴ σκόνη.

Τὸ ἀγεράκι τάπαιρνε καὶ τὰ σώριαζε σὲ μιὰ γωνιά.

Τὸ νερὸ ἔτρεχε μέσα στ' αὐλάκι καὶ τὸ καθάριζε βιαστικό σέρνοντας ὅ,τι ἦταν ἄπρεπο γιὰ τὴ γιορτή. Τὸ κάθε φυτὸ πὺν ἦταν ἐκεῖ ἐτοιμαζόταν γιὰ τὸ γάμο.

Ἡ φασαρία βάσταξε γιὰ πολὺ, ὡς πὺν στὸ τέλος ἀκούστηκε ἡ βαριὰ φωνὴ τοῦ γερο - Φοίνικα. Ἔστελνε διαταγές, σὰ νὰ ἐξουσίαζε τὸν τόπο.

— Σιωπή! ἡ νύφη κι ὁ γαμπρός!

Ξάφνω ἀκούστηκε ἓνα ἀπαλὸ σουσουρητὸ καὶ σὲ

λίγο πρόβαλε τὸ φτερωτὸ ζευγάρι. Ἦταν δυὸ πολύχρωμες πεταλοῦδες, ποὺ τὶς συνόδευε μιὰ ἀτέλειωτη φτερωτὴ ἀκολουθία.

Τὰ μπεμπεκούλια τοῦ θερμοῦ σπορείου, μέσα ἀπ' τοὺς τζαμένιους τοὺς φεγγίτες τὰ ἔχασαν. Οἱ μπέλλες πρόσφερναν ὁμορφα στεφάνια κι ὁ ἄρχοντας τοῦ τόπου, ὁ Φοίνικας, ἕνας γέροντας πολὺ σοβαρὸς, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἀνέμου ἄλλαξε τὰ στεφάνια καὶ τοὺς ἔδινε τὴν εὐκὴ του.

Κάποιος κρῖνος δέχτηκε στὴν πολυθρόνα του τὸ νέο ζευγάρι καὶ τοὺς πρόσφερε ἀπ' τὸ γλυκὸ του χυμό.

Ὅλα τὰ λουλούδια μιμήθηκαν τὸν κρῖνο καὶ φίλεψαν τὴν ἀκολουθία.

Ὁ γάτος ἀπὸ τὰ κεραμίδιά ἔκαγε τὸν ψάλτη κι ἀπ' τὴ δεξαμενὴ ἰσοκρατοῦσαν οἱ βατράχοι.

Μὰ ξαφνικὰ ἡ τελετὴ κόπηκε στὴ μέση. Πρῶτος ὁ γερο - Φοίνικας ἔδωκε τὸ σύνθημα, κουνώντας παρὰ-ξένα τὰ δοξαρωτά του κλαδιά. Ὅλοι, ὅπου φύγη φύγη...

Τί τρέχει; Ἀκούστηκε ἀπὸ μακριὰ τὸ κουδούνι καὶ τὸ ποδοβολητὸ τῶν παιδιῶν ποὺ ἔτρεχαν ναρθοῦν στὸ περιβόλι. Ἐπρεπε νὰ ποτιστοῦν τὰ λουλούδια καὶ νὰ ξελακκιστοῦν τὰ κουκιά!

Πεταλούδα.

Μὲς στὰ λούλουδα τοῦ κήπου
ξεχωρίζει ἕνας ἀνθὸς

Μοιάζει μὲ τὴ μαργαρίτα,
μὰ εἶν' ἀκόμη πιὸ ξανθός.

Μ' ἀσπρολούλουδα ταιριάζει,
μὰ ἔχει πιότερη ὁμορφιά,
κι εἶναι μὲς τὰ χορταράκια
κεντημένη ζωγραφιά.

Πάω τὸ χέρι μου ν' ἀπλώσω,
νὰ τὸ κόψω, μὰ πετᾷ,
ἦταν μιὰ πεταλουδίτσα
μὲ φτερὰ μεταξωτά. Σ. Σπεράντσας

Συναυλία.

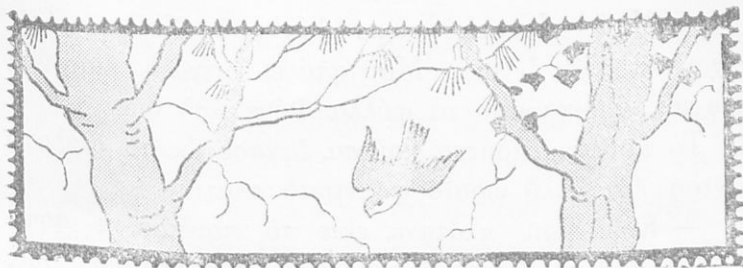
Τῆς δεξαμενῆς οἱ βαθρακοὶ
βράδῳ βράδῳ στήσανε χορὸ
κι ἔχουν συναυλία μουσικῇ
μὲς στὸ καταπράσινο νερό.

Λέει ὁ πιὸ τρανὸς στὴν κομπανία :
«Βρεκεκεκέξ ! μὲ τέμπο νὰ τὸ πῆτε,
Κουά ! κουά ! κουά !... Μὲ πάθος νὰ τὸ πῆτε».
Θεέ μου, τί οὐράνια μελωδία !

Τὰ πουλιά στὰ δέντρα τάχουν χάσει,
τὸ φεγγάρι ἀκούει ἀπὸ ψηλὰ
βαθρακοί, σεγκόντοι, πρίμοι, μπάσοι
τραγουδοῦν, ντό, ρέ, μί, φά, σόλ, λά...

*Αἷαφνα σὲ φύσημα ἑλαφρὸ
βλέπουν ἓνα φύλλο ποῦχε πέσει.
Τὸ τραγούδι ἐκόπηκε στὴ μέση
μπλούμ ! χαθῆκαν ὅλοι στὸ νερό.

Ζ. Παπαντωνίου

Τὰ φύλλα τῶν δέντρων.

Μιά μέρα, στήν ἀρχή τοῦ κόσμου, πλησίαζε ὁ χειμῶνας καί τὸ κρύο ἄρχισε νὰ τσούξη. Ὅλα τὰ πουλάκια εἶχαν φύγει· πῆγαν σὲ τόπους ζεστοὺς γιὰ νὰ περιμένουν τὴν ἀνοιξή· κάτι τοὺς ἔλεγε μέσα τους πὼς θὰ ξανάρθῃ.

Μὰ ἓνα πουλάκι εἶχε σπάσει τὸ φτερό του καὶ δὲν μπορούσε νὰ πετάξῃ. Δὲν ἤξαιρε τί θὰ ἔκανε τὸ κακόμοιρο ὅταν θὰ ἐρχόταν ἡ βαρυχειμωνιά. Κοίταξε γύρω του νὰ βρῇ κανένα μέρος ζεστὸ νὰ χωθῇ, καὶ εἶδε τὰ μεγάλα καὶ φουντωτὰ δέντρα τοῦ δάσους.

»Ἴσως τὰ δέντρα νὰ μὲ φιλοξενήσουν γιὰ τὸ χειμῶνα» σκέφτηκε.

Ἐφτασε λοιπὸν στήν ἄκρη τοῦ δάσους, μισοπηδώντας, μισοφτερουγίζοντας μὲ τὸ σπασμένο του φτερό.

Τὸ πρῶτο δέντρο ποὺ βρέθηκε στὸ δρόμο του ἦταν μιὰ ὁμορφη ψηλὴ λεύκα.

— Δὲ μοῦ λές, ὠραία μου λεύκα, εἶπε τὸ πουλάκι, μ' ἀφήνεις νὰ καθίσω ζεστὰ ζεστα μέσα στὰ κλαδιά σου, ὥσπου νάρθῃ ἡ ἀνοιξή;

— Μπά ! εἶπεν ἡ λεύκα. Αὐτὸ μᾶς ἔλειψε τώρα, νάχω καὶ ξένες ἔννοιες. Μοῦ φτάνει ἐμένα ἡ σκοτούρα μου μὲ τὰ δικά μου τὰ φύλλα. Φύγε ἀπὸ δῶ.

Τὸ πουλάκι, κούτσα κούτσα, ἔφτασε ὡς τὸ διπλανὸ δέντρο, ἓνα πολὺ ὠραῖο φουντωτὸ πλατάνι.

— Καλέ μου, πλάτανε, εἶπε τὸ πουλάκι, μ' ἀφήνεις νὰ καθίσω ζεστὰ ζεστὰ μέσα στὰ κλαδιά σου, ὥσπου νάρθῃ ἡ ἀνοιξη ;

— Μπά ! εἶπε ὁ γεροπλάτανος, τί σοῦ ἤρθε ; Νομίζεις πὼς δὲν ἔχω ἄλλη δουλειὰ παρὰ ν' ἀνοίγω τὰ κλαδιά μου στὰ πουλιὰ τοῦ δάσους ; Τράβα τὸ δρόμο σου, κακόμοιρο !

Καὶ τὸ καημένο τὸ πουλάκι, πηδώντας πάλι καὶ φτερουγίζοντας, ἔφτασε στὴν ἰτιά.

— Ἀχ ! ἰτιά μου λιγερή, τῆς εἶπε, μ' ἀφήνεις νὰ καθίσω ζεστὰ ζεστὰ μέσα στὰ κλαδιά σου, ὥσπου νάρθῃ ἡ ἀνοιξη ;

— Ὅχι, ὄχι, εἶπε ξερὰ ἡ ἰτιά· δὲ θέλω ἐγὼ νάχω πάρε-δῶσε μὲ ξένους.

Τὸ κακόμοιρο τὸ πουλάκι ἀπελπίστηκε· δὲν ἤξιαιρε πιά ποῦ νὰ πάῃ. Εἶχε κουραστῇ καὶ τὸ σπασμένο του τὸ φτερὸ σερνόταν.

Τὸ εἶδε τὸ πεῦκο καὶ τὸ ρώτησε :

— Ποῦ πᾶς, κακόμοιρο πουλάκι ;

— Δὲν ξαίρω, ἀπάντησε τὸ πουλάκι· ὅλα τὰ δέντρα μὲ διώχνουν, μὰ δὲ μπορῶ νὰ πετάξω γιὰ νὰ φύγω· ἔχω τὸ φτερό μου σπασμένο.

— Μπά, τὸ καημένο ! εἶπε τὸ πεῦκο. Ἔλα νὰ καθίσῃς ἐδῶ σ' αὐτό μου τὸ κλαδί, εἶναι τὸ πιὸ πυκνὸ ἀπ' ὅλα καὶ θὰ σὲ κρατᾷ ζεστό.

— Μὰ θὰ μπορέσω νὰ μείνω ὅλο τὸ χειμῶνα ;
ρώτησε ντροπαλὰ τὸ πουλάκι.

— Θὰ μπορέσης βέβαια. εἶπε τὸ πεῦκο· θὰ μοῦ κάνης
μάλιστα καὶ συντροφιά. Ἐμένα ἡ συντροφιά μ' ἀρέσει.

Κοντὰ στὸ πεῦκο στεκόταν ὁ κέδρος ὁ ψηλός, καὶ
ὅταν εἶδε τὸ πουλάκι, ποὺ μὲ μεγάλη δυσκολία κατῶρ-
θωσε ν' ἀνεβῇ ὡς τὸ χαμηλὸ κλαδί τοῦ πεύκου, εἶπε :

— Ἐγὼ ποὺ στέκομαι ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ βοριά, θὰ
κόβω τὸν ἄνεμο νὰ μὴ σὲ παγώνῃ, γιατί εἶμαι ψηλὸ
καὶ δυνατό.

Ἐκεῖ κοντὰ βρέθηκε καὶ μιὰ ἀγριελιά, καὶ σὰν
ἄκουσε τί ἔλεγαν τὰ δύο μεγάλα δέντρα, εἶπε πὼς
κι αὐτὴ θὰ τρέφῃ τὸ πουλάκι ὅλον τὸ χειμῶνα μὲ
τὸν καρπὸ της.

Τὸ πουλάκι λοιπὸν βολεύτηκε μιὰ χαρὰ μέσα στὰ
κλαδιά τοῦ πεύκου. Ὁ κέδρος τὸ φύλαγε ἀπὸ τὸν
ἄνεμο, καὶ ὅποτε πεινοῦσε ἔτρωγε ἀγριελιές.

Τ' ἄλλα δέντρα κουβέντιαζαν μεταξύ τους κι ἔλεγαν :

— Ἐγὼ δὲν εἶχα ὄρεξη νὰ φροντίζω ἓνα ξένο
πουλί, ἔλεγε ἡ λεύκα.

— Ἐγὼ φοβήθηκα μὴ μοῦ κλέψῃ τὰ πλατανόμηλά
μου, εἶπε τὸ πλατάνι.

— Ἐγὼ δὲν τοὺς ἀγαπῶ τοὺς ξένους, εἶπε ἡ ἱτιά.

Καὶ τὰ τρία δέντρα ἀποτράβηξαν τὰ κλαδιά τους
περήφανα.

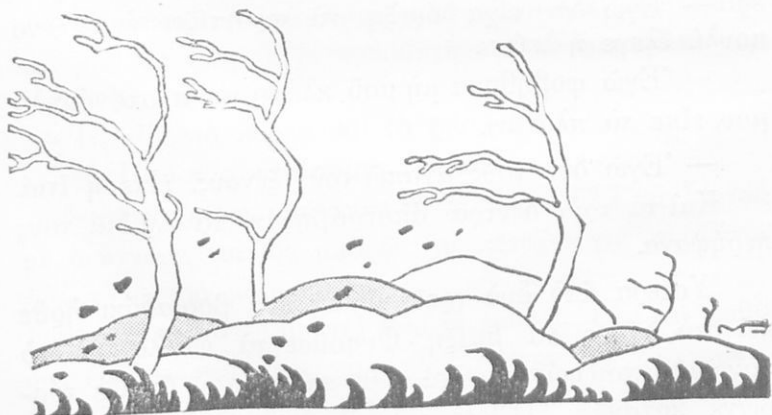
Ὑστερα ἀπὸ δυὸ τρεῖς νύχτες, ἓνα βοριαδάκι ἦρθε
κεῖ στὸ δάσος νὰ παίξῃ. Φυσοῦσε τὰ φύλλα μὲ τὸ
παγωμένο του φύσημα καὶ κάθε φύλλο ποὺ ἄγγιζε τόρ-
ριχνε καταγῆς. Ἦθελε νὰ τὰ φυσήξῃ ὅλα, γιατί τοῦ

ἄρεσε νὰ βλέπη τὰ δέντρα γυμνά. Μὰ ἔπρεπε νὰ πάρη
πρῶτα τὴν ἄδεια
ἀπὸ τὸν πατέρα
του, τὸ γεροβοριά.

— Πατέρα, τοῦ
φώναξε, μπορῶ νὰ
τὰ φυσήξω ὅλα
τὰ φύλλα γιὰ νὰ
πέσουν καταγῆς ;

— "Ὁχι ὅλα, εἶπε
ὁ βοριάς. «Αὐτὰ
τὰ δέντρα, πὺν λυ-
πήθηκαν καὶ φι-
λοξένησαν τὸ που-
λάκι μὲ τὸ σπασμένο φτερό, θέλω νὰ κρατήσουν τὰ
φύλλα τους ὅλον τὸ χειμῶνα.

Τὸ βοριαδάκι φύσηξε μὲ ὅλη του τὴ δύναμη στὰ
φύλλα τοῦ γεροπλάτανου καὶ τῆς λεύκας καὶ τῆς ἰτιᾶς,

καὶ τ' ἄφησε τὰ τρία δέντρα μὲ γυμνά, δλόγυμνα κλαδιά.

Μὰ τὸν πεῦκο, τὸν κέδρο καὶ τὴν ἀγριελιά τὰ φύσηξε ἀπαλά, μόνο γιὰ νὰ παῖξη, κι ἀπὸ κεῖνο τὸν καιρὸ ὥς τὰ σήμερα ποτὲ δὲν πέφτουν τὰ φύλλα τους.

Σιλουέτες.

Ἐνα βράδυ λέει ἡ Κατινούλα.

—Γιαννάκη, σήκω ἀπὸ τὸν καναπὲ κι ἔλα καὶ στάσου ἐδῶ. Στάσου ἔτσι πλάϊ. Γύρνα ἀπὸ κεῖ τὸ πρῶσωπό σου. Ἔτσι μπράβο!

Ὁ Γιαννάκης ἀποροῦσε.

Εἶδε μιὰ μεγάλη κόλλα χαρτί πὺν τὴν εἶχε καρφισώσσει στὸν τοῖχο ἡ Κατινούλα, μὰ πάλι δὲν κατάλαβε.

—Μὴ γυρνᾷς, καημένε! Βλέπε κεῖ πὺν σοῦ εἶπα! λέει πάλι ἡ Κατινούλα.

Ὁ Γιαννάκης στάθηκε καὶ δὲ μιλοῦσε πιά.

Ἡ Κατινούλα εἶχε πάρει ἓνα μολύβι καὶ χάραζε γραμμὲς ἀπάνω στὸ χαρτί. Οἱ γραμμὲς ἀκολουθοῦσαν σύρριζα τὸν ἴσκιο πὺν ἔκανε τὸ κεφάλι τοῦ Γιαννάκη πάνω στὸ χαρτί. Γινόταν ἴσκιος, γιὰτὶ ἡ λάμπα τοῦ τραπεζοῦ ἔστελνε τὸ φῶς της ἀπὸ τὸ ἄλλο πλάϊ. Κι ἔτσι τὸ κεφάλι τοῦ Γιαννάκη ἦταν ἀνάμεσα στὴ λάμπα καὶ στὸ χαρτί.

—Τέλειωσε! λέει ἡ Κατινούλα.

—Ἔτσι γλήγορα;

—Ἄμ τί θαρεῖς!

—Νὰ δῶ, Κατινούλα.

—Ὅχι, ὄχι ἀκόμα!

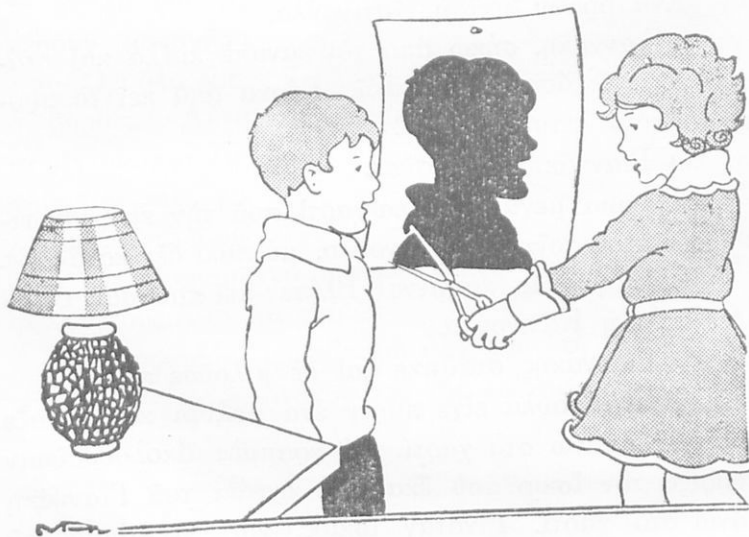
Παίρνει ἡ Κατινούλα τὸ ψαλίδι, καὶ ὁμορφα ὁμορφα ψαλιδίζει τὸ χαρτί.

Ψαλίδιζε πάνω στὴ γραμμὴ ποὺ εἶχε χαράξει μὲ τὸ μολύβι. Ἄμα τέλειωσε, λέει πάλι ὁ Γιαννάκης.

—Νὰ ἰδῶ, Κατινούλα.

—Ὁχι ἀκόμα!

Ὑστερα ἔξυσε ἡ Κατινούλα τὴ μύτη τοῦ μολυβιοῦ

τῆς ἀπάνω στὸ χαρτὶ ποὺ ψαλίδισε. Μὲ τὸ δαχτυλάκι τῆς πασάλευσε τὴ μαύρη σκόνη.

Τὸ χαρτὶ μαύρισε.

—Ὅρίστε, λέει ἡ Κατινούλα.

Κι ὁ Γιαννάκης πῆγε νὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴ χαρά του.

Ἦταν τὸ κεφάλι του. Ἰδιο κι ἀπαράλλαχτο. Ὁχι φωτογραφία. Ἦταν ἡ σκιά τοῦ κεφαλιοῦ του, ἡ σιλουέτα ὅπως τήνε λένε. Μὰ ὅποιος τὴν ἔβλεπε, ἔλεγε:

— Νὰ ὁ Γιαννάκης!

Πῶς ἤθελα νὰ ἤξαιρα κι ἐγὼ νὰ κάνω τέτοια. Εἶπε ὁ Γιαννάκης.

Κι ἡ Κατινούλα τὸν χτύπησε στὴν πλάτη.

— Ξαίρεις, καημένε.

— Πῶς ξαίρω! Ἐγὼ δὲν ἔκανα ποτέ μου σιλουέτες.

— Νά, στάσου νὰ ἰδῇς.

Καρφώνει ἓνα ἄλλο χαρτί στὸν τοῖχο ἡ Κατινούλα. Ἔπειτα πάει καὶ στέκεται ἀνάμεσα στὴ λάμπα καὶ στὸ χαρτί.

Ἔλα πάρε τὸ μολύβι. Χάραξε μολυβιᾶς ὅπου βλέπεις νὰ τελειώνη ὁ ἴσκιος.

— Τέλειωσε! φώναξε ὁ Γιαννάκης.

— Ὅχι ἀκόμη, λέει ἡ Κατινούλα.

— Τώρα ξύσε τὸ μολύβι καὶ πασάλειψε τὸ χαρτί γιὰ νὰ μαυρίσῃ.

Ἄμα γίνηκε κι αὐτό, φώναξε χαρούμενα ὁ Γιαννάκης.

— Νὰ ἡ Κατινούλα!.

Τὸ πρῶτο γράμμα.

— Τρίν, τρίν, τρίν! ἀκούστηκε τὸ κουδοῖνι τῆς ξώπορτας.

Ὁ Γιαννάκης τσακίστηκε νὰ προφτάσῃ, μπάς κι ἀνοίξῃ ἄλλος. Ὡς πὺν νὰ πῆς κύμινο, βρέθηκε στὴν πόρτα. Ἀνοίξε τὸ θαμπὸ θυρόφυλλο νὰ ἰδῇ.

Ἄ, ὁ ταχυδρόμος! Μὲ πόση λαχτάρα τὸν περιμένε πάντα! Ἦτανε φίλος τοῦ ὁ ταχυδρόμος.

— Καλημέρα σας!

—Καλημέρα, Γιαννάκη, απάντησε καλόκαρδα ὁ ταχυδρόμος.

Σήμερα ἡ πέτσινη τσάντα εἶναι ξέχειλη, μὰ καὶ τὰ χέρια του δὲν πᾶνε πίσω. Κρατᾷ ἓνα σωρὸ γράμματα κάρτες, ἐφημερίδες.

Ὁ ταχυδρόμος διαβάζει: «Ἀντώνιος Οἰκονόμου», «Ἀντώνιος Οἰκονόμου», «Ἰωάννης Οἰκονόμου»! Ὁ Γιαννάκης πῆρε τρία γράμματα. Τὸ ἓνα ἀπ' αὐτὰ εἶναι δικό του. Γελᾷ εὐχαριστημένος καὶ τὸ γυρνᾷ κι ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ νὰ δῇ τὸν ἀποστολέα.

—Αὐτὰ ἦταν ὅλα; ρωτᾷ.

—Κάτι πρέπει νὰ πάρουν κι οἱ ἄλλοι, Γιαννάκη. αὐριο πάλι, εἶπε χαμογελώντας ὁ ταχυδρόμος. Ὑστερα ἀνέβηκε μὲ τὶς βαριεὲς παποῦτσες του στὸ τέταρτο πάτωμα.

Ὁ Γιαννάκης κρατᾷ τὰ γράμματα στὸν ἄερα, καὶ τρέχει στὸ δωμάτιο τοῦ πατέρα του.

—Αὐτὸ εἶναι δικό μου, μπαμπά!

Ὑστερα τρέχει στὸ παράθυρο κι ἀνοίγει τὸ γράμμα του. Διαβάζει:

Ἀγαπημένε μου Γιαννάκη,

Σοῦ γράφω, γιατί ἔμαθα πὼς τώρα πιά μπορείς καὶ διαβάζεις. Σοῦ εὐχομαι στὴ γιορτὴ σου χρόνια πολλὰ κι εὐτυχισμένα. Νάσαι πάντα γερός καὶ νὰ σὲ δῶ μιὰ μέρα καλὸ καὶ χρήσιμο παλικάρι. Μέσα στὸ φάκελλο σούχω ἓνα εἰκοσιπεντάρικο. Δῶσετο τῆς μαμᾶς σου νὰ σ' ἀγοράσῃ ἓνα τετράδιο ἱερογραφίας κι ἓνα κουτὶ χρωματιστὰ κραγιόνια. Ἐμαθες κιόλας νὰ ζωγραφίζῃς σπίτια, δέντρα, ἀμάξια, ἀνθρώπους καὶ παιδιὰ.

Θυμᾶσαι πόσο μοῦ εἶχε ἀρέσει μιὰ ἀπ' τὶς ζωγραφιές σου; Τὸ παιδὶ ποὺ ἀνέβηκε στὴν ἀχλάδιὰ κι ἔκοβε ἀχλάδια. Ἀπὸ κάτω στεκόταν ἡ ἀδερφοῦλα του, θυμᾶσαι; καὶ κρατοῦσε ἀνοιχτὴ τὴν ποδιά της. Τσάφ! τῆς πέφτει τὸ ἀχλάδι ἴσα-ἴσα πάνω στὴ μύτη!

Σὲ περιμένω ναρθῆς πάλι τὸ καλοκαίρι, μὰ νὰ φέ-
ρης μαζί σου καὶ τὸ τετράδιο τῆς ἱχνογραφίας σου.
Θέλω νὰ δῶ κεῖνα ποὺ ἔχεις ζωγραφίσει. Καὶ νὰ δῆς
τί καλὰ ποὺ θάναι φέτος στὸ χωριό. Θὰ μπορῆς πιὰ
κι ἐσὺ νὰ σκαρφαλώνης στὰ δέντρα καὶ νὰ κόβης μῆλα
κι ἀχλάδια. Θὰ μαυρίσουν πάλι τὰ μαγουλάκια σου
ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Τὰ παιδιὰ τοῦ γείτονα, ρωτοῦνε πάντα, πότε θάρθῃ

ὁ Γιαννάκης. Τὶς προάλλες τοὺς ἔκανε ὁ πατέρα τους ἓνα καρτσάκι μπαίνουν μέσα κι ἔχουν γιὰ ἄλογο τὸν τράγο τους. Ἔτσι γυρνοῦν ὅλο τὸ χωριό.

Τὸ μικρὸ τὸ μοσχάρáκι τὸ δώσαμε στὸ χασάπη. Οἱ ἀγελαδίτσες τώρα πὰς μεγάλωσαν, γίνηκαν ἀγελάδες.

Ἡ Σουλτάνα μας γέννησε τρία χαριτωμένα σκυλάκια. Ὅλη τὴ μέρα κρέμονται ἀπὸ τὴ φούστα μου. Καὶ σένα θὰ σοῦ τραβοῦν τὶς κάλτσες. Σὲ περιμένω ναρθῆς, νὰ τὰ δῆς ὅλα.

Ἡ καλή σου ἢ γιαγιά ποὺ σ' ἀγαπᾷ πολὺ
καὶ σὲ φιλᾷ γλυκά.

Ὑστερα ἀπὸ λίγες μέρες γράφει κι ὁ Γιαννάκης ἓνα μεγάλο γράμμα ἦταν τὸ πρῶτο ποὺ ἔγραφε.

Καλή μου γιαγιά,
Δὲ φαντάζεσαι μὲ τί λαχτάρα περιμένω τὶς διακο-

πές. Θέλω κι ἐγὼ νὰ ζέψω τὸν τράγο στὸ καρτόσι, νὰ καθίσω μέσα καὶ νὰ γυρίσω ὅλο τὸ χωριό. Θὰ κάθωμαι στὴ θέση τοῦ ἀμαξᾶ καὶ θὰ κρατῶ στὸ χέρι μου τὸ καμουτσίκι. Κι ἂν μοῦ περισσεύῃ καιρός, θ' ἀνεβαίνω καὶ στὶς ἀγλαδιές.

Δὲ μοῦ ἄρесе διόλου πὺν δώσατε τὸ κακόμοιρο τὸ μοσχαράκι στὸ χασάπη. Εὐχαριστήθηκα πολὺ μὲ τὴ Σουλτάνα πὺν ἔκανε τρία σκυλάκια. Τὸ ἓνα θὰ τὸ πάρω ἐγώ. Μοῦ τὸ εἶπε κιόλας ὁ μπαμπᾶς.

Ὁμορφο θάταν νάχη κανεὶς κάθε μέρα τὴ γιορτὴ του. Παίρνει ἓνα σωρὸ δῶρα. Πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλα μοῦ ἄρεσαν τὰ κραγιόνια καὶ τὸ τετράδιο τῆς ἱερογραφίας.

Τὸ βλέπεις γιαγιά, νὰ πὺν μπορῶ κι ἐγὼ τώρα νὰ σοῦ γράφω!

Μὲ πολλὴ ἀγάπη
Ὁ Γιαννάκης σου.

Ὁ γάμος τοῦ Ἡρακλῆ.

Μιὰ φορὰ — πᾶνε τώρα χιλιάδες χρόνια — γεννήθηκε στὸν τόπο μας ἓν' ἀγοράκι, πὺν σὰ μεγάλωσε γίνηκε ὁ πιὸ δυνατὸς ἄντρας τοῦ κόσμου. Τὸ μωρὸ αὐτὸ τὸ ἔβγαλαν τότες Ἡρακλῆ.

Ὅταν ὁ Ἡρακλῆς ἦταν ἀκόμη μωρουδάκι, ἡ θεὰ ἡ Ἥρα, πὺν εἶχε μεγάλη ἔχθρητα τῆς μάννας του, τῆς Ἀλκμήνης, ἔστειλε στὴν κούνια του δυὸ πελώρια φίδια γιὰ νὰ τόνε πνίξουν.

Ἡ μάννα του σὰν εἶδε τὰ φίδια νὰ ζυγώνουν τὸ παιδί της ἔβαλε κάτι ἄγριες, σπαραχτικὲς φωνές. Ὁ Ἡρακλῆς ξύπνησε, καὶ σὰν αἰστάνθηκε τὰ φίδια πάνω

του, δίχως νὰ χάση καιρό, τ' ἀδράχνει μὲ τὰ δυό του χέρια καὶ τὰ πνίγει. Ἡ Ἀλκμήνη, ἡ μητέρα του, δὲ μποροῦσε νὰ πιστέψῃ τὰ μάτια της.

Καὶ τώρα, λοιπόν, φαντάζεστε τί γίνηκε τὸ μωρὸ αὐτὸ σὰ μεγάλωσε! Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα ἀκόμη σὰ θέλουμε νὰ ποῦμε γιὰ κάποιονε πὼς εἶναι πολὺ ἀντρεωμένος, λέμε: «σὰν τὸν Ἡρακλῆ».

Ὁ Ἡρακλῆς σ' ὅλη του τὴ ζωὴ βοηθοῦσε τοὺς ἀδύνατους καὶ τοὺς ἀδικημένους, κι ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν καὶ τὸν τιμοῦσαν.

Ἡ Ἥρα, ὥστόσο, δὲν τότε χώνευε διόλου, κι ἔτσι πάντα ἐπίτηδες τὸν πρόσταζε νὰ κάνῃ πράματα ποὺ ἔβαζαν τὴ ζωὴ του σὲ κίνδυνο: νὰ σκοτώνη ἄγρια θηρία, νὰ κάνῃ μακρινὰ καὶ ἐπικίνδυνα ταξίδια καὶ ἄλλα παρόμοια. Πάντα ὅμως ὁ Ἡρακλῆς ἔβγαινε νικητής.

Στὰ τελευταῖα, σὰν εἶδε ἡ θεὰ πὼς τίποτε καὶ κανένας δὲ μποροῦσε νὰ παραβγῇ μαζί του, σκέφτηκε ἕναν ἄλλον τρόπο, γιὰ νὰ τότε ταπεινώσῃ. Ποιὸν νομίζετε; Τὸν ἔβαλε δοῦλο στὸ παλάτι ἐνὸς βασιλιᾶ! Κι ἀλήθεια, αὐτὸ ἦταν τὸ χειρότερο ποὺ μποροῦσε νὰ πάθῃ ἕνας ἄνθρωπος σὰν τὸν Ἡρακλῆ, ποὺ ἀγαποῦσε τὴ λευτεριά καὶ ποὺ ποτές του δὲ θὰ μποροῦσε νὰ ὑποφέρει τὴ σκλαβιά.

Στὸ τέλος ὅμως ὁ βασιλιάς, πιδὸ πονόκαρδος ἀπὸ τὴν Ἥρα, τότε λυπήθηκε καὶ τοῦ ὑποσχέθηκε πὼς θὰ τὸν ἄφηνε ἐλεύτερο, ἂν κατῴρθωνε νὰ κάνῃ δώδεκα πολὺ δύσκολα, καὶ πολὺ ἐπικίνδυνα κατωρθώματα ἢ ἄθλους, ὅπως τὰ λέγανε τότες. Μὲ τοὺς ἄθλους ὅμως αὐτοὺς ὁ Ἡρακλῆς θὰ γλίτωνε πολὺν κόσμον ἀπ' τὴν κατα-

στροφὴ καὶ τὶς συμφορές. Ἡ πὺρ μεγάλη του εὐχαρίστηση ἦταν νὰ μεταχειρίζεται τὴ δύναμη καὶ τὴν παληκαριά του, γιὰ νὰ κάνη καλὸ στοὺς ἄλλους.

Ἔτσι γίνηκαν οἱ δώδεκα τρομεροὶ ἄθλοι, ποὺ ἔκαναν τὸ ὄνομα τοῦ Ἡρακλῆ ἀθάνατο στοὺς αἰῶνες. Ὁ καθένας ἀπ' τοὺς ἄθλους αὐτοὺς εἶναι ὁλόκληρη ἱστορία. Ὁ Ἡρακλῆς ξολόθρεψε τέρατα, ἔπιασε ζωντανὰ ἄγρια θηρία, καὶ νίκησε σὲ πολλὰ μάχες. Ὅλα ὅπως τὰ ζήτησεν ὁ Βασιλιάς.

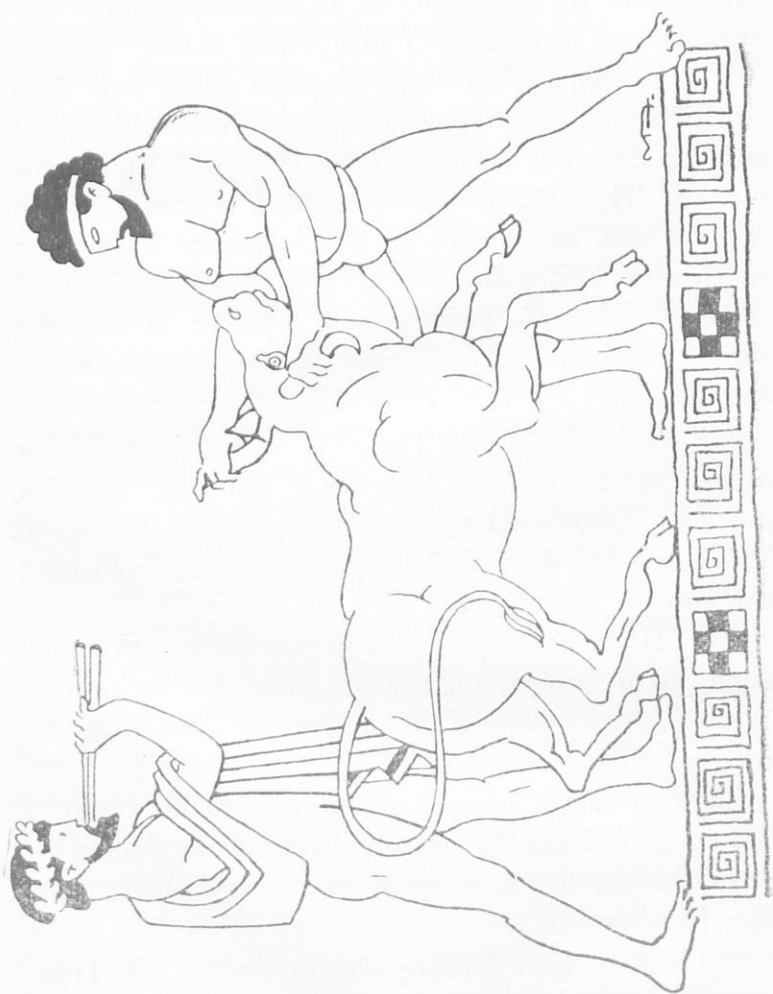
Κι ὁ Ἡρακλῆς βρέθηκε πάλι λεύτερος, κι εἶχε τὴν καρδιά ἀναπαμένη, ποὺ γλίτωσε τὸν κόσμον ἀπ' τὶς συμφορές.

Ὑστερ' ἀπὸ χρόνια ὁ Ἡρακλῆς ταξιδεύοντας ἔφτασε σὲ μιὰ χώρα ποὺ ἦταν ἓνας ἄλλος Βασιλιάς, καὶ εἶχε μιὰ κόρη ὁμορφη καὶ προκομένη. Τὴ λέγανε Δηϊάνειρα. Ἡ κόρη αὐτὴ ὅπου κι ἂν πῆγαινε σκόρπαγε γύρω της τὴν εὐτυχία καὶ τὴ χαρά.

Ὁ Ἡρακλῆς ζήτησε νὰ πάρη γυναῖκα του τὴ Δηϊάνειρα, μὰ ὁ πατέρας της τὴν εἶχε τάξει ἀπὸ καιρὸ στὸν Ἀχελῶο, ἓνα δυνατὸ Θεό, κι ἔτσι δὲ μπορούσε νὰ πάρη τὸ λόγο του πίσω.

Στὰ τελευταῖα ὁμως ἀποφασίστηκε νὰ παλέψουν οἱ δύο τους, ὁ Ἡρακλῆς μὲ τὸν Ἀχελῶο, κι ὅποιος νικοῦσε, ἐκεῖνος θάπαινε γυναῖκα του τὴν ὁμορφη, τὴν ἄξια βασιλοπούλα.

Ὁ καθένας ἦταν βέβαιος πὼς θὰ νικοῦσε. Ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά εἶχε μεγάλη ἐμπιστοσύνη στὴ δύναμή του. Ὁ Ἀχελῶος πάλι ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἦταν βέβαιος πὼς θὰ νικοῦσε, γιὰτὶ εἶχε τὴ δύναμη νὰ

μεταμορφώνεται καὶ νὰ γίνεται θηρίο, φίδι, δαίμονας, πουλί, ποντίκι, κι ὅ,τι ἄλλο ἤθελε.

Σὰν ἔφτασε, τὸ λοιπόν, ἡ μέρα τῆς πάλης παρουσιάστηκαν κι οἱ δύο τους μὲ θάρρος καὶ μὲ ἀλαφριά καρδιά.

Ὁ Βασιλιάς ἔδωκε τὸ σύνθημα κι ἡ πάλη ἄρχισε. Κι οἱ δύο πάλευαν μὲ μεγάλο πείσμα. Μὰ δὲν ἄργησε νὰ φανῇ πὼς ὁ Ἡρακλῆς ἦταν ὁ δυνατώτερος. Μπροστά στὴ θεόρατη αὐτὴ δύναμη ὁ Ἀχελῷος φαινόταν σὰν ἓνα μικρό, ἀδύνατο παιδί. Τῇ στιγμῇ ὅμως ποὺ ὁ Ἡρακλῆς ἔσφιγγε τὸν ἀντίπαλό του στὰ δυνατά του μπράτσα ἔτοιμος νὰ τὸν πετάξῃ χάμω, αὐτὸς μεταμορφώθηκε ἄξαφνα σὲ φίδι καὶ γλίτωσε ἀπ' τὰ χέρια του.

— Χὰ χά χά ! γέλασε πλατιά ὁ Ἡρακλῆς. "Εἶσι νομίζεις πὼς θὰ μοῦ ξεφύγῃς, αἱ ; "Εγὼ ἐγὼ πνίξει φίδια σὰν καὶ σένα στὴ ζωὴ μου... Καὶ λέγοντάς τα αὐτὰ ἀρπάζει μὲ μιὰ γρήγορη κίνηση τὸ φίδι, κι ἦταν ἔτοιμος νὰ τὸ πνίξῃ, ὅταν ἄξαφνα γίνηκεν ἄφαντο, καὶ στὸν τόπο του παρουσιάστηκε ἓνας ταῦρος.

Τούτῃ τῇ φορὰ ἡ πάλη ἀναψε γιὰ καλὰ. Ὁ ταῦρος ρίχτηκεν ἀγριεμένος μὲ τὰ κέρατα μπρὸς πάνω στὸν Ἡρακλῆ, καὶ μὲ τόσην ὁρμὴ ποὺ ἔλεγεσ πὼς θὰ τότε σπάραιζε. Αὐτὸς ὅμως, δίχως νὰ τὰ χάσῃ, τὸν ἀρπᾷ ἀπὸ τὰ κέρατα, καὶ τοῦ χαμηλώνει τὸ κεφάλι ὡς τῇ γῇ. Ὅσο κι ἂν προσπάθησε ὁ Ἀχελῷος ν' ἀνασηκώσῃ τὸ κεφάλι του, δὲν τὸ κατάφερε.

Ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ χτυπᾷ παλαμάκια καὶ νὰ φωνάζῃ πὼς νικητὴς ἦταν ὁ Ἡρακλῆς. Ὁ Ἀχελῷος ξαναπῆρε ἄξαφνα τὴν πρώτη του μορφή, κι ἐπειδὴς ἦταν

τίμιος ἀντίπαλος, παραδέχτηκε μπροστά σ' ὅλους πῶς νικήθηκε.

Ἔτσι ὁ Ἡρακλῆς παντρεύτηκε τὴ Δηϊάνειρα, τὴν ὁμορφη βασιλοπούλα πού, ὅπου πῆγαινε σκόρπαγε γύρω της τὴν εὐτυχία καὶ τὴ χαρά.

Ἡ γατούλα πὺ δὲν ἤθελε νὰ πεθάνη.

Ἡ Κυρά-Φροσύνη τοῦ μανάβη ἤθελε νὰ ξεκάνη τὴ γατούλα της. Ἦταν λέει, ἄρρωστη, καὶ δὲν εἶχε πιά προκοπή.

Κεῖνο τὸ πρωὶ φώναξε τὸ σκουπιδιάρη, τὸ Γιωργή, καὶ τοῦ λέει:

— Πάρε τὸ γατὶ αὐτὸ Γιωργή μου, νὰ χαρῆς, καὶ ρίξε το στὴ θάλασσα. Δὲν τὸ θέλω, γιατί ἀρρώστησε, καὶ μόνο τὴ βρωμιὰ του ἔχω... Ἐννοια σου καὶ θὰ σοῦ δώσω ἐγὼ τὸν κόπο σου.

Ὁ Γιωργῆς, ὁ σκουπιδιάρης, πῆρε τὸ γατὶ, καὶ τὴν ὥρα πὺ περνοῦσε μὲ τὸ κάρο του ἀπ' τὴν προκυμαία, τόρριξε στὴ θάλασσα.

Ἡ γατούλα στὴν ἀρχὴ βυθίστηκε, μὰ σὲ λίγο ξαναβγῆκε στὴν ὄψη τοῦ νεροῦ, κι ἄρχισε νὰ κολυμπᾷ. Ἔτσι κολυμπώντας ἀρπάχτηκε ἀπ' τὸ κουπὶ μιᾶς βάρκας, πὺ ἦτανε δεμένη στὴν προκυμαία, σκαρφάλωσε καὶ μπῆκε μέσα.

Ὅταν πῆρε νὰ βραδιάζη, τὰ κατάφερε ἡ γατούλα νὰ βγῇ στὴ στεριά καὶ νὰ τραβήξη ἴσα γιὰ τὸ σπίτι τῆς Κυρά-Φροσύνης. Σὰν ἔφτασε, πῆγε καὶ τρύπωσε μέσα στὸ σπιτάκι τοῦ Ἀζώρη, τοῦ χαϊδεμένου σκύλου τῆς κυρᾶς της.

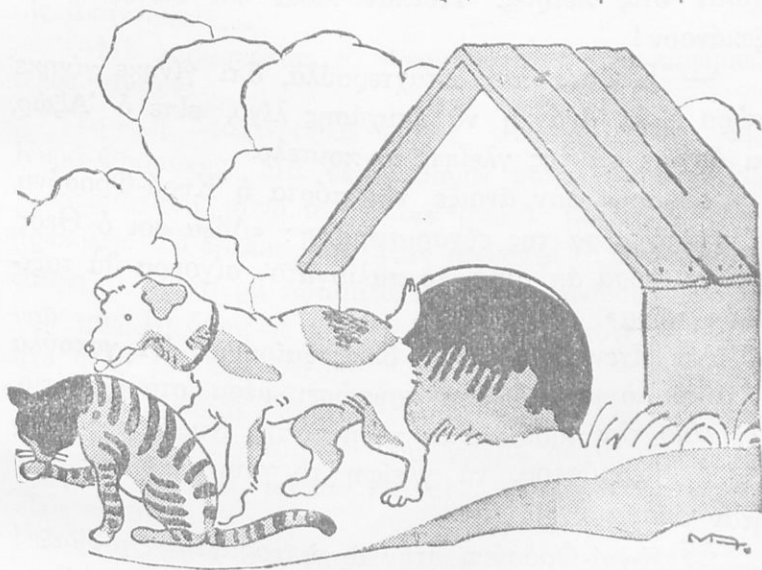
Ὁ Ἀζώρ χάθηκε σὰν εἶδε τὴ γατούλα.

— Μὰ ἐσύ, κυρά μου, εἶσαι μούσχεμα, τῆς λέει, δὲν κρυώνεις; Ἔλα, πέσε κοντά μου νὰ σὲ ζεστάνω.

Ἡ γατούλα πλάγιασε κοντὰ στὸ σκυλί, κι οἱ δυὸ φίλοι ἄρχισαν νὰ κουβεντιάζουν μὲ φωνὴ κατεβασμένη γιὰ νὰ μὴν τοὺς ἀκούη ἡ Κυρά-Φροσύνη.

Ἡ γατούλα ἔλεγε:

— Εἶδες, εἶδες τὴν κακίστρα, νὰ θέλῃ νὰ μὲ ξε-

κάνῃ. Ὅσο τῆς χρειάζομουν γιὰ τὰ ποντίκια, ἦμουν καλὴ καὶ χρήσιμη. Δὲν ἤξαιρε τί νὰ μὲ πρωτοταΐσῃ γιὰ νὰ τῆς κάνω καλὰ τὴ δουλειά της ὥς καὶ πλεμόνι μ' ἀγόραζε. Καὶ τώρα ποὺ ἀρρώστησα... Καὶ καλὰ ποὺ βρέθηκε κεῖ κοντὰ ἡ βάρκα!

— Ἀλήθεια, ἀπάντησε μὲ ἀπορία ὁ Ἀζώρ, ἔνα

μικρὸ παιδὶ στὸν τόπο σου θὰ πινηγόταν. Δὲ θὰ ἤξαιρε οὔτε νὰ κολυμπήσῃ, οὔτε νὰ πιασῇ ἀπ' τὸ κουπὶ καὶ νὰ σκαρφαλώσῃ.

— "Αχου! νάξαιρες τί κρύο πού εἶναι τὸ νερό, καὶ τί συχαμένο προῶμα! Ἄμὲ κεῖνο τὸ βουητὸ μέσα στ' ἀφτιά!... Καὶ σὰ νὰ μὴ μ' ἔφταναν αὐτά, μαζεύτηκαν πάνω στὴν προκυμαία ἓνα σωρὸ παλιόπαιδα καὶ μ' ἄρχισαν στὶς πετρίδες. Ἦθελαν καλὰ καὶ σώνει νὰ με ξεκάνουν!

— "Ε, ἄστα πιά, Σταχτερούλα, ὅ,τι γίνηκε γίνηκε· τώρα εἶναι ἀνάγκη νὰ ἡσυχάσῃς λίγο, εἶπε ὁ Ἀζώρ, καὶ ἄρχισε νὰ τῆς γλείφῃ τὸ κούτελο.

Τὸ πρωὶ σὰν ἀνοιξε τὴν πόρτα ἡ Κυρά-Φροσύνη, εἶπε ἀπὸ μέσα τῆς εὐχαριστημένη: «Δόξα σοι ὁ Θεός, πού γλίτωσα ἀπ' αὐτὸ τὸ παλιόγατο· σίγουρα θὰ ταξι-δεύῃ τώρα».

Δὲν εἶχεν ὅμως δίκιο ὅπως ξαίρουμε. Ἡ γατούλα σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ εἶχε τρυπώσει μέσα στὸ δωμάτιο. Σὲ λίγο τὴν πῆρε κιόλας τὸ μάτι τῆς Κυρᾶς τῆς πίσω ἀπ' τὴ θερμάστρα, νὰ γλείφῃ τὸ γουναρικό της πού ἦταν ἀκόμα ὑγρό.

Ἡ Κυρά-Φροσύνη στὴν ἀρχὴ ταράχτηκε, τρώμαξε! Θάρρεψε πὼς ἦταν ὁ βρουκόλακας τῆς Σταχτερούλας. Μὰ κεῖνη, γὰρ νὰ τῆς δώσῃ γνωριμιὰ, ἄρχισε νὰ τῆς μιλά:

— Μιάου... μιᾶου... μιᾶου...

"Ἦθελε νὰ πῇ:

— Βλέπεις, νάμαι πού γύρισα.... Ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ πεθάνω. Τὸ νερὸ εἶναι κρύο, πολὺ κρύο, καὶ ἐμένα δὲ μ' ἀρέσει διόλου.... Κι ὅμως λίγες θάναι οἱ μέρες

μου. Τὸ μπάνιο χειροτέρευε τὴν ἀρρώστια μου.... Αἰστάνομαι πόνους σ' ὅλο μου τὸ χορμί.... "Αφῆσέ με τοῦλάχιστο νὰ πεθάνω ἐδῶ σὲ μιὰ γωνιά. Μ' ἀρέσει πολὺ ἡ ταράτσα μὲ τὸν ἥλιο της.... καὶ τούτῃ ἐδῶ ἡ ζεστὴ γωνίτσα, σὰν κἀνὴ κρύο.... "Αφῆσέ με σὲ παρακαλῶ....

Κανεῖς δὲν ξαίρει νὰ μᾶς πῇ ἂν ἡ Κυρά-Φροσύνη κατάλαβε τὴ γλῶσσα τῆς γατούλας. Μόνο ξαίρουμε, πῶς τῆς ἀπάντησε:

—Μὲ παρασκότισε τὸ βρωμόγατο!... "Ας τἀφήσω, τέλος πάντων...

"Ετσι ἡ Σταχτερούλα ἔμεινε πάλι στὸ σπίτι τῆς Κυρά-Φροσύνης. Μὰ δὲ μποροῦσε πιά ἡ ἄμοιρη οὔτε νὰ περπατήσῃ· μόνο σερνότανε βαριά καὶ μὲ μεγάλη δυσκολία. Τὸ ἔβλεπες πῶς ἦταν ἀρρωστο τὸ ζῶο. Ποιὸς ξαίρει τί λυπητερά πράγματα νὰ τοῦ περνοῦσαν ἀπ' τὸ νοῦ του. Κι ὅμως σὲ κανένα δὲν ἔλεγε τίποτε.... Οὔτε στὸ φίλο του τὸν Ἀζώο.

"Ενα πρωτὶ ἡ Κυρά - Φροσύνη βρῆκε τὴν ἄμοιρη γατούλα στὴν ἀγαπημένη της γωνιά, μὲ τὰ πόδια τενωμένα καὶ τὰ μάτια γυαλιά!.... Ἡ Σταχτερούλα εἶχε πεθάνει....

Ἡ Κυρά-Φροσύνη, τὴν ξανάδωσε πάλι στὸ Γιωργή, τὸ σκουπιδιάρη, κι ὁ Γιωργῆς τὴν ξαναπέταξε στὴ θάλασσα. Μὰ τούτῃ τὴ φορὰ ἡ γατούλα μας δὲ θὰ ἀρπαχτῇ πιά ἀπ' τὸ κουπί, δὲ θὰ σκαρφαλώσῃ στὴ βάρκα... κι οὔτε θὰ ξαναγυρίσῃ στὸ σπίτι τῆς Κυρά-Φροσύνης....

Τούτῃ τὴ φορὰ θὰ ταξιδέψῃ, καὶ τὸ ταξίδι της θὰ ναι μακρινὸ... πολὺ μακρινό....

Σκύλος καὶ γάτα.

Πάνω στο δρόμο πήγαινε μόνο του ένα σκυλί, ἀπὸ κείνα πού δὲ χωνεύουνε διόλου τὶς γάτες. Μὰ δὲ φαντάζεστε τὶ ἀστεῖο σκυλί πού ἦταν. Σ' ἐπιαναν τὰ γέλια μόνο νὰ τὸ βλέπης. Τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά ἦταν μαῦρο κι ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄσπρο. Κι ὅμως τ' ἀπὲς τῆς μαύρης μεριᾶς ἦταν στὴν ἄκρη-ἄκρη ἄσπρο, καὶ τὸ ἄλλο πάλι, τῆς ἄσπρης μεριᾶς, ἦταν στὴν ἄκρη ἄκρη μαῦρο. Ὅλο του τ' ἄλλο κορμὶ ἦταν ἄσπρο, χιονάτο.

Τέτοιο σκυλί δὲν εἶχα δεῖ ποτές μου.

Ἐκεῖ πού τὸ ἐβλεπα καὶ τὸ χαιρόμουν, πηδᾷ ἄξαφνα καὶ χυμᾷ πίσω ἀπὸ μιὰ μαύρη γατούλα, πού ἔτυχε νὰ περνᾷ κείνη τὴν ὥρα ἀπὸ προστά μας. Ἡ γάτα δὲν τόχε πάρει τὸ σκυλί μυρωδιά. Ἔτσι γιὰ μιὰ στιγμή βρέθηκε κοντά της. Βούφφ! Βούφφ!

Γυρνᾷ ὅμως γρήγορα, σὰν ἀστραπή, ἡ γάτα κι ἀρχίζει τὰ γρατσουνίσματα ἴσια πάνω στὴ μούρη! Πφφφ! ἔκανε τὸ σκυλί, καὶ γιὰ μιὰ στιγμή στάθηκε σὰ ζαλισμένο. Τόχε ξεχάσει φαίνεται, πὼς οἱ γάτες ἔχουν νύχια καὶ γρατσουνῶν.

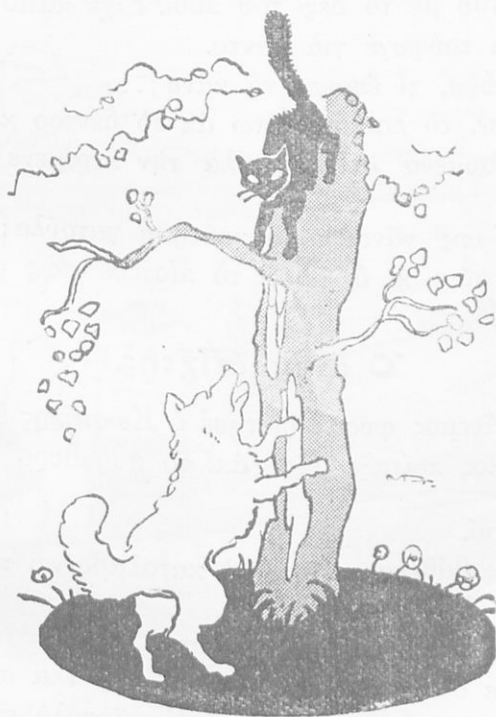
Ἡ γάτα στυλώθηκε στὸν τοῖχο, καμπούριασε, κι εἶχε τὰ μάτια της στυλωμένα πάνω στο σκυλί. Μπᾶ, πὼς ἀστραφταν τὰ πράσινα μάτια της! Χχχχ, χχχχ! τοῦ ἔκανε ὀλοένα καὶ τούδειχνε τὰ σουβλερά της δόντια. Ἦταν σὰ νὰ τοῦ ἔλεγε: «μὴ ζυγώνης, κακομοίρη, γιατί ἀλίμονό σου!»

Καὶ τὰ δυὸ τὰ ζῶα στέκουνταν τώρα τὸ ἓνα ἀντίκρου στο ἄλλο ἀκίνητα καὶ βουβά, ἕτοιμα ν' ἀρπαχτοῦνε. Μὰ κανένα δὲν κοιτοῦσε νὰ κάνῃ τὴν ἀρχή.

«Ὡς ποῦ θὰ πάη αὐτό», εἶπα τότες ἀπὸ μέσα μου,
«ὥς πότε θὰ στέκονται ἔτσι!»

— Κοσσο!! κάνω ξαφνικά.

Τὸ σκυλί τρομαγμένο πήδηξε ὥς ἐκεῖ πάνω, σὰ
νάταν λαστιχένιο. Ἡ γατούλα ὁμως παίρνει θάρρος

κι ἀρχίζει πάλι τὶς γρατσουνιές στὴ μούρη. Μιὰ δεξιά
καὶ μιὰ ξερβά, μὲ τὰ δυό της μπροστινὰ πόδια, σὰ νὰ
μπάτσιζε. Καὶ γιὰ μιὰ στιγμή πηδᾷ σὰ σαῖτα πάνω
ἀπ' τὸ σκυλί, καὶ σκαρφαλώνει στὸ δέντρο ποὺ ἦταν
ἐκεῖ κοντά. Πῶ πῶ, νὰ βλέπατε τὸ σκυλί λύσσα ποὺ

τὴν εἶχε! Ὁρμᾶ κατὰ τὸ δέντρο, πηδᾶ σὰ δαιμονισμένο, καὶ δοκιμάζει νὰ σκαρφαλώσῃ.

Τοῦ κάκου ὁμως. Ἡ γατούλα εἶναι ψηλὰ καὶ τὸ σκυλί, ὅπως ὅλα του τ' ἀδέρφια, δὲ μπορεῖ νὰ σκαρφαλώσῃ σὲ δέντρο. Ἀπ' τὴ στενοχώρια του τρίβει τὴ μουρίτσα του μὲ τὸ δεξί του πόδι. Εἶχε καταλάβει πὼς ἡ γατούλα τούφυγε γιὰ πάντα.

Καὶ τώρα, τί ἔπρεπε νὰ κάνῃ;...

Ἔκατσε, τὸ λοιπόν, κάτω ἀπ' τὸ δέντρο καὶ μὲ τὰ μάτια στυλωμένα στὴ γατούλα τὴν περιμένε τάχα νὰ κατεβῇ.

Λέτε ὁμως νάναι τόσο κουτὴ ἡ γατούλα; Μὰ ἐννοια σας, οὔτε κι ὁ ἴδιος τὸ πίστευε πὼς μπορούσε νὰ κατεβῇ.

Ὁ ἀνεμοδείχτης.

— Τί ἄνεμος φυσᾷ; ρώτησε ὁ Κωστάκης ἓνα πρωτῆ.

Ὁ Νίκος κοίταξε ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ τοῦ εἶπε :

— Νοτιά.

— Πὼς θάθελα κι ἐγὼ νὰ καταλαβαίνω τί ἄνεμος φυσᾷ, εἶπε ὁ Κωστάκης.

— Κι ἐγὼ δὲν τὸ ἤξαιρα, εἶπε ὁ Νίκος. Μὰ κάποτε μοῦ τόδειξε ὁ πατέρας μου. Σὰ θέλῃς ἔλα στὸ περιβόλι νὰ σοῦ τὸ δείξω κι ἐσένα. Εἶναι πολὺ εὐκόλο.

Κατεβήκανε στὸ περιβόλι, κι ὁ Νίκος ἔδειξε στὸν Κωστάκη τὸν ἀνεμοδείχτη. Ἦτανε στημένος στὴν κορφὴ τῆς στέγης ἐνὸς μεγάλου σπιτιοῦ.

— Καὶ τί ἔχει νὰ κάνῃ αὐτὸ τὸ πρᾶμα μὲ τὸν ἄνεμο; ρωτᾷ ὁ Κωστάκης.

— Νά, δείχνει ἀπὸ ποιὰ μεριά φυσᾷ ὁ ἄνεμος.
Βλέπεις τὶς δυὸ σιδερένιες βέργες πὺν εἶναι σταυρωτὲς
κάτω ἀπ' τὰ πόδια τοῦ πετεινοῦ;

— Ναί.

— Βλέπεις καὶ τὰ γράμματα πὺν ἔχουν οἱ βέργες
στὶς ἄκρες; Β. Ν. Α. Δ.

— Καὶ τί πᾶν νὰ ποῦνε τὰ γράμματα αὐτά; ρώ-
τησε πάλι ὁ Κωστάκης.

— Ἀκου λοιπόν, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Νίκος. Τὸ Β. ση-
μαίνει βοριᾶς, τὸ Ν. νοτιᾶς, τὸ Α. ἀνατολὴ καὶ τὸ Δ
δύση. Αὐτὰ εἶναι τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντα.
Ἔτσι τὰ λένε.

—“Ὡστε ὅταν σὲ ρώτησα γιὰ τὸν ἄνεμο, ἐσὺ ἔσκυψες καὶ κοίταξες τὸν ἀνεμοδείκτη.

— Ναί.

— Καὶ πῶς μπόρεσες νὰ καταλάβῃς τί ἄνεμος φυσοῦσε;

— Ὁ πετεινὸς γυρίζει ὅπου φυσᾷ ὁ ἄνεμος. Λοιπόν, σ’ ὅποιο γράμμα σταματῇ ὁ πετεινὸς τέτοιος ἄνεμος φυσᾷ. Κατάλαβες;

— Ναί, κατάλαβα, εἶπε ὁ Κωστάκης. Ὅταν ὁ ἄνεμος φυσᾷ ἀπ’ τὸ βοριά, ὁ πετεινὸς σταματᾷ στὸ Β. Ὅταν φυσᾷ ἀπ’ τὸ νοτιά, στὸ Ν.

— Ὡραῖα! νὰ ποῦ τὸ κατάλαβες!

Ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀέρας.

Ὁ ἀέρας θύμωσε
μὲ τὸν ἥλιο μάλωσε,
ὁ ἀέρας ἔλεγε:

— Εἶμαι δυνατώτερος
καὶ ὁ ἥλιος ἔλεγε:

— Σὲ περνῶ στὴ δύναμη.
Ἕνας γέρος ἄνθρωπος
μὲ τὴ μαύρη κάπα του
στὸ χωράφι πηγαινε.

Ὁ ἀέρας λάλησε:

— Ὅποιος ἔχει δύναμη
παίρνει ἀπὸ τὸ γέροντα
τὴ χοντρὴ τὴν κάπα του.
Φύσηξε, ξεφύσησε
ἔσκασε στὸ φύσημα.

ἄδικος ὁ κόπος τοῦ.
Κρούωσε ὁ γέροντας
καὶ διπλὰ τυλίχτηκε
στὴ χοντρὴ τὴν κάπα του.
Καὶ ὁ ἥλιος λάλησε:
"Ὅποιος ἔχει δύναμη
παίρνει ἀπὸ τὸ γέροντα
τὴ χοντρὴ τὴν κάπα του.
"Ἐφεξε ὁλόλαμπρος
καλοσύνη σκόρπισε,
Κι ἔβγαλεν ὁ γέροντας
τὴ χοντρὴ τὴν κάπα του.
— "Ἀκουσε καὶ μάθε το,
σὲ περνῶ στὴ δύναμη
γιατὶ πᾶς μὲ τὸ κακὸ
κι ἐγὼ πάω μὲ τὸ καλὸ.

Γ. Δροσίνης

Τὰ βαφτίσια.

Κεῖνη τὴ μέρα στὸ σπίτι τοῦ Τάκη εἶχαν βαφτίσια.
Ἦταν πιά καιρὸς νὰ τὸ βαπτίσουν τὸ μωρό τους.
Ἀπὸ βραδὶς σφουγγάρισαν, καθάρισαν καὶ τὸ πρῶτ
ἦταν ὅλα ἑτοιμα καὶ παστιρικά. Νὰ μὴ θαρροῖτε ὅμως,
πὼς ὁ Τάκης κι ἡ ἀδερφούλα του ἡ Νίτσα κάθουνταν
μὲ σταυρωμένα χέρια. Βοήθησαν κι αὐτοὶ σὰν καλὰ
παιδιὰ τὴ μαμὰ τους. Κουβάλησαν νερό, συγύρισαν,
καὶ ὁ καθένας μὲ τὴ σειρά του φύλαγε τὸ μωρό τους,
ποὺ γκρίνιαζε πιότερο θαρρεῖς τὴ μέρα κεῖνη.

Σὰν κόντευε πιά ἡ ὥρα γιὰ τὰ βαφτίσια, οἱ καν-
τηλανάφτες ἔφεραν τὴν κολυμπήθρα καὶ σὲ λίγο ἦρθαν

Σάν τὸ εἶδε ἔτσι τὸ μωρό τους ὁ Τάκης τρώμαξε
κι ἔβαλε τὶς φωνές.

— Τὸ μωρό μας, μαμά! θὰ τὸ πνίξουνε, μαμά, τὸ
μωρό μας!!

“Ὅλος ὁ κόσμος ξαφνίστηκε ἀπ’ τὶς φωνές τοῦ Τάκη.
Καὶ σὰ γύρισαν καὶ τὸν εἶδαν νὰ φωνάζει καὶ ν’ ἀπλώ-
νει τὰ χέρια, γιὰ νὰ σώσει τάχα τὸ μωρό, γέλασαν μὲ
τὸ φόβο του. Χαμογέλασε ἀνάμεσα ἀπ’ τὰ πυκνά του
γένεια κι ὁ παπᾶς.

— Μὴ φοβᾶσαι παιδί μου, δὲν πνίγεται, τοῦ εἶπεν
ἡ μαμά. Ἀπὸ σήμερα τὸ μωρό μας γίνηκε χριστιανὸς
καὶ θὰ τὸ φωνάζουμε Γιαννάκη.

Σὰν τελείωσε πιά τὸ βαφτίσι, τύλιξαν τὸ μωρό
μέσα σ’ ἓνα ἄσπρο σεντόνι καὶ τὸ πῆγαν στὴν κάμαρα
τῆς μαμᾶς. Μόνο ἔτσι ἡσύχασε ὁ Τάκης. Μόνο σὰν
εἶδε τὸ ἀδερφάκι του στὸ κρεβατάκι πῆγε ἡ καρδιά
του στὸν τόπο τῆς.

Μιά εὐγενική πράξη.

Τοῦ Σπύρου καὶ τῆς Ρίτας κάθε πρωὶ τοὺς ἔδινε ἡ μαμά τους κι ἀπὸ μιὰ δραχμὴ γιὰ νὰ παίρνουν στὰ διαλείμματα ὅ,τι τραβοῦσε ἡ καρδιά τους.

Ὁ Κύρ-Γιαννακός, ὁ ἐπιστάτης τοῦ σχολείου, πουλοῦσε ἀπ' ὅλα τὰ καλά: κουλουράκια, σοκολάτες, καραμέλες, ζαχαρωτά, καὶ τί δὲν πουλοῦσε. Καὶ τὰ παιδιὰ πὰ ὅταν ἔβγαιναν στὸ μεγάλο διάλειμμα, ἔζωναν τὸ κιοσκάκι του, πὺ ἦταν στημένο σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς αὐλῆς, καὶ φώναζαν:

— Ἐνα κουλούρι, Κύρ-Γιαννακό!

— Ὁχι τέτοιες καραμέλες, Κύρ-Γιαννακό, ἀπ' τίς ἄλλες, πὺ ἔχουνε λεμόνι!

— Ἐγὼ ἦρθα πρώτος, ἐμένα τὸ κουλούρι, Κύρ-Γιαννακό!

Κι ἐκατὸ χέρια ἂν εἶχε ὁ κακομοίρης ὁ Κύρ-Γιαννακός, πάλι δὲ θὰ πρόφταινε.

Καὶ νὰ μὴν πῆτε πὺς ἦταν μόνο ἀπὸ λιχουδιά. Ὑστερα ἀπὸ δυὸ ὥρες μάθημα, κάτι θέλουν νὰ τσιμπήσουν τὰ παιδιὰ.

Μόνο ὁ Σπύρος καὶ ἡ Ρίτα δὲ ζύγωναν τὸ κιοσκάκι τοῦ Κύρ-Γιαννακοῦ. Δὲν ἤθελαν νὰ χαλοῦνε τὰ λεφτά τους σὲ τέτοια παλιοπράματα. Τὰ μάζευαν καὶ κάθε τόσο, σὰ γέμιζε ὁ κουμπαράς, πήγαιναν κι ἔπαιρναν κάτι πὺ θάπιανε τόπο. Κανένα βιβλίο μὲ χρωματιστὲς εἰκόνες, κανένα σιδηρόδρομο, ἀπὸ κείνους πὺ τοὺς κουρντίζεις καὶ τρέχουν ἢ κανένα κουτὶ νερομπογιές.

Ἔτσι κείνη τὴν ἡμέρα λέει ὁ Σπύρος:

—Ξαίρεις, Ρίτα, ὁ κουμπαραὸς μας δὲν κουδουνίζει πιά, γέμισε.

—Καλὰ λὲς Σπύρο κι ἐγὼ τὸ κατάλαβα σὰν πῆγα χτὲς νὰ ρίξω τὴ δραχμὴ μου.

—Τί λὲς νὰ πάρωμε τούτῃ τὴ φορὰ, Ρίτα;

—Κι ἐγὼ αὐτὸ συλλογιζόμουνα ψὲς τὴ νύχτα ποὺ ἔπεσα νὰ κοιμηθῶ. Ὅλα τὰ χρειαζόμενα τάχουμε...

—Ἐγὼ νὰ σοῦ πῶ τούτῃ τὴ φορὰ θὰ πάρω πάλι ἓνα κουτὶ σοκολατάκια, ἀπὸ κεῖνα τὰ καλὰ.

—Λιχουδιάρα! ἀπάντησε χαμογελώντας ὁ Σπύρος. Ἐγὼ θὰ πάρω ἓνα καινούργιο ἀλογάκι. Αὐτὸ ποὺ ἔχω γίνηκε πιά ἀγνώριστο. Τὸ ἓνα του τὸ πόδι ἔσπασε καὶ τὴν οὐρά του τὴν ἔβγαλε τὶς προάλλες ὁ Πίπης. Τώρα τελευταῖα μάλιστα ξεγδάρθηκε κι ἡ μούρη του. Εἶναι νὰ τὸ λυπᾶσαι, τὰ χάλια πόχει.

Τὸ βράδυ σὰ σχόλασαν, ξεκίνησαν τ' ἀγαπημένα τ' ἀδερφάκια γιὰ τὰ μαγαζιά. Περπατοῦσαν κι ὁ νοῦς τους πῆγαινε στὰ ὁμορφα πράματα ποὺ ἀποφάσισαν ν' ἀγοράσουν.

—Μὴ θαρρῆς πὼς θὰ σ' ἀφήσω νὰ μοῦ τὶς φᾶς πάλι τὶς σοκολάτες μου, ἔλεγε ἡ Ρίτα. Αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ τὶς κλειδώσω καὶ θὰ σοῦ δίνω ὅποτε θέλω ἐγώ.

—Ναί, μὰ κι ἐσὺ νὰ μὴ θαρρῆς πὼς θὰ σ' ἀφήσω νὰ παίξεις μὲ τ' ἀλογό μου ὅ,τι ὥρα θέλεις. Ἔτσι μοῦ χάλασες προχτὲς τὸ σιδερόδρομο.

Καὶ τὰ παιδιὰ θὰ συζητοῦσαν ἀκόμα, ἂν δὲν ἄκουγαν ἀπ' τὴ γωνιά τοῦ δρόμου μιὰ φωνὴ γεμάτη πόνο καὶ παρακαλετό:

— Βοηθήστε, χριστιανοί μου την άόματη!... Λυπηθήτε τὰ ὀρφανὰ μου χριστιανοί!.. Δώστε καὶ σὲ μένα τὴν άόματη...

Ἦταν μιὰ γυναῖκα άόματη μὲ δυὸ μικρὰ στὴν

ἀγκαλιά. Τὴν ἐβλεπες καὶ σοῦ ραγίζóταν ἡ καρδιά. Κι ὅμως ὅλοι περνοῦσαν βιαστικοὶ καὶ κανεῖς δὲν πρόσεχε στὸ παράπονο τῆς τυφλῆς μάνας. Μόνο μιὰ φτωχοντυμένη γριούλα σταμάτησε, καὶ λύνοντας τὸν κόμπο ποὺ εἶχε δεμένο στὴν ἄκρη τοῦ μαντιλιοῦ της, ἔβγαλε καὶ τῆς ἔδωκε ἓνα πενηνταράκι.

— Θεὸς σχωρὲς τ' ἀποθαμμένα σας, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς δίνει καλὰ ὑστερνά, εὐχήθηκε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνὴ ἡ τυφλή.

Τὰ παιδιὰ πῆγαν καὶ σταμάτησαν μπροστά της. Ὑστερ' ἀπὸ λίγο κοιτάχτηκαν στὰ μάτια, σὰ νὰ ρωτοῦσε τὸ ἓνα τ' ἄλλο: «Τί λές;»

— Ἐγὼ θὰ τῆς δώσω τὰ δικά μου, ἔκανε πρώτη ἡ Ρίτα.

— Κι ἐγώ. Τ' ἄλογό μου ἀκόμα κρατᾶ. Σάμπως δὲ θὰ σπάση καὶ τὸ καινούργιο πού θὰ πάρω;

Ἔτσι ἔδωσαν τοῦ κουμπαρᾶ τὰ λεφτὰ στὴν ἀόματη.

Συγκινημένα κι ἀμίλητα τὰ δυὸ παιδιὰ, μὰ καὶ μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη φῶς γιὰ τὴν καλὴ τους πράξη, ἐξακολούθησαν, ἔτσι χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, τὸ δρόμο γιὰ τὰ μαγαζιά.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅμως ὁ Σπύρος γυρνᾶ παραξενεμένος καὶ λέει τῆς ἀδερφοῦλας του:

— Δὲ μοῦ λές, Ρίτα, γιὰ ποῦ τραβᾶμε;... Τί δουλειὰ ἔχουμε τώρα στὰ μαγαζιά;

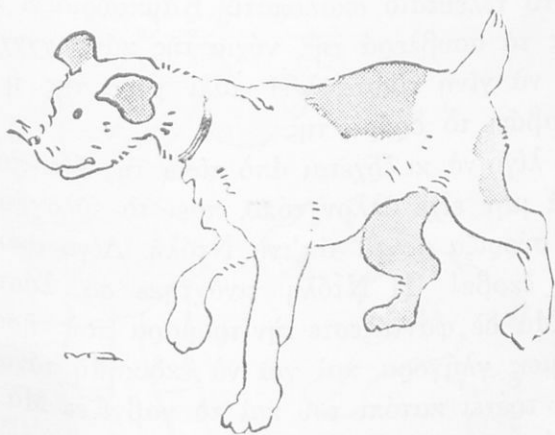
— Ἀλήθεια... ἔκανε ἡ Ρίτα, ξεχάσαμε... καὶ γύρισαν στὸ σπίι τους εὐχαριστημένα...

Ὁ δρόμος γιὰ τὸ σχολεῖο.

— «Αἴντε, Ντόλη, πῆγαινε, εἶπε ἡ μαμὰ καὶ τῆς ἀνοιξε τὴν πόρτα. Τὸ σκυλὶ πήδηξε χαρούμενο στὸ δρόμο, κουνώντας ζωηρὰ τὴν οὐρά του.

Στὴν ἀρχὴ πῆγε κι ἔτριψε τὴ μούρη του στὴ γωνιὰ τοῦ σπιτιοῦ. Προσπάθησε νὰ ξαλαφρωθῇ ἀπ' τὸ φίμωτρο πού τὸ στενοχωροῦσε. Μὰ πού νὰ βγῇ τὸ φίμωτρο ἔτσι πού τόλγανε στερεωμένο! «Ἀσκημο πρᾶμα»,

εἶπε ἀπὸ μέσα της· «μὰ δὲ μπορεῖ φαίνεται νὰ γίνη κι ἄλλοιῶς!»

Λίγο πιὸ πέρα ἦταν τὸ περιβόλι. Σ' αὐτὸ μέσα ἦταν ἓνας μεγάλος σκύλος, ὁ Μοῦργος, πού ποτὲ δὲν τὸν ἀφήνανε νὰ βγαίνει στὸ δρόμο. Κι ἔτσι πειραζότανε πολὺ ὁ Μοῦργος ἅμα ἔβλεπε ὅξω στὸ δρόμο σκυλὶ ἐλεύτερο...

Σιμώνει ἡ Ντόλη τὰ κάγκελα καὶ τόνε γαβγίζει. Ὁ Μοῦργος ὀρμᾷ ἀγριεμμένος. «Ἀχ καὶ νάτανε τὰ

κάγκελα φαρδύτερα.» Ἡ Ντόλη τρέχει σύρριζα στὰ κάγκελα, ὁ Μοῦργος τρέχει καὶ κείνος γαβγίζοντας βραχνά. «Αἶ, φτάνει πιά», εἶπε ἀπὸ μέσα της ἡ Ντόλη καὶ φεύγει.

Σὲ λίγο σταμάτησε πάλι. Κάτι μυρίζεται. Ἦταν τ' ἀχνάρια μιᾶς γατούλας, νοπὰ ἀκόμη· μόλις θάχε περάσει. Ποῦ νάναι ἄραγε, ἡ κακίστρα; Νάτη! πάνω στὸ σκαλοπάτι τῆς πόρτας. Χούρρ! ὁρμᾷ καταπάνω της σὰν ἀστραπή! Ἡ γάτα ὅμως μ' ἓναν πῆδο βρέθηκε στὸ τελευταῖο σκαλοπάτι. Καμπουριάζει καὶ δείχνοντας τὰ σουβλερά της νύχια τῆς κάνει γκκκ!! «Δὲ μπορεῖ νὰ γίνη τίποτε, λέει πάλι μέσα της ἡ Ντόλη, καὶ τραβάει τὸ δρόμο της.

Σὲ λίγο νὰ κι ἔρχεται ἀπὸ πίσω της ἓνα ποδήλατο. Σὰν νὰ μὴν εἶχε ἄλλον τόπο, πάει τὸ εὐλογημένο καὶ περνᾷ σύρριζα κοντὰ ἀπ' τὴ Ντόλη. Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ τὴν ἔκοβε! Ἡ Ντόλη τινάχτηκε σὰ λάστιχο στὸ πλάϊ! Μὰ δὲ φαντάζεστε τὴν τρομάρα ποὺ πῆρε. Συνέφερε ὅμως γλήγορα, καὶ γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ τάχα τὸ ποδήλατο τρέχει κατόπι του καὶ τὸ γαβγίζει. Μὰ ποῦ νὰ τὸ φτάσῃ ἔτσι ποὺ ἔτρεχε. Σὲ μιὰ στιγμή κιόλας τὸ ποδήλατο εἶχε στρίψει τὴ γωνία.

Μ' αὐτὰ καὶ μ' αὐτὰ ἡ Ντόλη ἔφτασε στὸ μεγάλο σπίτι μὲ τὰ πολλὰ παράθυρα. Κάθησε στὴν ἄκρη τοῦ σκαλοπατιοῦ καὶ φύλαγε. Μέσα δὲν ἔκανε νὰ μπη. Δὲν ἐπιτρέπεται. Χάζευε βλέποντας τὴ μεγάλη, τὴν ψηλὴ πόρτα, ὅταν ἄξαφνα ἀκούστηκε τὸ κουνδούνι. Ἡ Ντόλη κατάλαβε. Κούνησε τὴν οὐρά της χαρούμενη, τέντωσε τ' ἀφτιά, καὶ στύλωσε τὰ μάτια στὴν ἔξοδο. Σὲ λίγο ἄρ-

χισαν νὰ βγαίνουν τὰ παιδιά μὲ τὶς σάκκες τοὺς. Μικρά, μεγάλα, ἀγόρια, κορίτσια, ἀτελείωτα... Τὰ ξυπνὰ μάτια τῆς Ντόλης ἄστραφταν γεμάτα ἀνυπομονησία.

Γιὰ μιὰ στιγμή ὁρμᾷ χαρούμενη καὶ τρυπώνοντας ἀνάμεσα ἀπ' τὸ πλῆθος τῶν παιδιῶν, πηδᾷ σὰν τρελλὴ πάνω σ' ἓνα κοριτσάκι μὲ μπλὲ ποδίτσα. Ἦταν ἡ Νέλ-

λη. Κουνᾷ τὴν οὐρά της βιαστικά, τῆς ἀγλείφει τὰ χέρια κι ὅλο πηδᾷ, γαβγίζει καὶ οὐρλιάζει γλυκά. Τὸ παιδί χαδεύει τὸ ἀπαλὸ, ὀλοκάθαρο μαλὶ τῆς σκυλίτσας καὶ μὲ χαμόγελο στὰ χεῖλια τῆς λέει:

— Ντόλη, ποῦ εἶναι ἡ Ντόλη μας;

Ὑστερα πῆραν μαζὶ τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπίτι. Ἡ

Ντόλη τούτη τῇ φορὰ δὲ γυρνᾷ νὰ δῇ τίποτε, τίποτε δὲν τῆς κάνει ἐντύπωση. Τὰ μάτια τῆς στυλωμένα στὴ ἀγαπημένη τῆς τῇ Νελλίτσα, καὶ τῆς Νελλίτσας τὸ προσωπάκι γεμάτο γέλιο καὶ εὐχαρίστηση.

Ὁμορφο πρᾶμα, ἀλήθεια, νάχη κανεῖς ἓνα σκυλάκι σὰν τὴ Ντόλη...

Ὁ πλούσιος φτωχός.

Ἦταν μιὰ φορὰ ἓνας ἄνθρωπος πολὺ φτωχός. Ἐνα βράδυ ἔπεσε ὁ φτωχὸς νὰ κοιμηθῇ, μὰ ὁ ὕπνος δὲν ἔλεγε νὰ τόνε πάρῃ. Εἶχε τὰ μάτια του ἀνοιχτὰ κι ὅλο σκεφτότανε: «γιατί τάχᾳ ἡ ζωὴ γιὰ μᾶς τοὺς φτωχοὺς νάναι τόσο βαριά; Καὶ γιατί ὅλα τὰ καλὰ νὰ πηγαίνουν σιτοὺς πλούσιους. Ἄλλουνοῦ οἱ κάσσεις χαλᾷν ἀπ' τὸ βάρος τῶν λεφτῶν, κι ἄλλος δὲν ἔχει πεντάρα τσακιστὴ νὰ φάῃ ψωμοτύρι. Νά, κι ἐγὼ ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ γεννήθηκα μέρα καλὴ δὲν εἶδα. Φτώχεια, ἀναδουλειά, πείνα. Ἄς μπορούσα κάποτε νάχω κι ἐγὼ τὸ δικό μου! Καὶ δὲ θάθελα πλούτη μεγάλα καὶ τρανά, μόνο ὅσα θὰ μούφταναν γιὰ νὰ ζῶ ὁ ἴδιος καὶ νὰ βοηθῶ τοὺς δικούς μου, ποὺ τραβᾶνε κι αὐτοὶ μαύρη φτώχεια...»

Ἀξαφνα ἄκουσε μιὰ φωνή: «Θέλεις νὰ γίνῃς πλούσιος; Νὰ πάρῃς αὐτὸ τὸ πορτοφόλι».

Κι ἔπεσεν ἀπὸ ψηλά, σὰν ἀπ' τὸν οὐρανὸ, μπροστὰ στὰ πόδια τοῦ φτωχοῦ ἓνα πορτοφόλι.

«Μὰ τὸ πορτοφόλι αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπ' τὰ συνηθισμένα», εἶπε πάλι ἡ μυστικὴ φωνή. «Ἔχει μέσα μόνο

Ένα χιλιάρικο, μόλις όμως τὸ πάρης, θαρθῇ ἀμέσως στὸν τόπο τοῦ ἄλλο. Ἔτσι μπορεῖς νὰ μαζέψης πολλὰ χιλιάρικα, ὅσα θέλεις. Κι ἅμα πιά χορτάση τὸ μάτι σου, πετᾷς τὸ πορτοφόλι στὴ θάλασσα. Ἔχε μονάχα τὸ νοῦ σου· προτοῦ πετάξης τὸ πορτοφόλι, μὴν τύχη καὶ ξοδείης ἀπ' τὰ χιλιάρικα πεντάρια, κακομοίρη, γιατί τότες θὰ γίνουν ὅλα στάχτη.»

Ὁ φτωχὸς γιὰ μιὰ στιγμή ζαλίστηκε, τάχασε ἀπ' τὴ

χαρά του. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ λίγο, σὰ συνέφερε, πῆρε σιὰ χέρια του τὸ πορτοφόλι νὰ τὸ δοκιμάσῃ· ἦταν μαθὲς ἀλήθεια ἢ τὸν κοροῦδεψε ἡ μυστικὴ φωνή.

Βάζει λοιπὸν τὸ χέρι του μέσα καὶ παίρνει τὸ χιλιάρικο. Δὲν πρόφτασε καλὰ-καλὰ νὰ τὸ βγάλῃ, καὶ νὰ πού ἦρθε ἄλλο στὸν τόπο του!

— Ὠραῖα! σκέφτηκε ὁ φτωχός, ὅλη τὴ νύχτα θὰ κάτσω νὰ μαζέψω χιλιάρικα, καὶ τὸ πρωῒ θὰ εἶμαι πιά πλούσιος. Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ τί τὸ χρειάζομαι τὸ πορτοφόλι; θὰ πάω νὰ τὸ ρίξω στὴ θάλασσα καὶ θὰ ζήσω ὅλη μου τὴ ζωὴ ἥσυχος κι εὐτυχισμένος. Βέβαια, βέβαια ἔτσι θὰ τὸ κάνω!

Μὰ σὰν ξημέρωσεν ὁ Θεὸς τὴ μέρα, ἄρχισε πιά νὰ σκέφτεται ἀλλιώτικα: «Γιατί, τάχα, ἀφοῦ εἶναι στὸ χέρι μου, νὰ μὴ μαζέψω ἄλλα τόσα; Γιατί νὰ μὴν κάτσω μιὰ μέρα ἀκόμη μὲ τὸ πορτοφόλι στὰ χέρια;»

Ἔτσι ὅλη τὴ μέρα στοίβαζε τὰ χιλιάρικα, καὶ σὰ βράδιασε πάλι σκέφτηκε: «Γιατί νὰ μὴ μαζέψω κι ἄλλα; Τρελὸς εἶμαι νὰ ρίξω ἀπὸ τώρα στὴ θάλασσα ἓνα τέτοιο πορτοφόλι;»

Κι ὅλο δὲν τούκανε καρδιά νὰ πετάξῃ τὸ πορτοφόλι. Ἐτρωγε μόνο ξερὸ ψωμὶ καὶ μάζευε χιλιάρικα· τὰ ἔκανε μάτσα καὶ τ' ἀποθήκευε. Νύχτα-μέρα αὐτὴ ἦταν ἡ δουλειά του.

Πέρασε ἔτσι μιὰ βδομάδα, ἓνας μῆνας, ὁλόκαιρος χρόνος, κι ὁ φίλος μας ὅλο στοίβαζε. Στιγμὴ δὲν ἔλεγε ν' ἀφήσῃ ἀπ' τὰ χέρια του τὸ πορτοφόλι.

Ἔτσι ἡ ζωὴ του δὲν ἄλλαξε καθόλου. Ὅπως πρῶτα ἔτσι καὶ τώρα, ἔτρωγε σὰ ζητιάνος, μόνο ποὺ τώρα ἔβλεπε τὶς στοίβες καὶ ξερογλειφότανε.

Κάποτε τ' ἀποφάσισε πιά νὰ πάῃ νὰ πετάξῃ τὸ πορτοφόλι στὴ θάλασσα. Μὰ τὴν τελευταία στιγμὴ μετάνιωσε καὶ γύρισε στὸ σπίτι μὲ τὸ πορτοφόλι στὸν κόρφο...

Πέρασε ἀπ' τὴν κακοπέραση, στέγνωσε ἀπ' τὴν πείνα,

μὰ στιγμή δὲν ἔπαψε νὰ μαζεύη λεφτά, ὥσπου μιὰ μέρα τότε βρήκανε μέσα στὸ κατώγι του πεθαμένο μὲ τὸ πορτοφόλι σφιγμένο πάνω στὸ στήθος.

Ἄν δὲν ἔβρεχε.

— Σὰ δὲ βρέξη καὶ σήμερα, θὰ σκάσω ἀπ' τὸ κατώγι μου, εἶπεν ἡ ὀμπρέλα στὸ φίλο της τὸ μπασιτόνι, ποὺ τόβγαζαν περίπατο κάθε μέρα.

— Πέθανα ἀπ' τὴ στενοχώρια, ξανάπε φουρκισμένη. Πόσες μέρες θὰ βαστάξῃ ἀκόμα ἡ συχαμένη αὐτὴ καλοκαιριά! Αἰστάνομαι πὼς θὰ μοῦ βγῇ ἡ ψυχὴ, σὰ δὲ βρέξη καὶ σήμερα.

Κι ὅμως δὲν ἔβρεξε. Στὸ γαλάζιον οὐρανὸ πρόβαλε πάλι ὁ ἥλιος πυρωμένος. Καὶ νὰ δῆτε πὼς ἡ λαύρα βάσταξε κεῖνο τὸ βράδυ καὶ πέρα ἀπ' τὸ ἥλιο-βασίλεμα, σχεδὸν ὥς τὰ μεσάνυχτα. Τὰ φύλλα πάνω στὰ δέντρα ἦταν σκονισμένα, τὰ λουλούδια μαραίνονταν μόλις ἄνοιγαν, καὶ τὰ πουλάκια λαχταροῦσαν γιὰ νερό, γιὰτὶ τὸ ρυάκι εἶχε στεγνώσει κι αὐτό. Πάνω στὸ μεγάλο δρόμο βιάδιζαν κατσούφηδες καὶ διψασμένοι φαντάροι, βουτηγμένοι στὴ σκόνῃ.

Καὶ ἡ ὀμπρέλα κρεμασμένη ψηλὰ στὸ κρεμαστάρι, ἔσκαγε, ἀλήθεια, ἀπ' τὸ κακὸ καὶ τὴ στενοχώρια της.

Τὸ ἀπόγεμα οἱ φαντάροι ἔκαναν γυμνάσια, κι ἀπὸ μακριὰ ἀκουγόταν τὸ ντουφεκίδι: μπάμ! μπούμ! μπούμ!

Κεῖνῃ τὴν ὥρα βαθιὰ στὸν ὀρίζοντα, φάνηκαν δυὸ συννεφάκια. Σὰν ἄκουσαν τὸ ντουφεκίδι, ἔβλεπαν περιέργω κι ἀναρωτιούνταν: «τί μπάμ-μπούμ εἶναι τοῦτο, τί νὰ τρέχῃ ἄραγε;» Ὑστερα ἀποφάσισαν νὰ ξεκινήσουν καὶ ναρθοῦν νὰ δοῦν τί τρέχει.

Σὲ λίγο ὁμως ξεκίνησαν κατόπι τους κι ἄλλα· ἔτσι γίνηκαν μπουλούκι ὁλόκληρο. Θέλανε, καλὰ καὶ σώνει, νὰ μάθουνε, νὰ πληροφορηθοῦνε ἀπὸ ποῦ ἔρχεται, τελοσπάντων, αὐτὸ τὸ μπάμ-μπούμ, κι ὅλο πλησίαζαν. Στὸ δρόμο ἄνοιξε κιόλας ἡ συζήτηση· τὸ καθένα ἔλεγε τὴν ἰδέα του· μὰ δὲ συμφωνοῦσανε καθόλου μεταξὺ τους. Σὲ λίγο μάλιστα ἄρχισαν καὶ τὸν καυγᾶ. Τὸ ἕνα κουτουλοῦσε τᾶλλο. Καὶ ξαίρετε τί γίνεται ἅμα κουτουλιοῦνται τὰ σύννεφα μεταξὺ τους; ραγίζουνε· κι ἅμα μιὰ ραγίσουν, ἀρχίζουν καὶ βρέχουν, βρέχουν...

Ἔτσι κεῖνῃ τῇ μέρᾳ ἔβρεξε πάνω στὴ γῆ, κι ἔβρεξε γιὰ καλὰ.

Ανάσαναν τὰ φύλλα, καὶ τὰ λουλούδια ἤπιαν καὶ χόρτασαν νεράκι. Οἱ σπουργῖτες λούζονταν καὶ φτεροκοποῦσαν μέσα στὰ στεκάμενα νερὰ ποὺ γίνηκαν ἀπ' τὴ βροχή, τὸ ρυάκι κελάρυζε βιαστικὸ καὶ ἡ ὀμπρέλα βγῆκε περίπατο μὲ τὸ Γιαννάκη στὸ περιβόλι.

Φούσκωσε ἀπ' τὴ χαρὰ της, κι ὁ νοῦς της πήγαινε στὸ ἄμοιρο μπαστούνι, ποὺ θὰ στεκόταν στὴ γωνιὰ θλιμμένο, γιὰτὶ δὲν τόβγαλαν καὶ κεῖνο περίπατο.

Τὸ θαυματουργὸ βοτάνι.

Δυὸ χωριάτισσες κατεβαίνανε στὴ χώρα, κι ἡ καθεμιά τους κρατοῦσε στὸ χέρι της ἀπὸ ἓνα καλάθι αὐγά. Ἡ μιὰ ὅλο μουρμούριζε καὶ βόγγαε· ἡ ἄλλη γελοῦσε καὶ χωράτευε.

—Ποῦ τὴ βρίσκεις, καημένη, αὐτὴ τὴν ὄριξη; ρωτᾷ

ἡ πρώτη. Τὸ δικό σου τὸ καλάθι εἶναι πιὸ βαρὺ ἀπ' τὸ δικό μου, κι οὔτε νὰ πῆς πῶς εἶσαι πιὸ δυνατὴ ἀπὸ μένα.

—Δὲν ἔχεις ἄδικο, τῆς λέει ἡ ἄλλη· μὰ ἐγὼ ἔβαλα

Καὶ ἡ ὀμπρέλα κρεμασμένη ψηλὰ στὸ κρεμαστάρι, ἔσκαγε, ἀλήθεια, ἀπ' τὸ κακὸ καὶ τὴ στενοχώρια της.

Τὸ ἀπόγεμα οἱ φαντάροι ἔκαναν γυμνάσια, κι ἀπὸ μακριὰ ἀκουγόταν τὸ ντουφεκίδι: μπάμ! μπούμ! μπούμ!

Κεῖνη τὴν ὥρα βαθιὰ στὸν ὀρίζοντα, φάνηκαν δυὸ συννεφάκια. Σὰν ἄκουσαν τὸ ντουφεκίδι, ἔβλεπαν περίεργα κι ἀναρωτιούνταν: «τί μπάμ-μπούμ εἶναι τοῦτο, τί νὰ τρέχει ἄραγε;» Ὑστερα ἀποφάσισαν νὰ ξεκινήσουν καὶ ναρθοῦν νὰ δοῦν τί τρέχει.

Σὲ λίγο ὁμως ξεκίνησαν κατόπι τους κι ἄλλα· ἔτσι γίνηκαν μπουλούκι ὀλόκληρο. Θέλανε, καλὰ καὶ σώνει, νὰ μάθουνε, νὰ πληροφορηθοῦνε ἀπὸ ποῦ ἔρχεται, τελοσπάντων, αὐτὸ τὸ μπάμ-μπούμ, κι ὅλο πλησίαζαν. Στὸ δρόμο ἄνοιξε κιόλας ἡ συζήτηση· τὸ καθένα ἔλεγε τὴν ιδέα του· μὰ δὲ συμφωνοῦσανε καθόλου μεταξύ τους. Σὲ λίγο μάλιστα ἄρχισαν καὶ τὸν καυγά. Τὸ ἓνα κουτουλοῦσε τὸ ἄλλο. Καὶ ξαίρετε τί γίνεται ἅμα κουτουλοῦνται τὰ σύννεφα μεταξύ τους; ραγίζουνε· κι ἅμα μιὰ ραγίσουν, ἀρχίζουν καὶ βρέχουν, βρέχουν...

Ἔτσι κεῖνη τὴ μέρα ἔβρεξε πάνω στὴ γῆ, κι ἔβρεξε γιὰ καλὰ.

Ἀνάσαναν τὰ φύλλα, καὶ τὰ λουλούδια ἤπιαν καὶ χόρτασαν νεράκι. Οἱ σπουργῖτες λούζονταν καὶ φτεροκοποῦσαν μέσα στὰ στεκάμενα νερά πού γίνηκαν ἀπ' τὴ βροχή, τὸ ρυάκι κελάρυνε βιαστικὸ καὶ ἡ ὀμπρέλα βγήκε περίπατο μὲ τὸ Γιαννάκη στὸ περιβόλι.

Φούσκωσε ἀπ' τὴ χαρὰ της, κι ὁ νοῦς της πήγαινε στὸ ἄμοιρο μπαστούνι, πού θὰ στεκόταν στὴ γωνιά θλιμμένο, γιατί δὲν τόβγαλαν καὶ κεῖνο περίπατο.

Τὸ θαυματουργὸ βοτάνι.

Δυὸ χωριάτισσες κατεβαίνουνε στὴ χώρα, κι ἡ καθεμιά τους κρατοῦσε στὸ χέρι της ἀπὸ ἓνα καλάθι αὐγά. Ἡ μιὰ ὅλο μουρμουρίζε καὶ βόγγαε ἡ ἄλλη γελοῦσε καὶ χωράτενε.

—Ποῦ τὴ βρίσκεις, καημένη, αὐτὴ τὴν ὄριξη; ρωτᾷ

ἡ πρώτη. Τὸ δικό σου τὸ καλάθι εἶναι πιὸ βαρὺ ἀπ' τὸ δικό μου, κι οὔτε νὰ πῆς πῶς εἶσαι πιὸ δυνατὴ ἀπὸ μένα.

—Δὲν ἔχεις ἄδικο, τῆς λέει ἡ ἄλλη· μὰ ἐγὼ ἔβαλα

μέσα στο καλάθι μου κι ένα βοτάνι, πού ἀλαφρώνει κάθε βάρος.

—Καὶ ποῦ τὸ βοῆκες αὐτὸ τὸ θαματοργὸ βοτάνι; ρωτάει ἡ ἄλλη μὲ ἀπορία. Πές μου νὰ τὸ βρῶ κι ἐγώ.

—Ποῦ βρίσκεται, δὲν ξαίρω, λέει ἐκείνη. Ξαίρω μονάχα τ' ὄνομά του: τὸ λὲν «ὑπομονή».

Ἡ Λίνα καὶ τὰ σπουργίτια.

Ἡ Λίνα ξεκίνησε γιὰ τὸ σχολεῖο κρατώντας στὸ χέρι της ἓνα κομμάτι ψωμί.

Κεῖ πού πήγαινε ἀκούει πάνω ἀπὸ τὸ δέντρο τὰ σπουργίτια νὰ τσιρομαχᾶν: τσίρ! τσίρ! τσίρ! τσίρ! τσίλπ!

Σήκωσε τὸ κεφάλι της καὶ τὰ εἶδε τῆς φάνηκε πὼς κοίταζαν λαίμαργα τὸ ψωμί της. Γέλασεν ἡ Λίνα καλόκαρδα καὶ τοὺς λέει:

—Ἐννοια σας, ξαίρω ἐγὼ τί θέλετε. Δὲ θὰ κοιτασίσατε ἀκόμα. Νά, ἐλᾶτε! Καὶ τριψάλιασε κάμποση ψίχα ἀπὸ τὸ ψωμί της καὶ τοὺς ἔρριξε. Τὰ σπουργίτια ὥρμησαν ἀμέσως πάνω στὰ ψίχουλα κι ἄρχισαν νὰ τσιμποῦνε λαίμαργα. Σὲ μιὰ στιγμή τὰ εἶχαν κιόλας ξεπαστρέψει.

Ὑστερα φούρρρ! πέταξαν πάλι πίσω στὸ δέντρο καὶ ξανάρχισαν τὰ τσιριτρά τους.

—Πωπώ, πεῖνα πού τὴν ἔχουνε! Ἀκόμα δὲ χορτάσανε τὰ ζητιανόπουλα, λέει ἡ Λίνα. Καὶ σὲ λίγο τοὺς λέει πάλι:

—Ἐλᾶτε, ἐλᾶτε, μοῦ περισσεύει λιγάκι ἀκόμα, φᾶτε το κι αὐτὸ νὰ ἡσυχάσετε καὶ τοὺς ξανάρριξε ἄλλη μιὰ χούφτα γεμάτη ψίχουλα. Φούρρρ! Ξανακατέβηκαν πάλι

ἀπ' τὸ δέντρο καὶ τσιμποῦσαν πηδώντας καὶ τσιρίζον-
τας χαρούμενα.

Σὲ λίγο, σὰ δὲν ἄφησαν πιά ψίχουλο κατὰ γῆς,

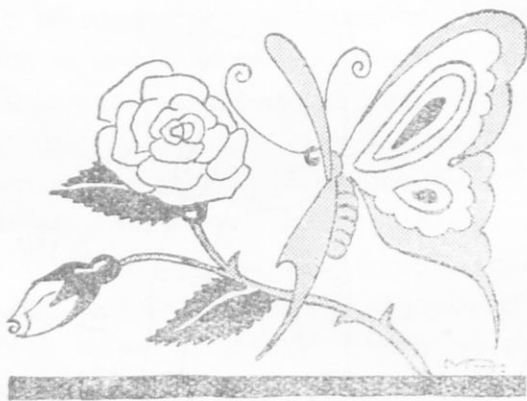
Ξαναπέταξαν στὸ δέντρο καὶ ξανάρχισαν τὴ ζητιανιά:
τσιό, τσιό, τσιό!

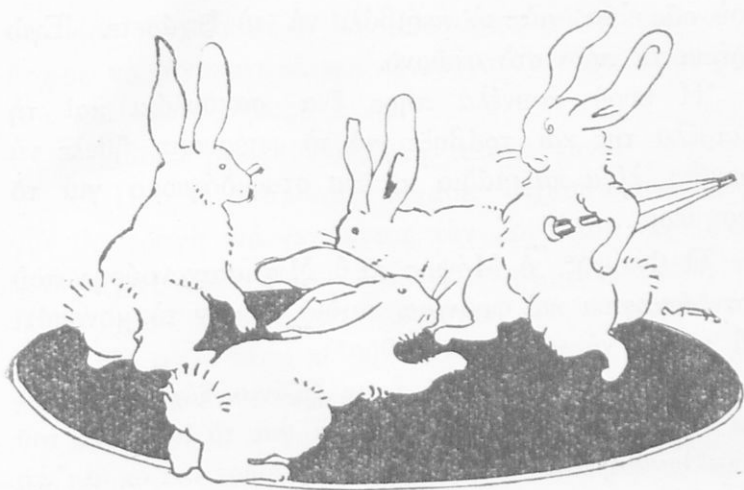
—Αἶ, φτάνει πιά, ἀχόρταγα, σᾶς τὸ τάϊσα ὅλο.

Ἔπειτα πέρασε κι ἡ ὥρα. Πρέπει νὰ βιαστῶ, γιατί ἀλλιῶς θακούσω λόγια ἀπ' τὴν κυρία Μαρία.

— Τσίρ, τσίρ, τσίρ, τσίλπ! ἀπάντησαν ξανά τὰ σπουργίτια.

— Εἴσαστε, βλέπω εὐγενικὰ πουλιά, ἀφοῦ ξαίρετε νὰ λέτε κι εὐχαριστῶ, εἶπε ἡ Λίνα, μὰ δὲν ἔχω πιά καιρὸ γιὰ χάσιμο. Καὶ πῆρε βιαστικὴ τὸ δρόμο γιὰ τὸ σχολεῖο.

**Τί ἔπαθε τὸ κουνελάκι ὁ Πετρήs, πὺ ξέχασε
τὰ λόγια τῆs μάννας του.**

Μιὰ φορὰ κι ἕναν καιρὸ ἦταν τέσσερα κουνελάκια:
ὁ Φλόψης, ὁ Μόψης, ὁ Μπαμπακονούρης κι ὁ Πετρήs,
Ζούσανε μὲ τὴ μάνα τους τὴν κουνέλα μέσα στὸ χῶμα
στὴ ρίζα ἐνὸς μεγάλου πεύκου.

—Καὶ τώρα, ἀγαπημένα μου παιδιά, εἶπε ἕνα πρωὶ
τὴ κυρὰ κουνέλα, ἡ μάνα τους, μπορείτε νὰ πᾶτε σιὰ
χωράφια ἢ σὰ θέλετε παίρνετε τὸ μονοπάτι. Ἕνα
πρᾶμα μόνο νὰ προσέξετε· μὴν τυχὸν καὶ μπῆ κανεῖς
σας στὸ περιβόλι τοῦ Κύρ-Θανάση τοῦ Μάντακα. Κεῖ
μέσα πέθανε ὁ πατέρας σας ὁ μακαρίτης ἀπὸ δυστύ-
χημα· τὸν ἔπιασεν ὁ Κύρ-Θανάσης στὴν παγίδα...

Μπορεῖτε νὰ τρέξετε, νὰ παίξετε, νὰ κάνετε ὅ,τι σᾶς
ἀρέσει· μόνο ἀνοησίες νὰ μὴν κάνετε, κι οὔτε κεῖνο

πού σᾶς εἶπα γιὰ τὸ περιβόλι νὰ τὸ ξεχάσετε. Ἐγὼ πρέπει νὰ πάω στὸ φοῦρνο.

Ἡ κυρὰ κουνέλια πῆρε ἓνα σακουλάκι καὶ τὴ ὀμπρέλα της καὶ τράβηξε γιὰ τὸ φοῦρναρι· ἤθελε νὰ ψωνίσῃ λίγα παξιμάδια κι ἓνα σταφιδόψωμο γιὰ τὸ μεσημέρι...

Ὁ Φλόψης, ὁ Μόψης κι ὁ Μπαμπακονούρης, πού ἦταν ὑπάκουα καὶ φρόνιμα παιδιά, πῆραν τὸ μονοπάτι καὶ πῆγαν νὰ μαζέψουν μοῦρα.

Ὁ Πετρὴς ὅμως πού ἦταν ζιζάνιο, ξέχασε τὰ λόγια τῆς μάνας του, τράβηξε ἴσα γιὰ τὸ περιβόλι τοῦ Κύρ-Θανάση τοῦ Μάντακα καὶ τρύπωσε κάτω ἀπ' τὴ φραγή.

Στὴν ἀρχὴ ρίχτηκε στὰ μαρούλια. Καὶ τί μαρούλια, ὅλο δροσιὰ καὶ τρυφεράδα! Ὑστερα ζύγωσε βιαστικά τὰ φασολάκια, κι ἀφοῦ ἔφαγε λαίμαργα ὅσα μπορούσε νὰ χωρέσῃ τὸ στομάχι του, βιάστηκε νὰ βάλῃ χέρι καὶ στὰ ρεπανάκια, ἔτσι γιὰ στομαχικό.

Μὰ σὲ λίγο ἄρχισε νὰ νιώθῃ κάποιο βάρος στὴν κοιλιά. Πῶς θέλατε νὰ μὴν τὸ νιώσῃ, ὕστερα ἀπ' τὴ λαιμαργία καὶ τὴ βιασύνη πού ἔδειξε. Τώρα, τί νὰ κάνῃ! Τὸ βάρος σιγὰ σιγὰ γίνηκε πόνος, καὶ πόνος πού τοῦ θέριζε τὰ σωθικά. Τότες θυμήθηκε τὸ πατρογονικό τους τὸ φάρμακο, τὸ μαϊντανό. Τόνε συνηθίζουν πολὺ τὰ κουνέλια σὲ τέτοιες περιστάσεις.

Πῆρε τὸ λοιπὸν σερνάμενος τὸ δρόμο γιὰ νὰ βοῇ τὸ φάρμακο. Μὰ ποιὸν νομίζετε πὼς ἀντίκρουσε πάνω στὸ στρίψιμο τοῦ δρόμου! Τὸν Κύρ-Θανάση, τὸν περιβολάρη. Ἦταν μπρούμυτος καὶ φύτευε λάχανα. Μόλις

τὸν εἶδε τὸν Πετρὸν ὁ Κύρ-Θανάσης, πήδηξε πάνω κι ἄρχισε νὰ τὸν κυνηγᾷ κουνώντας στὸν ἄερα τὸ δικράνι του, καὶ φωνάζοντας:

— Πιάστε τονε τὸν κλέφτη, πιάστε τονε!

Ὁ Πετρὸς ὁ ἄμοιρος τάχασε. Ἐχασε καὶ τὸ δρόμο γιὰ τὴ φραγὴ καὶ ξεχνώντας τὸν πόνο του ἔτρεχε σὰν τρελὸς χωρὶς νὰ ξαίρη ποῦ πηγαίνει. Στὴ βιάση του πάνω ἔχασε τὸ ἓνα του παπούτσι μέσα στὰ λάχανα. Λίγο πὺδ πέρα χάνει καὶ τ' ἄλλο μέσα στὶς πατάτες. Μὰ ἔτσι ἀλαφρωμένος ἔτρεχε πολὺ πὺδ γλήγορα.

Γιὰ κακὴ του ὁμως τύχη μπλέκει τὸ σακάκι του στὸ συρματοπλέγμα ποῦ ἦταν γύρω ἀπ' τὴς φραγκοσταφυλιές. Ἐνα σακάκι ὀλοκαίνουργιο, γαλάζιο μὲ χρυσὰ πλάτια κουμπιά. Κι ἔτσι ὁ ἄμοιρος ὁ Πετρὸς κρεμάστηκε ἀνάσκελα καὶ τότε βλέπατε νὰ παραδέρνη σὰν τρελός.

— Ἀσκημα τὴν ἔπαθα τούτη τὴ φορά, τσίριξε κι ἀπὸ τὰ μάτια του στάλαζαν χοντρά δάκρυα.

Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ φτάνει τρεχάτος ὁ Κύρ-Θανάσης, κρατώντας στὸ χέρι του ἓνα κόσκινο. Τὸ σήκωσε ψηλὰ κι ἦταν ἕτοιμος νὰ τόνε καπακώση, μὰ ὁ Πετρὸς βάνοντας ὅλα του τὰ δυνατὰ κατώρθωσε νὰ τὸ σκάση, ἀφήνοντας πάνω στὸ συρματοπλέγμα τὸ σακάκι του. Πῆρε τὸ δρόμο τρεχάτος, κι ὥς ποῦ νὰ πῆς κύμινο πῆγε καὶ τρύπωσε στὴν καλύβα ποῦ εἶχε μέσα ὁ Κύρ-Θανάσης τὰ σύνεργά του· καὶ γιὰ νὰ κρυφτῇ, πήδηξε μέσα στὸ ποτιστήρι! Θάταν, ἀλήθεια, πολὺ καλὸς κρυψώνας τὸ ποτιστήρι, ἂν δὲν ἦταν γεμάτο νερό!

Ὁ Κύρ-Θανάσης ἦταν πιά σίγουρος πὼς τὸν εἶχε

στό χέρι τὸν Πετρή. Θὰ τότε τσάκωνε ἴσως τρυπωμένο σὲ καμιὰ γλάστρα. Ἔτσι, μόλις μπῆκε στὴν καλύβα, ἄρχισε ν' ἀναποδογυρνᾷ μιὰ - μιὰ τὶς γλάστρες.

Ξάφνω ὅμως ὁ Πετρὴς φταρνίστηκε: «'Αψοῦ!» Ὁ Κύρ-Θανάσης στὴ στιγμὴ βρέθηκε κιόλας ἀπὸ πάνω του, κι ἔκανε μάλιστα νὰ τότε πατήσῃ μὲ τὴ φτέρνα του. Μὰ τὸ κουνέλι, σβέλτο καθὼς εἶναι, ξεγλίστρησε κι ἔφυγε ἀπ' τὸ παραθύρι, ἀναποδογυρνώντας στὴ βιάσῃ του τρεῖς γλάστρες μὲ λουλούδια.

Τὸ παραθύρι βέβαια ἦταν στενὸ γιὰ τὸν Κύρ-Θανάση. Ἐπειτα εἶχε κουραστῇ κιόλας ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὴν τρεχάλα. Ἔτσι θέλοντας καὶ μὴ παράτησε τὸ κυνήγι καὶ γύρισε πίσω στὰ λάχανά του.

Ὁ Πετρὴς σὰ γλίτωσε ἀπ' τὸ κυνηγητὸ τοῦ περβολάρη, ἔκατσε λίγο νὰ ξεκουραστῇ. Ἦταν λαχανιασμένος κι ἔτρεμε ὁλόκληρος ἀπ' τὴν τρομάρα. Μὰ ἦταν κιόλας μούσκεμα ἀπ' τὸ μπάνιο ποὺ ἔκανε μέσα στὸ ποτιστήρι...

Τώρα, ποιὸ δρόμο ἔπρεπε νὰ πάρῃ! Ἀρχισε νὰ περιεργάζεται τὰ γύρω καὶ νὰ προχωρῇ σιγὰ καὶ δισταχτικά. Ἐκεῖ κοντὰ ἦταν μιὰ πόρτα. Ἦταν ὅμως κλειστή, κι ἡ χαραμάδα ποὺ ἄφηνε ἀπὸ κάτω δὲν εἶχε τόσο πλάτος, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ περάσῃ ἓνα παχουλὸ κουνέλι σὰν τὸν Πετρή.

Κεῖνῃ τῇ στιγμῇ κάνει ἔτσι καὶ βλέπει ἓνα γεροποντίκαρο. Περνοδιάβαινε ἀπ' τὴν χαραμάδα καὶ κουβαλοῦσε φαγώσιμα στὴ φαμελιά του ποὺ ἦτανε στὸ δάσος.

Ὁ Πετρὴς τότε ρώτησε ἀπὸ ποῦ πάει ὁ δρόμος.

Μὰ ἦταν ἀδύνατο ν' ἀποκριθῇ ὁ ποντικός. Εἶχε τὸ στόμα του μπουκωμένο μ' ἓνα σωρὸ πράματα. Μόνο πὺν τού-
κανε νόημα μὲ τὸ κεφάλι.

Μὰ ὁ Πετρὴς δὲν κατάλαβε τὸ νόημα κι ἀπελπι-
σμένος ἄρχισε τὰ κλάματα...

Ὑστερα, ἀφήνοντας τὶς κλάψες, δοκίμασε νὰ βρῇ
τὸ δρόμο μοναχὸς του. Μὰ τοῦ ἄκου. Γιά μιὰ στιγμή,
ἔτσι χωρὶς κι ὁ ἴδιος νὰ τὸ καταλάβῃ, βρέθηκε μπρο-
στὰ στὴ δεξαμενὴ, πὺν τὴν εἶχε ὁ Κύρ-Θανάσης γιὰ
νὰ ποτίξῃ τὸ περιβόλι του. Πάνω στὸ χεῖλι τῆς δεξα-
μενῆς καθόταν μιὰ ἄσπρη γάτα καὶ παραμόνευε τὰ
χρυσόψαρα πὺν ἔπλεαν μέσα στὸ νερό. Καθόταν ἀκί-
νητη καὶ μόνο κάπου κάπου κουνοῦσε τὴν ἄκρῃ τῆς
οὐρᾶς της. Ὁ Πετρὴς σκέφτηκε πὺς τὸ καλύτερο πὺν
εἶχε νὰ κάνῃ ἦταν νὰ φύγῃ χωρὶς ν' ἀνοίξῃ μαζύ της
κουβέντα. Κάτι εἶχεν ἀκούσει γιὰ τὶς γάτες ἀπ' τὸν
ξάδερφό του τὸ Λαγό.

Ἐφυγε λοιπὸν ὁ Πετρὴς καὶ γύρνα-γύρνα ξανα-
βρέθηκε στὴν καλύβα μὲ τὰ σύνεργα. Μὰ τούτῃ τῇ
φορὰ τήνε βρῆκε κλειστή.

— Σκρίτς, σκρίτς!... σκρίτς, σκρίτς, ἀκούστηκε ἀπὸ
πέρα. Ὁ Πετρὴς τινάχτηκεν ὡς ἀπάνω ἀπ' τὴν τρομάρα
του. Τέντωσε ξανὰ τ' ἄφτιά του κι ἀφουγκράστηκε.

— Σκρίτς, σκρίτς! κατάλαβε, ἦταν ἡ ἀξίνα
περιβολάει.

Τρέχει τότες ὁ Πετρὴς καὶ τρουπώνει κάτω ἀπὸ μιὰ
φραγκοσταφυλιά. Ξαναφουγκράζεται καὶ ἡ καρδιά του
χιτυᾷ ἀπὸ μέσα σὰ ρολοῖ.

Μὰ ὕστερα ἀπὸ λίγο σὰν εἶδε πὺς βασίλευε στὸ

περιβόλι ἄκρα ἡσυχία, ξαναβγήκε καὶ σκαρφάλωσε πάνω σ' ἓνα χειράμαξο. Ἦθελε ἀπ' τὰ ψηλά νὰ ρίξη μιὰ γλήγορη ματιὰ στὰ γύρω. Τὸ πρῶτο ποὺ ἀντίκρουσε πάλι ἦταν ὁ Κύρ-Θανάσης. Διβόλιζε τὰ κρεμυδάκια. Εἶχε τὴ ράχη του γυρισμένη στὸν Πετρὴ καὶ μπροστά του ἦταν ἡ φραγὴ. Ἀπ' αὐτήν, ὅπως θυμᾶστε, εἶχε τρυπώσει στὸ περιβόλι ὁ φίλος μας.

Ὁ Πετρὴς κατέβηκε ἀπὸ τὸ χειράμαξο σιγουρεμένος καὶ τόβαλε στὰ πόδια, τρέχοντας μ' ὅλη του τὴ δύναμη σύρριζα ἀπὸ τὸ φράχτη μὲ τίς φραγκοσταφυλιές. Ὁ Κύρ-Θανάσης τούρριξε μιὰ λοξὴ ματιὰ κι ἦταν ἕτοιμος νὰ σηκωθῇ, μὰ ὁ Πετρὴς δὲ σκοτίζεται πιά, γιατί ἦταν κιόλας κοντὰ στὴ φραγὴ. Σὲ λίγο τρύπωσε ἀπὸ κάτω καὶ στὸ λεπτὸ βρέθηκε ὅξω ἀπ' τὸ περιβόλι.

Ὁ Κύρ-Θανάσης πῆρε τὸ σακάκι τοῦ Πετρὴ καὶ τὰ παπούτσια του καὶ τὰ ἔκανε σκιάχτρο. Ἔτσι θὰ τρομάζουν τὰ σπουργίτια καὶ τ' ἄλλα τὰ πουλιά ποὺ τοῦ ρήμαζαν τὸ περιβόλι...

Ὁ Πετρὴς σὰ βρέθηκε πάλι ἔξω ἀπὸ τὸ περιβόλι τοῦ Κύρ-Θανάση, οὔτε γύρισε νὰ δῇ πίσω του. Μόνο τόβαλε στὰ πόδια κι ἔφτασε μονοκοπανιὰ στὸ σπίτι του ποὺ ἦταν κάτω ἀπ' τὸ μεγάλο πεῦκο.

Ἦταν τόσο κουρασμένος ὁ δύστηνος, ποὺ μόλις ἔφτασε ξάπλωσε πάνω στὸ ἀπαλὸ χῶμα τῆς φωλιάς καὶ σὲ λίγο τὸν πῆρε ἓνας ὕπνος βαρὺς σὰ μολύβι.

Ἡ μάννα του εἰοίμαζε κείνη τὴν ὥρα τὸ φαγὶ τῶν παιδιῶν κι οὔτε τότε καλοπρόσεξε σὰν ἦρθε. Μόνο σὰ γύρισεν ἀργότερα καὶ τὸν εἶδε χωρὶς σακάκι, ἄρχισε νὰ τόνε ρωτᾷ πῶς καὶ ποῦ τὸ ἔχασε, καὶ νὰ τόνε

μαλώνη. Τῆς κἀκε ἡ καρδιά τῆς ἄμοιρης. Ἦταν τὸ δεύτερο σακάκι ποὺ ἔχανε μέσα σὲ δεκαπέντε μέρες ὁ προκομένος ὁ Πετρής. Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὰ παπούτσια.

Κεῖνος οὐτε ἄκουσε τὴ γκρίνια τῆς μάννας του ἔξακολουθοῦσε νὰ κοιμᾶται βαθιά.

Σὲ λίγο ὅμως σὰν τὸν εἶδε ἀκίνητο καὶ ξαπλωμένο, ἄλλοῦ τὰ πόδια καὶ ἄλλοῦ τὸ κεφάλι, ἀνησύχησε. Τόνη ξύπνησε, καὶ σὰν ἔμαθε τὸ πῶς καὶ τὸ τί, τότε λυπήθηκε καὶ ἄρχισε νὰ τὸν περιποιέται. Τόνη βοήθησε νὰ πέση στὸ κρεβατάκι ποὺ τοῦ εἶχε στρωμένο μὲ ξερὸ χορτάρι καὶ τότε πότισε χαμομήλι γιὰ γιαιτρικό.

Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ ὁ Φλόψης, ὁ Μόψης καὶ ὁ Παμπακονούρης, ποὺ ἦταν φρόνιμα παιδιά, καὶ ἄκουσαν τὰ λόγια τῆς μάννας τους, ἔφαγαν ὅμορφα ὅμορφα τὸ βραδυνὸ τους: γάλα, γλυκὸ καὶ φραγκοστάφυλα καὶ ὕστερα πέσαν καὶ κοιμηθῆκαν ἡσυχὰ καὶ γαληνεμένα.

Στὸ πλάϊ τους, ὁ κακομοίρης ὁ Πετρής, ὅλη τὴ νύχτα τάραιξε καὶ ἀγχομαχοῦσε...

Ὁ Κυπάρισσος καὶ τὸ λάφι.

Στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, τότες πού οἱ θεοὶ εἶχαν ἀκόμα μορφή ἀνθρώπινη, ἦταν ἓνας νέος πού τὸν ἔλεγαν Κυπάρισσο. Ὁ Κυπάρισσος αὐτὸς εἶχε μεγάλες φιλίες μ' ἓνα ὁμορφο λάφι μὲ μεγάλα κλαδισμένα κέρατα, πού ἔμοιαζαν σὰν τὰ γυμνὰ κλαδιὰ χειμωνιάτικου δέντρου. Ὁ Κυπάρισσος καὶ τὸ λάφι ἦταν φίλοι ἀχώριστοι. Ὅλη μέρα ἦτανε μαζύ. Ἔτρεχαν στὰ δάση μέσα, ξαπλώνουνταν κάτω ἀπ' τὰ ψηλὰ δέντρα, ἔτρωγαν πωρικὰ κι ἔπιναν κρύο νερὸ ἀπ' τὶς γάρυαρες πηγὲς καὶ τὰ ρυάκια πού κυλοῦσαν κάτω ἀπ' τὶς φουντωμένες λιγαριές.

Ὁ νέος ἔπλεκε στεφάνια ἀπὸ ἀγριολούλουδα καὶ τὰ κρέμαγε στὸ λαιμὸ τοῦ φίλου του, κι ἔτσι πολλὲς

φορὲς κρατώντας τον ἀγκαλιασμένο, ἔσκυβε πάνω ἀπ' τὰ
ρηχὰ νερὰ καμιᾶς πηγῆς γιὰ νὰ δῇ μέσα στὸν κα-
θρέφτη τοῦ νεροῦ τὰ δυὸ τους κεφάλια κοντὰ-κοντὰ.

Ἄλλες φορὲς πάλι πηδοῦσε ἀλαφριά πάνω στὴ
ράχη τοῦ λαφιοῦ του, καὶ κεῖνο ἔτρεχε γοργὸ σὰν τὸν
ἄνεμο ἀνάμεσα ἀπ' τὰ πυκνὰ δάση καὶ τ' ἀνθόσπαρτα
λιβάδια...

Μιά ζεστὴ καλοκαιρινὴ μέρα, ἀφοῦ εἶχαν τρέξει γιὰ
πολλὲς ὥρες ὁ Κυτάρισσος καὶ τὸ λάφι, στάθηκαν
κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο ἐνὸς μεγάλου πλάτανου γιὰ ν' ἀνα-
σάνουν λίγο. Τὸ λάφι ξαπλώθηκε στὰ χόρτα μέσα κι
ὁ Κυτάρισσος, λίγο πιὸ πέρα, γυμναζόταν μὲ τὸ τόξο
του στὸ σημάδι. Ἀξαφνα ὁμως σκοντάφτει τὸ πόδι
του σὲ μιὰ πέτρα, κι ὅπως ἔκανε νὰ κρατηθῇ γιὰ νὰ
μὴν πέση χάμω, φεύγει τὸ βέλος ἀπ' τὸ τόξο καὶ πάει
καὶ μπήγεται ἴσα στὸ στήθος τοῦ λαφιοῦ ποὺ ἦταν
ξαπλωμένο κεῖ κοντά.

Ὁ Κυτάρισσος σὰν εἶδε τὸ λατρεμένο του λάφι
νὰ πεθαίνει, ἔπεσε κι αὐτὸς κοντὰ στὸ ἄψυχο σῶμα
καὶ φιλώντας τὸ ὥραϊο κεφάλι τοῦ πεθαμένου συν-
τρόφου του ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα.

Τί τὴν ἤθελε πιά τὴ ζωὴ, ἀφοῦ σκότωσε μὲ τὰ
ἴδια του τὰ χέρια τὸ μόνο πλᾶσμα ποὺ ἀγαποῦσε στὸν
κόσμον αὐτό! Ἦθελε νὰ πεθάνη, καὶ νὰ πεθάνη γλή-
γορα. Θὰ σκοτωνότανε κι αὐτὸς μὲ τὸ ἴδιο τόξο ποὺ
σκότωσε τὸ φίλο του.

Κεῖνη τὴν ὥρα ὁμως ἔτυχε νὰ περνᾷ ἀπὸ κεῖ κοντὰ
ὁ θεὸς Ἀπόλλωνας, κι ὅταν ἄκουσε τ' ἀναφυλλητὰ καὶ
τὸ θρηνο τοῦ νέου ἀγοριοῦ, ἔτρεξε νὰ δῇ τί τρέχει

Ἀγγελοπούλου. Ἀναγνωστικὸ Γ'. ἔκδ. 1. 1932.

8

Τόνε λυπήθηκε κατάκαρδα ὁ Ἀπόλλωνας τὸ νέο, σὰν τὸν εἶδε νὰ παραδέρνη ἔτσι ἀπελπισμένο, κι ἐπειδὴ τὸν ἀγαποῦσε πολὺ προσπάθησε νὰ τόνε παρηγορήσῃ λέγοντάς του λόγια συμπονετικά. Μὰ ὁ Κυπάρισσος ἦταν ἀπαρηγόρητος.

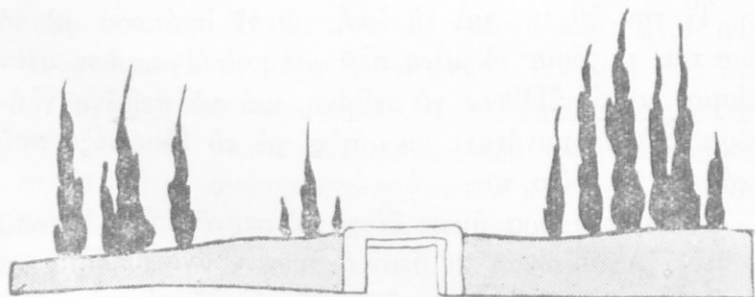
Τὸ μόνο ποὺ κατώρθωσε ὁ θεὸς νὰ κάνῃ, ἦταν νὰ τοῦ πάρῃ ἀπὸ τὸ χέρι τὸ τόξο καὶ τὸ βέλος γιὰ νὰ μὴ σκοτωθῇ ὅπως τόχεν αποφασίσει.

Μὰ ἡ λύπη δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ βέλη, σκοτώνει μοναχὴ της.

Ἔτσι μέρα μὲ τὴ μέρα τὸ παλικάρακι ἔλιωνεν ἀπ' τὸν καιμὸ, ὥσπου πιά ἀποσταμένο σφάλισε τὰ μάτια του κι ἀναπαύτηκε...

Ὁ Ἀπόλλωνας θεήνησε σὰν ἄνθρωπος τὸ χαμὸ τοῦ μικροῦ του φίλου καὶ γιὰ νὰ τόνε θυμᾶται πάντα καὶ γιὰ νὰ τόνε βλέπῃ πάντα σιτὸ δάσος μέσα ὅπως ὅταν ζοῦσε, τὸν μεταμόρφωσε σὲ κυπαρίσσι.

Ἔτσι τὸ σκοτεινὸ δέντρο ἔμεινεν ἀπὸ τότε τὸ ψηλὸ, τὸ λιγερό, τὸ ξεχωριστὸ ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα, σύμβολο τῆς λύπης καὶ τοῦ θανάτου...

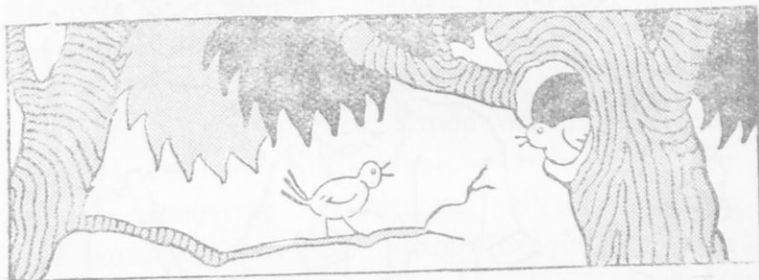

Ὁ Κεφάλας

—Κεφάλα! Κεφάλα! δὲν ἀκοῦς μωρέ!

Στὴ στιγμὴ ὀρθώθηκε μέσα ἀπ' τὸ λούκι τὸ κεφάλκι ἐνὸς σπουργίτη, εἶδε χολιασμένο τὸ σπῖνο ποὺ πεδοῦσε χαρούμενος πάνω στὴ στέγη καὶ τοῦ λέει:

—Τί ἔχεις πάλι μὲ τὸν Κεφάλα, τσίλπ, τσίλπ! Λωποδυτάκο! τσίλπ, τσίλπ, τσίλπ!

—Φίλε μου, ἐσὺ δὲν καταλαβαίνεις ἀπὸ ἀστεῖα!... Ἦρθα νὰ σᾶς πῶ τὰ νέα. Πάνω σ' αὐτὰ πετιέται ἀπ' τὴ φωλιά τους κι ἡ κυρὰ τοῦ Κεφάλα.

—Πῶς, τί; τί τρέχει; ρώτησε ἀνήσυχη.

Κι ὁ σπῖνος κάθησε καὶ τοὺς διηγήθηκε πὼς ὁ γείτονάς τους ὁ κὺρ Ἀντώνης ὁ Καρπούζος, φύτεψε στὸ περιβόλι του ἀρακά.

—Πωπῶ, ἀρακά! Τ' ἀκοῦς, Κεφάλα μου; ἀρακάς! τὸ πιὸ καλὸ φαῖ μας. Κι ἀκόμα καθόμαστε καὶ περιμένουμε. Καὶ ρίχτηκε ἡ σπουργίταινα, σὰ σαῖτα, ἀπ' τὸ λούκι στὸ περιβόλι τοῦ κὺρ Ἀντώνη.

Κατόπι τῆς ἔτρεξαν κι ὁ σπῖνος μὲ τὸν Κεφάλα, καὶ πῆγαν κι ἔκατσαν πάνω στὴν ἀγλαδιά.

Μόλις κείνη τὴν ὥρα εἶχε τελειώσει μὲ τὴ βραγιά του ὁ κὺρ Ἀντώνης. Πιάστηκε ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τὸ σκύψε—σκύψε. Τεντώθηκε κι ἔβαλε τὸ χέρι του ἀνάποδα στὴ μέση του, ὀοοοχ! Ὑστερα μάζεψε τὰ σύνεργά του, χτύπησε στὴ γῆ τὰ παπούτσια του νὰ πέση τὸ ὑγρὸ χῶμα, καὶ κίνησε γιὰ τὸ σπίτι του.

Ἐξί πονηρὰ ματάκια τὸν παρακολουθοῦσαν. Κι ὅταν ἡ πόρτα σφάλιξε πίσω του, ρίχτηκαν καὶ τὰ τρία πάνω στὴ βραγιά. Καὶ τὰ βλέπατε νὰ σκάβουν βιαστικά, νὰ σκαλίζουν μὲ τὰ πόδια καὶ νὰ τσιμπᾶνε καὶ νὰ σποῦν.

Κι εἶχαν μιὰ χαρὰ μιὰ χαρὰ τὰ λαίμαργα!

Δὲ βάσταξε ὁμως καὶ πολὺ τὸ γλέντι. Σὲ λίγο ξαναγυρνᾷ ὁ κύρ Ἀντώνης κρατώντας στὸ χέρι ἓνα παλιό, ξεθωριασμένο πανωφόρι κι ἓνα τρύπιο ψάθινο καπέλο. Οἱ τρεῖς διαγουμιστάδες ξαναπέταξαν στὴν ἀγλαδιά, κι ἀπὸ κεῖ ἄρχισαν τὰ χάχανα. Τὴν ξαίρουν δὰ τὴ μηχανὴ αὐτὴ ἀπὸ καιρό.

Κρυφοκοιτάζανε ὁμως νὰ δοῦν παῦ θὰ στήση τὸ σκιάχτρο ὁ κύρ Ἀντώνης. Ἐμπήξε λοιπὸν στὴ μέση τῆς βραγιᾶς ἓνα μπαστούνι, κρέμασε τὸ σακκάκι, κι ἔβαλε ἀπὸ πάνω τὸ παλιοκάπελο.

Τί, φαντάζεται ὁ κύρ Ἀντώνης πὼς θὰ μᾶς τρομάξη μ' αὐτὰ τὰ κουροφέξαλα. Στάσου νὰ τὸν κάνω ἐγὼ τὸ γέρο νὰ θυμώσῃ! Καὶ φούρρρρ! κατεβαίνει ἀπ' τὴν ἀγλαδιά ὁ σπουργίτης, καὶ πάει καὶ κάθεται πάνω στὸ ψάθινο καπέλο. Ἀπὸ κεῖ πάνω ξεκαρδιζόταν σὰ γέλια καὶ κοροΐδευε τὸν κύρ Ἀντώνη.

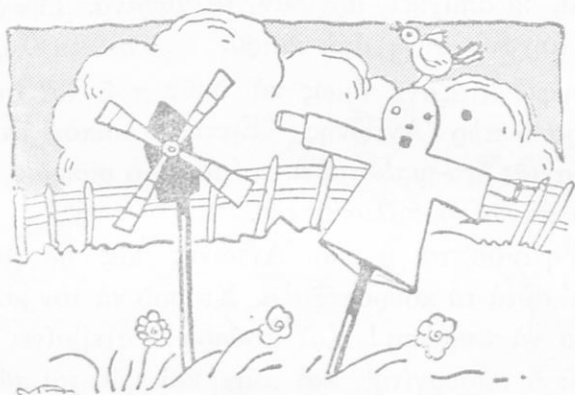
— Ξ! Ξ! φώναξε ὁ κύρ Ἀντώνης, ρίχνοντας πάνω στὸ ψάθινο καπέλλο μιὰ χούφτα ἄμμο. Μὰ ὁ τετραπέρατος ὁ σπουργίτης εἶχε κιόλας πετάξει προτοῦ προφτάσει νὰ σηκώσῃ τὸ χέρι του ὁ κύρ Ἀντώνης.

Τώρα θὰ σᾶς συγυρίσω ἐγὼ! Ἐννοια σας! φώναξε ἀναμμένος ὁ κύρ — Ἀντώνης. Κι ὥς πὺν νὰ πῆς κύμινο, φέρνει καὶ στήνει στὴ μέση τῆς βραγιᾶς, πάνω σ' ἓνα μακρὸ κοντάρι. Ἐναν ξύλινο ἀνεμόμυλο, ἀπὸ κείνους πὺν χαλᾶν τὸν κόσμο μὲ τὴ βοή τους! Κρά, κρά, κρά-κρά!

Τὰ πουλιά τάπιασε ἀληθινὴ τρομάρα. Τί εἶναι τοῦτο! Ποτές τους δὲν εἶδαν τέτοιο πρᾶμα! Ἐκανε ἓναν ξερὸ θόρυβο πὺν τοὺς τρυποῦσε τ' ἀφτιά. Οἱ τρεῖς αὐθάδικοι διαγουμιστάδες οὔτε κοιτοῦσαν πια νὰ ζυγώ-

σουν. Τόσο είχαν τρομάξει μ' αὐτὸν τὸν διάβολο.

Μὰ γιὰ καλή τους τύχη τὸ κοντάρι ποὺ εἶχε στήσει πάνω του τὸν ἀνεμόμυλο ὁ κύρ Ἀντώνης ἦταν πολὺ ψιλό. Κι ἔτσι μ' ἓνα δυνατὸ φύσημα τοῦ ἀγέρα κράκ!

σπᾶ, κι ὁ ἀνεμόμυλος πέφτει σωριασμένος πάνω στὴ βραγιά.

— Τσίλπ! τσίλπ, τσίλπ! τσίλπ, τσίλπ, τσίλπ! φώναζε τὸ ἀντρόγυνο Κεφάλαι. Κι οἱ τρεῖς μαζί γελοῦσαν καὶ τσίριζαν μ' ὅλη τους τὴ δύναμη. Ὕστερα, φρρρ! ξαναχύθηκαν στὴ βραγιά κι ἔπесαν μὲ τὸ κεφάλι στὸν ἀρακά. Εἶχαν πολὺν καιρὸ νὰ κάνουν τέτοιο ξεφάντωμα.

Ἡ ἄλεπου καὶ ὁ τράγος.

Κεῖ ποὺ πήγαινε μιὰ μέρα ἡ ἄλεπου κι ἔβλεπε λιμασμένη τὰ κοράκια ποὺ πετοῦσαν πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι της, πέφτει μέσα σ' ἓνα ρηχὸ πηγάδι. Τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ ἦτανε λιγοστό, κι ἔτσι δὲν εἶχε φόβο νὰ πνιγῇ ἡ ἄλεπου· μὰ οὔτε καὶ νὰ βγῇ μπορούσε.

Καθόταν λοιπόν
καὶ μαράζωνε.

Κείνη τὴν ὥρα
περνᾷ ἓνας τράγος
μὲ τρεμουλιαστὸ γε-
νάκι καὶ μὲ κέρα-
τα μεγάλα καὶ γυ-
ριστά. Σκύβει πά-
νω ἀπ' τὸ πηγάδι
καὶ βλέπει τὴν ἄλε-
πού. Τήνε ρωτᾷ:

— Τί κάνεις αὐτοῦ κάτου, κουμπάρα;

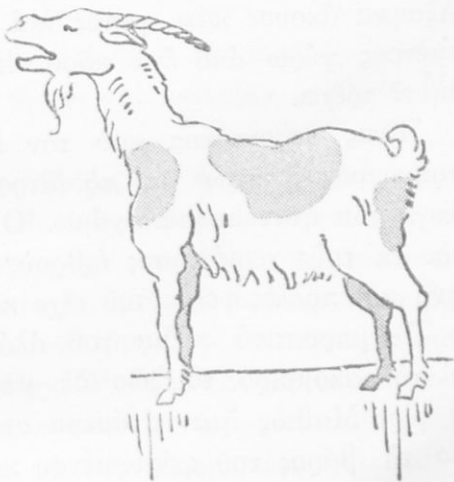
— Ξαποσταίνω, κουμπιρούλη μου, τοῦ ἀπαντᾷ γλυ-
χομίλητη ἢ ἄλεπού. Αὐτοῦ πάνω βλέπεις, κάνει ζέστη,
γι αὐτὸ κατέβηκα δῶ μέσα. Μὰ δὲ φαντάζεσαι τί δρο-
σιὰ πού βρῆκα! Καὶ νεράκι, κρούσταλλο, ὅσο θέλεις.

Ὁ τράγος πού λύσσαε ἀπὸ τὴ δίψα, ρώτησε ξερο-
καταπίνοντας:

— Ἐγὼ καλὸ νε-
ρό, εἶπες;

— Καλὸ λέει!
Κρούσταλλο! δὲν ἤ-
κουσες πού σοῦ τόπα.
Ἐλα τώρα σὰ δι-
ψᾷς, πῆδα μέσα τό-
πο ἔχει καὶ γιὰ τοὺς
δύο μας.

Πήδησε μέσα ὁ
κουτὸς ὁ τράγος καὶ
παρ' ὀλίγο νὰ τήνε

κάνει λιώμα τὴν ἀλεπού. Καὶ κείνη τοῦ φωνάζει τάχα θυμωμένη.

— Ἔ! γενάτε βλάκα! Οὐτε νὰ πηδήξης δὲν ξαίρεις! Κι ἀμέσως σκαρφαλώνει στὴ ράχη του, ἀπ' τὴ ράχη του στὰ κέρατα καὶ γιὰ μιὰ στιγμή βρέθηκε ἔξω ἀπ' τὸ πηγάδι.

Λίγο ἔλειψε νὰ ψοφήσῃ ἀπ' τὴν πείνα μέσα κεῖ ὁ κουτὸς ὁ τράγος. Καὶ καλὰ ποὺ πέρασε τὴν ἄλλη μέρα ὁ ἀφεντικός του καὶ τὸν εἶδε. Ἐσκυψε, τὸν ἔπιασε ἀπ' τὰ κέρατα καὶ τὸν τράβηξε ἔξω.

— Ποῦ κατέβηκες δῶ μέσα, μπρὲ κουτέ! καὶ τού-
δωσε δυὸ-τρεῖς στὰ πισινά!

Ὁ κύριος Μαγδαληνῆς.

Ὁ κύριος Μαγδαληνῆς περνοῦσε κεῖνο τὸ πρῶτὸ ἀπὸ ἓνα ἄστρο τοῦ καὶ χαλασμένο δρομάκο τοῦ χωριοῦ. Ἀξαφνὰ ἄκουσε κάτι φωνές, καὶ εἶδε ἀνθρώπους μαζεμένους γύρω ἀπὸ ἓνα κάρο. Βιάστηκε νὰ πάη νὰ ἰδῇ τί τρέχει.

Ἕνας γεροντάκος, ποὺ τὸν ἔλεγαν Μαθιό, ἦταν στριμωγμένος κάτω ἀπ' τὸ δίτροχο κάρο τοῦ καὶ τ' ἄλογό του ἦταν πεσμένο χάμω. Ὁ Μαθιὸς αὐτὸς ἦταν ἓνας ἀπ' τοὺς χειρότερους ἐχθροὺς τοῦ κυρίου Μαγδαληνῆ καὶ πολλὰς φορὲς τοῦ εἶχε κάνει κακό.

Τὰ μπροστινὰ πόδια τοῦ ἀλόγου ἦταν σπασμένα καὶ τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶο δὲ μπορούσε νὰ σηκωθῇ. Ὁ γέρο Μαθιὸς ἦταν ἀνάμεσα στοὺς δυὸ τροχοὺς, κι ὅλο τὸ βάρος τοῦ φορτωμένου κάρου, ποὺ ἦταν χω-

μένο μέσα στο σάπιο ἔδαφος, καθόταν πάνω στο στήθος του. Ὁ Μαθιὸς μούγκριζε σπαραχτικά, κι οἱ φλέβες τοῦ λαιμοῦ του ἦταν τεντωμένες καὶ γαλαζίες.

Προσπάθησαν νὰ τόνε βγάλουν, μὰ τοῦ κάκου. Μόνο σὰ βρισκόταν τὸ μέσο νὰ σηκωθῇ τὸ κάρο ἀπὸ πάνω του, μποροῦσε νὰ σωθῇ ὁ γέρος. Ἀλλιῶς ἦταν ἀδύνατο.

Ὁ κύριος Μαγδαληνῆς εἶχε φτάσει κιόλας. Οἱ χωρικοὶ μόλις τὸν εἶδαν παραμέρισαν μὲ σεβασμό. Ἦταν ἓνας ἀπ' τοὺς καλύτερους ἀρχόντους τοῦ χωριοῦ.

— Βοήθεια! βοήθεια! φώναζε μουγκρίζοντας ὁ γέρος. Σῶστε με γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

Ὁ κύριος Μαγδαληνῆς κείνη τὴ στιγμή, χωρὶς νὰ τοῦ περάσῃ ἀπ' τὸ νοῦ πὼς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν ἐχθρὸς του, γυρνᾷ στοὺς χωρικοὺς καὶ τοὺς ρωτᾷ:

— Δὲν ἔχετε ἐδῶ δὰ κανένα γρούλλο;

— Τώρα πῆγαν νὰ φέρουν, ἀπάντησε ἓνας χωρικός.

— Θ' ἀργήσουν πολὺ;

— Ὁχι πολὺ, κανένα τέταρτο τῆς ὥρας.

— Ἐνα τέταρτο τῆς ὥρας! φώναξεν ὁ κύριος Μαγδαληνῆς.

Ψεῖς τὴ νύχτα εἶχε βρέξει καὶ ἡ γῆς ἦταν ὑγρὴ καὶ μαλακωμένη. Ἔτσι τὸ κάρο, φορτωμένο πέτρες, εἶχε βουλιάξει κι οἱ μισοὶ τροχοὶ του ἦταν χωσμένοι μέσα στὸ ἔδαφος. Κι ὅσο περνοῦσαν τὰ λεφτά, τόσο βούλιαζε τὸ κάρο, τόσο πὺλ βαριά τὸ αἰστανόταν πάνω στὸ στήθος του ὁ Γέρο Μαθιός. Σὲ πέντε λεφτά θὰ τοῦ ἔκανε τὰ πλευρὰ λιῶμα!

— Δὲ μποροῦμε νὰ περιμένωμε ἓνα τέταρτο ὥς

πὺν νάρθη ὁ γρύλλος, εἶπε ὁ κύριος Μαγδαληνῆς στοὺς χωρικοὺς, πὺν καθότανε καὶ βλέπανε μὲ σταυρωμένα χέρια.

— Τί νὰ κάνωμε, πρέπει νὰ περιμένωμε.

— Ναὶ μὰ τότες θάναὶ πολὺ ἀργά! Δὲ βλέπετε πὺν ὅσο πάει τὸ κάρο βουλιάζει καὶ περισσότερο!

— Τὸ βλέπουμε... μὰ τί μπορούμε νὰ κάνωμε;...

— 'Ακοῦστ' ἐδῶ, εἶπε ὁ κύριος Μαγδαληνῆς. Ἔχει ἀκόμη τόπο γιὰ ἓνα ἄνθρωπο κάτω ἀπ' τὸ κάρο. Ποιὸς ἀπὸ σῶς μπορεῖ νὰ μπῇ καὶ νὰ τὸ σηκώσῃ μὲ τὴ ράχη του; Ποιὸς ἔχει μέσα του δύναμη καὶ καρδιὰ γιὰ νὰ τὸ κἀνῃ; Θὰ πάρῃ ἓνα χιλιάριζο!

Ὅλοι χαμήλωσαν τὰ μάτια. Ἐνας μόνον ἀπ' αὐτοὺς μουρμούρισε:

— Θὰ τότε πλακώσῃ κι αὐτόνε!

— Ἄχ! ἄχχχ!... πεθαίνω... χάθηκα!... μούγκρισε μὲ δυσκολία ὁ Γέρο Μαθιός.

Χωρὶς νὰ πῇ λέξη ὁ κύριος Μαγδαληνῆς, γονατίζει, καὶ πρὶν οἱ χωρικοὶ προφτάσουν νὰ τὸν ἐμποδίσουν, ἦταν κιόλας χωμένος κάτω ἀπ' τὸ κάρο. Οἱ χωρικοὶ ἄρχισαν νὰ τοῦ φωνάζουν:

— Μάραμπα Μαγδαληνή, μὴ! τραβήξου! γιὰτὶ θὰ πλακωθῇς κι ἐσύ!

— Κύριε Μαγδαληνή, τοῦ φώναξε μὲ φωνὴ πνιγμένη ὁ γέρο Μαθιός, ἐγὼ θὰ πεθάνω πὺν θὰ πεθάνω· τραβήξου... ἄλλιῶς θὰ πεθάνῃς κι ἐσὺ μαζί μου.

Ὁ Μαγδαληνῆς δὲν πρόφερε οὔτε λέξη.

Οἱ τροχοὶ ἐξακολουθοῦσαν νὰ βυθίζονται.

Ἄξαφνα ὅμως ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος τάχασε· τὸ

κάρο σιγά-σιγά σηκωνόταν, οί τροχοί ἔβγαιναν ἀπ' τὰ χαντάκια πὺν εἶχαν ἀνοίξει.

Ἐκουσαν τότε μιὰ φωνὴ πνιγμένη πὺν τοὺς φώναζε:

— Ζυγῶστε!... κάντε γλήγορα!... βοηθήστε κι ἑσεῖς!!...

Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ κυρίου Μαγδαληνῦ πὺν ἔβαλε

τώρα ὅλα του τὰ δυνατά. Οἱ χωρικοὶ ἔτρεξαν καὶ τὸ κάρο σηκώθηκε. Ὁ γέρο Μαθιὺς σώθηκε.

Ὁ κύριος Μαγδαληνῆς σηκώθηκε κι αὐτός. Ἡ ὄψη του ἦταν γλομὴ σάν τὸ κερί, κι ὁ ἰδρωτὰς ἔτρεχε ἀπ' τὸ μέτωπό του. Τὰ ροῦχα του ἦταν ξεσκισμένα καὶ καταλασπωμένα.

Ὅλοι ἔκλαιγαν...

Ὁ γέρος πού γλίτωσε ἀπ' τὸ φοριχτὸ χαμὸ, ρίχτηκε στὰ πόδια τοῦ κυρίου Μαγδαληνῇ καὶ δόξαζε τὸ Θεό.

Ὁ κύριος Μαγδαληνῆς ὑπόφερνε, μὰ ἦταν εὐτυχισμένος.

Ἡ Φανούλα καὶ τὸ ἄλογο.

Κάθε μεσημέρι πού γυρνοῦσε ἡ Φανούλα ἀπ' τὸ σχολεῖο, ἔβλεπε μπροστὰ σ' ἓνα οἰνομαγειρεῖο ἓνα καρότσι γαλατάδικο μ' ἓνα γέρικο ἄσπρο ἄλογο. Ὁ γαλατὰς ἐκείνη τὴν ὥρα ἔτρωγε τὸ μεσημεριανό του μέσα στὸ οἰνομαγειρεῖο, καὶ τὸ ἄλογο περίμενε ἀπ' ἔξω. Φαινόταν πολὺ κουρασμένο, κι εἶχε πάντα τὸ κεφάλι του γεμμένο πρὸς τὰ κάτω.

Κάποτε ἡ Φανούλα τὸ χάϊδευε πάνω ἀπ' τὴ μύτη καὶ βγάζοντας ἀπ' τὴ σάκκα της ἓνα κομματάκι ψωμί, πού τῆς εἶχε περισσέψει, προσπαθοῦσε νὰ τοῦ τὸ ταῖσῃ· υἷα δὲν τὰ κατάφερνε. Κεῖνη τὴ στιγμή περνοῦσε ἀπὸ ἐκεῖ μιὰ ὑπηρετρία. Σὰν εἶδε τὴ Φανούλα πού προσπαθοῦσε νὰ ταῖσῃ τ' ἄλογο, στάθηκε καὶ τῆς ἔδειξε πῶς νὰ τὸ κάνῃ. Ἐβάλε τὸ ψωμί μέσα στὴ φούχτα της καὶ τῆς λέει:

— Για ἰδές, μόνο ἔτσι μπορεῖ νὰ τὸ φάῃ.

Ἔτσι τὸ ἔκανε κι ἡ Φανούλα. Τὸ ἄλογο ἔσκυψε τότε καὶ πῆρε τὸ ψωμί μὲ τὴ γλῶσσα του καὶ τὸ μάσησε μὲ ὀρεξή. Σὰν ἔφυγε ἡ Φανούλα, τὸ ἄλογο τὴν παρακολουθοῦσε ἀπὸ πίσω μὲ τὰ μάτια γεμάτα εὐγνωμοσύνη.

Τὴν ἄλλη μέρα στὶς δέκα, ὥρα πού τρῶνε τὰ παιδιά στὸ σχολεῖο τὸ ψωμί τους, κι ὅ,τι ἄλλο παίρνουν

μαζί τους απ' τὸ σπίτι, θυμήθηκε ἡ Φανούλα τὸ φίλο της καὶ δὲ θέλησε ν' ἀγγίξει τὸ ψωμί της. Δάγκωσε μόνο λιγάκι ἀπὸ τὴν ἄκρη καὶ τ' ἄλλο τοῦ τὸ φύλαξε.

Αὐτὸ γινόταν κάθε μέρα. Ἔτσι κάθε μέρα τὸ ἄλογο ἔτρωγε τὸ ψωμί τῆς Φανούλας. Κάπου-κάπου μάλιστα

καὶ λίγη ξαχαρούλα ποὺ τῆς ἔδινε τὸ πρωτὶ ἡ μάνα της. Τὸ ἄλογο τὴν εἶχε συνηθίσει πιά τὴ Φανούλα, καὶ μόλις τὴν ἔβλεπε νὰ σιμώνη, ζητοῦσε μὲ τὴ μούρη του τὸ χέρι της.

Κεῖνῃ τῇ μέρα ἡ ζέστη ἦταν ἀνυπόφορη. Ὁ ἥλιος ἔψηνε τὸ ψωμί, ποὺ λέει ὁ λόγος. Τὸ δυστυχισμένο

ἄλογο δεμένο στὰ κάγκελα τοῦ περιβολιοῦ ψηνότανε κάτω ἀπ' τὸν καυτερό ἥλιο τοῦ μεσημεριοῦ μὲ τὸ κεφάλι γεομένο πρὸς τὴ γῆ. Πολὺ τότε λυπήθηκε τὸ φίλο της ἡ Φανούλα, σὰν τὸν εἶδε σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση. Λίγες μέρες πρὶν εἶχε μάθει κιόλας ἀπ' τὸν πατέρα της, πὼς τ' ἄλογα τυραννιοῦνται καὶ ὑποφέρουνε πολὺ μὲ τὴ μεγάλη ζέστη.

— Νὰ εἶχα τοῦλάχιστο μαζὺ μου μιὰν ὀμπρέλα, σκέφτηκε τὸ πονετικὸ παιδί, καὶ σηκώνοντας τὴν ποδιά της πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του προσπαθοῦσε νὰ τοῦ κάνη λίγη σκιά.

Δέκα βήματα πρὸ κάτω ἀπλωνόταν ἡ δροσερὴ σκιά ἐνὸς μεγάλου πεύκου. Μὰ πὼς μπορούσε ἡ Φανούλα νὰ σύρῃ ὡς ἐκεῖ τὸ ἄλογο μὲ τὸ καρότσι! Κι ὅμως δοκίμασε.

— Νά τα μας! τί θές, μικρούλα μου, ἀπ' τ' ἄλογό μου; ἀκούστηκε ἄξαφνα ἡ φωνὴ τοῦ γαλατᾶ ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ οἰνομαγειρείου.

Ἡ Φανούλα στὴν ἀρχὴ τρόμαξε, ὕστερα ὅμως πῆρε θάρρος καὶ τοῦ λέει μὲ εὐγένεια:

— Κύρ Στρατῆ—γιατὶ εἶχε διαβάσει τ' ὄνομά του πάνω στὸ καρότσι—κάντε μου σᾶς παρακαλῶ τὴ χάρη, νὰ λύσετε ἀπ' ἐδῶ τὸ ἄλογο καὶ νὰ τὸ πᾶτε στὴ σκιά. τοῦ ἄναψε ὁ ἥλιος τὴν κορφὴ τοῦ κακόμοιρου, τὸ λυπᾶμαι!

Ὁ νοικοκύρης τοῦ οἰνομαγειρείου ποὺ πρόβαλε κι αὐτὸς ἀπ' τὸ παράθυρο, σὰν ἄκουσε τὴν κουβέντα τοῦ κοριτσοῦ, γέλασε καλόκαρδα καὶ σκύβοντας κάτω εἶπε τοῦ γαλατᾶ στ' ἀφτί.

Ὁ γαλατᾶς στὴν ἀρχὴ εἶχε ὕψος θυμωμένου, μὰ ὕστερα βγῆκε κι ἔλυσε τὸ ἄλογο ἀπ' τὰ κάγκελα.

— "Ας εἶναι κι ἔτσι, μουρμούρισε, καὶ πῆγε καὶ τὸ ἔδεσε κάτω ἀπ' τὴ σκιά τοῦ πεύκου.

Ἡ Φανούλα χάρηκε πολὺ, σὰν εἶδε καὶ τὴν ἄλλη μέρα πάλι τὸ φίλο της δεμένο κάτω ἀπ' τὴ σκιά τοῦ πεύκου.

Θέλεις χρυσάφι, ἔπαρε χρυσάφι.

Μιὰ μέρα ἓνας λοτόμος ἔκοβε ξύλα μέσα σ' ἓνα μεγάλο δάσος. Πεθαμένος ἀπ' τὴν κούραση, μούσκεμα ἀπ' τὸν ἰδρωτα, στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμή ὁ ἄμοιρος νὰ ξαποστάση.

Ξαπλώθηκε τὸ λοιπὸν στὴ ρίζα μιᾶς μεγάλης καστανιάς κι ἄρχισε τὸ παράπονο:

— Ἡ κακὴ μου ἡ μοίρα φταίει νὰ γεννηθῶ τόσο φτωχὸς κι ἔρημος! Τί τῆς ἔφταιξα τάχα τῆς μοίρας μου, γιατί νὰ μὴ γίνω κι ἐγὼ πλούσιος κι εὐτυχισμένος!

Μόλις ὁ λοτόμος τέλειωσε τὴν τελευταία του λέξη, βλέπει ἄξαφνα μπρὸς του μιὰ ὁμορφή νεράϊδα ντυμένη στὰ ἄσπρα. Τοῦ λέει τότες ἡ νεράϊδα μὲ τὴ γλυκιά της τὴ λαλιά:

— "Ακουσα τὰ παράπονά σου, καλέ μου δουλευτὴ καὶ σὲ λυπήθηκα. Ζήτα μου ὅ,τι θέλεις καὶ θὰ σοῦ τὸ δώσω.

Ὁ λοτόμος τάχασε. Ἔτρεμε σύγκορμος, καὶ δὲν ἤξαιρε τί νὰ ζητήσῃ. Γιὰ μιὰ στιγμή ὁμως, ἔτσι στὰ κουτουρού, πρόφεραν τὰ χεῖλη του:

— Καλή μου Νεράϊδα, μιὰ καὶ μπορεῖς, δώσε μου χρυσάφι. Θέλω ὅ,τι πιάνω νὰ γίνεται χρυσάφι.

— Θάθελα νὰ μοῦ ζητήσῃς τίποτε πὺρ ὠφέλιμο

για σένα, εἶπε στενοχωρεμένη ἡ Νεράϊδα, μὰ ἀφοῦ αὐτὸ μου ζήτησες θὰ τὸ ἔχῃς. Καὶ γίνηκε ἄφαντη.

—Γιὰ νὰ δοῦμε, σκέφτηκε ὕστερ' ἀπὸ λίγο ὁ λο-

τόμος, ἔκανε τίποτε ἡ Νεράϊδα ἢ μου τὸ εἶπε ἔτσι γιὰ νὰ μὲ παρηγορήσῃ.

Σηκώνεται καὶ παίρνει στὸ χέρι του ἓνα κλαδὶ τοῦ πεύκου. Μὰ ὅταν τὸ σήκωσε ψηλὰ—παράξενο πρᾶμα—δὲν ἦταν πιά τὸ πρῶτο τὸ κλαδί. Ἀστραφτε στὸν

ἥλιο καὶ τὰ βελονωτά του φύλλα ἦταν τοῦφες χρυσάφι. Χρυσάφι συρματένιο ἦτανε καὶ τὰ κλωνάρια του.

— Μπᾶ, ἦταν λοιπὸν ἀλήθεια! Καὶ τώρα ἀντίο πτώχεια! καὶ πέταξε τὴν ἄξινα.

— Ἀπὸ τώρα κι ὕστερα δὲν ἔχει πιὰ δουλειά. Ἀρκετὰ μοῦ κάλιασαν τὰ χέρια τόσα χρόνια μὲ τὴν ἄξινα καὶ μ' ἔκαψαν τὰ λιοπύρια τοῦ Θεριστῆ. Καιρὸς πιὰ νὰ δῶ κι ἐγὼ Θεοῦ πρόσωπο, νὰ ἡσυχάσω! Νὰ φάω κι ἐγὼ ἀναπαμένο ψωμί, νὰ χορτάσω τὸ ζεστὸ φαῖ, καὶ τὰ καλὰ κρασιά πού πίνουν οἱ ἀφεντάδες.

Ὑστερα σηκώθηκε πάνω κι ἔτριψε τὰ χέρια του χαρούμενος.

— Καὶ τώρα, εἶπε βλέποντας τὸ τρύπιο του ταγάρι, ἄς φάω γιὰ τελευταία φορὰ μιὰ μπουκιὰ ἀπ' τὸ μαῦρο αὐτὸ καρβέλι, πὺν στάθηκεν ὡς τὰ τώρα γιὰ μένα ψωμί μαζὶ καὶ προσφαῖ. Ἄς βρέξω καὶ τὸ λαρύγγι μου μὲ τὸ νερὸ αὐτὸ τῆς στάμνας, πὺν μὲ ξεδίψασε τόσες φορὲς μὲς στ' ἄχαρα λιοπύρια.

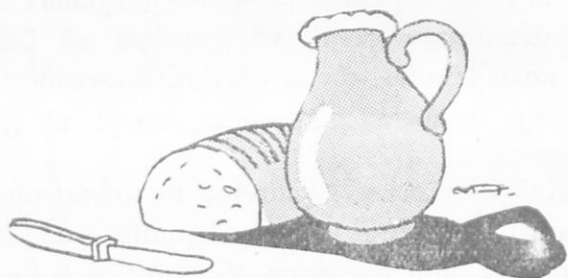
Καὶ λέγοντας τὰ λόγια τοῦτα κόβει μιὰ μπουκιὰ ψωμί καὶ τὸ φέρνει στὸ στόμα. Μὰ τί νὰ δῇ. Ἀντὶς γιὰ ψωμί ἀκούμπησε στὰ δόντια του χρυσάφι. Ἀρπᾶ τὴ στάμνα νὰ δροσίση τὰ χεῖλη του, κι αὐτὴ δὲν τρέχει πιά! Γίνηκε κι αὐτὴ χρυσάφι.

— Πῶ δυστυχία μου! Δουλειὰ πὺν τὴν ἔπαθα, εἶπε μὲ θλιμμένη φωνὴ ὁ λοτόμος. Πῆγα νὰ ζητήσω χρυσάφι! Μπορεῖ ποτὲς τὸ χρυσάφι νὰ γεμίση τὸ ἀδειανὸ στομάχι καὶ νὰ δροσίση τὸ φλογισμένο λαρύγγι!

Μὲ πόση εὐχαρίστηση θάδινα ὅλο τὸ χρυσάφι τοῦ κόσμου γιὰ μιὰ μπουκιὰ ψωμί, γιὰ μιὰ γουλιὰ δροσερὸ νεράκι!...

Κεῖνη τὴ στιγμὴ ὁ λοτόμος... ξύπνησε! Γιατὶ πρέπει νὰ ξαίρετε πὼς ὅλα αὐτὰ ἦταν μονάχα ὄνειρο.

— Πὼ χαρὰ μου! φώναξε ὁ δυστυχισμένος ὁ ἄνθρωπος. Ἀντὶς γιὰ χρυσάφι θάχω τὸ νόστιμο ψωμάκι μου καὶ τὸ δροσερὸ νερὸ τῆς στάμνας μου. Πόσο θ' ἀγαπῶ πιά τώρα τὴ δουλειά μου, τὴ δουλειὰ ποὺ μοῦ τὰ δίνει καὶ τὰ δυνό.

Οἱ καλοὶ φίλοι.

Ὁ Μπόμπης καὶ ἡ Ἀσπρούλα ἦταν δυὸ καλοὶ φίλοι. Τρῶγαν ἀπ' τὸ ἴδιο πιάτο, πίναν ἀπ' τὴν ἴδια γαβάθα καὶ ὅλη μέρα παίζανε μαζύ. Ποτέ τους δὲ μάλωναν.

Μὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐβλέπατε ὅταν κοιμοῦνταν πλάϊ πλάϊ. Ὁ Μπόμπης εἶχε τὴν ποδαρούλα του πάνω στὴ ρόδινη μυτίτσα τῆς Ἀσπρούλας, καὶ κεῖνη, δίχως διόλου νὰ στεναχωριέται γι αὐτό, κοιμόταν ἡσυχῇ καὶ εὐτυχισμένη. Τὰ κλειστὰ της μάτια ἔμοιαζαν σὰ δυὸ ἀπαλὲς γραμμίτσες καὶ τὸ γελαστό της μουτράκι ἔδειχνε πὼς ὄνειρευόταν τὰ παιχνίδια ποὺ ἔπαιζε στὸν ξύπνο της μὲ τὸ Μπόμπη.

Μιά μέρα ἡ Ἀσπρούλα γέννησε τέσσερα τυφλά γατάκια. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ ὠδηγημένοι ἀπ' τὸ κλάμα τὰ ξετρώπωναν μέσα στὸ κελάρι, πάνω σ' ἓνα ξεστὸ παλιόρουχο πὺν τοὺς τὸ εἶχε φροντίσει ἡ καλή τους ἡ μανούλα. Τὰ πῆραν οἱ ἄκαρδοι καὶ τάπνιξαν στὴ σκάφη μέσα, κι οὔτε συλλογίστηκαν τὴ μανούλα. «Τί νὰ τὰ κάνουν τόσα γατιά. Τοὺς ἔφτανε γιὰ τοὺς ποντικοὺς ἡ Ἀσπρούλα». Ἔτσι σκέφτηκαν...

Τὴν ὥρα πὺν τάπαιρναν, ἡ μάνα τους κοιμόταν καὶ δὲν ἔνιωσε τὸ κακὸ πὺν τῆς γίνηκε. Ὁ Μπόμπης ὅμως καθισμένος σιὰ δυὸ του πεινὰ πόδια, ἀντίκρου στὴ σκάφη τὰ εἶδε ὅλα, τὰ κατάλαβε ὅλα, γιατί ὕστερ' ἀπὸ λίγο γύρισε θλιμμένος στὸ κελάρι καὶ χᾶιδεψε τρυφερὰ τὴν Ἀσπρούλα, πὺν μόλις εἶχε ξυπνήσει κι ἔκανε τὴν τουαλέτα της.

Ἡ Ἀσπρούλα σὰν κατάλαβε ὕστερα ἀπὸ λίγο τὴν συμφορὰ της, Θεέ μου! τί φωνές σπαραχτικὲς ἦταν ἐκεῖνες! Ὅλοι στὸ σπίτι τήνε λυπήθηκαν, καὶ γιὰ μιὰ στιγμή μετάνιωσαν γιὰ τὴ σκληρή τους πράξη.

Ἡ Ἀσπρούλα γύρευε παντοῦ, μυριζόταν ὅλες τὶς τρύπες καὶ τὶς γωνιές, κι ὅλο τὸ σπίτι βούιζε ἀπ' τὸ θλιβερὸ νιαουρητό της. Ὁ Μπόμπης τὴν ἀκολουθοῦσε παντοῦ καὶ τῆς ἔδειχνε μὲ κάθε τρόπο τὴ συμπόνια του.

Μὰ ἀλίμονο! τίποτε δὲ μπορούσε νὰ τὴν παρηγορήσῃ...

Ὁ Μπόμπης τὴν ἄλλη μέρα βρῆκε στὸ δρόμο ἓνα μικρὸ γατάκι πὺν τὸ πιλάτευαν κάτι παλιόπαιδα. Δὲ φαντάζεστε τί τυραννίες τούκαναν τοῦ κακόμοιρου. Στὰ τελευταῖα τὸ ἔδεσαν κιόλας μ' ἓνα σπάγγο ἀπ' τὴν οὐρά

καὶ τὸ τραβοῦσαν ! Τὸ φτωχὸ γατάκι οὔτε νὰ φωνάξῃ, πὰ μποροῦσε ἦταν μισοπεθαμένο.

Ὅρμᾷ τότες ὁ Μπόμπης ἀνάμεσα στὰ τρομαγμένα παιδιὰ, ἀρπᾷ τὸ γατάκι ἀπὸ τὸ σβέροκο, καὶ χωρὶς νὰ τόνε νοιάξῃ γιὰ τὶς φωνὲς καὶ τὸ πετροβολητό τους τὸ φέρνει στὴν Ἀσπρούλα.

Ἡ Ἀσπρούλα τὸ δέχτηκε μὲ μεγάλη χαρὰ τὸ ἄμμοιρο γατάκι. Τὸ ἔγλειψε γιὰ νὰ τὸ καθαρίσῃ ἀπ' τὶς λάσπες καὶ ὕστερα τοῦ ἔδωσε νὰ βυζᾷξῃ ἀπ' τὸ θερμὸ της γάλα. Σὰν ἔφαγε καὶ χόρτασε τὸ κοίμισε ἀπαλὰ στὴν ἀγκαλιά της.

Τὸ γατάκι ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνες πάχυνε, δυνάμωσε καὶ μὲ τὴν περιποίησιν τῆς Ἀσπρούλας γίνηκε μιὰ ἀπ' τὶς ὁμορφότερες γατούλες τῆς γειτονιάς.

Καὶ τώρα ὁ Μπόμπης, ἡ Ἀσπρούλα καὶ ἡ Σταχτερὴ—ἔτσι τὴν ἔβγαλαν τὴν ὀρφανὴ γατούλα—ζοῦνε καὶ οἱ τρεῖς μαζὶ ἀγαπημένοι, καὶ ὅλοι στὸ σπίτι ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τὴ φιλία τους.

Ὁ Σκύλος μου.

Ξαίρετε τὸ σκύλο μου
πόχει τὴν οὐρὰ
φουντωτὴ καὶ ὀλόμαυρη
καὶ εἶναι μιὰ χαρά;

Φίλος μου καὶ πρόσχαρος
τρέχει πάνω κάτω
καὶ εὐγενὴς σὰν ἄρχοντας
τρώγει ἀπὸ τὸ πιάτο.

Φύλακας σὶ τὸ σπίτι μας
σκούζει βὰ καὶ βὰ,
κι' ἕνας γάτος πλάϊ μας
Θεέ μου τί τραβᾷ.

Λίγοι μ' ἀγαπήσανε
σὰν αὐτὸ τὸ σκύλο
Κι εἶμαι τί περήφανος
πόχῳ τέτοιῳ φίλο.

Σ. Σπεράντζας.

Οἱ γάτες τοῦ παπποῦ.

Ὁ παππούς τοῦ Ἄλκη εἶχε τρεῖς γατοῦλες πὺν
τὶς ἀγαποῦσε πολὺ. Μὰ καὶ κεῖνες τὸν ἀγαποῦσαν, τὸν
παππού. Αὐτὸς τὶς τάιζε, αὐτὸς τὶς φρόντιζε, κι ὅταν
καμμιά φορὰ ὁ Ἄλκης, τὸ ζιζάνιο, τὶς τυραννοῦσε μὲ
τὰ χάδια του τὰ ἄγαρμπα, ὁ παππούς τοῦ θύμωνε:

— Δὲ σὲ πειράζουμε τὰ ζῶα, Ἄλκη! Νὰ μὴ σὲ
ξαναδῶ νὰ βάλῃς χέρι πάνω τους.

Τὸ βράδυ, σὰ γύριζε ὁ παππούς ἀπ' τὴ δουλειά, οἱ
γατοῦλες ἤξαιραν, θαρρεῖς, τὴν ὥρα του κι ἔβγαιναν
ὥς τὴν γωνιά νὰ τὸν καλωσορίσουν. Πήγαιναν γραμμὴ
κι οἱ τρεῖς τους μὲ τὶς οὐρὲς στημένες στὸν ἀέρα, κι
ὅταν τὸν ἔβλεπαν χαϊδεύουνταν πάνω του καὶ γουργού-
ριζαν ἀπὸ εὐχαρίστηση.

Ὑστερα πάλι γραμμὴ κι οἱ τρεῖς μὲ τὶς οὐρὲς στη-
μένες στὸν ἀέρα, μπρὸς αὐτὲς καὶ πίσω ὁ παππούς, τὸν
ἔφερναν ὥς τὴν πόρτα. Αὐτὸ γινόταν κάθε βράδυ...

Μιά μέρα ὅμως, μὲ τὰ πρῶτα κρύα, ὁ παππούς ἔλε-

σεν ἄρρωστος. Σὰν ἦρθεν ὁ γιατρός καὶ τὸν εἶδε ἔτσι

κρουολογημένο κι ἀδύνατο, τοῦ ἀπαγόρευε νὰ βγαίνει ἀπ' τὸ δωμάτιο.

—Εἶναι δυνατό τὸ κρουολόγημά σου, κύρ Δημήτρη, μιὰ βδομάδα τὸ λιγώτερο πρέπει νὰ μείνης περιορισμένος, ἀλλιῶς δὲν ἀνακατεύουμαι. Κι ὁ παλπούς τί νὰ κάνη, τὸν ἄκουσε τὸ γιατρό.

Οἱ γάτες πού δὲν ἤξαιραν τί ἀπόγινε ὁ ἀγαπημένος τους, ἐξακολουθοῦσαν νὰ πηγαίνουν κάθε βράδυ τὴν ἴδια ὥρα ὡς τὴ γωνιά. Πήγαιναν πάλι στὴ γραμμὴ μὲ τὶς οὐρὲς στημένες στὸν ἄερα, περίμεναν κάμποση ὥρα κοιτώντας τὸ δρόμο, κι ὕστερα γύριζαν πίσω μὲ κατεβασμένες τὶς οὐρὲς τους. Οἱ γειτόνοι πού τὶς ἔβλεπαν

ἀποροῦσαν, κι ἔλεγαν ἀναμεταξύ τους:

—Γιὰ δέστε τα, καλέ, ζῶα πράματα καὶ νάχουν μέσα τους τόση στόχαση καὶ τόση ἀγάπη!

Μιά μέρα ἦρθε στὸ χωριὸ ἓνας ζητιάνος. Ἦταν πάνω κάτω στὴν ἡλικία τοῦ παπποῦ. Καὶ νὰ τὸν βλέπατε, μὲ τὸ ραβδί του καὶ μὲ τὰ ἄσπρα του τὰ γένεια, ἔμοιαζε ἴδιος κι ἀπαράλλαχτος τὸν παπποῦ τοῦ Ἄλκη.

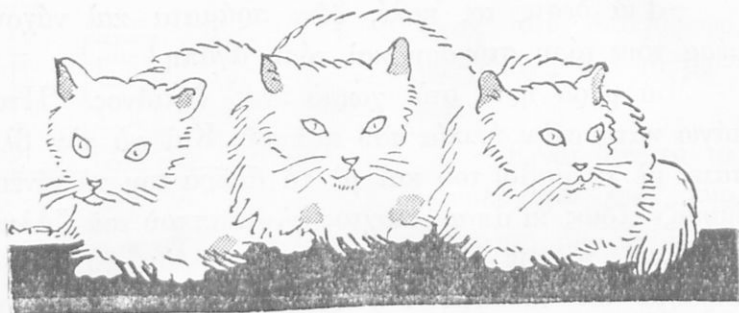
Ἔτσι τόφερε ἡ τύχη κεῖνο τὸ βράδυ νὰ περνᾷ μπροστὰ ἀπ' τὸ σπίτι τοῦ Ἄλκη, ἴσα ἴσα τὴν ὥρα ποὺ συνηθοῦσε νάργεται ὁ παππούς. Οἱ γάτες σὰν τὸν εἶδαν ἀπὸ μακριά, μπῆκαν πάλι στὴ σειρὰ κι οἱ τρεῖς μὲ τίς οὐρὲς στημένες στὸν ἀέρα, τότε σίμωσαν κι ἄρχισαν νὰ χαϊδεύονται πάνω του καὶ νὰ τοῦ γουργουρίζουν.

Ὁ ζητιάνος, τίς χαΐδεψε, καὶ κεῖνος, κι ἔλεγε ἀπὸ μέσα του.

«Θεέ μου, τί καλὰ, τί ἡμερὰ ζῶα»...

Ἐλεῖται μὲ τίς οὐρὲς στημένες στὸν ἀέρα πῆραν τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπίτι. Ὁ ζητιάνος τίς ἀκολούθησε. Ὅταν ἔφτασαν μπρὸς τὸ σπίτι του, ἡ μητέρα τοῦ Ἄλκη ἐτοίμαζε κιόλας τὸ τραπέζι. Σὰν εἶδε τὸ γέρο στὴν πόρτα καὶ τίς γάτες νὰ χαϊδεύονται πάνω του καὶ νὰ τοῦ γουργουρίζουν, τὸν κάλεσε στὸ φαῖ καὶ τὸν ἔβαλε στὴ θέση τοῦ παππούλη.

Κάθησε ὁ κακόμοιρος ὁ γέρος στὸ τραπέζι καὶ τρώγοντας μὲ ὄρεξη τὸ ζεστὸ φαγάκι, ἔλεγε ἀπὸ μέσα του: «Θεέ μου, τέτοιο χωριό, νὰ στέλνουνε τίς γάτες τους, γιὰ νὰ δείχνουν στοὺς φτωχοὺς τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ τους... Ποτές μου δὲν ἀπάντησα τέτοιο χωριό...»

Τὰ γατάκια.

Ρόδινη γλῶσσα, μύτη, ἀφτάκια,
ροδὶνα νύχια κοφτερά,
ξυπνὰ ματάκια, λαμπερά,
στὸ στρῶμα παίζουν τὰ γατάκια.

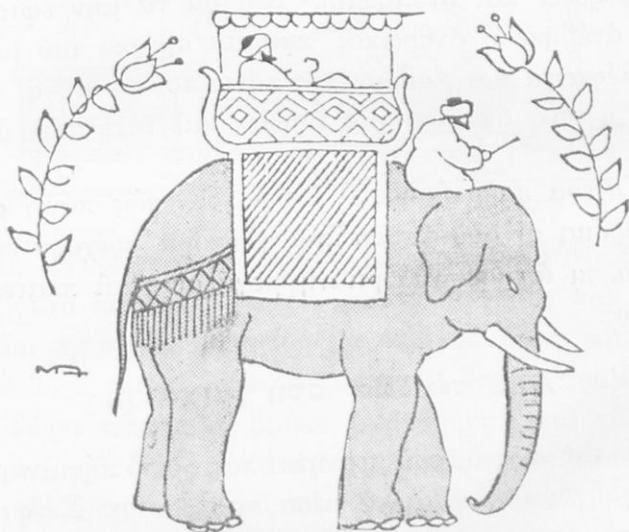
Ὁραῖα, λουσμένα, παστρικά,
πηδοῦν, κυλιοῦνται, γρατζουνίζουν,
καὶ πότε πότε ρουθουνίζουν
μὲς στ' ἄσπρα τοὺς γουναρικά.

Κι ἡ μάνα τοὺς ἐκεῖ μπροστὰ
γυρτή, τὰ μάτια σφαλιστά,
σὰν ἡμερο, ἀγαθὸ λιοντάρι,
σὰν τίγρη πὺ δὲν ἔχει ὀργή,
ὅλη καμάρι καὶ στοργή
πανέμορφο ὕπνο ἔχει πάρει.

Ζ. Παπαντωνίου.

Πῶς βαδίζουμε στὴ γῆ.

Ὁμορφα καὶ καλὰ βαδίζει ὁ ἄνθρωπος πάνω στὴ γῆ, μὰ ποτὲς δὲ θὰ πήγαινε τόσο γλήγορα καὶ τόσο μακριὰ μόνο μὲ τὰ δυό του πόδια. Ὁ Θεὸς τούδωσε τὸ μυαλὸ καὶ εἶδε πρῶτα-πρῶτα, πὼς τὸ ἄλογο καὶ τὸ μουλάρι μὲ τὰ τέσσερα πόδια τοὺς τρέχουνε γληγορώ-

τερα ἀπ' αὐτόνε, καὶ σκέφτηκε ν' ἀνεβῇ στὴ ράχη τοὺς. Τοὺς ἔβαλε σαμάρι καὶ στὸ στόμα λουριά.

Ὑστερα σοφίστηκε τὰ κάρα μὲ τοὺς τροχοὺς καὶ τ' ἀμάξια. Κι ἔτσι χωρὶς διόλου νὰ κουράζεται αὐτὸς περπατοῦσε πέντε καὶ δέκα χιλιόμετρα τὴν ὥρα, κι ἀκόμη περισσότερο.

Ἔτσι ἔβαλε τὸ ἄλογο νὰ ὀργῶνῃ, νὰ σπάζῃ βόλους, καὶ νὰ κουβαλᾷ καὶ φορτώματα.

Καὶ τάχα μόνον τὸ ἄλογο μεταχειρίστηκε ὁ ἄνθρωπος στὴ δουλειά του; Μὲ τὴ θέλησή του κατάχτησε καὶ τὸ βόδι μὲ τὸ δυνατὸ σβέρο, καὶ τὴ μακρόλαιμη καμήλα μὲ τὶς χοντρὲς καμποῦρες της, καὶ τὸ γοργὸ τὸ λάφι μὲ τὰ κλαδωτά του κέρατα καὶ τάβαλε νὰ τραβοῦν κι αὐτὰ φορτία. Ἀφῆστε ποὺ τὸ βόδι πολλὰς φορὲς τὸ ζεύει καὶ στ' ἄλτροι. Καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφταναν αὐτά, ἀνέβηκε ὁ ἄνθρωπος καὶ στὸ σβέρο τοῦ μεγάλου ἐλέφαντα καὶ καθούμενος πάνω του σὰ μύγα, τότε χτυπᾷ μ' ἓνα σφυράκι στὸ κεφάλι καὶ τότε πάει ὅπου θέλει.

Ὑστερα παρατήρησε ὁ ἄνθρωπος, πὼς πάνω στὸν ἴσιον δρόμον οἱ ῥόδες πᾶνε πρὸ γλήγορα, τρέχουν εὐκολώτερα, κι ἄρχισε νὰ φτιάχνῃ μεγάλους καὶ πλατειοὺς δρόμους.

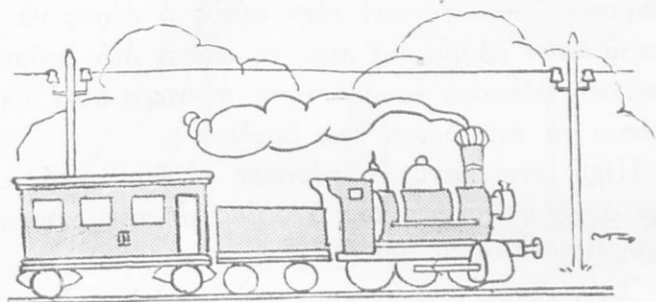
Ἀπὸ τὰ ζῶα στὴ μηχανή.

Μὲ τὸν καιρὸ τοῦ φάνηκε πὼς δὲν πήγαινε καὶ πολὺ γλήγορα μ' αὐτὰ τὰ μέσα ποὺ εἶπαμε. Σκέφτηκε τὸ λοιπὸν καὶ βρῆκε τὸ σιδηρόδρομο.

Ἐκοψε ἢ τρύπησε βουνά, ἴσωσε κάμπους, ἔστησε γεφύρια, καὶ πάνω στὴ μεγάλη αὐτὴ κορδέλλα ἔστρωσε γραμμὲς ἀπὸ σίδηρο, καὶ πάνω στὶς γραμμὲς αὐτὲς ἔβαλε τὴν ἀτμομηχανή, μιὰ σιδερένια μηχανὴ μὲ φουγάρο, μὲ καζάνι μέσα της καὶ φωτιά, σὰ φουρνέλο. Πάνω στὴν πυροστιά ἔβαλε στὴν ἀρχὴ ξύλα, καὶ ἀργότερα πετροκάρβουνο, στὸ καζάνι νερὸ νὰ βράζῃ καὶ

μέ τον ατμό, πού ἔσπρωχνε τή μηχανή καί γυρνοῦσε τίς ρόδες, ἔτρεχε χωρίς ἄλλογο ἢ ατμομηχανή, τόσο γλήγορα πού οὔτε ἀράπικο ἄτι δέν τήν ἔφτανε, 50 καί 60 χιλιόμετρα τήν ὥρα.

Καί τρέχει ἡ σιδερένια μηχανή πάνω στή σίδερα

φυσᾶ, σφυρίζει καί κούραση δέν ξαίρει. Μόνο ξύλα ἢ κάρβουνα καί νερό μαζεύει στούς σταθμούς καί σέρνει κατόπι τῆς ὁλόκληρῃ σειρᾷ βαγόνια. Σ' ἄλλα κάθονται ταξιδιωτές, καί σ' ἄλλα βάζουνε τίς βαριές πραιμιάτιες.

Τώρα τελευταῖα βοῆκε ὁ ἄνθρωπος καί τὸ αὐτοκίνητο, πού δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπ' τίς σιδερένιες γραμμές καί τρέχει, καίοντας μπενζίνα, πιό γλήγορα καί ἀπ' τὸ σιδερόδρομο. Ἐφτιασεν αὐτοκίνητο πού τρέχει 90 χιλιόμετρα τήν ὥρα, καί ἀκόμα πιό πολύ.

Ἀπὸ τῆ γῆ στή θάλασσα.

Ὁ ἄνθρωπος ξαίρουσε πὼς δέν εἶναι καί τόσο ἐπιδέξιος στὸ κολύμπι ὅσο καί νὰ μάθῃ, ποτές του δὲ θὰ φτάσῃ τὸ ψάρι στὸ κολύμπι, μὰ οὔτε καί τὸν κάρβουρα.

«Δὲν πῶμε καλὰ», σκέφτηκεν ὁ ἄνθρωπος, καί ἔκοψε

Ένα χοντρού κορμὸ δέντρου, τὸν ἔσκαψε ἀπὸ μέσα καὶ τὸν ἔκανε βάρκα. Ὑστερα τῆς ἔφτιασε καὶ δυὸ κουτιά, καὶ περπάτησε πάνω στὸ νερό.

Σὲ λίγο βαρέθηκε νὰ πηγαίνει μὲ τὸ κουπί. Οὔτε μακριὰ μπορούσε νὰ πάη μ' αὐτό, οὔτε καὶ γλήγορα. Σκέφτηκε λοιπόν· γιατί τάχα αὐτὸς ὁ ἀέρας νὰ φυσᾷ μάταια στὸν κόσμο, νὰ σηκώνη σκόνη στὸ δρόμο, κύματα στὴ θάλασσα νὰ διώχνη τὰ σύννεφα στὸν οὐρανό; Στάσου νὰ τοῦ δώσω ἐγὼ δουλειά.

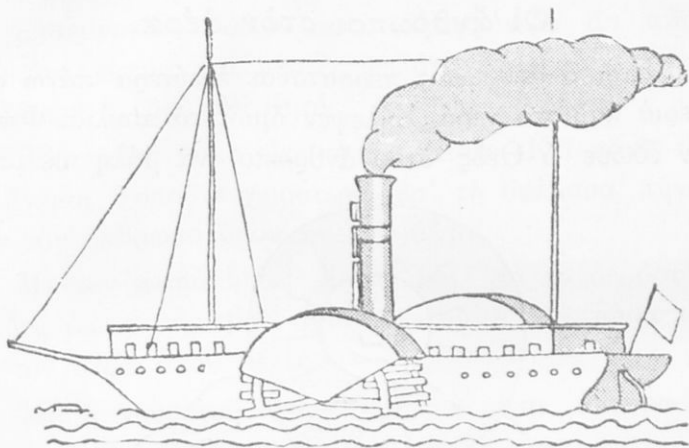
Πῆρε ἓνα πανί, τὸ τέντωσε σ' ἓνα κατάρτι, καὶ στὴν ἀρχὴ φουσκώνοντας ὁ ἀέρας τὸ πανὶ κίνησε μιὰ μικρὴ βαρκούλα κι ὕστερα μεγάλο καράβι.

Ἔτσι ἔξεψε ὁ ἄνθρωπος τὸν ἀέρα· δὲν εἶχε ὅμως καμουτσίκι νὰ τόνε διευθύνῃ, δὲν εἶχε λουριὰ νὰ τόνε συγκρατῇ καὶ νὰ τὸν ὀδηγᾷ.

Στὸ νερὸ μὲ τοὺς τροχοὺς καὶ μὲ τὸν ἔλικα.

Καλὸ θὰ ἦταν νὰ πηγαινε κανένας πάντα μὲ τὸ πανί, μὰ ἔλα ποὺ δὲ μᾶς ἀκούει πάντα ὁ ἀέρας. Ἐδῶ εἶναι τὸ κακό· θέλεις νὰ πᾶς στὸ νότο καὶ κεῖνος σὲ φυσᾷ στὸ βορρῆα. Θέλεις νὰ πᾶς σήμερα, καὶ κεῖνος σοῦ λέει· περίμενε ὡς αὔριο, σήμερα θέλω νὰ κοιμηθῶ, νὰ ξαποστάσω. Καὶ πάλι νὰ δοῦμε ἂν θὰ ξυπνήσῃ κι αὔριο. Καμιὰ φορὰ θέλεις νὰ πᾶς σιγά, καὶ κεῖνος σοῦ ταράζει τὸ καράβι σὰ νάταν καρυδόφλουδο καὶ πολλὰς φορὲς στὸ πάει στὸν πάτο, ἢ σοῦ τὸ κάνει συντρίμια πάνω στὰ βράχια. Ὁχι, αὐτὴ δὲν εἶναι καλὴ δουλειά, εἶπε πάλι ὁ ἄνθρωπος· ὁ ἀτμὸς πάει σιγώτερα, μὰ μπορεῖς καὶ τόνε κουμαντάρεις.

Ἔβαλε λοιπὸν στὸ καράβι τροχούς, ἀνάγκασε τὸν αἰτμὸ νὰ γυρίζῃ τοὺς τροχούς καὶ περπάτησε μ' αὐτοὺς στὴ θάλασσα ὅπως καὶ στὴν ξηρά.

Ἄναψε φωτιά κάτω ἀπὸ τὰ καζάνια, ἔβρασε μέσα στὰ καζάνια νερό, ἄφησε τὸν καπνὸ νὰ φεύγῃ ἀπ' τὴν καπνοδόχο καὶ πήγαινε μὲ τὸν αἰτμὸ ἐνάντια στὸ ρέμα καὶ στὸν αέρα, ὅπου ἤθελε.

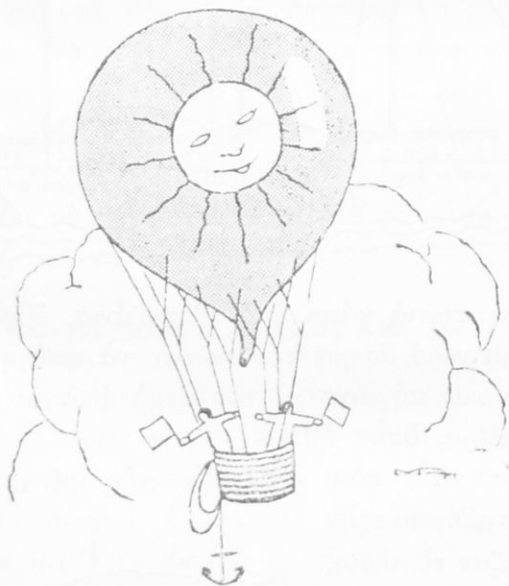
Κάποτε πάλι σὰν κατάλαβε πὼς οἱ τροχοὶ στὰ πλάγια—κοιζάμου τροχοὶ ἀσκήμιζαν τὸ πλοῖο, σοφίστηκε κάτι ἄλλο, πολὺ πιὸ ὁμορφο καὶ πιὸ καλύτερο. Ἔβγαλε τοὺς πελώριους τροχούς καὶ πέρασε στὸ κάτω μέρος τῆς πρύμης ἓνα μικρὸ ἔλικα. Γυρονοῦσε γλήγορα ὁ ἔλικας, πολὺ πιὸ γλήγορα ἀπ' τοὺς τρο-

χοὺς καὶ τὸ καράβι—ποὺ τόλεγαν τώρα βαπόρι ἢ ατ-
μόπλοιο—πήγαινε πολὺ πρὸ γλήγορα, σκίζοντας τὸ κυ-
μα σὰ δελφίνι.

Οἱ ἄνθρωποι στὸν ἀέρα.

Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος περπατοῦσε ἐλεύτερα πάνω στὴ
στεριά καὶ στὸ νερό. Ζήλειπεν ὅμως τὰ πουλιά. Φτερά
δὲν ἔδωσε ὁ Θεὸς στὸν ἄνθρωπο· νὰ βάλῃ δὲ μπο-

ροῦσε. Στὰ παλιὰ τὰ χρόνια τόλμησε νὰ βάλῃ ὁ Ἰκα-
ρος καὶ τὴν ἔπαθε. Ἔπεσε στὴ θάλασσα καὶ πνίγηκε.
Κι ὅμως δὲ θάταν ἄσκημα νὰμποροῦσε νὰ πετᾷ στὸν
ἀέρα. Κεῖ πάνω δὲ θάχεν ἀνάγκη οὔτε δρόμους νὰ
φτιάσῃ, οὔτε πανιὰ ν' ἀπλώσῃ· παντοῦ ὁ δρόμος ἐκεῖ
πάνω εἶναι φαρδύς, ἀπλόχωρος.

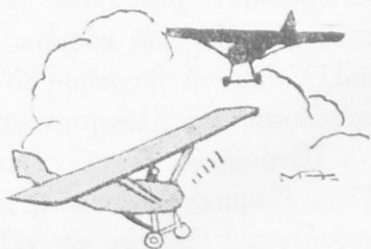
Ἄρχισε λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐρευνᾷ, καὶ νὰ σκέφτεται.

Μὲ τὰ πολλὰ βρῆκε τὸ ἀερόστατο. Ἐδεσε δηλαδὴ κάτω ἀπὸ ἓνα μεγάλο μπαλόνι μιὰ βαρκούλα, γέμισε τὸ μπαλόνι ἀπὸ ἀέρα πολὺ ἀλαφρότερο ἀπ' αὐτὸν ποὺ ἀναπνέουμε καὶ πέταξε ψηλότερα ἀπ' τὰ σύννεφα, ψηλότερα κι ἀπ' τὸν ἀητό.

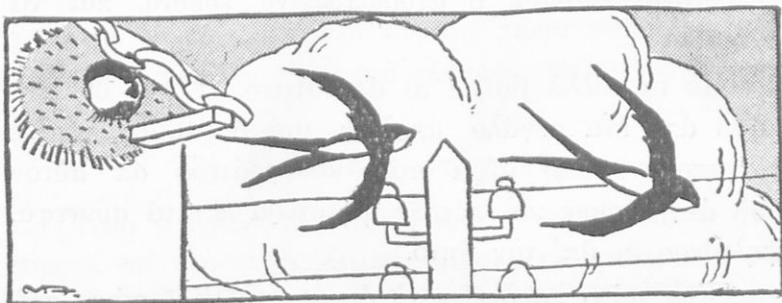
Ἐνα μόνο κακὸ εἶχε τὸ ἀερόστατο. Κεῖ πάνω ποὺ οἱ ἀνέμοι φυσοῦνε χειρότερα ἀπ' τὴ θάλασσα, πήγαιναν τὸν ἄνθρωπο ὅπου ἤθελαν αὐτοί.

Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως βρῆκε καὶ γιὰ τὸ ἀερόστατο τιμόνι, ὅπως εἶχε βρεῖ γιὰ τὸ καράβι, καὶ τώρα πάει μὲ τὸν ἀέρα ὅπου θέλει.

Μὰ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ποὺ εἶναι ἀκούραστος κι ὅλο κάτι καινούργιο βρίσκει, σοφίστηκε ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἓνα ἄλλο μηχανήμα, πολὺ πιὸ καλύτερο καὶ γληγορότερο ἀπ' τὸ ἀερόστατο. Κάτι ποὺ μοιάζει σὰ μεγάλο ψάρι—μὲ σὺρὰ καὶ μὲ φτεροῦγες—καὶ ποὺ σκίζει τὸν ἀέρα, ὅπως τὸ ψάρι σκίζει τὸ νερό. Καὶ τὸ πιὸ παράξενο—ἀπίστευτο, ἀλήθεια—εἶναι πὼς τὸ μηχανήμα αὐτό, ποὺ τὸ βγάλανε ἀεροπλάνο, εἶναι πολὺ πιὸ βαρὺ ἀπ' τὸν ἀέρα. Καὶ ὅμως πετᾷ, καὶ πετᾷ πάνω ἀπ' τὰ πιὸ ψηλὰ βουνὰ τοῦ κόσμου!

Κι ἀκόμα νὰ δοῦμε τί θὰ σοφιστῇ ὁ ἄνθρωπος!...

Ὁ σπουργίτης καὶ τὰ χελιδόνια.

Τ' ἀγαποῦσε πολὺ τὰ πουλάκια ὁ Φανάκης καὶ καθόταν ὥρες στὸ πεζούλι τῆς αὐλῆς τους μὲ τὸ ψωμί στὸ χέρι, γιὰ νὰ βλέπη τὰ χελιδόνια ποὺ εἶχαν τὴ φωλιά τους κάτω ἀπὸ τὴ στέγη. Τὰ ἔβλεπε ν' ἀνεβοκατεβαίνουν χαρούμενα καὶ νὰ κουβαλοῦν στὰ μωρά τους τὰ καλὰ τοῦ κόσμου. Πολλὲς φορὲς ξεχνοῦσε γιὰ πολλὴ ὥρα νὰ δαγκώσῃ τὸ ψωμί του ὁ Φανάκης, τόσο τοῦ ἄρεσε νὰ βλέπη τὰ χελιδόνια.

Ἐνα πρωῒ ποὺ ὁ οὐρανὸς ἦταν καταγάλανος κι ὁ ἥλιος ἔλαμπε, χαρὰ θεοῦ, κάθησε πάλι ὁ Φανάκης στὸ πεζούλι καὶ ἔβλεπε τὰ χελιδόνια. Κεῖνῃ τῇ μέρᾳ τὰ χελιδόνια ἦταν στὶς μεγάλες τους χαρές. Τὰ μωρά τους ἔκαναν καὶ κεῖνα φτερὰ καὶ πέταξαν! Τσιβίτ! Τσιβίτ! Τσιβίτ! κελαιηδοῦσαν χαρούμενα καὶ πετοῦσαν σὰν τρελλὰ πάνω κάτω μέσα στὸ φῶς καὶ στὴ χαρὰ!

Γιὰ μιὰ στιγμή τὰ χελιδόνια πέταξαν μακριὰ καὶ χάθηκαν πίσω ἀπὸ τὰ σπίτια. Βοῆκε τότε τὴν εὐκαιρία ἓνας σπουργίτης καὶ πάει καὶ τρουπώνει μέσα στὴ φωλιά τῶν χελιδονιῶν. Στὴν ἀρχὴ ἔμοιαζε σὰ στενο-

χωρεμένος· γυρνοῦσε τὸ κεφάλι του μιὰ ἀπὸ δῶ καὶ καὶ μιὰ ἀπὸ κεῖ, μήπως τὸν πάρουν εἶδηση οἱ νοικοκυραῖοι. Ὅστερα ὁμως τίναξε τὰ φτερά του καὶ καλοστρώθηκε σὰ νὰ ἦταν σπίτι του. Ὁοχχ! Βολεύτηκε μέσα στὴ νοικοκυρεμένη φωλίτσα, ὁ καλὸς μας. Δὲν ἔμοιαζε μὲ τὴ δική του, τὴν κακοφτιασμένη, τὴν ἀκατάστατη. Σὲ λίγο μάλιστα τοῦ ἦρθε καὶ ὄρεξη γιὰ τραγοῦδι κι ἄρχισε:

τσίρ, τσίρ, τσίρ,
τσίρ, τσίρ, τσίλπ!

Κι' ὅταν σταματοῦσε γιὰ λίγο, ἔλεγε ἀπὸ μέσα του! «Καλὰ βολεύτηκα δῶ μέσα. Δὲν τὸ κουνῶ, ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ! Σὰ θέλουν φωλιά τὰ χελιδόνια, ἅς πᾶνε στὴ δική μου.» Κι ἔξακολουθοῦσε:

τσίρ, τσίρ τσίρ,
τσίρ, τσίρ, τσίλπ!

Ὁ σπουργίτης ὁμως ἔκανε τὸ λογαριασμὸ χωρὶς τὸν ξενοδόχο. Σὲ λίγο νὰ σου κι ἔρχεται τὸ θηλυκὸ τὸ χελιδόνι. Σὰν εἶδε τὸ φίλο καλοστρωμένο μέσα στὴ φωλιά του, τρέχει καὶ φωνάζει τὸ σύντροφό του.

—Τσιβίτ, τσιβίτ, τσιβίτ! ἄρχισαν νὰ τοῦ φωνάζουν καὶ νὰ τοῦ λέν, πὼς ἔπρεπε νὰ τοὺς ἀδειάζῃ τὴ γωνιά. Μὰ κεῖνος τὸ σκοπὸ του. Ἐκανε πὼς δὲν καταλάβαινε τὴ γλῶσσα τους.

—Τσιβίτ, τσιβίτ, τσιβίτ! Τίποτε. Ἐφυγαν ἀπελπισμένα καὶ τὰ δυό τους, Ὁ σπουργίτης ψήλωσε τότε τὶς νότες τῆς φωνῆς του, μιὰ καὶ βγῆκε νικητής. Ἐκούφαινε τὴ γειτονιά μὲ τὸ τσιρομαχητό του! «Ἐννοια

σου καὶ γλήγορα θὰ σοῦ κοπῇ ὁ βήχας, φίλε μου», σκέφτηκε κάποιο χελιδόσι πὺν περνοῦσε κείνη τὴ στιγμὴ μπρὸς ἀπὸ τὴ φωλιά.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ νὰ σου ἓνα κοπάδι χελιδόνια ἄρχισαν νὰ τριγυροῦν τὴ φωλιά. Στὴν ἀρχὴ ὁ Φανάκης, τάβλεπε νὰ φέρουν γύρους, νὰ φωνάζουν θυμωμένα καὶ νὰ φοβερίζουν τὸ σπουργίτη.

Ὅταν ὁμως τὸν εἶδαν νὰ ἐξακολουθῇ τὸ σκοπό του, χάθηκαν γὰ μιὰ στιγμὴ καὶ σὰν ξαναγύρισαν πηγαινάν ἓνα-ἓνα κοντὰ στὴ φωλιά, ἄφηναν κἀτι μὲ τὴ μυτίτσα τους κι ἔφυγαν. Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ τὰ χελιδόνια πηγαινοέρχονταν κι ὅλο κἀτι ἀπόθεταν στὴ φωλιά. Ὁ σπουργίτης ἐξακολουθοῦσε νὰ τσιρῖζε ξένοιαστος κι οὔτε ὑποψιάζόταν τὴ συμφορὰ πὺν τὸν ἔξωνε ὁλοένα. Ὁ Φανάκης ὁμως κἀτι κατάλαβε. Τὰ χελιδόνια δὲν πηγαινοέρχονταν ἄδικα· κάποιο σκοπὸ θὰ εἶχαν. Ξαίρετε λοιπὸν τί ἔκαναν τὰ χελιδόνια;

Ἐφερνε τὸ καθένα τους κι ἀπὸ ἓνα κομματάκι λάσπη καὶ τὸ ἀπόθετε πάνω στὴ φωλιά. Ἐτσι σιγὰ-σιγὰ ἔφραζε τὸ ἄνοιγμα τῆς φωλιάς, κι ὅσο πηγαινοέρχονταν, τόσο μικραίνει τὸ ἄνοιγμα.

Ἀξαφνα ὁ σπουργίτης ἐνίωσε πὺς δὲν μπορούσε νὰ δουλέψῃ τίς φτεροῦγες του. Τὸν εἶχε ζώσει ὁλόκληρος τοῖχος ἀπὸ λάσπη. Ἐκανε νὰ σηκωθῇ, ἀδύνατο!

Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ τὸ εὐθυμο τραγοῦδι τοῦ κόπηκε στὸ λαρύγγι, κι ἄρχισε ἡ ἀγωνία του, πὺς νὰ ξετρυπώσῃ ἀπὸ τὴ φωλιά καὶ νὰ φύγῃ. Κουνοῦσε τὸ κεφάλι του μιὰ ἀπὸ δῶ καὶ μιὰ ἀπὸ κεῖ σὰ δαιμονισμένος κι ἔβγαζε κἀτι στριγγιὲς τσιριγματιὲς πὺν

γάλαγε ὁ κόσμος. Καὶ δὲν ἔμοιαζαν καθόλου οἱ στριγ-
γιᾶς αὐτὲς φωνᾶς μὲ τὰ χαρούμενα τσιρομαχητά, ποὺ
διαλαλοῦσαν μπροστὰ ἀπὸ λίγες στιγμὲς τῇ νίκῃ του.
Ἦταν κραυγὲς ἀπελπισίας, παρακαλετὰ νικημένου ποὺ
ζητοῦσε συγγνώμη.

Τὰ χελιδόνια γιὰ μιὰ στιγμὴ σταμάτησαν νὰ κου-
βαλοῦν λάσπη. Πετοῦσαν μόνο γύρω ἀπὸ τὴ φωλιά
καὶ «τσιβίτ-τσιβίτ-τσιβίτ» φαίνονταν σὰ νὰ συζητοῦσαν
μεταξύ τους. Σὲ λίγο ξαναγυρνοῦν τὰ χελιδόνια ἕνα
ἕνα στὴ φωλιά, μὰ ἀντὶ ν' ἀφήνουν ἔπαιρναν τὴ λάσπη
ποὺ σώριασαν, γιὰ νὰ ἀποκλείσουν τὸ σπουργίτη. Πῆ-
ραν ἀπόφαση νὰ τὸν ἐλευτερώσουν. Ἀρκετὰ τιμωρή-
θηκε γιὰ τὴν ἀρπαγὴ ποὺ δοκίμασε νὰ κάνῃ. Ἔτσι
σιγὰ σιγὰ ὁ σπουργίτης αἰστανόταν τὰ φτερά του ὀλοένα
καὶ πιὸ ἐλεύτερα. Ὅπου στὰ τελευταῖα τὰ χτυπᾷ μιὰ
δυνατὰ καὶ φούρο! παίρνει δρόμο καὶ πετᾷ καὶ πάει
κι ἀκόμα πάει... Κι οὔτε γύρισε νὰ δῇ πίσω του ἀπὸ
τὴ ντροπὴ του.

«Ἄν σ' ἄρесе κὺρ σπουργίτη, τὸ κάνεις κι αὔριο»,
εἶπε ἀπὸ μέσα του ὁ Φανάκης καὶ δάγκωσε μὲ ὄρεξη
τὸ ψωμί του, ποὺ τόχε ξεχασμένο γιὰ κάμποση ὥρα.

Παραμονὴ τοῦ Ἀἱ Γιαννιοῦ.

Κεῖνο τὸ βράδυ ἦταν παραμονὴ τοῦ Ἀἱ Γιαννιοῦ
τοῦ Ριγανᾶ. Ὅλα τὰ παιδιά ἦταν χυμένα ἔξω κι ἐτοι-
μαζαν τὶς φωτιές.

Ὅλα κάτι εἶχαν κρυμμένο γιὰ τὴ βραδιά. Καμιὰ
παλιὰ κόφα, κανένα καλάθι τρύπιο, παλιὲς ψάθες, καμιὰ
καρέκλα σπασμένη. Μπροστὰ ἀπὸ μῆνες τὰ φύλαγαν

για τὸ καλὸ τῆς βραδιᾶς. Ἐπρεπε νὰ γίνη ἡ συνήθεια, τὸ ἔθιμο, ὅπως τὸ λέν. Ὁ Πετράκης ἔκρυψε τὰ περισσότερα.

Ἀπὸ καιρὸ τώρα τὰ εἶχε φυλαγμένα κάτω ἀπ' τὴ σκάλα. Κανεῖς δὲν τὸν εἶχε πάρει εἶδηση. Μιὰ παλιὰ κάσσα πετρελαίου, μιὰ ψάθινη πολυθρόνα τῆς γιαγιᾶς, σαράβαλο πιά ἀπὸ τὴν πολυκαιρία, μιὰ τρύπια ψάθα τῆς κουζίνας, ἓνα σπασμένο σκαμνάκι, πὺν καθόταν σὰν ἦταν μικρός, καὶ τί δὲν εἶχε μαζέψει.

Ὅπου ἔβλεπε παλιὸ πρᾶμα πὺν μποροῦσε νὰ καῇ, τόκρυβε γιὰ τὴ βραδιά τοῦ Ἀϊ-Γιαννιοῦ, ὁ Πετράκης. Γι' αὐτὸ δὲν ἔβρισκαν τίποτε, οὔτε ὁ ἀδερφός του ὁ Πίπης, οὔτε ἡ ἀδελφούλα του ἡ Νόη, πὺν λαχταροῦσαν κι αὐτοὶ κάτι νάρχουν κρυμμένο.

Μὰ τὸ ἴδιο ἦταν, ἀφοῦ τὰ εἶχε κρυμμένα ὁ ἀδερφός τους. Τοὺς τὰ φανέρωσε κεῖνο τὸ βράδυ. Πῶ, τί χαρὰ πὺν πῆραν καὶ οἱ δύο τους. Ἡ φωτιά θάναφτε ἴσα-ἴσα μπροστὰ στὴν πόρτα τους...

Ὅλα τὰ παιδιὰ ἔφεραν τὸ δικό τους κι ἦταν ἔτοιμα γιὰ τὴ φωτιά. Ὁ Τηλέμαχος ἔφερε τὸ πετρέλαιο καὶ τὰ σπέρτα. Κεῖνοι πὺν ἔλειπαν γιὰ τὴν ὥρα ἦταν ὁ Πετράκης μὲ τὸν ἀδερφό του τὸν Πίπη, καὶ τὴ μικρή τους τὴν ἀδερφή, τὴ Νόη.

Πῆγαν κι αὐτοὶ νὰ φέρουν τὰ δικά τους. Σὰ ν' ἄρ-γησαν ὅμως κι ἡ φωτιά δὲ μπορεῖ νὰ περιμένη. Ἦταν κίόλας ὀχτώμιση ἡ ὥρα. Βάλτε μπροστὰ, φώναξε ἓνα μεγαλούτσικο παιδί, ὁ Ἀντρόνικος, πὺν ἦταν στὴν ἐκτὴ τάξη. Αὐτὸς ἔκανε κεῖνο τὸ βράδυ τὸν ἀρχηγό.

Σὲ λίγο ἡ φωτιά ἄρχισε ν' ἀνάφτη. Στὴν ἀρχὴ λίγος

καπνός, ὕστερα οἱ φλόγες καὶ σὲ λιγάκι πήρε δρόμο γιὰ καλὰ.

Πῶ πῶ, χαρὰ πού· τὴν εἶχαν τὰ παιδιά γύρω ἀπ' τὴ φωτιά! Τὰ πρόσωπά τους ἄστραφταν. Τί κρῖμα ὅμως, φέτος δὲν μπόρεσαν νὰ μαζέψουν ὅσα ἔπρεπε. Τὰ παλιὰ τώρα μὲ τὴν ἀκρίβεια, οἱ περισσότερες οἱ μανάδες τὰ πουλοῦν στὸν παλιατζῆ, κι ἔτσι γιὰ τὸν Ἀῖ-Γιάννη δὲ μένουν πολλὰ πράματα. Σὰν κατέβηκαν λιγάκι οἱ μεγάλες οἱ φλόγες, ἄρχισε τὸ πῆδημα. Πρῶτος πήδηξε ὁ Ἀντρόνικος, ὕστερα τὸν ἀκολούθησαν καὶ τ' ἄλλα τὰ παιδιά.

Οἱ μικρούληδες, αὐτοὶ πιά περίμεναν νὰ πηδήσουν πάνω ἀπὸ τὴ θρακιά, πού δὲ θὰ εἶχε φλόγες. Ἔβλεπαν τοὺς μεγάλους πού πηδοῦσαν καὶ λίγωνε ἡ καρδιά τους. Δὲ θὰ μεγαλώσουν κι αὐτοὶ μιὰ μέρα!

Μὰ ἡ φωτιά ἄρχισε σιγὰ σιγὰ νὰ σβήνῃ.

Ἔτσι βλέπατε νὰ σβήνῃ κι ἡ χαρὰ ἀπ' τὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν. Τὰ πρόσωπα πού ἦταν ὀλόφωτα ἀπὸ τὴ φλόγα ἄρχισαν νὰ σκοτεινιάζουν, ὅπως σκοτείνιαζαν σιγὰ σιγὰ καὶ οἱ ὄψεις τῶν σπιτιῶν.

— Κρῖμα, θὰ σβήσῃ! Δὲν ἔχομε τίποτε ἄλλο παιδιά; ρωτοῦσε ὁ Ἀντρόνικος κι ἔβλεπε γύρω του, μήπως βρεθῇ τίποτε ξεχασμένο.

Μὰ κείνη τὴν ὥρα ἀκούστηκαν κάτι φωνές χαρούμενες.

— Ἔρχονται, ἔρχονται φορτωμένοι! Ὁ Πετράκης, ὁ Πίπης κι ἡ Νόη!

Καὶ τὰ παιδιά πιά ὅπου τρέξει τρέξει γιὰ νὰ τοὺς ξαλαφρώσουν. Ἡ Νόη λαχανιασμένη σήκωνε τὴν πο-

λυθρόνα τῆς γιαγιᾶς. Ὁ Πετράκης σήκωνε τὰ περισσότερα, μὰ κι ὁ Πίπης κι αὐτὸς καταφορτωμένος! Ἄργησαν λίγο, μὰ δὲ μπορούσε νὰ γίνη κι ἄλιῶς. Ἔτσι πὺν τάχε στριμώξει ὁ Πετράκης, δὲν ἦταν εὐκόλο νὰ τὰ βγάλουν.

Ἐφτασαν ὁμως σὲ καλὴ ὥρα. Ἡ θρακιὰ ἦταν καταπυρωμένη κι ὅ,τι ἔρριχνες πάνω τὸ ἄρπαζε ἀμέσως καὶ τὸ τύλιγε στὶς φλόγες.

Πρῶτα πρῶτα ρίξανε τὴν ψάθινη πολυθρόνα. Ἀναψε σὰ λαμπάδα.

Μὰ ὁ Πετράκης φώναξε: Ὅλα μαζί, παιδιά, ὄχι τσιγγουνιές. Ὅλα μαζί νὰ χαροῦμε φλόγες! Ἔτσι κι ἔγινε! Μὰ δὲ φαντάζεστε τί ὁμορφο πρᾶμα πὺν ἦταν! Σὲ λίγο μαζεύτηκαν καὶ τὰ παιδιά ἀπ' τὶς ἄλλες γειτονιές, γιὰτὶ οἱ δικές τους οἱ φωτιές εἶχαν σβήσει κιόλας μπροστὰ ἀπὸ κάμποση ὥρα.

Τί γέλια, τί φωνές, τί πηδήματα!

— Καὶ τοῦ χρόνου, Πετράκη!

— Νὰ μᾶς ζήσης, Πετράκη!

Καὶ δώστου, πηδήματα, καὶ δώστου φωνές, καὶ γέλια.

Μὰ πόσον καιρὸ θέλετε νὰ βαστάξη ἡ ὁμορφιά. Τὸ ὁμορφο εἶναι καὶ σύντομο στὸν κόσμο αὐτόν. Ἔτσι λένε, μὰ κι ἔτσι εἶναι.

Ἡ φωτιά ἄρχισε πάλι νὰ σβήνῃ μὰ κι ἡ ὥρα ἦταν πιά περασμένη. Τὰ παιδιά τὴν ἄλλῃ μέρα εἶχαν σχολεῖο. Τὸν Αἰ-Γιάννη βλέπετε, δὲν τότε γιορτάζουν τὰ σχολεῖα.

Τὰ παιδιά ἄρχισαν κι αὐτὰ νὰ σκορποῦν, μόνο, οἱ μικροῦληδες ἔξακολουθοῦσαν νὰ πηδοῦν πάνω ἀπ' τὴ

θρακιά καὶ κείνο ἀπ' τὴν ἄκρη-ἄκρη. Μὰ κι αὐτοὺς
ἔβγαιναν οἱ μαμάδες καὶ τοὺς μάζευαν. Ἦταν καιρὸς
πιά νὰ κοιμηθοῦν.

Ὁ Πετράκης μὲ τ' ἀδέρφια του ἦταν κίόλας πάνω
στο μπαλκόνι μὲ τὴ γιαγιά τους κι ἔβλεπαν τὴ θρακιά

ποὺ ὁλοένα ἔσβηνε. Σὲ λίγο μάλιστα βγῆκε μιὰ γει-
τόνισσα κι ἔρριξε, γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό, δυὸ κουβά-
δες νερό. Ἔτσι πιά ἔσβησε ὅλως διόλου.

Ὁ Πετράκης ὅμως ἐξακολουθοῦσε ἔτσι σὰ σαστι-
σμένος νὰ ἔχῃ στυλωμένο τὸ μάτι του πάνω στὴ σβη-

σμένη φωτιά. Καὶ ἀναρωτιόταν ἀπὸ μέσα του, γιατί τάχα κάθε χρόνο νὰ γίνεται τὸ ἴδιο πράμα; Γιὰ ποιὸ λόγο νὰ ὑπάρχῃ τὸ συνήθειο κάθε παραμονὴ τοῦ Ἀϊ-Γιαννιοῦ ν' ἀνάφτουν φωτιές;

Γυρνᾷ τότε καὶ ρωτᾷ τὴ γιαγιά του. Ἡ γιαγιά ἤξαιρε πολλὰ πράματα, ὅλο κάτι θάξαιρε καὶ γι αὐτό.

— Νὰ σοῦ τὸ πῶ, παιδάκι μου, ἀπάντησε ἡ γιαγιά, κι ἄρχισε νὰ λέῃ:

«Μιὰ φορὰ καὶ ἓναν καιρὸ, τὴν παραμονὴ τ' Ἀϊ-Γιαννιοῦ τοῦ Ριγανᾶ, στὶς ἑντεκα ἡ ὥρα, κοντὰ μεσάνυχτα, πῆγε μιὰ κόρη στὴ βρύση νὰ φέρῃ τ' ἀμίλητο νερό.»

— Ὑστερα γιαγιά, ὕστερα, εἶπε ἡ Νόη ποὺ πῆρε τὴν καρέκλα καὶ ἔκατσε κοντά της. Τὸ ἴδιο ἔκανε κι ὁ Πίπης.

«Πῆγε λοιπὸν ποὺ λέτε νὰ φέρῃ τὸ ἀμίλητο νερό!...

«Στὸ γυρισμὸ μερικοὶ πειρασμοὶ βάλθηκαν νὰ τὴν τρομάξουν, νὰ τὴν κάνουν νὰ φωνάξῃ γιὰ νὰ χάσῃ, λέει, τὸ ἀμίλητο νερὸ τῇ δυνάμει του. Παραμόνεψαν, τὸ λοιπὸν, κι ἄξαφνα βγαίνουν μπροστά της καὶ τῆς λένε: «Μίλα, ἀλλιῶς θὰ σὲ σκοτώσουμε!», ἔρριξαν καὶ μερικὲς ντουφεκιὲς στὸν ἀέρα, ἔτσι γιὰ νὰ τὴν τρομάξουν. Μὰ ἡ κόρη δὲν τρόμαξε, κι οὔτε ἔβγαλε ἀπὸ τὸ στόμα της μιλιὰ. Μόνο, μὲ τὴ στάμνα στὸ κεφάλι προχωροῦσε καὶ τοὺς ἔκανε μὲ τὸ χέρι της νόημα νὰ φύγουν. Μὰ ποῦ νὰ φύγουν.

«Παρακάλεσε τότε ἡ κόρη τὸν ἅγιο κι ὁ ἅγιος τοὺς μαρμάρωσε.

«Ἔτσι τράβηξε τὸ δρόμο της. Σὰν ἔφτασε στὸ

σπίτι της, ἔβαλε τὰ σημάδια στὴ στάμνα, τὴ σκέπασε,
τὴ σφράγισε καὶ τὴν ἔβαλε στὰ κεραμίδια γιὰ νὰ κατε-
βοῦν τὴ νύχτα οἱ νεράϊδες ν' ἀγιάσουν τὸ νερό.

«Ὑστερα κάθησε καὶ ἀνιστόρησε τοὺς γειτόνους
ὅ,τι εἶδε καὶ ὅ,τι ἔπαθε στὸ δρόμο.

«Ὅσοι τάκουσαν ἔκαναν τὸ σταυρό τους γιὰ τὸ
θάμα τοῦ Ἁγίου, καὶ εἶπαν στὴν κόρη νὰ τοὺς πᾶη στὸ

μέρος πὺν μαρμάρωσαν οἱ πειρασμοί. Ἦταν περίεργες
νὰ τοὺς δοῦν μαρμαρωμένους... Στὸ δρόμο, ἐπειδὴς
ἦταν πολὺ σκοτάδι καὶ δὲ μπορούσε νὰ βρῇ τὸ μέρος,
ἀναβε ἡ κόρη φωτιές. Καὶ ἀπὸ τότε πὰ βγῆκε ἡ συνή-
θεια ν' ἀνάβουν τ' Ἀϊ-Γιαννιοῦ φωτιές.

«Βρῆκε λοιπὸν τὸ μέρος καὶ τοὺς τὸ ἔδειξε. Μὰ
κείνη τὴν ὥρα ξαφνικὰ οἱ πειρασμοὶ ξαναζωντάνεψαν
καὶ ἄρχισαν νὰ χορεύουν.

«Σὰν εἶδαν οἱ ἄλλοι τὸ κακό, τρόμαξαν καὶ τόβα-
λαν στὰ πόδια γιὰ τὸ χωριό. Στὸ δρόμο γιὰ νὰ μὴν
πατήσουν στίς φωτιές τὶς πηδοῦσαν, κι ἀπὸ τότες ἔμεινε
ἡ συνήθεια νὰ πηδοῦν τὶς φωτιές τοῦ Ἀϊ-Γιαννιοῦ»...

Σὰν τέλειωσε ἡ γιαγιά τὴ διήγησή της, ἦταν πὰ
ἡ ὥρα περασμένη καὶ τὰ παιδιὰ νυσταγμένα...

Τράβηξαν ἴσα στὸ κρεβάτι... Μὰ κείνη τὴ νύχτα
ὅλο φωτιές καὶ πειρασμοὺς ἔβλεπαν στὸ ὄνειρό τους
τὰ παιδιὰ!

Τ' Ἀϊ-Γιαννιοῦ οἱ φωτιές.

Ψάθες γέμισε ἡ πλατεῖα,
καὶ καρέκλες καὶ βυτία,
καὶ σωριάσανε κλαδιὰ
ὅλα τὰ παιδιὰ.

Τὸ προσάναμμα καὶ νάτος
ὁ σωρὸς καπνοὺς γεμάτος.
Νά, φουντώσανε πλατιές
τ' Ἀϊ-Γιαννιοῦ οἱ φωτιές.

Λάμπει ἡ νύχτα, λάμπει ἡ πλόση.
Τέτοιες φλόγες ποιός θὰ φτιάσῃ;
Καὶ σὲ πρόσωπα ἀνθηρὰ
λάμπει μιὰ χαρά.

Κι ὅσοι ἐκεῖ γοργοπηδοῦνε
κάτι λέν καὶ τραγουδοῦνε.
«Ὁξω ψύλοι καὶ κοργιοί.
Μαύρη ρόγα ἄς βγῇ».

Στελ. Σπεράντζας.

Ὁ βοσκὸς ποὺ δὲν ἦταν εὐχαριστημένος.

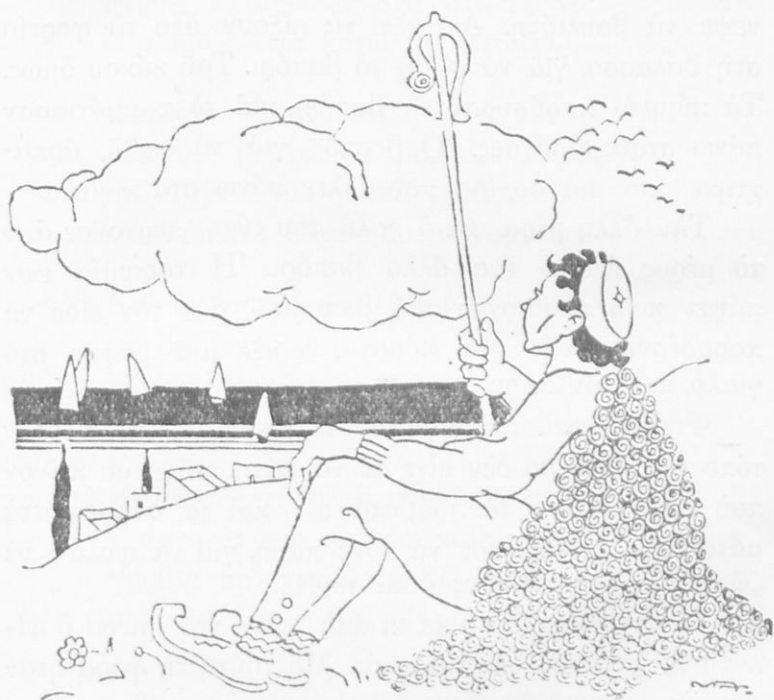
Ἦταν μιὰ φορὰ κι ἓναν καιρὸ ἓνας βοσκὸς ποὺ
ἔβοσκε τὰ πρόβατά του κοντὰ στὴ θάλασσα. Ἡ ζωὴ
του περνοῦσε ἡσυχῇ κι εὐτυχισμένη. Τὰ πρόβατά του
εὔρισκαν ἄφθονο χορταράκι καὶ δροσερὸ νερό. Ὁμορφα
καλοθρεμένα, ὅπως γίνηκαν, τούδιναν τὸ παχύ τους
γάλα καὶ τὸ σγουρό τους τὸ μαλλί.

Καὶ ὅμως μὲ τὸν καιρὸ ὁ βοσκὸς μας ἄρχισε νὰ
βαριέται τὴν ἡσυχῇ ζωὴ του. Δὲν ἤθελε πιά νὰ εἶναι
βοσκός. Ἡ ἐπιθυμία του ἦταν νὰ φύγῃ μακριά, νὰ
ἀλλάξῃ ζωὴ, κι ἄς εἶχε ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου.

Μιὰ μέρα κεῖ ποὺ καθόταν πάνω σ' ἓνα βράχο κι
ἔβλεπε τὴν πλατιά, τὴ γαληνεμένη θάλασσα, εἶδε τὰ
καράβια καὶ τὰ βαπόρια τῆς νὰ περνοῦν ἡσυχὰ ἡσυχὰ
καὶ πεθύμησε τὴ θάλασσα.

Λαχτάρησε τὴν ἐλεύτερη ζωὴ τοῦ πελάου. Ἄχ!
νὰ μποροῦσε κι αὐτὸς σ' ἓνα βαπόρι μέσα νὰ ἔφευγε
μακριά, πολὺ μακριά. Νὰ περνοῦσε τὸν πλατὺ ὠκεανὸ

καὶ νὰ ἔφτανε σὲ ξένες πολιτείες καὶ γῶρες μακρινές!
Κεῖνην τὴν ὥρα αἰστάνθηκε τὸν ἑαυτό του πολὺ δυστυ-
χισμένο! Χρόνια τώρα νὰ κάθεται στὸ ἀκρογιάλι αὐτὸ
καὶ νὰ βόσκη πρόβατα! Τί ἄνοστη, τί βαρετὴ ζωὴ!

Ἐκεῖ ποὺ τὰ σκεφτόταν αὐτά, τοῦ πέρασε ξαφνικὰ
μιά ἰδέα ἀπὸ τὸ νοῦ του: Νὰ σηκωθῇ, νὰ πουλήσῃ τὰ
πρόβατα καὶ τὶς στάνες του καὶ μὲ τὰ λεφτὰ νὰ ἀγο-
ράσῃ ἓνα βαπόρι. Ἔτσι θὰ γίνῃ κι αὐτὸς καραβοκύρης
καὶ θὰ ταξιδεύῃ ὅπου θέλει.

Ὅπως τὸ σκέφτηκε, ἔτσι καὶ τὸ ἔκαμε. Τὰ ξεπού-

λησε όλα, αγόρασε ένα μεγάλο βαπόρι, τὸ φόρτωσε σταφίδα καὶ τράβηξε γιὰ τὰ ξένα.

Δὲν πέρασαν ὅμως πολλές μέρες, κι οὔτε πρόφτασε νὰ χαρῇ καλὰ καλὰ τὴ θάλασσα. Τὸν ἔπιασε στὸ πέλαγος μιὰ μεγάλη τρικυμία καὶ τὸ πλοῖο του κιντύνειψε νὰ βουλιάξῃ. Διάταξε νὰ ρίξουν ὅλο τὸ φορτίο στὴ θάλασσα, γιὰ νὰ σωθῇ τὸ βαπόρι. Τοῦ κάκου ὅμως. Τὰ κύματα παράσυραν τὸ βαπόρι καὶ τὸ κομματίασαν πάνω στοὺς βράχους. Ὁ βοσκὸς γιὰ νὰ σωθῇ, ἀρπάχτηκε ἀπὸ μιὰ σανίδα ποὺ ἔπλεε πάνω στὰ κύματα.

Τὴν ἄλλη μέρα, κατὰ καλὴ του τύχη, περνοῦσε ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἓνα ἄλλο βαπόρι. Ἡ τρικυμία εἶχε πάψει κι ὁ πλοίαρχος τοῦ βαποριοῦ, σὰν τὸν εἶδε νὰ παραδέρνη πάνω στὰ κύματα, ἔρριξε μιὰ βάρκα στὸ γιὰλὸ καὶ τὸν πῆρε πάνω.

Φτωχὸς καὶ πεινασμένος ὁ βοσκὸς ἔφτασε στὸν τόπο του. Καὶ σὰ δὲν εἶχε τί νὰ κάνῃ, πῆγε σὲ κεῖνον ποὺ τοῦ πούλησε τὰ πρόβατά του, καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια τὸν παρακάλεσε νὰ τόνε πάρῃ, γιὰ νὰ φυλάῃ τὰ ζῶα ποὺ ἦταν ἄλλοτε δικὰ του.

Ὁ ἄνθρωπος δέχτηκε, κι ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ὁ φίλος μας ξανάγινε πάλι βοσκός. Μὰ τούτῃ τῇ φορὰ ἦταν φτωχὸς μεροκαματιάρης, γιατί φύλαγε πρόβατα ξένα.

Μιὰ μέρα πῆγε καὶ κάθησε πάλι στὸν ἴδιο τὸ βράχο ποὺ ξαίρομε. Ἀπὸ κεῖ πάνω εἶδε πάλι τὴ θάλασσα μὲ τὰ καράβια της καὶ μὲ τὰ βαπόρια της κι ὁ νοῦς του πῆγε στὰ περασμένα: «Τί τρελλὸς ποὺ ἦμουν», σκέφτηκε, «νὰ ἀφήσω τόση εὐτυχία! Τώρα ἔβαλα βέβαια γνώση καὶ δὲν τὸ ξανακάνω. Μὰ τί τὸ ὠφέλος ποὺ τὰ ἔχασα ὅλα!»

Ὁ Βοσκός.

Ξυπνάει μὲ τὸν πρῶτο πετεινὸ
καὶ τὸ ραβδὶ στὰ χέρια του ἀρπάζει
φέρει τ' ἀρνάκια ὅλα στὸ βουνὸ
κι' ἐκεῖνος ἀπὸ κάτω τὰ κοιτάζει.

Βόσκουν τ' ἀρνάκια τρέχουν σὰν τρελλὰ
μέσ τοῦ βουνοῦ τὰ δροσερὰ θυμάρια,
στὸ θάμνο πὺν γλυκὰ μοσκοβολᾷ
καὶ μέσ στὰ καταπράσινα χορτάρια.

Καὶ ὁ βοσκὸς μονάχος τραγουδεῖ
μὰ δὲν ξεχνᾷ τ' ἀρνάκια πὺν βοσκοῦνε.
Εἶν' ὁ βοσκὸς μας φρόνιμο παιδί
καὶ ὅλοι στὸ χωριὸ τὸν ἀγαποῦνε.

Κι' ἀφοῦ περάσ' ἡ μέρα μὴ φορὰ
τ' ἀρνάκια του μαζεύει κάθε βράδυ,
γυροῖζει στὸ χωριό του μὲ χαρὰ
καὶ κλεῖ μέσα στὴ μάντρα τὸ κοπάδι.

Ι. Πολέμης.

Ἡ θεὰ Δήμητρα.

Ἡ Δήμητρα ἦτανε μὴ ἀπ' τὶς πρὶ μεγάλες θεές
τοῦ Ὀλύμπου. Ἦταν ὁμορφη καὶ καλή, μὰ καὶ πολὺ
χρήσιμη στοὺς ἀνθρώπους.

Αὐτὴ προστάτευε ὅλα τὰ γεννήματα, κι' ὅλους τοὺς
καρπούς, αὐτὴ μοίραζε στοὺς ἀνθρώπους τὰ καλά, στὸν
καθένα ἀνάλογα μὲ τὴν ἀξία καὶ μὲ τοὺς κόπους του.

Ἔτσι κι οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀγαποῦσαν πολὺ, κι ὀρκιζόντανε στ' ὄνομά της.

Ἡ θεὰ Δῆμητρα εἶχε μιὰ κόρη ποὺ τὴν ἔλεγε Περσεφόνη. Ἦταν γλυκιὰ καὶ χαριτωμένη ἢ Περσεφόνη, μὰ καὶ καλὴ σὰν τὴ μάνα της.

Τῆς Περσεφόνης τῆς ἄρесе πάντα νὰ παίξει μὲ τὶς φιλενάδες της τὴν ἀνοιξὶ στ' ἀνθόσπαρτα λιβάδια, μὰ καὶ τὸ καλοκαίρι κάτω ἀπ' τὶς δροσερὲς σκιὲς τῶν μεγάλων δέντρων.

Μιὰ μέρα κεῖ ποὺ μάζεψε μὲ τὶς φιλενάδες της λουλούδια στὸ γειτονικό τους λιβάδι, βλέπει ἓνα πολὺ παρᾶξενο καὶ ὁμορφο λουλούδι. Ἀπλώσε τότες χαρούμενη τὸ χέρι της νὰ τὸ κόψει. Μὰ μόλις τὸ ἄγγιξε, ἀνοίγει ἄξαφνα ἢ γῆς καὶ τὴν καταπίνει.

Οἱ φιλενάδες ποὺ ἄκουσαν τὶς σπαραχτικὲς κραυγὲς της, ἔτρεξαν νὰ τὴ βοηθήσουν, μὰ ἦταν πιά ἀργά. Ἡ γῆς ξανάκλεισε στὴ στιγμή, καὶ μ' ὅλα τὰ παρακάλια ποὺ τῆς ἔκαναν, μ' ὅλα τὰ δάκρυα ποὺ ἔχυσαν, ἢ Περσεφόνη δὲν ξαναφάνηκε πιά...

Σὰν ἔμαθε τὸν ξαφνικὸ χαμὸ τῆς κόρης της ἢ Δῆμητρα, αἰστάνθηκε μεγάλο σπαραγμὸ στὰ μητρικά της στήθια. Μέρες καὶ βδομάδες ἀμίλητη καὶ πονεμένη συλλογιόταν τὴ συμφορὰ της, καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ποτάμι ἀπὸ τὰ μάτια της.

«Μὰ ὅχι, αὐτὸ δὲν εἶναι δουλειά!» σκέφτηκε στὰ τελευταῖα. Πρέπει νὰ πάρω τὶς μεγάλες στράτες, ποὺ φέρνουν σὲ τόπους ἄγνωστους καὶ μακρινούς, ἴσως καὶ τὴ βρῶ.

Τὴν ἄλλη μέρα σηκώθηκε τὸ χάραμα καὶ φόρεσε

κάτι φτωχικὰ ροῦχα, γιὰ νὰ γίνη ἀγνώριστη. Ὑστερα πῆρε στὸ χέρι της μιὰ ἀναμμένη λαμπάδα, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ περπατῇ καὶ τὴ νύχτα, καὶ ξεκίνησε.

Μέρες καὶ μῆνες περπατοῦσε πάνω στὴ γῆ ἡ Δήμητρα. Ρωτοῦσε παντοῦ νὰ μάθῃ γιὰ τὴν τύχη τῆς κόρης της, καὶ νυχτοήμερα, μὲ κλάματα στὰ μάτια, πα-

ρακαλοῦσε τοὺς Θεοὺς νὰ τῆς φανερώσουν τὸ ὄνομα κεινοῦ ποῦ τὴν ἔκλεψε.

Μὰ κανεῖς δὲν ἤξαιρε νὰ τῆς πῇ τίποτα, κι οἱ Θεοὶ σώλαιναν...

Ὑστερα ἀπὸ πολλὰς περιπλάνησες, γύρισε ἡ Δήμητρα.
Ἀγγελοπούλου Ἀναγνωστικὸ Γ'. ἔκδ. 1. 1932.

μητρα στὸν τόπο της, τὴν Ἑλευσίνα, θλιμμένη καὶ πάντα ἀπαρηγόρητη γιὰ τὸ χαμὸ τῆς θυγατέρας της. Στὰ τελευταῖα, μιὰ πονετικὴ Νεραϊδούλα, σὰν εἶδε τὸν ἀσώπαστο καημὸ της τήνε λυπήθηκε καὶ τῆς φανέρωσε τὸ μυστικό. Τὴν κόρη τὴν εἶχε ἀρπάξει ὁ Πλούτωνας, ὁ Θεὸς τοῦ Ἅδη!

Σὰν τόμαθε ἡ Δήμητρα, τρέχει εὐτὺς στὸ Δία, τὸ μεγάλο βασιλιὰ τῶν θεῶν, πέφτει στὰ πόδια του καὶ τότε παρακαλεῖ νὰ τὴ συντρέξῃ, νὰ μπῇ στὴ μέση, γιὰ νὰ τῆς δώσῃ πίσω ὁ Πλούτωνας τὴν κόρη της, τὴ λατρεμένη της Περσεφόνη.

Ὁ Δίας δὲ μίλησε, μόνο κατέβασε τὰ μάτια του πρὸς τὴν ἀδικημένη θεά, γιατί μὲ τὴν ἁδειά του εἶχε κλέψει ὁ Πλούτωνας τὴν κόρη της.

Ἀπελπισμένη τότε ἡ Δήμητρα γύρισε μὲ βαριά βήματα στὴ γῆ. Μ' ἓνα δυνατό φύσημα ἔσβησε τὴν ἀναμμένη λαμπάδα ποὺ κρατοῦσε, καὶ μαζὶ μ' αὐτὴν ἔσβησε καὶ ὁ ἥλιος. Ἀμέσως σκοτείνιασεν ὁ κόσμος, ξεράθηκαν οἱ κάμποι, μαράθηκαν τὰ λούλουδα, καὶ ἔπεσαν οἱ καρποί.

Τρόμαξαν τότες οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἔτρεξαν νὰ τὴν παρακαλέσουν νὰ πάῃ τὸ θυμὸ της, μὰ κείνη τοὺς ἔλεγε :

— Φέρτε μου πρῶτα τὸ παιδί μου ἀπὸ τὸν Ἅδη!

Σὲ λίγο ἄρχισαν νὰ πεθαίνουν καὶ τὰ ζῶα, ν' ἀρρωσταίνουν οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ πεινοῦν, γιατί ἡ γῆς δὲν τοὺς ἔδινε πιά τὸν πλούσιο καρπὸ της, καὶ ὁ ἥλιος ἔπαψε νὰ τοὺς στέλνῃ τὶς ζωοδότους ἀχτίδες του.

Ὁ Δίας τότε ἀνησύχησε καὶ ἔστειλε τὴν Ἥω, τὴ

θεά τῆς αὐγῆς, νὰ παρακαλέσῃ τὴ Δῆμητρα νὰ ξαναφέρῃ πάλι τὴν εὐτυχία στὴ γῆ. Μὰ ἡ Δῆμητρα οὔτε γύρισε νὰ τὴ δῇ. Ὑστερα ἔστειλε τὶς Χάριτες, τὶς Μοῦσες καὶ πολλοὺς ἄλλους Θεοὺς, μὰ δὲν κατάφεραν τίποτα. Ἡ Δῆμητρα ἤθελε τὴν κόρη τῆς, καὶ μὲ κανένα τρόπο δὲν ἐννοοῦσε νὰ πάψῃ τὴν ὀργή της.

Φόρεσε τότες τὰ φτερωτά του πέδιλα ὁ Ἑρμῆς καὶ παρουσιάστηκε στὴν ὀργισμένη θεά.

Ἡ Δῆμητρα σκοτεινιασμένη καὶ χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ τὸν κοιτάξῃ, τοῦ λέει μὲ βαριά φωνή:

— Δώστε μου τὴν κόρη μου, σὰ θέτε νὰ σᾶς ξαναδώσω τ' ἀγαθὰ τῆς γῆς!

Πέταξε τότες ὁ Ἑρμῆς στὴν εἴσοδο τοῦ Ἄδῃ καὶ φώναξε:

— Πλούτωνα, ὁ Δίας ὁ πατέρας τῶν θεῶν καὶ ἀδερφός σου, σὲ προστάζει νὰ δώσης πίσω στὴ μάνα τῆς τὴν Περσεφόνῃ, γιατί ἀλλιῶς θὰ καταστραφῇ ὁ πᾶν κόσμος.

Ὁ Πλούτωνας δὲν τολμοῦσε νὰ κἀνῃ κι ἀλλιῶς.

Ἔτσι ἡ Περσεφόνῃ γύρισε στὸν πᾶν κόσμον καὶ πῆρε τὸ δρόμὸ ἴσα γιὰ τὴν Ἐλευσίνα.

Σὰν τὴν εἶδε ἀπὸ μακριὰ ἡ Δῆμητρα, ἔτρεξε σὰν τρελή, τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά της, τὴ σκέπασε μὲ τὰ θερμά της τὰ φιλιά, καὶ τῆς δρόσισε τὸ πρόσωπο μὲ δάκρυα χαρᾶς κι ἀγάπης.

Φώτισε τότε ὁλόλαμπρος ὁ ἥλιος γύρω τους, πρᾶσινισαν οἱ κάμποι καὶ βλάστησαν τὰ ξεραμένα δέντρα. Τόση ἦταν ἡ χαρὰ τῆς μάνας!

Μὰ δὲ βάσταξε πολὺ ἡ χαρὰ τῆς Δῆμητρας. Γιατί

σὲ λίγο ἢ Περσεφόνη τῆς ξεμυστηρεύτηκε, πὼς στὸν Ἄδη κάτω εἶχε φάει τὸ μισὸ ρόδι, ποὺ τῆς πρόσφερε ὁ Πλούτωνας τὴν ὥρα ποὺ τὴν ξεπροβοδοῦσε.

— Ἀλίμονο φώναξε πικραμένη ἡ Δήμητρα. Δὲν εἶσαι πιὰ μόνο δική μου! Γι' αὐτὸ τὸ μισὸ ρόδι ποὺ ἔφαγες, μόνο τὸ μισὸ χρόνο θὰ μένης μαζί μου, τὸν ἄλλο τὸ μισὸ θὰ τὸν περνᾷς στὸν Ἄδη, στὸ πλευρὸ τοῦ Πλούτωνα!

Ἔτσι καὶ γίνηκε.

Ἀπὸ τότες ἡ Περσεφόνη τοὺς ἑξι μῆνες τοῦ χρόνου τοὺς περνᾷ στὸν Ἄδη κοντὰ στὸν Πλούτωνα, καὶ τοὺς ἄλλους ἑξι στὸν πάνω κόσμο κοντὰ στὴ μάνα τῆς τῇ Δήμητρα. Ὅσον καιρὸ λείπει ἡ Περσεφόνη ἀπ' τὸ πλευρὸ τῆς μάνας τῆς, ἡ γῆ σκεπάζεται μὲ χιόνια, κι ὁ οὐρανὸς μὲ μαῦρα σύννεφα. Τὰ λουλούδια μαραίνονται καὶ τὰ δέντρα κλαῖνε γυμνά καὶ ρημαγμένα. Ἡ Δήμητρα ἀπ' τὴ λύπη τῆς κλειέται στὴ σπηλιά τῆς, κι οἱ ψυχροὶ ἄνεμοι κάνουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ τουρτουρίζουν. Ὅταν ὅμως μὲ τὴν ἀνοιξὴ προβάλλῃ ἡ Περσεφόνη στὸν πάνω κόσμο καὶ ξαναγερίσῃ στὰ χάρδια τῆς μανούλας τῆς, ξυπνᾷν πάλι ὅλες οἱ ὁμορφιὲς τῆς γῆς. Πρασινίζουν οἱ κάμποι, λουλουδιίζουν τὰ λιβάδια καὶ τὰ δέντρα στολίζονται μ' ἀνθούς. Ὁ ἥλιος λάμπει ψηλὰ καὶ λούζει τὴ γῆς μὲ τὸ γλυκό του φῶς, καὶ τὰ πουλιὰ κελαηδοῦν χαρούμενα. Οἱ ἀνθρώποι τρέχουν κι αὐτοὶ χαρούμενοι στὶς δουλειές τους, τραγουδώντας τὴν ἀνοιξὴ ποὺ φέρνει στοὺς ἀνθρώπους τὴ χαρά.

Ὁ βασιλιάς ὁ Χρόνος καὶ τὰ παιδιὰ του.

Στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, λένε, ἦταν ἓνας μόνο βασιλιάς πάνω σ' ὅλο τὸν κόσμο. Ὁ βασιλιάς αὐτός, πού τὸν ἔλεγαν Χρόνο, ὅσο ἦταν νέος ἔκανε τὸ χρέος του μὲ τὸ παραπάνω, κι οἱ ἄνθρωποι εὐχαριστημένοι τὸν ἀγαπούσανε σὰν καλὸ πατέρα. Σὰν παραγέρασε ὁμοῦς ἄρχισε νὰ παραμελῇ τὴ δουλειά του κι ἄφηνε τὸν κόσμο στὴν τύχη του. Ἔτσι οἱ ἄνθρωποι ἄρχισαν νὰ παραπονοῦνται γιὰ τὴ μεγάλη ἀκαταστασία πού βασιλεύε παντοῦ. Φοβέριζαν πὼς θὰ σηκωθοῦν στὸ πόδι καὶ θὰ τὸν κατεβάσουν ἀπ' τὸ θρόνο.

Ὁ βασιλιάς κατάλαβε πὼς οἱ ἄνθρωποι εἶχαν δίκιο, κι ἀποφάσισε νὰ παραιτηθῇ, καὶ νὰ κάνῃ βασίλισσα τὴν κορούλα του, τὴν Ἀνοιξη.

Αὐτὸ γίνηκε τὸ Μάρτη. Ὁ λαὸς ἔκανε μεγάλες γιορτὲς καὶ πανηγύρια, σὰν εἶδε τὴν καινούργια βασίλισσα. Ἦταν ὁμορφή καὶ δροσερή κι ὅ,τι ἄγγιζε τὸ ἔκανε ὁμορφο καὶ δροσερό.

Ἔτσι τὰ γυμνά, μισοἔξεραμένα δέντρα ἀπόχτησαν ζωή, κι ἔβγαζαν καινούργια πράσινα φύλλαράκια καὶ μπουμπούκια. Ἡ γῆς πρασίνισε ἀπὸ τὸ δροσερὸ χορτάρι, οἱ τριανταφυλλιὲς γέμισαν κι αὐτὲς φύλλαράκια καὶ μπουμπούκια καὶ δὲν ἄργησαν ν' ἀνοίξουν ἀντίκρου στὸν ἥλιο τὰ μυρωμένα τους τριαντάφυλλα. Μὰ καὶ τ' ἄλλα τὰ λούλουδα ἀνοίξανε χαρούμενα μὲ τὸ χάδι τῆς ἀνοιξης, καὶ τὰ δέντρα ἔβγαλαν πολύχρωμους ἀνθούς.

Τὰ πουλιὰ μέσα στὴν ὁμορφιὰν αὐτὴ κεληδοῦσαν

μεθυσμένα ἀπὸ χαρᾶ, κυνηγοῦσαν τὰ μικρὰ ζουζούνια
ποῦ πετοῦσαν στὸν ἀέρα καὶ πίναν ἀπὸ τὸ ποταμάκι,
ποῦ κυλοῦσε δλόγαρο τὰ γάργαρα νερά του πάνω
ἀπ' τὰ χαλίκια καὶ τὴν ἄμμο.

Τ' ἀρνάκια, τὰ βόδια, τ' ἄλογα βοσκούσανε, τὰ μικρὰ
τους πηδοῦσαν χαρούμενα κι αὐτὰ στὸ πράσινο χορτάρι,
κι οἱ ἄνθρωποι ἔτρεχαν σὲς ἐξοχές, σὲς δάση, σὲς ἄκρο-
γιάλια, τραγουδώντας τὲς χάρες τῆς καινούργιας βα-
σίλισσας:

Ἡ ἀνοιξη μᾶς ἦρθε, ὅλη δροσιὰ καὶ χάρη,
λουλούδια κι εὐωδιές !

Ὅλα γελοῦν, κι ὁ ἥλιος, γελᾷ καὶ τὸ φεγγάρι
τὶς ἡσυχες βραδυές...

Ἔτσι τέλειωσεν ὁ Μάρτης, ἔφτασεν ὁ Ἀπρίλης, κι
ὕστερα ἦρθε κι ὁ Μάης. Ὅλα ὁμορφα καὶ καλά. Μὰ
ὁ κόσμος ἤθελε τὸ σιτάρι του γιὰ τὸ ψωμί, τὸ κριθάρι
γιὰ τὰ ζᾶ του, κι ἡ Ἀνοιξη τίποτε ἀπ' αὐτὰ δὲν ἔλεγε
νὰ τοὺς δώσῃ. Τὰ καλαμάκια τοῦ σιταριοῦ καὶ τοῦ
κριθαριοῦ ὀλοένα καὶ μεγάλωναν, μὰ τὰ στάχια τους
ἐξακολουθοῦσαν νὰ μένουν πάντα ἄδεια κι ἀμέστωτα.

— Ὅχι! πρέπει νὰ τὴν ἀλλάξωμε τὴν Ἀνοιξη, κάτω
ἡ Ἀνοιξη! φώναζαν ὅλοι μαζί, μιὰ ἀπ' τὶς τελευταῖες
μέρες τοῦ Μάη, κάτω ἀπ' τὸ παλάτι τοῦ Γέρο Χρόνου.

— Ἐμεῖς θέμε ἄλλο βασιλιά, βασιλιά πού θὰ φρον-
τίσῃ καὶ γιὰ τὸ ψωμί μας. Ἀπὸ ὁμορφιές εἴμαστε πιὰ
χορτάτοι. Κι οὔτε πού γεμίζουν τὴν κοιλιὰ οἱ ὁμορφιές.

Καὶ φοβέριζαν τὸ Γέρο Χρόνο πὼς θάκαναν τέ-
ρατα καὶ σημεῖα.

— Ἐννοια σας, θὰ τὴν ἀλλάξω τὴν Ἀνοιξη, μὰ
ξαίρω πὼς θὰ μοῦ τὴν ξαναζητήσετε.

Τὴν ἄλλη μέρα ἀνέβασε στὸ θρόνο τὸ γιό του, τὸ
Καλοκαίρι. Ἦταν φρόνιμο βασιλόπουλο τὸ Καλοκαίρι
καὶ κατάλαβε πολὺ καλά πὼς ὁ κόσμος εἶχε δίκιο νὰ
φωνάζῃ καὶ νὰ ζητᾷ ἀλλαγὴ.

Παρουσιάστηκε λοιπὸν ἀπ' τὸ μεγάλο μπαλκόνι τοῦ
παλατιοῦ καὶ μίλησε στὸ πλῆθος πού ἦταν συναγμένο
στὴν πλατεῖα.

— Ἐγὼ θὰ κάνω τὰ στάχια νὰ μεστώσουν καὶ θὰ

ὠριμάσω στὰ περιβόλια σας τὰ λαχανικά καὶ πάνω στὰ δέντρα τοὺς καρπούς.

Ἄρχισε κιόλας τὴ φροντίδα του τὸ Καλοκαίρι. Ἔτρεχε στὰ χωράφια, ἔτρεχε καὶ στὰ περιβόλια. Δυναμωσε τὴν κάψα τοῦ ἡλίου καὶ βλέπατε τοὺς κάμπους νὰ κοκινίζουν καὶ τὰ ποικιὰ νὰ ξεπροβάλλουν ἀνάμεσα ἀπ' τὰ φύλλα τῶν δέντρων.

Οἱ ἄνθρωποι ριγμένοι κι αὐτοὶ μὲ τὸ κεφάλι, δούλευαν στὰ περιβόλια μέσα σὰν τὰ μυρμήγκια. Ἄλλοι ἔσκαβαν, ἄλλοι σκάλιζαν, ἄλλοι πότιζαν, ἄλλοι διβόλιζαν κι ἄλλοι πάλι ἔκοβαν τὰ λαχανικά, τρυγοῦσαν τὰ κεράσια καὶ τὰ βερίκοκα τραγουδώντας :

Τὸ Καλοκαίρι δίνει σιὴ γῇ τὴν προκοπή,
τὰ στάχια κοκκινίζουν, γουρμάζουν κι οἱ καρποί.

Καλῶς τὸ Καλοκαίρι μὲ τοὺς γεμάτους κόρφους!

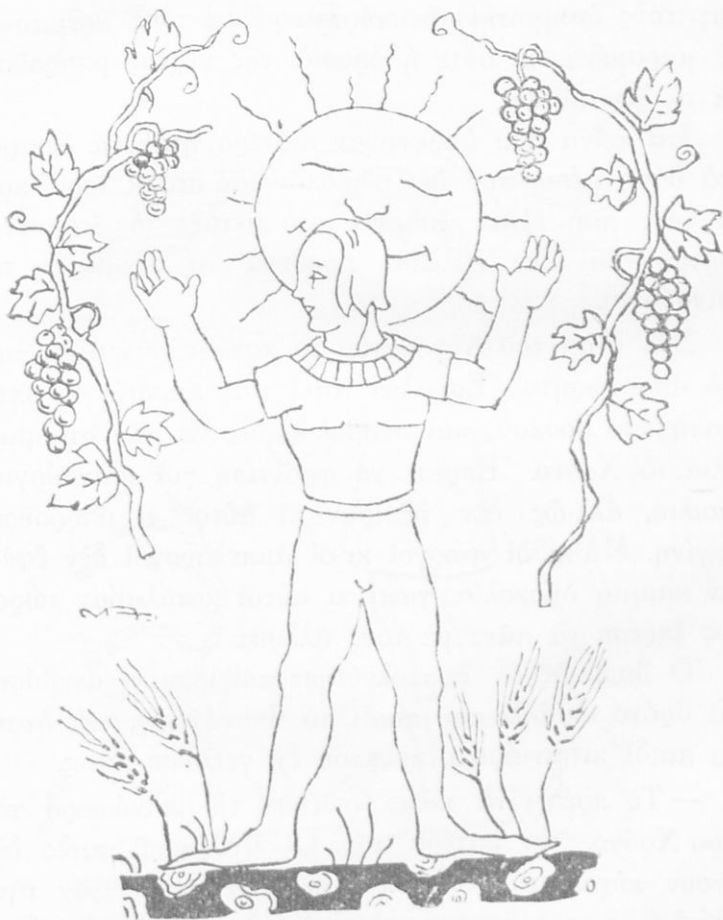
Μπῆκεν ὁ Ἰούλιος. Οἱ γεωργοὶ ἄρχισαν νὰ θερίζουν τὸ σιτάρι καὶ νὰ τὸ κουβαλᾶν στ' ἀλώνια.

Ὁ μικρὸς ὁ βασιλιάς ντυμένος σὰν ἀπλὸς ἄνθρωπος περνοῦσε ἀπ' τὰ χωράφια, ἀπ' τ' ἀλώνια κι ἀπ' τ' ἀμπέλια καὶ ρωτοῦσε τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς ἀμπελουργοὺς ἂν εἶναι εὐχαριστημένοι.

— Τὰ σιτάρια γίνηκαν καλὰ μὲ τοὺς δροσεροὺς καιροὺς ἔλεγαν οἱ γεωργοί, μὰ τώρα γιὰ τ' ἀλώνισμα χρειάζεται ζέστη, ἥλιος δυνατός. Μονάχα πὺν βασανίζουμε τὰ ζῶα· ἡ δροσιὰ τῆς νύχτας εἶναι τόση πὺν ὅλη τὴ μέρα ὁ ἥλιος δὲν κατορθώνει νὰ ζεστάνη τ' ἀλώνι. Μὰ κι οἱ ἀμπελουργοὶ ἤθελαν ζέστη καὶ ἥλιο καυτερό γιὰ νὰ ὠριμάσουν τὰ σταφύλια τους.

Οἱ ζέστες ἦρθαν καυτερὲς καὶ τὸ σιτάρι ἀλωνιζόταν,

λιγνιζόταν καὶ κουβαλιόταν στὶς ἀποθῆκες μέρα νύχτα.
Τὰ σταφύλια, ὅλοένα ἔχαναν τὸ πράσινο χρώμα ποὺ
εἶχαν στὴν ἀρχή· μαύριζαν, κοκκίνιζαν, κιτρινίζαν. Οἱ

ἀμπελουργοὶ ἔβλεπαν μὲ πολλὴ χαρὰ τὸν ὁμορφο καρπὸ,
κι ἐτοίμαζαν τὰ βαρέλια τους, γιὰ νὰ βάλουν τὸ και-
νούργιο κρασί.

Οἱ περβολάρηδες ὁμως κι οἱ βοσκοὶ βρέθηκαν ἄξανα σὲ μεγάλη στενοχώρια. Τὰ λαχανικὰ στὰ περιβόλια πάθαιναν ἀπ' τὴν κάψα. Ὁ δυνατὸς ἥλιος τῆς ἡμέρας τοὺς ἔκοψε τὴν ἀνάσα. Τὰ φύλλα τοὺς κρέμασαν σὰ μαραμμένα, κι οὔτε ἡ δροσιὰ τῆς νύχτας μποροῦσε νὰ τὰ ζωντανέψη.

Μὰ κεῖνα ποὺ ὑπόφερναν πιότερο ἦταν τὰ δέντρα στὰ δάση μέσα, ποὺ δὲν εὔρισκαν πιά στάλα νερό, καὶ τὰ ζῶα ποὺ εἶχαν ξοδέψει στὸ μεταξὺ τὸ ξεραμένο χορτάρι καὶ δὲν ἔβλεπαν πουθενὰ νὰ προβάλλῃ τὸ καινούργιο.

Στὰ μέσα τοῦ Αὐγούστου τὸ κακὸ εἶχε φτάσει πιά στὸ ἀπροχώρητο. Ἔστειλαν πάλι τότε καινούργια ἐπιτροπὴ ἀπὸ βοσκούς καὶ περβολάρηδες νὰ πᾶν στὸ βασιλιά τὸ Χρόνο. Ἐπρεπε νὰ φροντίσῃ γιὰ καινούργιο βασιλιά, ἀλλιῶς δὲν ἤξαιραν κι αὐτοὶ τί μποροῦσε νὰ γίνη. Μὰ κι οἱ γεωργοὶ κι οἱ ἀμπελουργοὶ δὲν ἔφεραν καμμιά δυσκολία, γιατί κι αὐτοὶ κατάλαβαν τώρα πὼς ἔπρεπε νὰ πᾶνε μὲ τοὺς ἄλλους.

Ὁ βασιλιάς δὲ δυσκολεύτηκε καθόλου ν' ἀνεβάσῃ στὸ θρόνο τὸ ἄλλο του παιδί, τὸ Φθινόπωρο, ποὺ ἦταν ἓνα παιδί κιτρινάρικο, καὶ ποὺ δὲ γελοῦσε ποτές.

— Τί πρέπει νὰ κάνω, ρώτησε τὸ Φθινόπωρο τὸ Γέρο Χρόνο, τὸν πατέρα του. Οἱ ἄνθρωποι ποτές δὲ μένουν εὐχαριστημένοι. Ξεσηκώθηκαν κι ἔδιωξαν τὴν Ἀνοιξή, τώρα διώχνουν καὶ τὰ Καλοκαίρι. Τί νὰ κάνω ἐγὼ γιὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσω;

— Ὁ κόσμος ὑπόφερε πολὺ ἀπ' τὶς ζέστες, παιδί μου. Δὲ λέω, χρειάζονται τότες οἱ ζέστες γιὰ νὰ ὠριμάσουν

τὰ σταφύλια, νὰ δουλέψουν τ' ἀλώνια. Μὰ τὴν ὥρᾳ οἱ δου-
λειῆς αὐτὲς τέλειωσαν. Τὴν ὥρᾳ χρειάζεται πρῶτα ἀπ' ὅλα
δροσιὰ, χρειάζονται βροχοῦλες γιὰ νὰ γιατρευτοῦν οἱ
ἄρρωστοι καὶ νὰ δροσιστοῦν οἱ διψασμένοι. Ὑστερὰ

πάλι βλέποντας καὶ κάνοντας, ἀποκρίθηκεν ὁ βασιλιάς·
Ἔτσι ἀνέβηκε στὸ θρόνον τὸ Φθινόπωρο.

Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ φυσᾷ ἕνας δροσερὸς ἄνεμος καὶ
ἔπεφταν συχνὰ βροχοῦλες πότε σιγανὲς καὶ πότε ὀρμη-

τικέες, καὶ δροσίζαν τοὺς ἀνθρώπους, τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά, μικρὰ καὶ μεγάλα, ποὺ ψήθηκαν ἀπ' τὴν κάψα τοῦ καλοκαιριοῦ.

Οἱ ζέστες ὅμως πρόφτασαν κι ἔκαναν μεγάλο κακὸ σὲ μερικὰ πράματα. Σὲ πολλὰ μάλιστα δέντρα τὸ κακὸ ἦταν πολὺ προχωρημένο. Δὲν τὰ πρόκαμαν οἱ δροσιές καὶ τὰ πρωτοβρόχια τοῦ Φθινόπωρου. Τὰ φύλλα τους ἄρχισαν κιόλας νὰ πέφτουν κιτρινιασμένα ἕνα ἕνα στὴ γῆ. Σ' αὐτὸ βοηθοῦσε πολὺ καὶ ὁ ψυχρὸς ἄνεμος ποὺ φυσοῦσε κάποτε μὲ μεγάλη ὁρμή. Πάντα ὅμως καὶ σ' αὐτὰ ἡ εὐχαρίστηση ἦταν φανερή, γιατί ἄρχισαν ν' ἀνασαίνουν σὰν τὸν ἄρρωστο ποὺ σηκώνεται ἀπ' τὸν τύφο. Ἄν καὶ τούπεσαν τὰ μαλλιά γλίτωσε ὅμως τὴ ζωὴ του, βρῆκε τὴν ὑγεία του. Μήπως κι ἐκεῖνος δὲ θὰ ξαναβγάλῃ μαλλιά;

Ἔτσι ἡ χαρὰ ξαναγύρισε στοὺς ἀνθρώπους βγάλανε μάλιστα καὶ καινούργιο τραγούδι γιὰ τὸ Φθινόπωρο:

Ἦρθε Φθινόπωρο γλομό, τὰ πρωτοβρόχια ἀρχίζουν,
κι ὅλα τὰ δέντρα τὰ παλιὰ τὰ φύλλα τους σκορπίζουν!
Καλῶς το τὸ Φθινόπωρο, ποὺ δροσίσε τὴ γῆ.

Τὰ χελιδόνια ὅμως καὶ μερικὰ ἄλλα πουλιά, ποὺ ποτέ τους δὲ φρόντισαν γιὰ χειμωνιάτικα ροῦχα, μόλις εἶδαν τὶς πρῶτες βροχὲς καὶ τὶς πρῶτες ψυχρὲς, ἔφυγαν γυρεύοντας σ' ἄλλες χῶρες ζεστὴ φωλιά καὶ ζεστὸν ἥλιο.

Τρεῖς μῆνες βασίλεψε τὸ Φθινόπωρο: Τρυγητή, Ὀχτώβρη καὶ Νοέμβρη. Σὰν ἀσθενικὸ ὅμως ποὺ ἦταν

τὸ κακόμοιρο κατὰ τὰ τέλη τοῦ Νοέμβρη ἀρρώστησε βαριὰ καὶ τραβήχτηκε μοναχό του.

Οἱ ἄνθρωποι τότες ζήτησαν τὸν ἄλλο γιὸ τοῦ βασιλιᾶ τοῦ Χρόνου, τὸ μεγαλύτερο, πὺν ἦταν πιά γέρος

ἀσπρομάλλης. Ἀκουαν πὺς ἦταν κατσουφιάρης καὶ κακός, γιὰ τὸ τὸν ἀφῆκαν τελευταῖο. Καιρὸς πιά νὰ τόνε δοκιμάσουμε κι αὐτόνε.

Ἄπ' τὸ Δεκέμβρη λοιπὸν ἀνέβηκε στὸ θρόνο ὁ

ἄσπρομάρμαρος ὁ Χειμῶνας. Ἀπ' τὶς πρῶτες μέρες κιόλας τῆς βασιλείας του παρουσιάστηκε καὶ τὸ πρῶτο χιόνι, ποὺ σκέπασε ἀλάκερη τὴν πλάση. Σπίτια, δρόμοι, κάμποι, δέντρα, βουνά, ὅλα σκεπάστηκαν μ' ἓνα σεντόνι ἄσπρο καὶ ἀπαλὸ ποὺ χαιρότανε τὸ μάτι νὰ τὸ βλέπη. Τὰ παιδιὰ τὸ χάρηκαν πὺς πολὺ ἀπ' ὅλους. Μ' ὅλο τὸ κρύο ἔβγαιναν στοὺς δρόμους, στὰ περιβόλια καὶ ἔπαιζαν μπαλιές καὶ ἔφτιαναν χιονάνθρωπους, καὶ κυλόνταν χαρούμενα πάνου στὸ λευκό, τὸ ἀπαλὸ σεντόνι. Κι οὔτε τάνοιαζε γιὰ τὸ κρύο ποὺ ἔτσουζε καὶ κοκκίνιζε τὶς μύτες, τ' ἄφτια καὶ τὰ μάγουλα.

Ἔπειτα τοὺς ἔφερε ὁ Χειμῶνας ἓνα σωρὸ ὁμορφες γιορτὲς καὶ γλέντια. Τοὺς ἔφερε τὰ Χριστούγεννα, τὸν Ἀϊ-Βασίλη μὲ τὰ δῶρα, τὶς βεγγέρες στὰ θερμοασμένα σπίτια.

Κεῖνοι ὅμως ποὺ τράβηξαν τὸ διάβολό τους μὲ τὸ χειμῶνα ἦταν οἱ ἄμοιροι οἱ φτωχοί. «Ναὶ δὲ σὰς λέω, ὁμορφος ὁ χειμῶνας, καλὲς καὶ ἅγιες οἱ χαρὲς ποὺ μᾶς ἔφερε μὲ τὶς γιορτὲς καὶ τὰ πανηγύρια, μὰ σὰ δὲν ἔχει κανεὶς ζεστὴ κώχη, σὰ δὲν ἔχει ξύλα καὶ ζεστὸ φαγάκι, ἀλίμονό του», ἔλεγε μιὰ μέρα ἓνας φτωχὸς γέρος χουχουλίζοντας τὶς παγωμένες φοῦχτες του. Ἔτσι οἱ κακόμοιροι οἱ φτωχοὶ συχνὰ θυμόντουσαν τὸ δροσερὸ φθινόπωρο, τὸ πλούσιο Καλοκαίρι καὶ τὴν ὀλόανθη Ἀνοιξη, καὶ ἀναστέναζαν βαθιά. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά ὅμως, κεῖνοι ποὺ εἶχαν τὴ ζεστούλα στὰ σπίτια τους καὶ τὴ σοδεῖὰ ἄφτονη στὰ κελλάρια τους, τραγουδοῦσαν εὐχαριστημένοι :

Γιὰ σὲ ποὺ φέρνεις τὶς χαρὲς χειμῶνα μου ἀπροσμάλλη
τοῦ Ἀῖ-Βασίλη τὶς εὐχές, τὰ δῶρα, τὰ καλὰ του,
τὸ κάθε στόμα ψάλλει

—Καλῶς τον τὸ Χειμῶνα μὲ τὰ λευκά του κάλλη.

Πέρασεν ὁ Δεκέμβρης καὶ ἦρθεν ὁ ψυχρὸς Γενάρης.
Τὰ ξύλα καὶ οἱ σοδειὲς ἄρχισαν κιόλας νὰ τελειώνουν,
κι ὁ κόσμος ὅλος τώρα, πλούσιοι καὶ φτωχοί, μὰ πίο-
τερο ἀπ' ὅλους οἱ φτωχοί, ἄρχισαν τὰ βαριά παρά-
πονα ἐνάντια στὸ χειμῶνα. Πάνω σ' ὅλη τὴ γῇ ὁ
θυμὸς τῶν ἀνθρώπων μέρα μὲ τὴ μέρα γιγάντωνε. Ἡ
ἐπανάσταση ἦταν πιὰ βέβαιη.

Προσκάλεσε τότες ὁ βασιλιάς ὁ Χρόνος τὸ Χειμῶνα
καὶ τοῦ εἶπε :

—Ὡς τώρα δὲν τὰ κατὰφερεις ἄσκημα. Καὶ τὸ
ἄφτονο χιόνι ποὺ ἔστειλεις κι οἱ ἄγριοι ἄνεμοι ποὺ ξα-
πόλυσες ἦταν ὠφέλιμοι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴ γῇ,
κι ἄς πᾶ νὰ φωνάζουν. Μὰ ὥς ἐδῶ φτάνει. Δὲν πρό-
πει τὸ βασίλειο νὰ μείνῃ ἔρημο ἀπὸ ἀνθρώπους. Γιατὶ
ἐκεῖ πηγαίνομε μὲ τὸ δρόμο ποὺ πῆρες.

Μαλάκωσε λίγο τὴν ὁρμὴ σου, δῶσ' τοὺς μέρες γλυ-
κιές καὶ ἥλιο πιὸ πρόσχαρο. Ὡς τόσο τὶς μέρες αὐτὲς
ἐγὼ θὰ τοὺς φωνάξω καὶ θὰ τοὺς δώσω νὰ καταλά-
βουν πὼς ὅλα μου τὰ παιδιά μου ἔκαναν τὸ χρέος τους,
καὶ πὼς, μ' ὅλα ποὺ ἔχουν κάνει, γιὰ τὸ καλὸ τους
πάσχισαν.

Ἔτσι ὁ Φλεβάρης ἄρχισε νὰ μαλακώνῃ· ὁ ἥλιος
γίνηκε πιὸ πρόσχαρος κι ἡ κατσούφα τ' οὐρανοῦ λιγό-
στεψε. Ἄν κάποτε φυσοῦσε κρύος ἄνεμος, κι ἂν κάποτε
ἐλεφτε κανένα ἀλαφρὸ χιόνι, γλήγορα ἀκολουθοῦσε ἡ

καλοκαιριά, καὶ τὸ χιόνι ἔλιωνε βιαστικό. Ἔτσι ὁ κόσμος ὅλος ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ εὐχαριστημένους:

Ὁ Φλεβάρης κι ἂν χιονίσῃ
καλοκαίρι θὰ μυρίσῃ.

Στὸ τέλος ὁ βασιλιάς ὁ Γέρο Χρόνος προσκάλεσε τὸ λαὸ μπροστὰ τὸ παλάτι του καὶ τοὺς τὰ ξήγησε:

«Ἐγὼ ἔκαμα πιά τὴν ἀπόφασή μου κι ἔχω μεγάλες ἐλπίδες πὼς κι ἐσεῖς θὰ μείνετε εὐχαριστημένοι, ἔτσι ποὺ τὰ ταχτοποίησα τὰ πράματα. Ὅλα μου τὰ παιδιὰ θὰ μείνουν στὸ βασίλειό μου καὶ τὸ καθένα τους θὰ βασιλεύῃ τρεῖς μῆνες.

Ἡ ἀνοιξὴ θάναί κυρὰ τοῦ κόσμου ὅλου τὸ Μάρτη, τὸν Ἀπρίλη καὶ τὸ Μάη. Τὸ Καλοκαίρι, τὸν Ἰούνιο, τὸν Ἰούλιο καὶ τὸν Αὐγούστο. Τὸ Φθινόπωρο θὰ σᾶς κυβερνᾷ τὸν Τρυγητή, τὸν Ὀχτώβρη καὶ τὸ Νοέμβρη, κι ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα, δηλαδή τὸ Δεκέμβρη, τὸ Γενάρη καὶ τὸ Φλεβάρη θάχετε νὰ κάνετε μὲ τὸ Χειμῶνα. Πιστεύω πὼς ὅλοι τους θὰ κάνουν σὰν καλοὶ βασιλιάδες τὸ χρέος τους.

Τὸ πλῆθος ποὺ θυμήθηκε κείνη τὴν ὥρα τὰ καλὰ ποὺ τοὺς ἔφεραν στὸν καιρό τους ἢ Ἀνοιξή, τὸ Καλοκαίρι, τὸ Φθινόπωρο κι ὁ Χειμῶνας, δέχτηκαν τὴν πρόταση τοῦ Γέρο Χρόνου μὲ ζητωκραυγὲς καὶ χειροκροτήματα. Ἀπὸ τότες, μὲ ὅλα τὰ παράπονα ποὺ μπορούνε νάχουν πότε πότε οἱ ἄνθρωποι, στὸ βάθος μένουν εὐχαριστημένοι ἀπ' τὰ παιδιὰ τοῦ Γέρο Χρόνου, τοῦ αἰώνιου βασιλιᾶ.

Κι ἂν ρωτήσετε κι ἐμένα ἔχω τὴν ἰδέα πὼς τὰ πράματα δὲ θ' ἀλλάξουνε πιά.

Τέσσερα ἀδέρφια.

Τέσσερα (γύριζε γοργά)

Τέσσερα ἀδέρφια τὸ χορό, ὅξω στοὺς κάμπους σέρνουν
πιασμένα χέρι χέρι,
τοῦ Γεροχρόνου τὰ παιδιὰ,
πούνε τ' ἀγόρια ὁμορφονοί, κι ἡ κόρη δίχως ταίρι.

Κι ἡ κόρη (κοίταξε ὁμορφιές),

Κι ἡ κόρη πρώτη τραγουδεῖ: «τοὺς κάμπους λουλουδίξω
καὶ τὰ κλαδιὰ φουντώνω.

Τὸ Μάη φέρνω τὶς χαρές,

τὴ νύχτα μέσα στὶς δροσιές μ' ἀηδόνια ξεφαντώνω».

Τὸ πρῶτο (μὰνα μας γλυκειά)

Τὸ πρῶτο ἀγόρι τραγουδεῖ: «σφαλίξτε τὰ βιβλία
καὶ στοὺς ἀγροὺς νὰ πᾶμε
μὲ τοῦ ἀγρότη τὰ παιδιὰ

στὸν ἴσκιο τῆς γερομουριᾶς τὰ πωρικά νὰ φᾶμε.

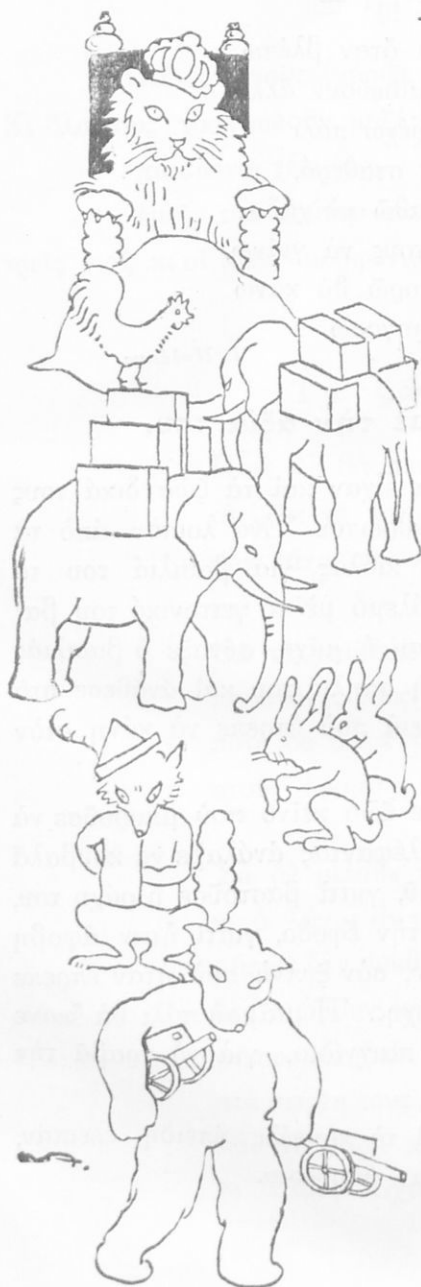
Καὶ τ' ἄλλο (κράτα τὸ χορό)

Καὶ τ' ἄλλο ἀγόρι τραγουδεῖ: «Ὁ τρύγος τώρα ἀρχίζει
μὲ χαρωπὰ τραγούδια
σταφύλια κεῖ, σταφύλια δῶ·

πατεῖτε ἄντρες τοὺς ληνούς, τρυγᾶτε κοπελούδια.

Τὸ τρίτο (ἄ! μὰ τί χαρὰ)

Τὸ τρίτο λέει: «ὅμως κι ἐγὼ τὰ παραμύθια φέρνω
τριγύρω στὰ μαγκάλια
μαζὺ μὲ κάστανα ψητὰ
καὶ μὲ τὰ πορτοκάλια.

Σὰν ἔφτασαν σὲ λίγο καὶ τὰ δυό τους, ὅλα τὰ ζῶα ἄρχισαν νὰ τὰ γελοῦν καὶ νὰ τὰ περιπαίζουν.

— Χά! χά! χά! Τί μπορεῖ νὰ κάνῃ τὸ μουλάρι μὲ τὴν κουταμάρα πού ἔχει! εἶπε ὁ ἐλέφας.

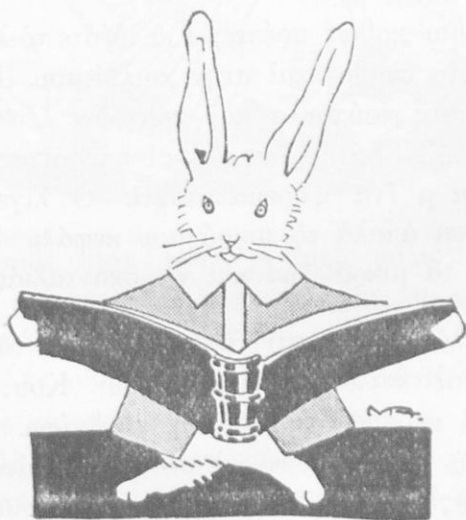
— Ἀμ' τὸ κουνέλι, τὸ κουνέλι, τὸ φοβισάρικο, εἶπε μ' ἓνα πονηρὸ χαμόγελο ἡ ἄλεπού, πού τρέμει μὲ τὸ παραμικρό, πῶς θὰ μπορέσῃ ν' ἀντισταθῇ στὸν ἐχθρό; Καὶ τὸ καθένα τους ἔλεγε καὶ τὸν πειραχτικὸ του λόγο γιὰ τὰ κακόμοιρα τὰ ζῶα.

Σὰν ἄκουσαν τὰ λόγια τοῦτα τὸ μουλάρι καὶ τὸ κουνέλι, ἔβαλαν τὸ κεφάλι κάτω καταντροπιασμένα καὶ ἐτοιμάστηκαν νὰ φύγουν. Μὰ ὁ βασιλιάς τοὺς κάλεσε νὰ πλησιάσουν καὶ μὲ μιὰ φωνὴ δυνατὴ, γιὰ νὰ τὴν ἀκούσουν ὅλοι εἶπε:

— Δὲ μπορούμε ὅλοι.

μιας νάμαστε δυνατοὶ σὰν τὸν ἑλέφαντα καὶ ἄφοβοι σὰν τὴν ἀρκούδα, οὔτε πάλι πονηροὶ σὰν τὴν ἄλεπού. Μὰ ὁ καθένας μας ἔχει τὴ δική του τὴν ἀξία, πὺν μπορεῖ νὰ τὴ μεταχειριστῇ μὴ χαρὰ γιὰ τὸ καλὸ τῆς πατρίδας του. Τὸ κουνέλι εἶναι βέβαια δειλὸ κι ἀδύνατο, μὰ κανένας δὲ μπορεῖ νὰ παραβγῇ μαζὺ του στὸ τρέξιμο. Γι' αὐτὸ θὰ γίνῃ ἀγγελιοφόρος. Ἔτσι καὶ τὸ μολάρι πὺν βαδίζει στέρεα καὶ μπορεῖ νὰ περνᾷ κι ἀπὸ τὰ στενώτερα μονοπάτια, θὰ πάρῃ καὶ κεῖνο τὴ δουλειὰ πὺν τοῦ ταιριάζει.

— Καὶ τώρα ἂς πάῃ ὁ καθένας στὴ θέση του κι ἂς βάλῃ ὅλα του τὰ δυνατὰ νὰ κἀνῃ τὸ χρέος του, χωρὶς πειράγματα καὶ κοροϊδίες.

Ἡ Μπιμπή, ἡ χήνα τῆς κυρᾶ-Σιδέραινας.

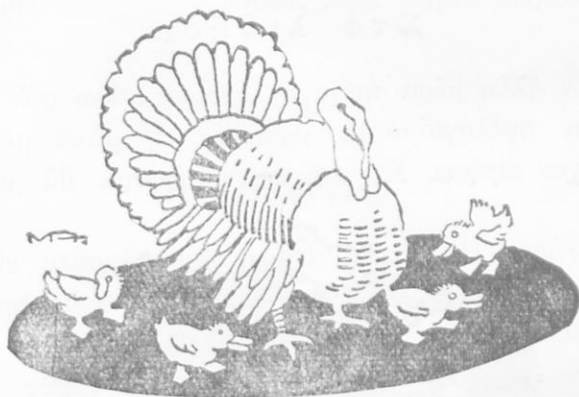
Εἶμαι ἡ Μπιμπή, ἡ πιὸ ὀμορφη χήνα τοῦ κοπαδιοῦ. Γιὰ ιδέστε με.

Δὲν εἶμαι καθὼς πρέπει; Γιὰ ιδέστε τὰ λευκὰ φτερὰ πὺν ἔχω στὸ στήθος καὶ στὴν κοιλιά μου. Τὰ ὀμορφα τὰ ἀπαλά τους πούπουλα μοῦ κρατοῦνε ζέστη ὡς κάτω στὰ πόδια. Ἡ ράχη μου καὶ οἱ φτεροῦγες μου εἶναι σκεπασμένα μ' ἓνα φόρεμα σταχτί. Ὁ λιγερός λαιμός μου σηκώνει ἀπαλὰ τὸ μικρὸ μου κεφάλι. Τὸ ράμφος μου κάνει τὰ μικρὰ ζῶα καὶ τὰ σκανταλιάρικα παιδιὰ νὰ φοβοῦνται.

Μὰ γελάτε, ἔ, γιατί τὰ κοντά μου τὰ πόδια δὲ μποροῦν καλὰ καλὰ νὰ μὲ σηκώσουν. Κουτσαίνω λίγο βέβαια καὶ περπατῶ κουνάμενη, τὸ ξαίρω. Μὰ ποίός ἀπὸ σᾶς θὰ μπορούσε νὰ μὲ συνοδέψῃ πάνω στὰ νερὰ τοῦ βάλτου; Δὲν εἶμαι χαριτωμένη σὰ γλιστρῶ πάνω στὸ νερό; Σὰ θέλετε νὰ μὲ γνωρίσετε καλύτερα εἶμαι πρόθυμη νὰ σᾶς ἀνιστορήσω τὴ ζωὴ μου.

“Όταν ήμουν μικρή.

“Όταν ακόμη ήμουν μικρή, πολὺ μικρή, θυμᾶμαι πὼς πήγαινα μαζὺ μὲ τὶς ἄλλες μου τὶς ἀδερφοῦλες πίσω ἀπ’ τὴ μάνα μου. Ἡ μάνα μου ἦταν ἓνα μεγάλο ζῶο μὲ ψηλὰ πόδια, ντυμένο στὰ μαῦρα. Κάτω ἀπὸ τὸ ράμφος της κρεμόταν ἓνα κομμάτι κόκκινο κρέας, κάπως παράξενο. Ἀργότερα ἔμαθα πὼς τὴ λέγανε διάνο, μ’ ὄλο πὺ εἶχε παιδιὰ της ἓνα σωρὸ χηνόπουλα. Κεῖνη μᾶς

φώναζε «πιότ, πιότ, πιότ», κι ἐμεῖς μόλις ἀκούγαμε τὴ φωνή της τρέχαμε νὰ πᾶμε κοντά της καὶ τῆς ἀπαντούσαμε: «μπί, μπί, μπί, μπί, μπί, μπί».

Μᾶς ὠδηγοῦσε στὴ γαβάθα μὲ τὸ χυλὸ καὶ στὴ γούρνα μὲ τὸ νερὸ πὺ ἦταν δίπλα στὴν πόρτα. “Όταν ἔκανε κρύο μᾶς ἐξέσταινε κάτω ἀπ’ τὶς φτεροῦγες της. Μὰ δὲ μπορούσαμε νὰ μείνωμε καὶ πολὺ ἀπὸ κεῖ κάτω, γιατί μᾶς ἄρесе τὸ τρέξιμο.

Τὴ νύχτα μᾶς ἔμπαζε στὸ κλουβί. Κοιμόμαστε

κάτω ἀπ' τὶς φτεροῦγες τῆς σφιγτὰ-σφιγτὰ τὸ ἓνα κοντὰ στ' ἄλλο. Ἔτσι ζεστοκοπιόμαστε καὶ κοιμόμαστε γλυκὰ ὡς πὺν νὰ φέξῃ ἡ μέρα.

Ἡ ζωὴ ἦταν εὐκόλῃ, κι ἐμεῖς μέρα μὲ τὴ μέρα μεγανώναμε καὶ γινόμαστε ὁμορφες χηνοῦλες. Ἔτσι μπορούσαμε νὰ βροῖσκωμε μοναχὲς τὴν τροφή μας, χωρὶς νάχωμε ἀνάγκη τὴ μάνα μας, τὸ διάνο.

Ἐνα πρωὶ ξυπνήσαμε ὁρφανές: ἡ μάνα μας εἶχε φύγει χωρὶς νὰ μπορέσωμε νὰ τὴν ἀποχαιρετήσωμε.

Στὸ λιβάδι.

Τὴν ἄλλῃ μέρα τρέχαμε λεύτερες πάνω στὸ λιβάδι, κι οὔτε συλλογιόμαστε καθόλου τὴ μάνα μας, πὺν μᾶς εἶχεν ἀφήσει. Μὰ καὶ κείνη σίγουρα θὰ μᾶς ἐξέ-

χασε. Ἦμαστε πολὺ εὐχαριστημένες. Τρέχαμε δῶθε-πέρα καὶ μὲ τὰ ράμφη μας κόβαμε τὸ χορταράκι, μαζεύαμε τὰ μικρὰ ζῶα πὺν σέρνονταν μὲ τὴν κοιλιὰ πάνω στὸ χῶμα: σκουλήκια, κάμπιες, γυμνοσάλιαγκους. Κάποτε μάλιστα σταμάτησα μπροστὰ σ' ἓνα γκριζό χαλίκι. Ἀξαφνα τὸ βλέπω νὰ σηκώνεται: στὴν ἀρχὴ φύτρωσαν τέσσερα μικρὰ κερατάκια, ὕστερα πρόβαλλε

Ένα μικρό ζῶο πού ἔμοιαζε σά γκριζός γυμνοσάλιαγκας. Τὸ καταβρόχθισα· ἦταν πολὺ νόστιμο! Ἡ Μαρουλιώ, τὸ κοριτσάκι τῆς κυρὰ-Σιδέрайνας, πού με εἶδε, ἄρχισε νὰ φωνάζη: «Ἡ Μπιμπὴ ἔφαγε ἓνα σαλιγκάρι».

Ἀπὸ τότες ἔτρωγα ὅσα σαλιγκάρια ἔβρισκα.

Στὸ λιβάδι ἦταν καὶ κάτι ἄλλα μικρὰ ζῶα, πού πηδοῦσαν ἢ πετοῦσαν. Σηκώναμε τὸ λαιμό μας, πηδοῦσαμε καὶ χλάπ! ἀρπάχναμε μὲ τὸ ράμφος μας πότε καμιά χρωματιστὴ πεταλούδα, πότε καμιά ἀκρίδα καὶ καὶ πότε πάλι καμιά μυγίτσα.

Τῇ νύχτα γυρνούσαμε στὸ κλουβὶ καὶ κεῖ ἀποτελειώναμε ὅ,τι εἴχαμε ἀκόμα στὸ στόμα.

Οἱ τσουκνίδες.

Κάθε μεσημέρι μᾶς τάιζαν χυλό. Ἡ κυρὰ-Σιδέрайνα φοροῦσε στὰ χέρια τῆς κάτι χοντρά γάντια, ἔπαιρνε τὸ μαχαίρι τοῦ ψωμοῦ καὶ πήγαινε στὸ λιβάδι. Σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ λιβαδιοῦ φύτεωναν κάτι μεγάλα φυτὰ μὲ πλατιά φύλλα. Ἀπ' αὐτὰ ἔκοβε μὲ τὸ μαχαίρι τοῦ ψωμοῦ ἢ κυρὰ-Σιδέрайνα.

Κεῖνη τὴν ἡμέρα μαζὺ μὲ τὴν κυρὰ-Σιδέрайνα πῆγαν στὸ λιβάδι καὶ ἡ Μαρουλιώ μὲ τὸ μικρὸ τῆς ἀδερφό, τὸ Μῆτσο. Ὁ Μῆτσος πῆρε μὲ τρόπο ἓνα κοτσάνι μὲ φύλλα καὶ ἔτριψε μ' αὐτὸ τὰ γυμνὰ πόδια τῆς ἀδερφῆς του. Κεῖνη ἔβαλε τὶς φωνές: «Μάνα μου, μάνα μου, ὁ Μῆτσος μὲ τσίμπησε μὲ τὴν τσουκνίδα!» Κι ἔτριβε τὶς γάμπες τῆς, πού εἶχαν γίνει κα-
τακόκκινες καὶ σὲ λίγο γέμισαν μὲ κάτι ἄσπρες, μικρὲς

φουσκαλιδίτσες. Ἡ μητέρα πῆρε ἓνα ξύλο καὶ τοῦ-
δωκε τοῦ Μήτσου νὰ καταλάβῃ, πὼς ἄλλη φορὰ δὲν
πρέπει νὰ κάνῃ τέτοια ἀστεῖα.

Σὰν ἔκοψε ἡ κυρὰ-Σιδέραινα, τὶς τσουκνίδες, τὶς
ἔφερε μαζὺ τῆς στὴν κουζίνα καὶ τὶς κοπάνισε καλὰ

καλὰ. Ὑστερα τὶς ἔβαλε σὲ μιὰ γαβάθα πῆλινῃ, τὶς
ἀνακάτωσε μὲ κίτρινο ἀλεύρι ἀπὸ ἀραποσίτι, καὶ τὶς
περέχυσε μὲ νερό. Ἔτσι μᾶς τὸν ἔφτιανε κάθε μέρα
τὸ χυλὸ ἢ κυρὰ-Σιδέραινα.

Κι ὅταν πιά ὁ χυλὸς ἦταν ἕτοιμος, ἔβαζε τὴ γα-

βάθα μπροστά στην πόρτα και μᾶς φώναζε: «Μπί, μπί, μπί, μπί!» Τρέχαμε τότες σὰν τρελλές και σὲ λίγο τὸν ξεπαστρεύαμε ὅλον.

Ὑστερα γυρνούσαμε πάλι στὸ λιβάδι.

Ἕνα δυστύχημα.

Κεῖνο τὸ πρωὶ στὸ λιβάδι μᾶς φύλαγε ἡ Μαρουλιώ. Κρατοῦσε στὰ χέρια της ἓνα μακρὸ ραβδί και πότε πότε μᾶς χτυποῦσε, ἔτσι γιὰ χάζι. Ἐμεῖς τρέχαμε και κείνη μᾶς κυνηγοῦσε ἀπὸ πίσω. Ἐγὼ ἀπ' τὴ βιασύνη μου πῆγα κι ἔπεσα μέσα σ' ἓνα βαθὺ αὐλάκι μὲ νερό, πλάφ! Οἱ πέτρες τοῦ αὐλακιοῦ ἦταν πολὺ σκληρὲς και χτύπησα ἄσκημα τὰ πόδια μου. Δοκίμασα ν' ἀνεβῶ, μὰ δὲν τὸ κατάφερα.

Ἡ Μαρουλιὼ ἄρχισε τότε τὰ κλάματα. Ἦξαιρε πὼς θὰ τὶς μάζευε ἀπὸ τὴ μάνα της, γιὰτὶ κείνη ἔφταιγε πὺν ἔπεσα ἐγὼ στ' αὐλάκι. Σὲ λίγο σὰν εἶδε κι ἀποεἶδε, σκούπισε τὰ δάκρυά της και κατέβηκε νὰ μὲ βγάλῃ. Ἐγὼ ὅμως μὸλις μπορούσα νὰ σταθῶ στὰ πόδια μου. Εἶχα χτυπήσει πολὺ ἄσκημα μὲ τὸ πέσιμο αὐτό. Ὑστερα ἀπὸ λίγο τράβηξα κούτσα-κούτσα γιὰ τὸ σπίτι. Στὸ δρόμο εἶχα πέσει κιόλας δυό-τρεῖς φορές. Μὸλις ἔφτασα μ' ἔπιασαν και μ' ἔβαλαν μέσα σὲ μιὰ κάσα στρωμένη μὲ ξερόχορτο. Κοιμήθηκα μονορούφι, και τὸ πρωὶ ἤμουνε μιὰ χαρά.

Ἡ τρομάρα.

Ἐνα πρωτὶ κεῖ πὺν περνούσαμε τὸ μεγάλο δρόμο γιὰ νὰ πᾶμε στὸ λιβάδι, ἀκοῦμε ἄξαφνα κάποιο θόρυβο χούρρρρρ! πὺν μᾶς ἔκανε νὰ σταματήσουμε καὶ νὰ σηκώσουμε τὸ κεφάλι. Τότες εἶδαμε τὴ σκόνη νὰ σηκώνεται σύννεφο στὸν ἀέρα καὶ μέσα ἀπ' τὸ σύννεφο αὐτὸ νὰ προβάλλη μιὰ μεγάλη μηχανὴ πὺν ἄστραφτε κι ἔτρεχε πάνω στὸ δρόμο σὰ δαιμονισμένη. Τρομάξαμε καὶ δὲν ξαίραμε πὺν νὰ τρυπώσουμε.

Ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ μαγειριοῦ ἡ κυρὰ-Σιδέραйна φώναξε: «Μαρουλιώ, τὸ αὐτοκίνητο! Τὸ νοῦ σου στίς χῆνες!

Προτοῦ ὅμως φτάσει ἡ Μαρουλιώ, ἐμεῖς ἀνοίξαμε τίς φτεροῦγες μας καὶ μισοπετώντας καὶ μισοτρέχοντας δρασκελίσουμε τὸ δρόμο. Τὸ αὐτοκίνητο εἶχε περάσει κάνοντας τὴ γῆ νὰ τρέμη. Ἐμεῖς τὸ βλέπαμε νὰ φεύγη, κι ἀπορούσαμε πῶς τὴ γλιτώσαμε καὶ δὲ μᾶς πῆρε κάτω ἀπ' τοὺς τροχοὺς του. Ποτὲς δὲν τὴ ξέχασα τὴν τρομάρα αὐτὴ, πὺν μ' ἔκανε γιὰ ὅλη μου τὴ ζωὴ φοβισάρα καὶ δισταχτικὴ.

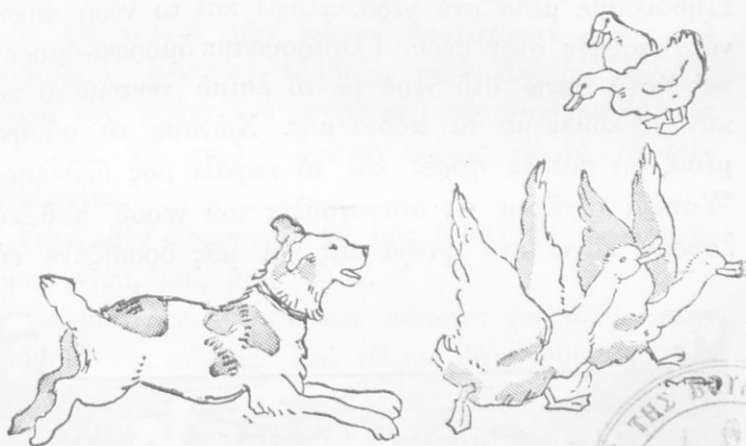
Ἡ μάχη.

Μέσα στὴ μάντρα εἶχαμε κι ἓνα μαῦρο σκυλί, τὸ σκανταλιάρη τὸ Μοῦργο, πὺν στιγμὴ δὲ μᾶς ἄφηνε ἡσυχία. Μᾶς ἐκυνηγοῦσε γαβγίζοντας, καὶ προσπαθοῦσε νὰ μᾶς ἀρπάξῃ ἀπ' τὴν οὐρά, ἀπ' τίς φτεροῦγες ἢ ἀπ' τὰ πόδια. Ὅταν τότε βλέπαμε νάρχεται τεντώνουμε τὸ λαιμὸ καὶ τὸ βάζαμε στὰ πόδια χτυπώντας τίς φτε-

ροῦγες μας. Κι αὐτὸ δὰ τούδινε μεγάλη εὐχαρίστηση τοῦ Μούργου.

Μέρα μὲ τῇ μέρα ὅμως ὅλο καὶ δυναμώνουμε, τὰ φτερά μας φούντωναν καὶ τὸ ράμφος γινόταν ὁλοένα πιὸ σκληρό. Ἐνα πρωὶ λέω στὶς ἀδερφάδες μου: «Κάτι πρέπει νὰ τοῦ σκαρώσουμε τοῦ φίλου μας τοῦ Μούργου, ἀλλιῶς δὲ θὰ μᾶς ἀφήσῃ ἡσυχες».

Μπήκαμε, τὸ λοιπόν, καὶ οἱ ἕξι στὴ γραμμή, ἡ μιὰ

ῥστερα ἀπ' τὴν ἄλλη, καὶ προχωρούσαμε, τάχα πὼς γυρεῦαμε νὰ βροῦμε τίποτε φαγώσιμο. Ἄξαφνα βλέπουμε τὸ Μούργο κοντὰ στὴν ξώπορτα. Κάνουμε πὼς δὲν τὸν εἶδαμε καὶ τὸν ἀφήκαμε νὰ ζυγώσῃ. Ὅσοι τότες πάνω στὴ διπλανή μου καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἦταν ἔτοιμος νὰ τὴν ἀρπάξῃ, φράπ! τοῦ δίνω μιὰ γερὴ μὲ τὸ ράμφος μου πάνω στὸ μουσούδι, ποὺ ἦταν ὅλη δική του. Γυρνᾷ τότες νὰ μ' ἀρπάξῃ, μὰ προτοῦ προφτάσει νὰ μ' ἀγγίξῃ, τοῦ ρίχνουνται οἱ ἄλλες καὶ τὸν

ἀρχίζουν μὲ τὰ ράμφη τους, ὅπου τὸν ἔβρισκαν: στὸ κεφάλι, στὸ μουσούδι, στ' ἀφτιά, στὴ ράχη! Πῆγε νὰ τρελαθῇ ὁ Μοῦργος, δὲν ἤξαιρε ποῦ νὰ πρωτογυρίσῃ, καὶ ποιάν νὰ πρωταρπάξῃ. Στὸ τέλος τὸ βάζει στὰ πόδια γαβγίζοντας: γάβ, γάβ, γάβ! "Ἐτσι ἡσυχάσαμε γιὰ πάντα.

Στὸ βάλτο.

Πουθενὰ δὲ μᾶς ἄρесе τόσο πολὺ ὅσο στὸ βάλτο. Πηδούσαμε μέσα στὸ νερό, πλάφ! καὶ τὸ νερὸ σηκώνεταν τοῦφες στὸν ἀέρα. Γλιστρούσαμε ὁμορφα-ὁμορφα καὶ ἀργὰ πάνω στὸ νερὸ μὲ τὸ λαιμὸ τεντωμένο καὶ κάναμε κουπὶ μὲ τὰ πόδια μας. Χώναμε τὸ ράμφος μέσα, μὰ πολλὲς φορὲς καὶ τὸ κεφάλι μας ὁλόκληρο. Ὑστερα τινάζαμε τὶς σταγονοῦλες τοῦ νεροῦ ποὺ κυλοῦσαν πάνω στὰ φτερά μας καὶ μᾶς δροσίζανε εὐ-

χάριστα. Κάποτε πάλι, βουτούσαμε ὁλόκληρες καὶ χανόμαστε κάτω ἀπ' τὸ νερό, ὅπου βρίσκαμε ἓνα σωρὸ ψαράκια καὶ βατραχάκια. Τί ὁμορφες μέρες ποὺ περάσαμε πάνω στὰ νερὰ τοῦ βάλτου! "Αχ! ἀλήθεια, τί ὁμορφο πρᾶμα ποὺ εἶναι ἡ ζωή.

Μέσα στο σκοτάδι.

Μά τί τρέχει; Γιατί δέ μᾶς ἄνοιξαν ἀκόμη τὴν πόρτα; Κι ὅμως ξημέρωσε γιὰ καλὰ, τὸ φῶς μπαίνει ἀπ' τὴν κλειδαρότρυπα. Ἡ κυρὰ-Σιδέραινα ἔχει ὥρα πού ξύπνησε. Ἄκουσα τὰ τσόκαρά της πάνω στὶς πλάκες τῆς αὐλῆς. Ἄκουσα καὶ τοὺς ρεζέδες τῆς πόρτας νὰ τρίζουν. Ὁ πετεινὸς φώναξε, ὁ σκύλος γάβγισε, τὰ πουλιὰ ἔχουν ὥρα πού ἄρχισαν τὸ πρωϊνὸ τους τραγούδι. Οἱ τροχοὶ τῶν κάρων ἀκούστηκαν πάνω στὸ λιθόστρωτο. Κάποιος τράβηξε νερὸ ἀπ' τὸ πηγάδι, ἄκουσα τὸν κρότο τοῦ κουβᾶ καὶ τὸ χαρχάλισμα τῆς ἀλυσσίδας. Τὰ παιδιὰ ἔφυγαν κίολας γιὰ τὸ σχολεῖο φωνάζοντας.

Γιατί δὲν ἔρχονται νὰ μᾶς βγάλουν. Ἄς φωνάξουμε: «μπί, μπί, μπί, μπί!».

Ἀκούστηκαν περπατησιές· κάποιος χαρχαλίζει στὴν κλειδαριὰ τῆς πόρτας. Ἐπὶ τέλους θὰ βγοῦμε.

Τὸ βασανιστήριον.

Καὶ ὅμως δὲ βγήκαμε! Ἡ κυρὰ-Σιδέραινα μπῆκε κρατώντας στὸ δεξί της χέρι μιὰ λαμπίτσα ἀναμμένη καὶ στ' ἄλλο μιὰ βαθιὰ σουπιέρα μὲ καλαμπόκι καὶ ἓνα κοντάλι τῆς σούπας. Ἐκλείσε γλήγορα τὴν πόρτα, διώχνοντάς μας πίσω μὲ τὸ πόδι της. Ὑστερα ἄφησε κάτω κεῖνα πού κρατοῦσε καὶ ἄρπαξε ἀπ' τὶς φτερουγες μιὰν ἀπ' τὶς ἀδερφές μου. Ἡ φτωχὴ χτυπιότανε καὶ προσπαθοῦσε νὰ τῆς ξεφύγῃ, μὰ ἡ κυρὰ-Σιδέραινα τὴν κράταγε σφιχτά. Γονάτισε καὶ ἔβαλε τὴ χήνα ἀνάμεσα

στὰ σκέλια της. Τῆς σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ ἀνοίγοντας τὸ ράμφος της, ἔχωσε μέσα τὸ κουτάλι γεμάτο καλαμπόκι. Ὑστερα καὶ δεύτερη καὶ τρίτη κουταλιά. Τῆς τὸ ἔχυνε τὸ καλαμπόκι μὲ τὸ ζόρι καὶ τὸ σκουντοῦσε μὲ τὸ δαχτυλό της.

Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ μάλιστα, ἡ τρισκατάρατη ἡ κυρὰ-Σιδεραῖνα, τῆς ἔρριχνε στὸ στόμα καὶ λίγο νερό, καὶ ὕστερα μάλαζε μὲ τὰ δάχτυλά της ἀπὸ πάνω ὡς κάτω τὸ λαιμὸ τῆς ἄμοιρης χήνας, γιὰ νὰ πάη τὸ καλαμπόκι κάτω.

Ἐπὶ τέλους ἄφησε τὴν ἀδερφή μου, ποὺ ἔφυγε τρεκλίζοντας, ἔπιασε ὅμως μὲ τὴ σειρὰ ὅλες, γιὰ νὰ κάνη καὶ σ' αὐτὲς τὸ ἴδιο: τὴ δεύτερη, ὕστερα τὴν τρίτη, τὴν τέταρτη, τὴν πέμπτη, ὡς ποὺ ἦρθε ἡ σειρὰ μου.

Ἄχ! οἱ δαχτυλάρεις της πῆγαν νὰ μοῦ σπάσουν τίς φτεροῦγες! Ἄμ τὸ κρῦο τὸ κουτάλι ποὺ κόντευε νὰ μὲ πνίξῃ! Τὸ ἀραποσίτι μούπεσε πολὺ βαρὺ στὴ γοῦσα!

Σὰ γλίτωσα ἀπ' τὰ χέρια της, πῆγα καὶ χώθηκα νροπιασμένη σὲ μιὰ γωνιά. Ἀπὸ τότες, σὰ θέλετε νὰ ξαίρετε, τὸ βασανιστήριο αὐτὸ τὸ τραβᾶμε δυὸ φορὲς τὴ μέρα. Εἶναι, λέει, γιὰ νὰ μᾶς παχύνῃ.

Δὲ θὰ ξαναδοῦμε ἄραγε τὸ τρυφερὸ χορταράκι τοῦ λιβαδιοῦ, τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ τὴν ἄπλα τοῦ βάλτου;

Ὁ θάνατος τῆς Μπιμπῆς.

Φτωχούλα μου Μπιμπή, προτιμῶ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια· δὲ θὰ τόνε ξαναῖδῃς ποτέ σου τὸν ἥλιο. Ἄν ἤξαιρες τί σὲ περιμένει, κακόμοιρο πλάσμα! Πάχυνες

ἀρκετά, κι ἤρθε ὁ καιρὸς ποὺ θὰ σὲ σφάζουν. Θὰ σ' ἀφή-
σουνε νὰ ζήσης λίγες μέρες ἀκόμα, κι ὕστερα θὰ σοῦ
περάσουν τὸ λαιμὸ ἀπ' τὸ μαχαίρι. Τὸ ἴδιο θὰ πά-
θουν κι οἱ ἀδερφάδες σου...

Φτωχή μου Μπιμπή, λίγες θὰ εἶναι οἱ μέρες σου!
Τί ὁμορφα ποὺ τὸ πέρασες τὸ καλοκαίρι! Σ' ἔβλεπα
μέρα μὲ τὴ μέρα νὰ μεγαλώνης, νὰ γίνεσαι ὀλοένα καὶ
παχύτερη, μὰ ἐγὼ ἤξαιρα πῶς θὰ τελειώσουν ὅλα αὐτά.
Ἡξαιρα τί σὲ περίμενε, τί περίμενε ὅλες σας,

Ἡ καλίστρα, ἡ κυρὰ-Σιδέραινα, ποὺ σ' ἔτρεφε μὲ
χυλό, καὶ σὲ μπούκωνε μὲ ἀραποσίτι, θαρθεῖ ἓνα καλὸ πρωτὶ
καὶ θὰ σ' ἀρπάξῃ ἀπ' τὸ λαιμό. Θὰ δῆς τότε γιὰ τελευ-
ταία φορὰ τὸν ἥλιο, μὰ ἡ χαρά σου δὲ θὰ βαστάξῃ πολὺ.

Ἀντίο, ἀντίο, φτωχή μου Μπιμπή!...

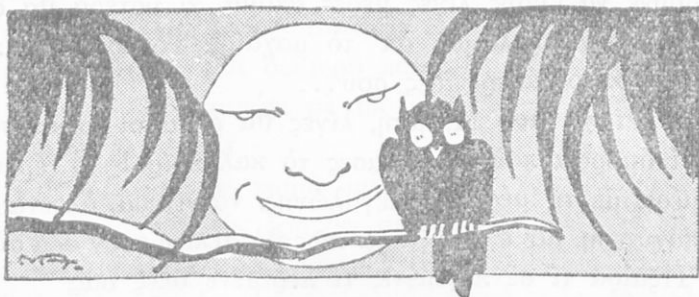
Οἱ χῆνες.

Μέσ' στὴν αὐλή μου μιὰ χαρὰ
ζευγαρωτὲς δυὸ χῆνες ζοῦνε
Σταχτιά φοροῦνε τὰ φτερά
καὶ κολυμπώντας στὰ νερά
βουτιῆς νὰ κάνουν συνηθοῦνε.

Μιὰ μέρα βλέπω... Τί καλά!
αὐγὰ μέσ' στὴν αὐλή μου βρῆκα
Ἦταν βαριὰ καὶ μακρουλά.
Πάω νὰ τ' ἀνοίξω λίγο, ἀλλὰ
θύμωσ' ἡ χήνα καὶ τ' ἀφῆκα.

Καὶ πάλι βλέπω μιὰ στιγμὴ
χηνόπουλα ἀπ' τ' αὐγὰ νὰ γίνουν.
Φοροῦνε χνούδι στὸ κορμὶ
κι οἱ τεντωμένοι τους λαιμοὶ
χόρτο ὅλη μέρα καταπίνουν.

Ι. Πολέμης.

Οἱ κοῦκοι.

Ἐνας διαβολεμένος κοῦκος πῆγε κι ἄφησε ἓνα αὐγὸ δικό του μέσα σὲ μιὰ περδικοφωλιά. Ἦταν κι ἄλλα αὐγά κεῖ μέσα. Τὴ δεύτερη μέρα πῆγε καὶ ἡ περδικομάνα κι ἔκατσε καὶ κλώσσησε τ' αὐγά της.

Μετὰ καιρό, σὰ βγήκανε τὰ περδικόπουλα, βγῆκε κι ὁ μικρὸς ὁ κοῦκος.

Τὸν κοιτάζει ἡ πέρδικα, τὸν κοιτάζει, κι ἀπορεῖ.

— Τί θέλεις ἐσὺ ἐδῶ μέσα, βρὲ παιδάκι μου; τοῦ λέει.

— Κού...κού...! κού!... Ἀπαντάει ὁ κοῦκος.

— Ναί, μὰ ἐμᾶς ἐδῶ δὲ μᾶς περισσεύει τὸ φαί. Γι' αὐτὸ νὰ σηκωθῆς νὰ πᾶς στοὺς δικούς σου.

Τ' ἄκουσε ὁ κοῦκος καὶ τί νὰ κάνῃ; Θέλοντας καὶ μὴ σηκώθηκε νὰ φύγῃ.

Ἡ πέρδικα πάλι, πού τὸν πόνεσε ἡ ψυχὴ της, τὸν δορμήνειψε.

— Ἐκεῖ πού πᾶς, ἅμα ἀκούσης νὰ λένε κούκου!... κούκου!... νὰ σταθῆς. Ἐκεῖ πέρα εἶναι οἱ δικοί σου.

Ἐφυγε ὁ κοῦκος! Πετᾶει καὶ κατεβαίνει στὴν

πολιτεία. Πάει καὶ κάθεται κάτω ἀπ' τὰ κεραμίδια. Φωνάζει μιά.

—Κού!...κού!...

—Τσίρ! τσίρ!... τσίρ!... ἀπαντᾷ μιὰ φωνή.

Σκύβει, βλέπει κάτι πουλιά μὲ σταχτιά φτερά.

—Δὲν εἶναι αὐτοὶ οἱ δικοί μου λέει.

Κι ἀλήθεια, ἦταν σπουργίτια.

Πετάει πάλι, καὶ κάθεται ἀπάνω στὰ κεραμίδια.

—Κού!... κού!... κού!... Φωνάζει.

Κρού!... Κρού!... ἀπαντάει μιὰ κουρούνα.

—Μήτε κι αὐτοὶ εἶναι ἀπ' τοὺς δικούς μου λέει, καὶ πάλι φεύγει.

Πάει κάθεται σ' ἓνα δέντρο πάλι.

—Κού!... κού!...

—Νιάου!... νιάου!... φωνάζει ἀπὸ κάτω ἡ γάτα.

—Μήτε κι ἐδῶ εἶναι τοῦ σπιτιοῦ μου οἱ ἄνθρωποι.

Πάει ὁ κοῦκος καὶ κάθεται στὸ φράχτη.

—Κού!... κού!... κού!...

Μμμ!... μμμ!... φωνάζει ἀπὸ κάτω τὸ βόδι.

Κατάλαβε ὁ κοῦκος πὼς δὲν ἦταν συγγενῆς κι ἔφυγε.

Ἐκεῖ πού πετοῦσε κουρασμένος ὁ κοῦκος ἀκούει ἀπὸ μακριὰ ἓνα δυνατό:

—Κούκου!... Κούκου!...

Πάει κοντά. Κοιτάζει ὁ κοῦκος, ἀκούει πάλι:

—Κούκου!...

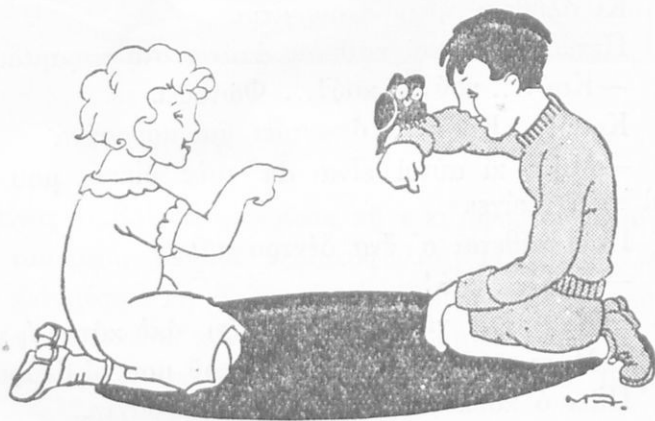
Τότες πιὰ πίστεψε πὼς βρῆκε τοὺς δικούς του. Τρέχει κοντά τους.

Ἐκεῖνοι ἦταν δύο. Τὸν εἶδαν καὶ πήδηξαν ἀπ' τὴ χαρά τους. Ὁ κοῦκος ὅμως δὲν πήδηξε καθόλου. Τοὺς κοίταζε μονάχα, κι ἔλεγε ἀπὸ μέσα του.

Τὶ παράξενους συγγενεῖς ποὺ ἔχω. Ἄραγε τέτοιος νὰ εἶμαι κι ἐγώ;

Γιατὶ πρέπει νὰ ξαίρετε, δὲν ἦταν καθόλου κοῦκοι αὐτοὶ ποὺ εἶπαμε. Ἦταν ὁ Φανάκης μὲ τὴν Ξανθούλα καὶ παίζανε κρυφτό.

Γι αὐτὸ φώναζαν, κούκου!

Τρέξανε, τὸν πιάσανε τὸν κοῦκο καὶ τὸν πῆγαν σπίτι τους.

Κού!...κού!...κού!... ἔλεγε ὁ κοῦκος.

Κούκου! φώναζε ἡ Ξανθούλα. Καὶ δὲν ξαίρανε πὼς νὰ τὸν περιποιηθοῦνε.

Μὰ ὁ κοῦκος στενοχωρέθηκε.

Λέει μέσα του:

— ὦχ! ἀδερφέ, ἂς μοῦ λείπουν τὰ χάρδια. Δὲν εἶμαι ἐγὼ γιὰ τέτοια πράματα. Δὲν ἔρχομαι στὴ στενοχώρια!

Καὶ σηκώνεται καὶ φεύγει.

Τράβηξε γιὰ τὸ δάσος. Ἐκεῖ μόλις παίρνει καὶ βραδιάζει ἀρχίζει τὸ τραγούδι του.

— Κούκου! ... κούκου! ...

Ἴσως περάσῃ τίποτε δικός του συγγενής...

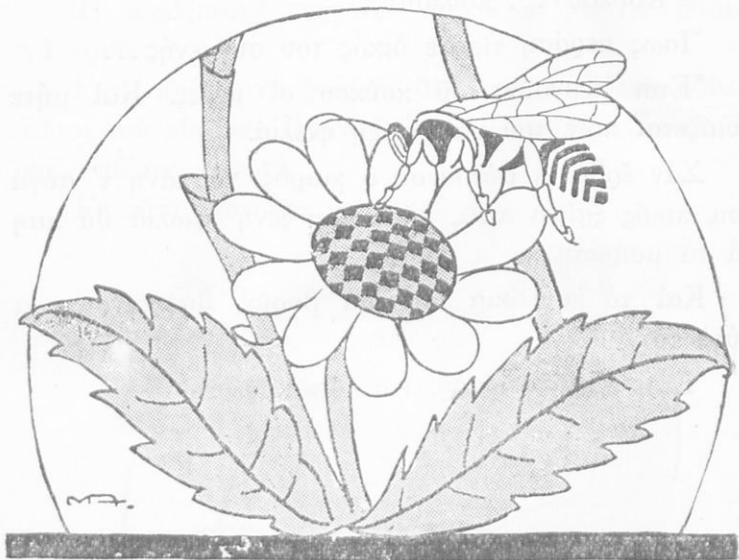
Ἔτσι περνοῦν τοῦ κούκου οἱ μέρες. Καὶ μήτε νοιάζεται ποτέ του νὰ φτιάξῃ φωλιά.

Σὰν ἔρθῃ κι αὐτουνού ὁ καιρὸς νὰ κάνῃ τ' αὐγά του, ποιὸς ξαίρει πάλι, σὲ ποιὰν ξένη φωλιά θὰ πάῃ νὰ τὰ μοιράσῃ.

Καὶ τὰ κουκάκια ποὺ θὰ βγοῦν, θὰ κάνουνε κι αὐτὰ τὸ ἴδιο.

Ἔτσι εἶναι ἡ οἰκογένεια τῶν κούκων.

Ἡ μαμὰ ἡ μέλισσα.

Ἦταν στὸν καιρὸ πού τὰ ζῶα εἶχαν κι αὐτὰ μι-
λιά καὶ πού οἱ μέλισσες δὲν εἶχαν μάθει ἀκόμα νὰ
ζοῦν συντροφιασμένες.

Ἡ μαμὰ ἡ μέλισσα κεῖνο τὸ πρωῒ πετοῦσε ἔρημη
καὶ θλιμμένη ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι καὶ μάζευε
χυμό. Ἀνοίγαν τὰ λουλούδια πρόθυμα τὰ πέταλά τους
κι ὁ χυμὸς ἦταν ἄφθοнос καὶ γλυκός. Ἔτσι εἶχε κάνει
γιὰ καλὰ τὴ σοδειά της. Κι ὅμως ἦταν ἀνήσυχη καὶ
θλιμμένη γιατί τὴν ἔτρωγε ἡ ἔγνοια τοῦ χειμῶνα πού
ὀλοένα ζύγωνε. Βλέποντας πὼς τὰ φύλλα ἄρχισαν νὰ
κιτρινίζουν, σκεφτόταν πὼς ἦταν πιά καιρὸς νὰ βοῇ
κι αὐτὴ καμιά γωνιά προφυλαγμένη ἀπὸ τὶς βροχὲς

κι ἀπ' τοὺς ἀνέμους γιὰ ν' ἀποθέσῃ τὴ σοδειά της.

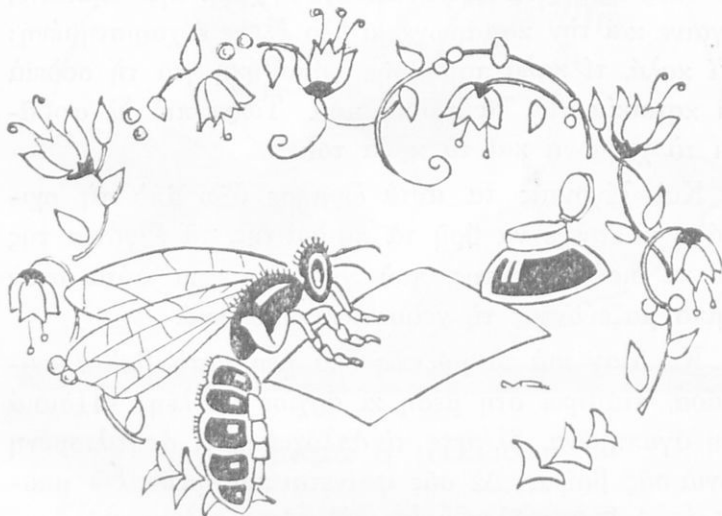
Σὲ λίγες μέρες βρῆκε κιόλας ἡ μαμὰ ἡ μέλισσα κεῖνο πού γύρευε. Ἦταν γιὰ βαθιὰ σχισμάδα στὸ βράχο μέσα, ἔτσι ὅπως τὴ λαχταροῦσε, προφυλαγμένη ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Δὲ φαντάζεστε τὴ χαρά της. Ἐμπαινε, ἔβγαινε καὶ τὴν καμάρωνε, κι ὅλο ἔλεγε εὐχαριστημένη: «Τί καλὰ, τί καλὰ πὺν βρῆκα ἀποθήκη γιὰ τὴ σοδειὰ καὶ κατοικία γιὰ τὰ παιδιὰ μου. Τώρα πιά δὲ φοβᾶμαι τὸ χειμῶνα καὶ τὰ κρύα του».

Καὶ λέγοντάς τα αὐτὰ ὥρμησε ὅξω ἀπὸ τὴ σχισμάδα κι ἔτρεξε νὰ βρῇ τὰ παιδιὰ της, τὰ ἐγγόνια της καὶ τὰ δισέγγονά της, πὺν γυροῦσαν κι αὐτὰ στὸν κάμπο μαζεύοντας τὴ χειμωνιάτικη σοδειὰ.

Κι ὅταν πιά τὰ μάζεψε ὅλα μέσα στὴ βαθιὰ σχισμάδα, στάθηκε στὴ μέση κι ἄρχισε νὰ λέη: «Παιδιὰ μου ἀγαπημένα, βλέπετε τί ἀπλόχωρη, τί ἀσφαλισμένη γωνιά σᾶς βρῆκα; Δὲ σᾶς φαίνεται πὺς μέσα δῶ μποροῦμε νὰ ζοῦμε ὅλες μας μαζὶ εὐτυχισμένες καὶ ἡσυχες; Εἶναι καιρὸς πιά ν' ἀποφασίσετε νὰ μείνετε μὲ τὴ γριά σας μάνα. Ἔτσι σκόρπιες κι ἔρημες πὺν ζήσαμε ὡς τώρα τί καλὸ εἶδαμε; Ἀπὸ τώρα κι ὕστερα πρέπει νὰ ζήσωμε ὅλες μαζὶ συντροφιασμένες, βοηθώντας ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. Ἔτσι ἡ ζωὴ μας θὰ γίνη πιὸ εὐκολὴ καὶ πιὸ ἀναπαμμένη. Θὰ μοιραστοῦμε ἀνάμεσὸ μας τὴ δουλειά. Ὅσες ἀπὸ σᾶς ἔχουν δυνατὰ φτερὰ θὰ πετοῦν στοὺς κάμπους καὶ θὰ συνάξουν ἀπὸ τὰ λουλούδια τὸ γλυκὸ χυμό, οἱ πρόσχαρες καὶ πονόκαρδες θὰ φροντίζουν γιὰ τὰ μωρά, κι ἄλλες πάλι θὰ φτιάχνουν τὶς κυψέλες. Ἡ καθεμιὰ θὰ συνηθίσῃ γλήγορα

στη δουλειά της και σε λίγο όλες θα δουλεύουμε σαν άξιοι δουλευτάδες για τὸ καλὸ τῆς συντροφιάς μας».

Ἔτσι μίλησε στὴ γλῶσσα της ἡ μαμὰ ἡ μέλισσα κι όλες οἱ ἄλλες χειροκρότησαν μὲ ἐνθουσιασμό.

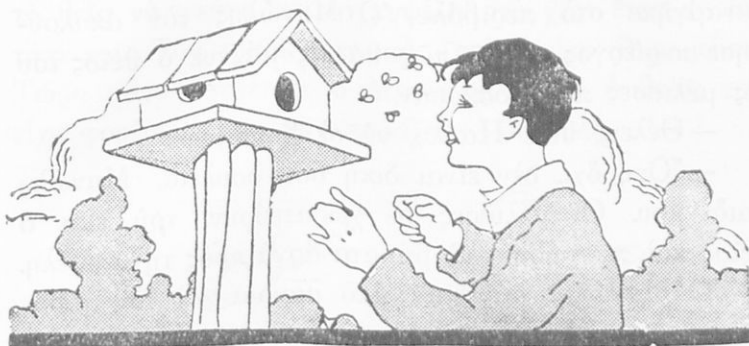

Μιὰ ἀπ' αὐτές, ποὺ ἦταν κιόλας ἡ πιὸ σπουδαγμένη ἀνάμεσα στὶς ἄλλες, ὅσο κρατοῦσε ἡ συνεδρίαση, ἔγραφε σ' ἓνα φύλλο ἀπὸ μελισσόχορτο τὴ συμφωνία γιὰ τὸ συντροφιασμό, κι ἀπὸ πάνω μὲ μεγάλα γράμματα χάραξε τὸ σύνθημα τῆς νέας τους πολιτείας:

«Ὅλοι γιὰ τὸν ἓναν καὶ ὁ ἓνας γιὰ ὅλους».

Ἔπειτα ἡ καθεμιὰ μὲ τὴ σειρά της βουτοῦσε τὸ μπροστινὸ της ποδαράκι της μέσα στὸν κόκκινο χυμὸ τοῦ μούρου κι ἔβαζε τὴν ὑπογραφή της κάτω ἀπ' τὴ συμφωνία.

Ἔτσι ἔκαναν οἱ μέλισσες τὸν πρῶτο συντροφιασμό τους στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια, τότε ποὺ τὰ ζῶα εἶχαν ἀκόμη μιλιὰ.

Οἱ κυψέλες τοῦ θεοῦ Παύλου.

Ὁ ἥλιος κεῖνη τὴ μέρα ἔψηνε τὸ ψωμί, ποὺ λέει ὁ λόγος. Φυλλαράκι δὲν κουνιόταν. Τὸ περιβόλι ἔλεες καὶ κοιμόταν. Μόνο οἱ μέλισσες ζουζούμιζαν, καὶ τὸ ζουζουμητό τους ἔμοιαζε σὰ φοβέρα. Ὁ Μανώλης ξυπόλυτος καὶ χωρὶς πανωφόρι, ἦταν ξαπλωμένος πάνω στὰ χόρτα στὸν ἴσκιο μιᾶς μεγάλης ἀχλαδιᾶς. Ἀξαφνα τινάχτηκε πάνω κι ἄρχισε νὰ φωνάζη:

—Θεῖε Παῦλο, θεῖε Παῦλο, τρέχα καὶ φεύγουν οἱ μέλισσες!

Ὁ θεῖος διάβαζε τὴν ἐφημερίδα του καθισμένος σ' ἓναν πάγκο. Τὴν ἄφησε καὶ σηκώθηκε νὰ δῇ τί τρέχει. Προχώρησε λίγο κι ὕστερα στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμή, σὰν κάτι νὰ θυμήθηκε. Ἐπειτα γύρισε πίσω καὶ τράβηξε κατὰ τὸ σπίτι. Μπῆκε μέσα, πῆρε μιὰ ἄσπρη κουκούλα τὴν πέρασε στὸ κεφάλι του. Ἡ κουκούλα αὐτὴ εἶχε μπροστὰ ἓνα εἶδος μάσκα καμωμένη ἀπὸ σύρμα, καὶ μόνο στὸ στόμα πάνω εἶχε μιὰ τρύπα.

Ὑστερα φόρεσε κι ἓνα ζευγάρι γάντια χοντρά καὶ ξαναβγήκε στὸ περιβόλι. Ὁ Μανώλης τὸν ἀκολουθῆσε περίεργος νὰ δῇ πῶς θὰ τὶς μάζευε ὁ θεῖος του τὶς μέλισσες ποὺ τόσκασαν.

— Θέλεις, θεῖε Παῦλο, νὰ σὲ βοηθήσω;

— Ὁχι, ὄχι, δὲν εἶναι δική σου δουλειά, Μανώλη παιδί μου. Οἱ μέλισσες δὲ χωρατεύουν, τοῦ εἶπε ὁ θεῖος καὶ προχώρησε μὲ βήματα ἀργὰ πρὸς τὴν κυψέλη.

Ὁ Μανώλης στεκόταν ἀπὸ μακριὰ καὶ τὸν παρακολουθοῦσε. Ὁ θεῖος πῆρε μιὰ ἄδεια κυψέλη καὶ σφάλιξε μὲ χόρτα τὴν τρύπα ποὺ μπαινόβγαιναν οἱ μέλισσες.

Κεῖνῃ τῇ στιγμῇ ἀπὸ μιὰ ἄλλῃ κυψέλη οἱ μέλισσες ἔβγαιναν κοπάδια-κοπάδια. Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς πῆγαν καὶ κάθησαν στὴ ράχη τοῦ θεῖου.

Οἱ περισσότερες ὅμως κόνεψαν ἢ μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλῃ πάνω σ' ἓνα χοντρὸ κουτσουρεμένο κλαδί τῆς μηλιάς.

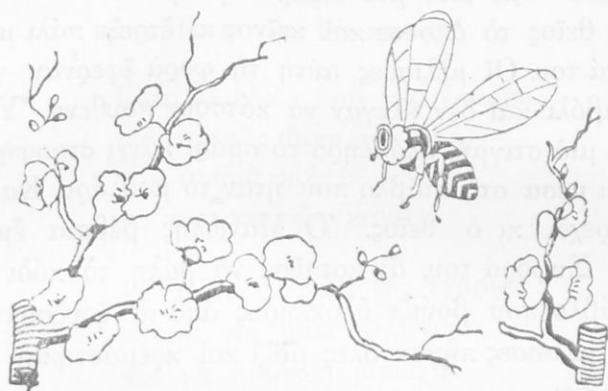
Τὸ κούτσουρο γίνηκε πιὸ χοντρὸ γιὰτὶ ὅλες σχεδὸν οἱ μέλισσες εἶχαν πυκνοκαθήσει τώρα πάνω του.

Ὁ θεῖος Παῦλος κρατώντας στὸ ἓνα του χέρι μιὰ χοντρή μπαστούνα καὶ στ' ἄλλο τὴν κυψέλη, σιμῶνει τὴ μηλιά, καὶ χωρὶς νὰ τὸν πάρουν εἶδηση οἱ μέλισσες, βάζει τὴν κυψέλη ἀπ' τ' ἀνοιχτό της μέρος πολὺ κοντὰ στὸ κούτσουρο. Ὑστερα σηκώνει τὸ μπαστούνι καὶ δίνει μιὰ δυνατὴ χτυπιὰ στὸ κλαδί.

Περίεργο πρᾶγμα! Οἱ μέλισσες πῆραν ὅλες τὸν κατήφορο κι ἔπεσαν μέσα στὴν ἀνοιχτὴ κυψέλη. Τὴ σκέπασε ὕστερα ὁ θεῖος καὶ τὴν ἔβαλε στὴ θέση της.

Οἱ ἄλλες οἱ μέλισσες, ποὺ ἔμειναν ἀπ' ἔξω ἀρχι-

σαν νὰ πετοῦν γύρω ἀπὸ τὸ κούτσουρο. Μὰ ὅταν εἶδαν τὸ θεῖο νὰ φεύγῃ μὲ τὴν κυψέλη στὸ χέρι ἔτρεξαν κατόπι του. Τὸν τριγύρισαν καὶ ζουζούμιζαν θυμωμένες. Τώρα μόνο κατάλαβε ὁ Μανώλης, γιατί ὁ θεῖος του εἶχε φορέσει κεῖνη τὴν παράξενη κουκούλα.

Ὁ θεῖος ξεστούμπωσε τὴν κυψέλη καὶ τράβηξε σιγὰ-σιγὰ γιὰ τὸ σπίτι. Ὁ Μανώλης τὸν ἀκολούθησε ἀπὸ μακριά. Παράξενο πράγμα ὅσο περισσότερο σίμωνε στὸ σπίτι ὁ θεῖος, τόσο οἱ μέλισσες πετοῦσαν ἀπὸ τὴ ράχη του καὶ ξαναγύριζαν στὶς κυψέλες.

—Σὲ λίγο θὰ πετάξῃ κι ἄλλο κοπάδι, εἶπε ὁ θεῖος τὴν ὥρα ποὺ ἔβγαζε τὴν κουκούλα καὶ τὰ γάντια του. Ἄν θέλῃς κάθῃσε νὰ τὸ δῇς.

Ὁ Μανώλης κάθῃσε σ' ἓνα ἴσκιο καὶ εἶχε ἴσα-ἴσα ἀντικρὺ του τὶς κυψέλες.

Πωπώ! τί ζέστη ἦταν ἐκεῖνη! Ὁ ἴδρωτας ἔτρεχε ἀπὸ τὸ πρόσωπό του ποτάμι καὶ τὰ χεῖλια του κολούσαν ἀπ' τὴ δίψα.

Μὰ δὲν τὸ κουνουῖσε ἀπὸ κεῖ. Ἦταν περίεργος νὰ δῇ καὶ τὴ δεύτερη ἔξοδο.

Περὶσσότερο ἀπὸ μισηὶ ὥρα θάμεινε στὴ θέσῃ κείνῃ ἀκίνητος ὁ Μανώλης. Ὅπου ἄξαφνα ἀκούει ἓνα φοβερὸ ζουζουμητὸ καὶ βλέπει πάλι σύννεφο τὶς μέλισσες νὰ χυμοῦν ἔξω ἀπὸ μιὰ ἄλλῃ κυψέλῃ.

Ὁ θεῖος τὸ ἄκουσε καὶ κείνος κι ἔτρεξε πάλι μὲ τὰ σύννεργά του. Οἱ μέλισσες αὐτὴ τὴ φορὰ ἔφερναν γύρο τὸ περιβόλι καὶ δὲν ἔλεγαν νὰ κάτσουν πουθενά. Ὑστερα, γιὰ μιὰ στιγμὴ, ὁλόκληρο τὸ σμάρι κάνει στροφὴ καὶ χώνεται μέσα στὸ στάβλο πού ἦταν τὸ μουλάρι. Κατόπι τοὺς τρέχει κι ὁ θεῖος. Ὁ Μανώλης βέβαια ἔμεινε ἀπέξω. Συφορὰ του, ἂν κοιτοῦσε νὰ βάλῃ τὸ πόδι του στὸ στάβλο, πού βούιζε ὁλόκληρος ἀπὸ τὸ ζουζουμητό!

Οἱ μέλισσες πῆγαν ὅλες μαζὶ καὶ κρεμάστηκαν ἀπὸ ἓνα δοκάρι.

Ὁ θεῖος κι ἐδῶ ἔβαλε σ' ἐνέργεια τὴν ἴδια μηχανὴ τῆς μηλιᾶς. Σὲ λιγάκι ἔβγαινε ἀπὸ τὸ στάβλο μὲ τὴν κυψέλῃ γεμάτῃ μέλισσες. Ὁ Μανώλης ἔβλεπε τὸ θεῖο του πού τὰ κατάφερνε ἔτσι ἅψε σβῆσε, κι ἀποροῦσε. Ποτέ του δὲν τὸ πίστευε, πὼς θὰ μπορούσε νὰ μαζέψῃ τόσες μέλισσες καὶ μὲ τόση γλῆγοράδα.

Τὸ κεντρί.

Ἄν τὴν πειράξης τὴ μέλισσα,
ποῦ τόσο μέλι μᾶς δίνει
θὰ σὲ κεντρώσῃ καὶ κείνη
καὶ θὰ πονῇς, θὰ πονῇς.

Γιατὶ ὁ Θεὸς ποῦ τὴν ἔπλασε
γιὰ νὰ μᾶς δίνη τὸ μέλι,
τὴν ἀγαπᾷ καὶ δὲ θέλει
νὰ τὴν πειράξῃ κανεὶς.

Γι' αὐτὸ ὁ Θεὸς τῆς ἐχάρισε
κεντρί γιὰ ὄπλο τῆς νάχῃ,
καὶ νὰ παιδεύῃ μονάχῃ,
νὰ τιμωρῇ τοὺς κακοῦς...
Μὴν τὴν πειράξῃς, τ' ἀκοῦς;

Ι. Πολέμης

Τὸ Λιοντάρι καὶ ἡ σκνίπα.

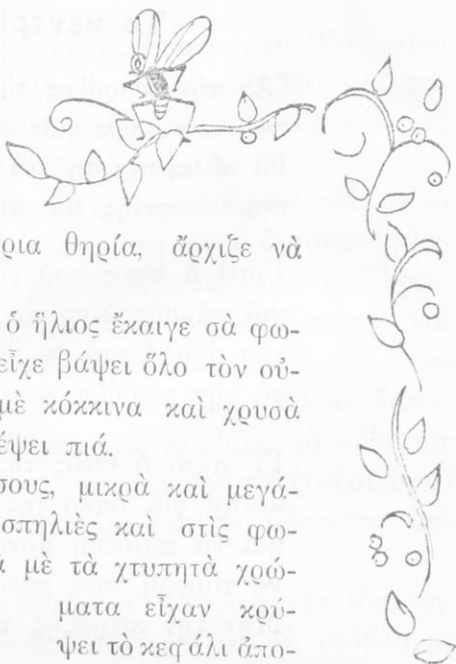
Μέσα σ' ἓνα ἀπέ-
ραντο δάσος στὴ μέ-
ση τῆς Ἀφρικῆς, ἐκεῖ
ποὺ ἔχει πολλὰ ἄγρια θηρία, ἀρχίζε νὰ
νυχτώνη.

Ὅλη τὴν ἡμέρα ὁ ἥλιος ἔκαιγε σὰ φω-
τιά, μὰ τώρα ἀφοῦ εἶχε βάψει ὅλο τὸν οὐ-
ρανὸ πολὺ ὁμορφα μὲ κόκκινα καὶ χρυσὰ
σύννεφα, εἶχε βασιλέψει πιά.

Τὰ ζῶα τοῦ δάσους, μικρὰ καὶ μεγά-
λα, εἶχαν μπῆ στὶς σπηλιές καὶ στὶς φω-
λιές τους. Τὰ πουλιὰ μὲ τὰ χτυπητὰ χρώ-

ματα εἶχαν κρύ-
ψει τὸ κεφάλι ἀπο-
κάτω ἀπὸ τὸ φτερό τους καὶ
κοιμόνταν. Οἱ μαῖμουδες δὲν
πηδοῦσαν πιά ἀπὸ τὸ ἓνα κλα-
δὶ στὸ ἄλλο, μόνο κάθονταν
μαζεμένες ἀνάμεσα στὰ φύλ-
λα. Οἱ ἀγριομέλισσες κρύφτη-
καν στὰ κουφώματα τῶν δέν-
τρων. Τὰ τζίτζικια, ποὺ τρα-
γουδοῦσαν ὅλη τὴν ἡμέρα, εἶ-
χαν σωπάσει πιά, καὶ οἱ γρύ-
λοι δὲν εἶχαν ἀκόμα ἀρχίσει
τὸ μονότονο τραγούδι τους.

Μιά μικρούτσικη σκνίπα, βολεμένη πάνω σ' ένα φύλλο, εἶχε διπλώσει τὰ φτερά καὶ κοιμόταν βαθιά.

Σκοτείνιασε ἀκόμα περισσότερο, καὶ σ' ὅλο τὸ δάσος βασίλευσε μεγάλη ἡσυχία...

Ἄξαφνα... ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ μεγάλου δάσους ἤρθε μιὰ τρομερὴ φωνὴ σὰ βροντή:

Μμμμ,... μμμμ,... χχχ!

Σὲ μιὰ στιγμή ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ πουλιὰ ξύπνησαν. Ἡ καημένη ἡ σκνίπα τινάχτηκε μέσα στὸν ὕπνο της, καὶ ἡ καρδούλα της ἄρχισε νὰ χτυπᾷ σὰ σφυρί. Τέντωσε τὰ ματάκια της γιὰ νὰ δῇ μέσα στὸ σκοτάδι τί τρέχει, καὶ μουρμούρισε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνίτσα: «Τί νάταν ἄραγες αὐτό;

Καὶ τί νομίζετε πὼς ἦταν;... Ἕνα λιοντάρι!

Ἕνα θεόρατο λιοντάρι, ποὺ δὲν κοιμόταν, μόνο γύριζε νὰ βρῇ κάτι νὰ φάη.

Μὲ πολὺ σάλαγο χυμοῦσε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα, τὰ ἔσπαζε, χτυποῦσε τὰ πλευρά του μὲ τὴ μεγάλη του οὐρά, ἀνοίγε σὰ σπηλιὰ τὸ στόμα του καὶ φώναζε:

—Μμμμ,... μμμμ,... χχχ!

Στὸ τέλος ἔφτασε κεῖ ποὺ ἦταν καθισμένη ἡ μικρούτσικη σκνίπα στὰ φύλλα πάνω. Τὰ λιοντάρια τὰ ἔβλεπε κάθε μέρα ἡ σκνίπα καὶ δὲν τὰ φοβόταν, μὰ σήμερα εἶχε τρομάξει, γιὰτὶ τὴν ξύπνησε ἄξαφνα. Ὅταν λοιπὸν εἶδε πὼς δὲν ἦταν παρὰ λιοντάρι, τοῦ φώναξε:

—Πάψε, μὲ τίς φωνές σου τίς ἄγριες!

Τὸ λιοντάρι κοντοστάθηκε καὶ τὴν κοίταξε μὲ μεγάλη περιφρόνηση.

—Μπά! φώναξε ἀγριεμένο· ἐσὺ τὸ τιποτένιο πραγματάκι πῶς τολμᾷς νὰ μοῦ μιλήσης ἔτσι;

—Τολμῶ, εἶπε ἡ σκνίπα, γιατί ἔχω δίκιο. Γιατί δὲν κάθισαι στὴ δική σου τὴν περιοχὴ μόνο ἔρχεσαι ἐδῶ καὶ μᾶς ξυπνᾷς ἀπ' τ' ἄγρια μεσάνυχτα;

—Πηγαίνω ὅπου θέλω, κι ὅποτε θέλω, εἶπε τὸ λιοντάρι, γιατί ἐγὼ εἶμαι ὁ βασιλιάς σ' ὅλο τὸ δάσος μέσα· κι ὅλα τ' ἄλλα ζῶα μὲ φοβοῦνται. Κάνω ὅ,τι θέλω, μένω ὅπου θέλω καὶ τρώγω ὅποιον θέλω μόνο καὶ μόνο γι' αὐτό, γιατί εἶμαι ὁ βασιλιάς!

—Μπά! Καὶ δὲ μοῦ λές, ποιός σου εἶπε πῶς εἶσαι ὁ βασιλιάς; ἀπάντησε ἡ σκνίπα.

Τὸ λιοντάρι ἔβγαλε μιὰ θυμωμένη φωνή:

—Ποιός μοῦ τὸ εἶπε, ρωτᾷς; "Ὅλος ὁ κόσμος τὸ ξαίρει! "Ὅλοι μὲ τρέμουν!

—Νὰ μὴ λές πῶς ὅλοι σὲ τρέμουν, εἶπε ἡ σκνίπα καὶ γελοῦσε, γιατί ἐγὼ πρώτη δὲ σὲ φοβᾶμαι, καὶ μάλιστα σου λέω πῶς δὲν εἶσαι διόλου βασιλιάς!

Τώρα θύμωσε μὲ τὰ σωστά του τὸ λιοντάρι.

—Τί λές; τί λές; Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ βασιλιάς;

—Τὸ λέω καὶ τὸ ξαναλέω. Καὶ σου λέω καὶ κάτι ἄλλο· νὰ παλέψωμε κι ἂν μὲ νικήσης, νὰ σὲ παραδεχτῶ γιὰ βασιλιά, ἀλλιῶς μπορεῖς νὰ λές ὅ,τι θέλεις.

Τὸ λιοντάρι, σὰν τ' ἄκουσε αὐτά, ἔσκασε στὰ γέλια. Καὶ τὸ γέλιο του ἦταν τόσο δυνατό, πὺν ὅλα τὰ δέντρα ἔτρεμαν σὰ νὰ ἦτανε σεισμός.

—Νὰ παλέψωμε! εἶπε. Χὰ χά! Ποῦ ἀκούστηκε ἓνα τέτοιο πρᾶμα, νὰ παλέψη ἓνα λιοντάρι μὲ μιὰ σκνίπα; Κάνε μου τὴ χάρη νὰ φύγης ἀπὸ μπρο-

στά μου, ἀλλιῶς μ' ἕνα φύσημα θὰ σὲ τινάξω στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου!

Καὶ τὸ λιοντάρι φούσκωσε τὰ μεγάλα του τὰ μάγουλα καὶ φουσούσε σὰν πολὺ μεγάλη φουσούνα. Μὰ ἡ σκνίπα κρατιόταν τόσο σφιχτὰ στὸ φύλλο πάνω, ποὺ στάθηκε ἀδύνατο νὰ τὴν ξεκολλήσῃ.

— "Ἄν φυσᾷς ἔτσι δυνατὰ λιοντάρι μου, τοῦ εἶπε, μόνο τὰ μουστάκια σου θὰ ξερριζώσῃς, ἐμένα δὲ μὲ ξεκουνᾷς ἀπὸ δῶ! Κι ἂν σηκωθῇς καὶ φύγῃς, θὰ τὸ φωνάξω σ' ὅλο τὸ δάσος νὰ τ' ἀκούσουν ὅλα τὰ ζῶα πὼς φοβήθηκες νὰ παλέψῃς μαζί μου, καὶ τότε βέβαια θὰ κάνουν ἐμένα βασίλισσα!

Τὸ λιοντάρι ξανάρχισε τὰ χάχλανα.

— "Ἄ! ἔτσι θέλεις; Ἐμπρὸς λοιπόν, ἄς παλέψωμε.

— Νὰ συμφωνήσῃς ὅμως πρῶτα, εἶπε ἡ σκνίπα, πὼς ὅποιος ἀπὸ τοὺς δυὸ νικήσῃ θὰ εἶναι βασιλιάς.

— Βέβαια, βέβαια! συμφωνῶ! γέλασε τὸ λιοντάρι. Εἶσαι ἔτοιμη;

— Καὶ παραέτοιμη.

— Λοιπόν, ἐμπρός! φώναξε τὸ λιοντάρι. Ἐνα!... δυό!... τρία!... Καὶ καθὼς τὸ εἶπε ὥρμησε μὲ ἀνοιχτὸ στόμα, μεγάλο σὰ σπηλιά, ποὺ χωροῦσε χίλιες σκνίπες· μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ ἦταν ἔτοιμα τὰ δόντια του νὰ κλείσουν ἔτσι... κρᾶκ, ἡ σκνίπα ἄξαφνα ἄπλωσε τὰ φτερουδάκια της καὶ πέταξε... ποῦ νομίζετε; Μέσα στὸ ροθυόνη τοῦ λιονταριοῦ!

Καὶ μιὰ ποὺ μπῆκε καλὰ μέσα, ἄρχισε νὰ τσιμπᾷ νὰ τσιμπᾷ μ' ὅλη της τὴ δύναμη.

Ἀγγελοπούλου. Ἀναγνωστικὸ Γ'. ἔκδ. 1. 1932.

Τὸ λιοντάρι στὴν ἀρχὴ δὲν κατάλαβε πὼς ἦταν ἡ σκνίπα καὶ φώναζε θυμωμένα:

«Μμμμ... μμμμ... γχχ!»

Μὰ ἡ σκνίπα ἐξακολουθοῦσε νὰ τσιμπᾷ.

Τότε ἄρχισε νὰ βογγᾷ τὸ λιοντάρι καὶ ν' ἀφρίζει. Ἡ σκνίπα ὅμως τὴ δουλειά της, τσιμποῦσε κι ὅλο τσιμποῦσε.

Τὸ λιοντάρι ἄρχισε νὰ τρίβῃ καταγῆς τὸ κεφάλι του μὲ λύσσα καὶ νὰ χτυπᾷ δεξιὰ κι ἀριστερὰ μὲ ὀρμὴ τὴν οὐρά του· φώναζε, ἀφρίζει, φουσουσε, τινάζόταν. Καὶ ἡ σκνίπα, βολεμένη μέσα στὸ ρουθούνι του, τσιμποῦσε κι ὅλο τσιμποῦσε.

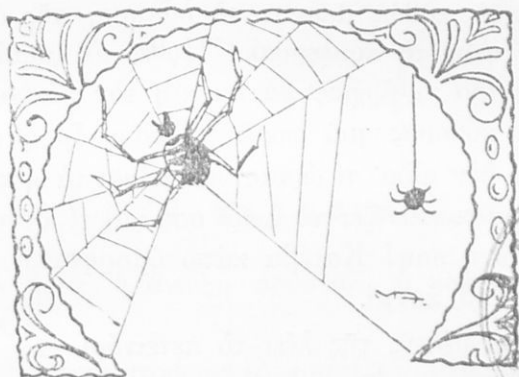
᾽ὦχ, ἡ μύτη μου! ἡ καημένη μου ἡ μύτη! βογγοῦσε τὸ λιοντάρι. ᾽Εβγα διαβολεμένο ζιζάνιο! ἔβγα σοῦ λέω! ᾽ὦ, ἡ μύτη μου! ἡ μύτη μου! ἡ μύτη μου! ᾽Εσὺ εἶσαι ἡ βασίλισσα στὸ δάσος μέσα! ᾽Εσὺ εἶσαι ἡ βασίλισσα! ἐσύ! ἐσύ! τ' ἀκοῦς; ᾽ὦ, ἡ μύτη μου! ἡ μύτη μου! ἡ μύτη μου! ἡ μύτη μου!

Στὸ τέλος λοιπὸν βγήκε ἡ σκνίπα ἀπὸ τὸ ρουθούνι τοῦ λιονταριοῦ καὶ πέταξε σ' ἓνα πιδὺ ψηλὸ φύλλο, καὶ τὸ λιοντάρι ἔφυγε στὸ βάθος τοῦ δάσους μὲ τὸ κεφάλι σκυμμένο καὶ τὴν οὐρὰ ἀνάμεσα στὰ σκέλια. Ἡ σκνίπα ἀνοιξε ξανὰ τὰ φτερουδάκια της καὶ πέταξε περήφανα στὰ ὕψη.

— Μπράβο μου! ἔλεγε. Μπράβο μου! Κρῖμα ποὺ δὲν ἦταν κανένας ἄλλος ἐκεῖ νὰ τὸν ἰδῇ πὼς ἔκανε! Νίκησα ἓνα λιοντάρι! ᾽Εγὼ μονάχη μου! Εἶναι καιρὸς τώρα ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶμαι ἐγὼ ἡ βασίλισσα! Τόσο ἐξυλην ποὺ εἶμαι, τόσο δυνατὴ, τόσο...

Μὰ ἄξαφνα ἄρχισε νὰ φωνάζῃ τρομαγμένα: "Ααααχ!
βοήθεια, βοήθεια!

Γιατί, κεῖ ποὺ πετοῦσε ἀπρόσεχτα τυφλωμένη ἀπὸ
τὴ νίκη της, μπερδεύτηκε στὸ δίχτυ μιᾶς ἀράχνης. Ἡ
κακομοίρα πάλευε ἀπελπισμένα νὰ γλυτώσῃ μὰ ἦταν
μπλεγμένη γιὰ καλὰ. Τότε ὥρμησε ἡ πονηρὴ ἡ ἀράχνη,
καὶ μιὰ καὶ δυὸ τὴν ἔχαψε τὴν περήφανη τὴ σκνίπα.
Ἔτσι τελείωσε κι αὐτὴ καὶ ἡ ἱστορία της!

Δὲν τὴν ὠφέλησε ἡ πονηριά της.

Ἐξοῦσε μιὰ φορὰ ἓνα φτωχὸ ἀντρόγυνο μὲ μεγάλη
στενοχώρια. Ὅλο τοὺς τὸ βιὼς ἦταν ἓνας πετεινὸς κι
ἓνας σκύλος· μὰ κι αὐτὰ δὲν εἶχαν νὰ τὰ θρέψουν.

Μιὰ μέρα λέει ὁ σκύλος στὸν πετεινό:

—Ἐλα, ἀδερφάκι, νὰ φύγωμε ἀπὸ δῶ, νὰ πᾶμε
στὸ δάσος· ἐδῶ θὰ πεθάνωμε ἀπ' τὴν πείνα.

—Πᾶμε, εἶπε τὸ πετεινάρι, χειρότερα δὲ θάβρουμε.

Πῆραν τὸ λοιπὸν τὸ δρόμο καὶ τράβηξαν χωρὶς νὰ ξαίρουν καλὰ καλὰ ποῦ θὰ τοὺς βγάλῃ ὁ δρόμος.

Ὅλη τὴ μέρα περπατοῦσαν ἄρχισε πιά νὰ νυχτώνῃ καὶ σκέφτονταν ποῦ θὰ περάσουν τὴ νύχτα.

Μπῆκαν σ' ἓνα δάσος καὶ διάλεξαν ἓνα μεγάλο δέντρο ποῦ εἶχε κάτω μιὰ κουφάλα. Τὸ πετεινάρι ἀνέβηκε σ' ἓνα κλαρὶ καὶ τὸ σκυλὶ τρύπωσε στὴν κουφάλα καὶ ἀποκοιμήθηκαν...

Τὰ ξημερώματα τὸ πετεινάρι λάλησε: κουκουρίκουου! Μιὰ ἀλεποῦ καθὼς ἄκουσε τὸ λάλημα, τῆς ἀνοιξε ἡ ὄρεξι νὰ φάῃ τὸ πουλερικό. Ἦρθε, τὸ λοιπὸν, κάτω ἀπ' τὸ δέντρο καὶ ἄρχισε νὰ παινάῃ τὸν κόκορα.

— Νά κόκορας μιὰ φορὰ! Τέτοιο ὁμορφο πουλὶ ποτέ μου δὲν εἶδα τί ὥραϊα ποῦ εἶναι τὰ φτερά σου! Πῶς ὁμορφοκοκκινίζει τὸ λειρί σου καὶ τί δυνατὴ ποῦ εἶναι ἡ φωνή σου! Κατέβα κάτω ὁμορφούλη μου, νὰ σὲ δῶ καὶ ἀπὸ κοντά.

— Τί μὲ θέλεις, τῆς λέει τὸ πετεινάρι.

— Ἦθελα νὰ πᾶμε νὰ σὲ φιλέψω σπίτι μου, σήμερα μάλιστα ποῦ γιορτάζω καὶ τὴν καινούργια μου μονιά· σού'χω ἔτοιμο μπόλινο μπιζέλι καὶ καλαμπόκι.

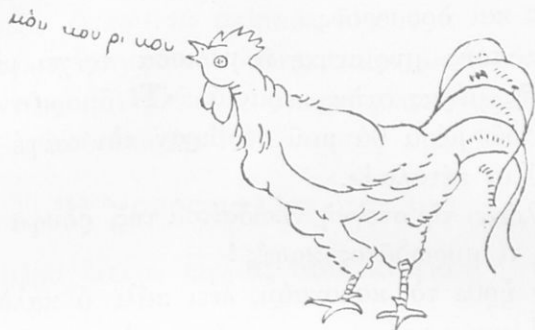
— Καλὰ, τῆς λέει τὸ πετεινάρι, μοναχό μου ὅμως δὲ μπορῶ νὰ ἔρθω, ἔχω καὶ τὸ συντροφό μου.

«Νά τύχη!» εἶπεν ἀπὸ μέσα τῆς ἡ ἀλεποῦ καὶ ξερογλείφτηκε· «ἀντὶς γιὰ ἓνα θὰ φάω δυὸ πετεινάρια».

— Καὶ ποῦ εἶναι, καλέ μου, ὁ σύντροφός σου; ἄς ἔρθῃ καὶ αὐτός, λέει δυνατά.

— Νά, αὐτοῦ στὴν κουφάλα ξενυχτᾷ, τῆς λέει τὸ πετεινάρι.

Ἡ ἄλεπού χύμηξε στήν κουφάλα γιά τὸ μεζέ, τὸ σκυλὶ ὅμως τὴν ἀρπάζει ἀπ' τὴ μούρη καὶ σοῦ τὴν κάνει κομμάτια....

Ἡ κερασιά.

Σὰν ἦρθε ἡ ἀνοιξη πρόσταξε ὁ καλὸς Θεὸς τῆς κερασιᾶς :

Πήγαινε νὰ στρώσης τὸ τραπέζι γιά τὸ σκυληκάκι!

Ἐβγαλε τότε ἡ κερασιά φύλλα, χιλιάδες φύλλα, πράσινα καὶ τρυφερά. Καὶ τὸ σκυληκάκι ἔσπασε τ' αὐγὸ του καὶ βγῆκε. Ὡς τὰ τώρα κοιμόταν ἀναπαυτικὰ μέσα στὸ χειμωνιάτικο σπιτάκι του.

Τεντώθηκε, ἀνοιξε διάπλατα τὸ στοματάκι του, καὶ ἄρχισε νὰ τρίβῃ τὰ θολὰ του ματάκια.

Ὑστερα βάλθηκε νὰ ροκανίζει ἀργὰ καὶ σιγανὰ τὰ τρυφερὰ φυλλαράκια καὶ νὰ λέῃ: «Τί νόστιμα ποὺ εἶναι τὰ χορταρικά. Ὅσο τὰ τρώει κανεῖς, τόσο τ' ἀποζητάει».

Κι εἶπε πάλι ὁ καλὸς Θεὸς στὴν κερασιά :

— Πήγαινε τώρα νὰ στρώσης τραπέξι γιὰ τὴ μικρὴ τὴ μέλισσα.

Κι ἔβγαλε ἡ κερασιά ἀνθούς ὁμορφους χιλιάδες, ἄσπρους καὶ δροσερούς.

Σὰν τοὺς μυρίστηκε ἡ μέλισσα τρέχει μὲ τὸ χάραμα τῆς μέρας στὴν κερασιά. «Τί ὁμορφο φλυτζανάκι! Ἐδῶ μέσα θὰ μοῦ σέρβιραν τὸν καφέ μου! Τί καθαρούλια πέταλα! ».

Ἀπλώνει τὴ στεγνὴ γλωσσίτσα της, ρουφᾷ καὶ λέει :

Ὅχι τί μυρωδάτος καφές !

Σὰν ἦρθε τὸ καλοκαίρι, λέει πάλι ὁ καλὸς Θεός :

— Πήγαινε τώρα νὰ στρώσης τὸ τραπέξι καὶ γιὰ τὸ σπουργίτη !

Τότε πιά ἦταν πὺν φορτώθηκε ἡ κερασιά ἀπὸ κεράσια, πολλὰ, τόσα πολλὰ, πὺν τὰ κλαδιὰ της λιγοῦσαν ἀπ' τὸ βάρος. Χιλιάδες κεράσια, κόκκινα καὶ δροσερά !

Λέει τότε ὁ σπουργίτης. « Ἐλα τώρα μπρός ! τσίμπα καὶ μὴ ρωτᾷς ! Αὐτὰ θὰ σοῦ δώσουν δύναμη στὰ φτερά καὶ στὰ πόδια, αὐτὰ θὰ σοῦ ἀκονίσουν τὸ λαρύγγι γιὰ τὸ τραγούδι ! »

Τὸ φθινόπωρο λέει πάλι ὁ καλὸς Θεός :

— « Ἐλα, φτάνει, τέλειωσε πιά ὁ προορισμός σου. Ὑστερα ἔστειλε ἀπ' τὸ βουνὸ τὸν ὑγρὸ ἄνεμο, πὺν φέρνει τὴν πάχνη.

Τὰ φύλλα τῆς κερασιάς σιγὰ σιγὰ κιτρίνισαν, κοκκίνισαν κι ἄρχισαν νὰ πέφτουν τὸ ἓνα ὕστερα ἀπὸ τ' ἄλλο. Ἀπ' τὸ χῶμα βγῆκαν καὶ στὸ χῶμα πάλι ξαναγυροῦν.

Σὰν ἦρθε πὰ κι ὁ χειμῶνας, λέει πάλι ὁ καλὸς θεὸς στὴν κερασιά:

«Ἐλα, τώρα, σκέπασε ὅ,τι σοῦ περισσεύει».

Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ ρίχνῃ τὸ χιόνι πυκνό. Ἐρριξε χιόνι, ἔρριξε, ὥσπου τὰ σκέπασε ὅλα...

Καὶ τώρα κοιμοῦνται ἡσυχα κάτω ἀπ' τὸ ἀπέραντο λευκὸ σεντόνι, καὶ βλέπουν ὄνειρα γλυκά, τὶς ὁμορφιὲς τῆς ἀνοιξῆς πὺν θάρρη.

Ἡ χρυσόμαλλη προβιά.

Μιὰ μέρα λέει ὁ Πελίας στὸν ἀνιψιό του τὸν Ἰάσωνα:

— Ἄκου, ἀνιψιέ μου, στὴν Κολχίδα, σ' ἓναν τόπο ποὺ βρίσκεται πολὺ μακριὰ ἀπὸ δῶ, καὶ ποὺ γιὰ νὰ πάῃ κανεὶς πρέπει νὰ περάσῃ θάλασσεσ μεγάλες καὶ περάματα, βρίσκεται μιὰ ὀλόχρυση προβιά. Κρέμεται ἀπ' τὰ κλαδιὰ μιᾶς χιλιόχρονης βελανιδιάς, καὶ τὴ φυλάει νυχτοήμερα ἓνας ἀκοίμητος δράκος.

— Τήνε ξαίρω, εἶναι ἡ χρυσόμαλλη προβιά, ἀπάντησε ὁ Ἰάσωνας.

— Τήνε θέλω δική μου, Ἰάσωνα, τοῦ θρόνου μου στολίδι. Θὰ πᾶς νὰ μοῦ τὴ φέρῃς. Σὰν ἔρθῃς πίσω μὲ τὴν προβιά, θάσαι τοῦ θρόνου μου ὁ κληρονόμος. Ἄν ὄχι, τὸ κεφάλι σου εἶναι δικό μου, καὶ θὰ προστάξω νὰ σοῦ τὸ κόψουν!

— Ἡ προσταγή σου, βασιλιά μου, θὰ γίνῃ, εἶπε κι ἔσκυψε βαθιὰ τὸ παληκάρι. Ἐγὼ θὰ σοῦ τὴ φέρω τὴ χρυσόμαλλη προβιά!

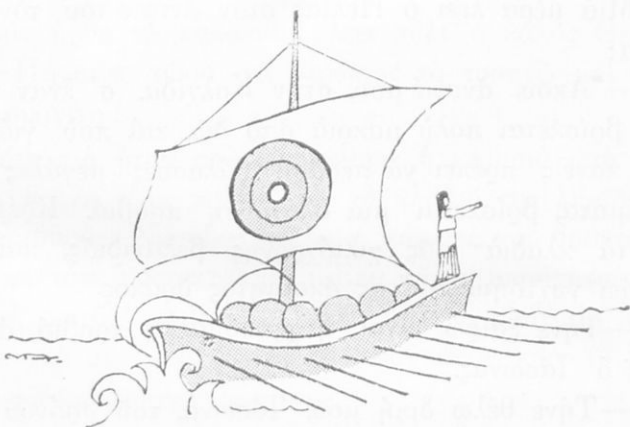
Ἐστειλε τότες ὁ Ἰάσωνας τοὺς ξυλοκόπους νὰ κό-

ψουν ἀπ' τὰ δασὰ βουνὰ τὰ πιὸ ψηλὰ ἔλατα. Ὑστερα ζήτησε καὶ βρῆκε τὸν πιὸ ἄξιο ναυπηγό.

—Κι ἐσὺ τώρα πόχουμε τὰ ξύλα, θὰ μοῦ φτιάξης τὸ πιὸ γερό, τὸ πιὸ γοργό, τὸ πιὸ ὁμορφο καράβι τοῦ κόσμου, πρόσταξε ὁ Ἰάσωνας.

Μέρες καὶ μῆνες δούλευαν οἱ μαραγκοὶ γύρω ἀπ' τὰ σκαριά, κάτω ἀπὸ τὸ ἀγρυπνο μάτι τοῦ Ἰάσωνα. Καὶ τὸ καράβι τέλειωσε καὶ τόνομά του τόβγαλαν «Ἀργώ».

Σὰν ἐτοιμάστηκε ὁλότελα ἡ Ἀργὼ ἔστειλε ὁ Ἰά-

σωνας καὶ κάλεσε ἀπ' ὅλες τὶς μεριὲς τῆς Ἑλλάδας τὰ πιὸ καλὰ, τὰ πιὸ γενναῖα παληκάρια, ὅσα θάθελαν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν στὸ μακρινὸ του ταξίδι.

Πενῆντα παληκάρια δέχτηκαν τὸ κάλεσμα. Ὅλα τοὺς ἔνα κι ἔνα...

Ἐφτασε κιόλας ἡ μέρα τοῦ ταξιδιοῦ. Κόσμος πολλὺς μαζεύτηκε στοὺς μώλους καὶ στὶς ἀκρογιαλιὲς τῆς

Ἰωλκός, γιὰ ν' ἀπογαιρετήσῃ τοὺς ἡρώες, ποὺ πήγαιναν νὰ παλέψουν μὲ τὰ κύματα καὶ τοὺς ἀνέμους, μὲ τὰ θεριὰ τῆς θάλασσης καὶ μὲ τοὺς ἄγριους βράχους.

Κι ἡ Ἀργώ, περήφανη, ὀρθόπλωρη, γοργή ξεκίνησε κρατώντας στίς ἀγκάλες τῆς τὰ πῶ διαλεχτὰ παληκάρια τῆς Ἑλλάδας.

Μέρες καὶ μῆνες ἔσκιζε ἡ Ἀργώ τὰ κύματα καὶ ἀψηφοῦσε τοὺς ἀνέμους. Τρικυμίες καὶ κεραυνοί, στάθηκαν ἀνίκανοι νὰ τὴ σταματήσουν στὸ γοργό τῆς πέραςμα...

Ἐνα πρωὶ ἔφτασαν στ' ἀκρογιάλια τῆς Κολχίδας. Βασιλιάς τοῦ τόπου ἦταν ὁ Αἰήτης, ἓνας ἄνθρωπος ἀψὺς κι ἀράθυμος.

Σὰν ἔμαθε πὼς ἦρθαν νὰ τοῦ πάρουν τὴ χρυσόμαλλη προβιά, κάλεσε τὸν Ἰάσωνα καὶ τοῦ εἶπε μὲ μιὰ φωνὴ αὐστηρὴ καὶ μὲ φρύδια σουφρωμένα:

— Σοῦ πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ, Ἰάσωνα, πὼς θὰ σ' ἀφήσω ἔτσι νὰ πάρῃς τὸν καλύτερό μου θησαυρό; Πρέπει πρῶτα νὰ μοῦ δείξῃς πὼς εἶσαι ἄξιος γιὰ ἓνα τέτοιο πρῶμα...

— Ἐχω δυὸ ταύρους ἄγριους, ποὺ ποτέ τους δὲ δέχτηκαν νὰ μποῦν στὸ ζυγό. Τὰ πόδια τους εἶναι ἀπὸ μπουτῆξο καὶ τὰ ρουθούνια τους βγάζουν φλόγες. Θέλω νὰ μοῦ τοὺς ζέψῃς στὸ ἀλέτρι μοναχός σου, καὶ νὰ ὀργώσῃς μ' αὐτοὺς ἓνα χέρσο χωράφι ποὺ θὰ σοῦ ξεχωρίσω. Στ' αὐλάκια ποὺ θ' ἀνοίξῃς θὰ σπείρῃς τὰ δόντια τοῦ δράκοντα ποὺ σκότωσα μιὰ φορὰ. Ἀπ' τὸ κάθε δόντι θὰ φυτρώσῃ κι ἓνας δράκοντας ἀρματωμένος ἀπ' τὴ κορφὴ ὥς τὰ νύχια. Δικὴ σου πιά δου-

λειά εἶναι νὰ τοὺς ξεκάνης ὅλους. Θ' ἀρχίσης ἀπὸ τὴν αὐγή, κι ὥσπου νὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος πρέπει νὰ τάχῃς ὅλα τελειωμένα. Ἄν τὰ καταφέρῃς θὰ σοῦ δώσω τὴν ἄδεια νὰ προχωρήσῃς ὥς τὴ γέριξη βελανιδιά πού κρέμεται ἢ χρυσόμαλλη προβιά...

Οἱ σύντροφοι τοῦ Ἰάσωνα σὰν τὰ ἔμαθαν αὐτά, ζήτησαν μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν ἐμποδίσουν. Μὰ κείνος δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ.

— Ἐγὼ θὰ πάω, εἶπε, κι ἄς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ.

Ὁ Αἰήτης εἶχε μιὰ κόρη πού τὴν ἔλεγαν Μήδεια. Κρυμένη πίσω ἀπὸ τὴ βαριά κουρτίνα τὴ μέρα κεῖνῃ ἢ Μήδεια, ἄκουσε ὅλη τὴν κουβέντα τοῦ πατέρα της μὲ τὸν Ἰάσωνα. Συγκινήθηκε ἀπὸ τὴ λεβεντιά καὶ τὸ κουράγιο τοῦ ξένου. Μ' ὅλες τὶς δυσκολίες πού τούφερε ὁ πατέρας της, αὐτὸς τὸ σκοπό του.

Οὔτε στιγμή δὲ δείλιασε.

Ἡ Μήδεια αἰστάνθηκε μεγάλη συμπόνια γιὰ τὸ ἀντρεῖο παληκάρι κι ἀποφάσισε νὰ τὸ βοηθήσῃ. Ἀλλ' ὥς ὅσο δυνατός κι ἂν ἦταν ὁ Ἰάσωνας, θὰ πηγαινε χαμένος. Κι ἂν κατῶρθωνε ἀκόμη νὰ ζήσει τοὺς ταύρους μοναχός του, πρᾶμα πολὺ δύσκολο, πῶς θὰ τάβγαζε πέρα μὲ τοὺς δράκους! Οὔτε λόγος! Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ τόνε βοηθήσῃ κι αὐτή. Σὰ μάγισσα πού ἦταν ἤξαιρε καὶ τὸν τρόπο.

Βγαίνει λοιπὸν τὴ νύχτα κεῖνῃ κρυφὰ ἀπ' τὸ παλάτι τοῦ πατέρα της καὶ πάει καὶ βρίσκει τὸν Ἰάσωνα. Τοῦ δίνει γνωριμία, καὶ τοῦ λέει:

— Ἐγὼ θέλω τὸ καλό σου· πάρε αὐτὸ μάλισμα, καὶ προτοῦ ξέψῃς τοὺς ταύρους, τρίψε μ' αὐτὸ καλὰ

καλὰ ὅλο σου τὸ κορμὶ καὶ τὰ μπράτσα σου. Ἐτσι θὰ γίνῃς ἀνίκητος. Οἱ ταῦροι θὰ σκύψουν τὸ κεφάλι μόλις σὲ δοῦν, καὶ θὰ δεχτοῦν τὸ ζυγὸ ὑπάκουοι. Ὅσο

γιά τοὺς δράκοντες ἅμα τοὺς δῆς νὰ ξεφυτρώσουν γύρω σου πάρε μιὰ πέτρα καὶ ρίξε τη ἀνάμεσό τους. Αὐτοὶ θὰ ριχτοῦν σὰ λυσσασμένα σκυλιά, ποιὸς νὰ τὴν πρωταρπάξῃ. Τότε ἐσὺ ἀρπάζεις τὸ τσεκούρι καὶ τοὺς ἀποτελειώνεις!... Καὶ τώρα φεύγω...

Τὴν ἡμέρα πού ἦταν νὰ ζέψη ὁ Ἰάσωνας τοὺς ταύρους, ὅλος ὁ κάμπος εἶχε γεμίσει ἀπὸ περιέργους, πού ἔτρεξαν νὰ δοῦν τὴν τρομερὴ πάλη. Ὅλοι τὸν εἶχαν γιὰ χαμένο τὸν Ἰάσωνα. Κουνοῦσαν μὲ λύπη τὸ κεφάλι κι ἔλεγαν:

—Κοῖμα, κοῖμα στὸ παληκάρη!

Κανεῖς δὲ μποροῦσε νὰ πιστέψη πὼς ὁ ξένος θὰ ἔβγαινε νικητής...

Ὁ Ἰάσωνας προχώρησε ἀτάραχος. Οἱ ταῦροι μόλις τὸν εἶδαν ὥρμησαν καταπάνω του, βγάζοντας ἀπὸ τὰ ρουθούνια τοὺς κόκκινες φλόγες. Δίχως νὰ χάσῃ καιρὸ κι αὐτός, ὀρμᾷ κι ὀρθώνεται μπροστά τοὺς σὰ βράχος καὶ τοὺς κόβει τὴ φόρα. Τὰ ζῶα σταμάτησαν σὰ ζαλισμένα. Τ' ἀρπάζει τότε ἓνα ἓνα ἀπ' τὰ κέρατα καὶ τὰ βάζει στὸ ζυγό.

Ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὴ χαρά του καὶ νὰ χτυπᾷ παλαμάκια.

—Ναί, μὰ τώρα νὰ δοῦμε πὼς θὰ τὰ βγάλῃ πέρα μὲ τοὺς δράκοντες;

—Αὐτοὶ θὰ τόνε κομματιάσουν!

—Δὲ χωρατεύουν οἱ δράκοντες!

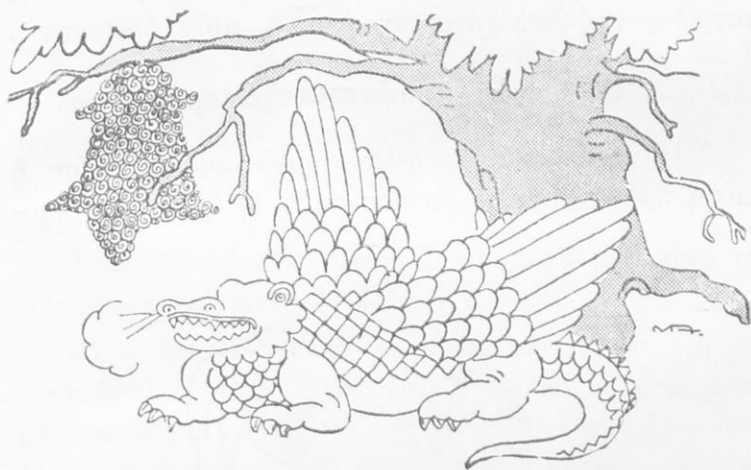
Ἔτσι συζητοῦσε ὁ κόσμος ὕστερα ἀπ' τὴ νίκη τοῦ Ἰάσωνα, καὶ περίμενε μὲ αγωνία τὴ στιγμή πού θὰ φύτρωναν ἀπ' τὴ γῇ τὰ τρομερὰ τέρατα.

Οἱ δράκοντες δὲν ἄργησαν νὰ φυτρώσουν μὰ κι αὐτοὺς τοὺς κατάφερε ὁ Ἰάσωνας, κάνοντας κεῖνο πού τοῦ εἶχε παραγγείλει ἡ Μήδεια. Οὔτε ἓνας τοὺς δὲ γλύτωσε ἀπ' τὴ σφαγή!

Λυσσασμένος από θυμό ο βασιλιάς, μὰ πιστὸς στήν ὑπόσχεσή του, ἄφησε τὸν ξένο νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ δρόμο του γιὰ τὸ δάσος τῆς χρυσόμαλλης προβιάς.

Ἡ κόρη του ὅμως ἡ Μήδεια πού φοβήθηκε μήπως ὁ πατέρας της μάθῃ μιὰ μέρα, πὼς αὐτὴ βοήθησε τὸν ξένο, ἀποφάσισε νὰ φύγῃ κρυφὰ καὶ νὰ πάῃ μαζί του.

Ὅπως τὸ σκέφτηκε, ἔτσι καὶ τόκανε...

Σὲ λίγο ὁ Ἰάσωνας μὲ τοὺς δικούς του καὶ τὴ Μήδεια ἔφτασαν στὸ πυκνὸ δάσος πού ἦταν φυλαγμένος ὁ θησαυρός. Μιὰ νύχτα σκοτεινὴ κι ἀφέγγαρη, πῆραν τὰ μονοπάτια μὲ τὴ Μήδεια κι ἔφτασαν στὴν κούρνη τοῦ δράκου. Ὁ δράκος τὴν ὥρα κείνη κοιμόταν. Ἄκουσε ὅμως τὶς περπατησιὲς καὶ ξύπνησεν ἀνήσυχος. Ἡ Μήδεια ὅμως τοῦ ἄπλωσε ἀπαλὰ τὸ χέρι χαμογελώντας, τοῦ ψιθύρισε μερικὲς μαγικὲς λέξεις καὶ τὸ τέρας ξανάτεσε στὴ νάρκη του...

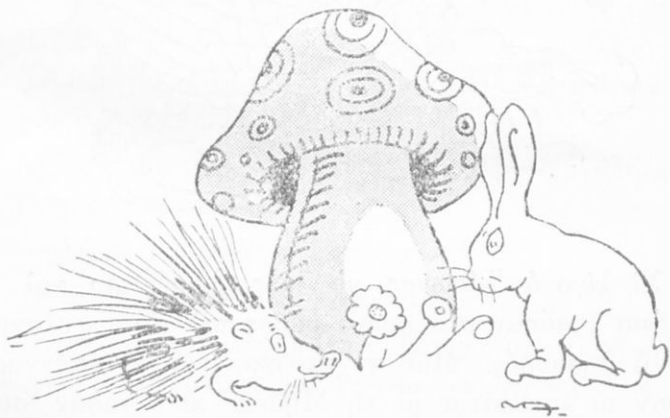
Ἡ προβιά λαμποκοποῦσε στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας
κρεμασμένη ἀπ' τὸ κλαδὶ τῆς χιλιόχρονης βελανιδιάς.
Ὁ Ἰάσωνας τήνε ξεκρέμασε καὶ τὴν ἔκρυψε κάτω ἀπ'
τὴ πλατιά του γλαμύδα.

Τὰ χαράματα, ἡ Ἀργὼ ἄφηνε τὰ ἀκρογιάλια τῆς
Κολχίδας...

Ἡ Μήδεια στὴν πρύμη τῆς Ἀργῶς, μὲ τὰ μάτια
βουρκομένα, ἔβλεπε γιὰ τελευταία φορὰ τα βουνὰ τῆς
πατρίδας της, ποὺ χάνονταν ὁλοένα στὸν ὁρίζοντα...

Ὁ λαγὸς καὶ ὁ σκατζόχερος.

Ἦταν κυριακάτικο φθινοπωρινὸ πρωῒ, ἴσα-ἴσα ἡ
ἐποχὴ ποὺ ἀνθίζει τὸ μαυροσίταρο. Ὁ ἥλιος εἶχε προ-

βάλει πίσω ἀπ' τὸ βουνό, τὸ πρωῒνὸ ἀγέρι φουσοῦσε
γליαρὸ πάνω ἀπ' τὰ καλαμάκια, οἱ κορυθαλοὶ κελα-
δοῦσαν στὸν ἀέρα, καὶ οἱ μέλισσες ζουζούμιζαν γύρω
ἀπ' τὸ μαυροσίταρο.

Οἱ ἄνθρωποι ντυμένοι στὰ γιορτινά τους πήγαιναν στὴν ἐκκλησιά, κι ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ ἦταν χαρούμενα, ὅπως χαρούμενος ἦταν καὶ ὁ σκατζόχερος.

Ὁ σκατζόχερος ὅμως καθόταν μπροστὰ στὴν πόρτα του καὶ τραγούδαε μουρμουριστὰ ἓνα τραγουδάκι, ἔτσι ὅπως ξαίρουν νὰ τραγουδοῦν οἱ σκατζόχεροι. Κεῖ πού σιγοτραγουδοῦσε συνεπαρμένος ἀπ' τὴν πρωϊνὴ ὁμορφιά, τοῦ ἦρθε ἄξαφνα στὸ νοῦ, πὼς θὰ μπορούσε, ὥσπου νὰ νύφη καὶ νὰ ντύση ἡ γυναῖκα του τὰ παιδιά, νὰ κἀνη ἓναν περίπατο ὡς τὸ χωράφι, νὰ δῇ κιόλας πὼς τὰ πᾶνε τὰ καρότα του. Τὰ καρότα αὐτὰ βρίσκουνταν πολὺ κοντὰ στὸ σπίτι του, κι ἔτσι τὰ εἶχε γιὰ δικὰ του, σὰ νὰ τάσπειρε ὁ ἴδιος. Ἀπ' αὐτὰ θρεφόταν ὅλη του ἡ φαμελιά.

Τότε καὶ τόκανε ὁ σκατζόχερος· ἔκλεισε πίσω του τὴν πόρτα καὶ τράβηξε γιὰ τὸ χωράφι.

Λίγο πὺ κατὼ ἀπ' τὸ σπίτι του, τὴ στιγμὴ πού ἦταν ἔτοιμος νὰ μπῇ στὸ χωράφι μὲ τὰ καρότα, ἀνταμώθηκε μὲ τὸ λαγό, πού καὶ κεῖνος γιὰ τὴν ἴδια δουλειὰ εἶχε ξεκινήσει ἀπ' τὸ σπίτι του· πήγαινε κι αὐτὸς νὰ δῇ τὰ λάχανά του.

Ὁ σκατζόχερος, σὰν τὸν εἶδε τὸ λαγό, τότε χαιρέτησε φιλικὰ μὲ πολλὴν εὐγένεια. Ὁ λαγὸς ὅμως πού εἶχε πολὺ μεγάλην ιδέα γιὰ τὸν ἑαυτό του, κι ἦταν πολὺ περήφανος, οὔτε καταδέχτηκε νὰ ἀπαντήσῃ στὴν «Καλημέρα» τοῦ σκατζόχερου, μόνο παίρνοντας ἓνα ὕφος περιπαιχτικό, τοῦ λέει:

«Μπά, πὼς σοῦ κατέβηκε νὰ βγῆς πρωτὶ-πρωτὶ στὰ χωράφια!».

«Ἔτσι, γιὰ περίπατο», ἀπάντησε ὁ σκατζόχερος.

«Γιὰ περίπατο!» εἶπε ξεκαρδισμένος στὰ γέλια ὁ λαγός, «μωρὲ πόδια γιὰ περίπατο!»

Ὁ λόγος αὐτὸς τότε πείραξε πολὺ τὸ σκατζόχερο. Ὅλα μπορούσε νὰ τὰ δεχτῇ, μὰ ὅχι νὰ τοῦ ποῦνε καὶ γιὰ τὰ πόδια του, ποὺ ἔτυχε νάναί ἀπὸ φυσικὸ τους λίγο στραβά.

«Σοῦ πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ πὼς τὰ δικά σου τὰ πόδια εἶναι καλύτερα;» λέει πειραγμένος ὁ σκατζόχερος.

«Ἔτσι νομίζω» ἀπάντησε ὁ λαγὸς μὲ εἰρωνεία.

«Τότες ἄς κάνουμε μιὰ δοκιμὴ» τοῦ λέει ὁ σκατζόχερος, «νὰ παραβγοῦμε στὸ τρέξιμο, σὰ σοῦ βαστᾷ, γιὰτὶ ἔχω τὴν ἰδέα πὼς σὲ ξεπερνῶ».

Νὰ παραβγῇς μ' ἐμένα, ἐσύ! μὲ τοῦτα ἐδῶ τὰ στραβοπόδαρά!... Μιὰ καὶ τὸ θέλεις ὅμως, ἄς παραβγοῦμε!

Καὶ τί βάζεις στοίχημα;»

«Ἐνα φλουρὶ χρυσὸ καὶ μιὰ νταμιτζάνα οὔζο», ἀπάντησε ὁ σκατζόχερος.

«Σύμφωνοι» εἶπε ὁ λαγός, «ἄντε, μπρός! ἐγὼ εἶμαι κιόλας ἑτοιμος».

«Ὅχι δά, δὲ βιάζει καὶ τόσο τὸ προᾶμα», παρατήρησε ὁ σκατζόχερος, «ἐγὼ εἶμαι θεονήστικος, δὲν ἔβαλα ἀκόμη μπουνιὰ στὸ στόμα μου· νὰ πάω πρῶτα σπίτι νὰ πάρω τὸ πρωῒνό μου. Σὲ μισὴ ὥρα θάμαι ἑτοιμος».

Ἔτσι τράβηξε ὁ σκατζόχερος γιὰ τὸ σπίτι του. Στὸ δρόμο συλλογιόταν:

«Ὁ λαγὸς βασίζεται στὰ μακροπόδαρά του, μὰ ἐννοια σας καὶ θὰ τότε συγυρίσω ἐγώ. Εἶναι βέβαια κύ-

ριος καθὼς πρέπει, μὰ εἶναι καὶ κουτός, γι αὐτὸ πρέπει νὰ πληρώσῃ».

Σὰν ἔφτασε σπίτι του ὁ σκατζόχερος, λέει τῆς γυναῖκας του: «Γυναῖκα, ντύσου γλήγορα, θαρθῆς μαζί μου στὸν κάμπο». «Τί τρέχει;» ρώτησε ἡ γυναῖκα. «Βάλαμε μὲ τὸ λαγὸ στοίχημα ἓνα χρυσὸ φλουρὶ καὶ

μιὰ νταμιτζάνα οὐζο, ὅποιος ξεπεράσῃ τὸν ἄλλονε στὸ τρέξιμο. Πρέπει νάσαι κι ἐσὺ μαζί».

«Θεούλη μου!» ἄρχισε νὰ φωνάζῃ ἀπελπισμένη ἡ γυναῖκα του, «ὁ ἄντρας μου δὲν εἶναι στὰ σύγ-καλά του, τρελλάθηκε! Χριστιανέ μου, πῶς μπορεῖς ἐσὺ νὰ παραβγῆς μὲ τὸ λαγὸ στὴν πηλάλα;»

«Σῶπα, γυναῖκα, αὐτὸ εἶναι δική μου δουλειὰ» ἀπάντησε ὁ σκατζόχερος. «Καὶ νὰ μὴν ἀνακατώνεσαι στὶς δουλειές τῶν ἀντρῶν. Μπρός, ντύσου κι ἔλα μαζί μου!»

Τί μποροῦσε νὰ κάνῃ ἡ κακομοίρα ἡ γυναῖκα. Θέλοντας καὶ μὴ ἔπρεπε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ...

Ἀγγελοπούλου, Ἀναγνωστικὸ Γ'. Ἔκδ. 1. 1932.

Στὸ δρόμο πὺν πηγαίνανε τῆς λέει ὁ σκατζόχερος: «Ἄκου τώρα νὰ σοῦ πῶ, γυναῖκα: Ὁ ἀγῶνας θὰ γίνη σ' ἐκεῖνο κεῖ τὸ μακρὸν χωράφι πὺν βλέπεις. Ὁ λαγὸς θὰ τρέξῃ μέσα στὸ ἕνα αὐλάκι κι ἐγὼ στὸ ἄλλο, καὶ θ' ἀρχίσωμε τὸ τρέξιμο ἀπ' τὸ πάνω μέρος. Κεῖνο πὺν ἔχεις νὰ κάνης ἐσὺ εἶναι νὰ καθίσης ἀνεκούρκουδα στὸ τέρμα τοῦ αὐλακιοῦ πὺν θὰ τρέξω τάχα ἐγώ, καὶ νὰ περιμένης. Κι ἅμα δῆς τὸ λαγὸ νὰ φτάνῃ στὸ δικό του τέρμα λαχανιασμένος, θὰ τοῦ φωνάξῃς, κάνοντας κι ἐσὺ τὸ λαχανιασμένο: «Ἔφτασα, νά με!»

Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ εἶχαν φτάσει κιόλας στὸ χωράφι. Ὁ σκατζόχερος ἔδειξε τῆς γυναίκας του τὴ θέση τῆς καὶ κείνος τράβηξε γιὰ τὸ πάνω μέρος τοῦ χωραφιοῦ. Σὰν ἔφτασε, ὁ λαγὸς ἦταν κιόλας ἐκεῖ καὶ τὸν περίμενε. «Μποροῦμε ν' ἀρχίσωμε;» τότε ρώτησε ἀνυπόμονος ὁ λαγός. «Βέβαια καὶ μποροῦμε» ἀπάντησε ὁ σκατζόχερος. «Μπρὸς λοιπόν». Κι ὁ καθένας πῆγε στ' αὐλάκι του. Ὁ λαγὸς μέτρησε: «Ἔνα, δύο, τρία!» καὶ ρίχτηκε σὰν ἄνεμος καὶ σὰν καπνὸς πρὸς τὸ τέρμα. Ὁ σκατζόχερος ὅμως ἔκανε δυὸ-τρία βήματα, κι ὕστερα γύρισε καὶ κάθησε ἀνεκούρκουδα στὴν ἀφετηρία του.

Μόλις ὁ λαγὸς ἔφτασε λαχανιασμένος στὸ τέρμα του, ἀκούει τὴ φωνὴ τῆς σκατσοχερίνας: «Ἔφτασα, νά με!» Ὁ λαγὸς τάχασε σὰ γύρισε κι εἶδε τὸ σκατζόχερο στὸ τέρμα. «Διάβολε ὁ ἴδιος εἶναι», εἶπε ἀπὸ μέσα του στενοχωρημένος. Γιατί, πρέπει νὰ ξαίρετε, πὼς ἡ θηλυκιὰ τοῦ σκατζόχερου μοιάζει ἀπαράλλαχτη σὰν τὸν ἀρσενικό.

Ὁ λαγὸς ὁμῶς δὲ μπορούσε νὰ τὸ χωνέψη. Νὰ τόνε ξεπεράσῃ ὁ σκατζόχερος!! Δέει λοιπὸν τοῦ σκατζόχερου. «Δὲν τὸ στρέγω! κάποια πονηριὰ θάναί στή μέση, πρέπει νὰ ξανατρέξωμε πρὸς τὰ πάνω». Καὶ παίρνει ξανά τὸ δρόμο σὰν ἄνεμος, ἔτσι ποὺ τ' ἀφτιά του ἀκουμποῦσαν στὸ κεφάλι του. Ἡ κυρὰ σκατσοχερίνα ὁμῶς ἔμεινε στὴ θέσῃ της. Ὅταν ὁ λαγὸς ἔφτασε στὴν πρώτη του ἀφετηρία, τοῦ φωνάζει ὁ σκατζόχερος, ποὺ δὲν τὸ εἶχε κουνήσει καθόλου: «Νά με κιόλας πόφτασα, τί ἔχεις νὰ πῆς τώρα!».

Ὁ λαγὸς γίνηκε ἔξω φρενῶν, κι ἄρχισε νὰ φωνάζει: «Ὅχι, δὲν τὸ παραδέχομαι, θὰ τρέξωμε ἀκόμη μιὰ φορὰ!». «Ὅρεξη νάχης, ἐμένα τὸ ἴδιο μοῦ κάνει», ἀπάντησε ἡσυχος ὁ σκατζόχερος.

Ἔτσι ὁ λαγὸς ἀνεβοκατέβηκε τρέχοντας ἀλαφιασμένος ἐβδομηντατρεῖς φορὲς, ἂν ἀγαπᾶτε, κι ὁ σκατζόχερος πάντα νικητὴς. Κάθε φορὰ ποὺ ἔφτανε στὸ τέρμα ὁ λαγὸς ἄκουε τὴ φωνὴ τοῦ σκατσοχοροῦ ἢ τῆς γυναίκας του: «Νά με κιόλας πόφτασα!».

Τὴν τελευταία πιά φορὰ τὴν ἔπαθε ὁ κομπομοίρης ὁ λαγός. Ἐπесе στὰ μισόδρομα καὶ τὸ αἷμα ἔτρεχε ποτάμι ἀπ' τὸ στόμα καὶ τὰ ρουθούνια του! Εἶχε ψοφήσει!... Πῆρε τότες ὁ σκατζόχερος τὸ χρυσὸ φλουρί καὶ τὴ νταμιτζάνα μὲ τὸ οὔζο, φώναξε καὶ τὴ γυναῖκα του ἀπ' τ' αὐλάκι, καὶ πῆραν κι οἱ δύο τους χαρούμενοι τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπíti τους.

Κι ἂν δὲν πεθάνανε ἀκόμα, σίγουρα θὰ ζοῦνε καὶ θὰ χαίρουνται τ' ἀγαθὰ τους.

Πῶς ζοῦσαν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι.

Ὁ βάλτος καὶ τὸ δάσος.

Ἡσυχία ἄκρα βασίλευε στὸ βάλτο. Τὸ πυκνὸ δάσος ποὺ ἀπλωνόταν πέρα ἀπὸ τὸ βάλτο ἦταν βυθισμένο στὴν ὁμίχλη. Ὁ τόπος ὅλος ἦταν σκεπασμένος ἀπὸ μούσκλια καὶ ψηλὲς φτέρες. Τὰ δέντρα ἦταν πεῦκα ψηλὰ καὶ χαμηλοὶ θάμνοι.

Ξάφνου ὅμως πάνω ἀπὸ τὸν ἀπέραντο βάλτο σηκώθηκε ἓνας ἄνεμος τρομερός. Τάραξε τὰ δένδρα, σκόρπισε καὶ τὴν πυκνὴ ὁμίχλη, ἔτσι ποὺ σὲ λίγο οἱ χρυσὲς ἀχτίδες τοῦ ἡλίου παιχνίδιζαν πάνω στὰ μπρούντζινα νερὰ τοῦ βάλτου.

Ἐνα σωρὸ πεσμένα δέντρα ποὺ κοίτονταν μέσα καὶ γύρω ἀπ' τὸ βάλτο, σάπιζαν ἄδικα κι' ἔφραζαν τὸ δρόμο τοῦ νεροῦ. Μὰ κανεῖς δὲ σκοτιζόταν γι' αὐτό. Ἔτσι τὰ νερὰ τῆς βροχῆς δὲ μπορούσαν νὰ τρέξουν κι' ἔμεναν στεκάμενα. Γιὰ πολὺν καιρὸ βάλτος καὶ δάσος ἦταν πλημμυρισμένα, κι' ὅλο τὸ μέρος γύρω ἦταν ὑγρὸ καὶ βαλτώδικο.

Αὐτὸ βέβαια ἦταν πολὺ καλὸ γιὰ τὰ μακροπόδαρα τὰ λελέκια ποὺ τσαλαβουτοῦσαν ὅλη μέρα ζητώντας μὲ τίς μακριές τους μύτες βατράχια, νερόφιδα καὶ ψάρια τοῦ γλυκοῦ νεροῦ.

Κάτι ἄγρια νεροπούλια ἔχιζαν τίς φωλιές τους στὸ βάλτο καὶ χαλοῦσαν τὸν κόσμον μὲ τίς φωνές τους. Πετοῦσαν πάνω κάτω καὶ κυνηγοῦσαν κουνούπια ἢ ἔχωναν τίς μύτες τους στὸ βοῦρκο ζητώντας σχολήκια. Κάτι ζῶα μεγάλα ποὺ ἔμοιαζαν σὰν ἐλέφαντες ἦταν ξαπλωμένα στὴ λιπακάδα μέσα στὸ βοῦρκο, κι' οὔτε

εἶχαν ὄρεξη νὰ τὸ κουνήσουν ἀπ' τὴ θέσῃ τους. Μόνο κατὰ τὸ βράδυ, ὅταν ὁ ἥλιος βυθιζόταν στὸν ἀπέραντο βάλτο, σηκώνονταν καὶ τίναζαν τὰ μεγάλα τους κεφάλια, ἔτσι ποὺ πιτσιλοῦσαν γύρω τους λάσπες καὶ νερά.

Ὑστερα τραβοῦσαν ἀργὰ καὶ μὲ βῆμα βαρὺ κατὰ τὸ δάσος, γιὰ νὰ ριχτοῦν λαίμαργα στὸ ψηλὸ χόρτο καὶ στοὺς λογιῆς καρπούς.

Ὀλόκληρα κοπάδια ἀπὸ πάπιες καὶ χῆνες ἄγριες πετοῦσαν πάνω ἀπὸ τὸ βάλτο ἢ κατέβαιναν νὰ καθήσουν πάνω σιὰ θολὰ του νερά.

Ἀπ' τὸ σκοτεινὸ δάσος πάλι πρόβαλαν λύκοι ἄγριοι, ἀρκοῦδες θεόρατες ζητώντας τροφή.

Μακριά, πολὺ μακριά, στὸ βάθος φαινόταν μιὰ φωτιά. Ἀναφτε μπροστὰ σὲ μιὰ σπηλιά, στὸ Δρακοβούνι, ὅπου ἀγρυπνοῦσε ὁλονυχτὶς ὁ φρουρός.

Ἡ σπηλιά.

Ἐνα καλοκαιριάτικο πρωί, πὺν ὅλα γύρω ἦταν ὄμορφα, χαρὰ Θεοῦ, μπροστὰ στὴ σπηλιά ἔπαιζαν, χοροπηδοῦσαν καὶ φώναζαν κάτι παιδάκια ὁλόγυμνα. Τὸ κορμί τους ἦταν μελαψὸ καὶ τὰ μαῦρα τους ἀγριόμαλλα λαμποκοποῦσαν στὸν ἥλιο. Ἐπαιζαν μὲ μιὰ ἀρκούδα ἡμερη.

Τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιά καβαλλίκευε τὴν ἀρκούδα καὶ τὴ χτυποῦσε νὰ περπατήσῃ. Τ' ἄλλα προσπαθοῦσαν νὰ τὴ σύρουν. Κάτω ἀπὸ ἕνα ψηλὸ πεῦκο τρία μεγαλύτερα παιδιά ἔπαιζαν κι' αὐτὰ μ' ἕναν ἡμερο λύκο.

Κάτι ἄλλα κουβαλοῦσαν μεγάλες πέτρες καὶ τὶς ἀράδιαζαν γραμμὴ στὸ ποτάμι γιὰ νὰ κάνουν γέφυρα. Μερικὰ πάλι ἀνέβαιναν στὰ κλαδιὰ τοῦ πεύκου καὶ πεδοῦσαν, ποιὸς θὰ ξεπεράσῃ τὸν ἄλλον.

Μέσα στὴ σπηλιά, πὺν ἦταν κάτω ἀπ' τὸ μεγάλο πλάτανο, γύρω ἀπὸ μιὰ στίβα θρακιά, κάθουνταν οἱ μητέρες τῶν παιδιῶν. Ἦταν κι' αὐτὲς μελαιψὲς σὰν τὰ παιδιά τους. Τὰ μαλλιά τους ἦταν μαῦρα καὶ μακριά, τόσο πὺν θὰ σέρνουνταν στὴ γῆ, ἂν δὲν τὰ εἶχαν ἀναδεμένα.

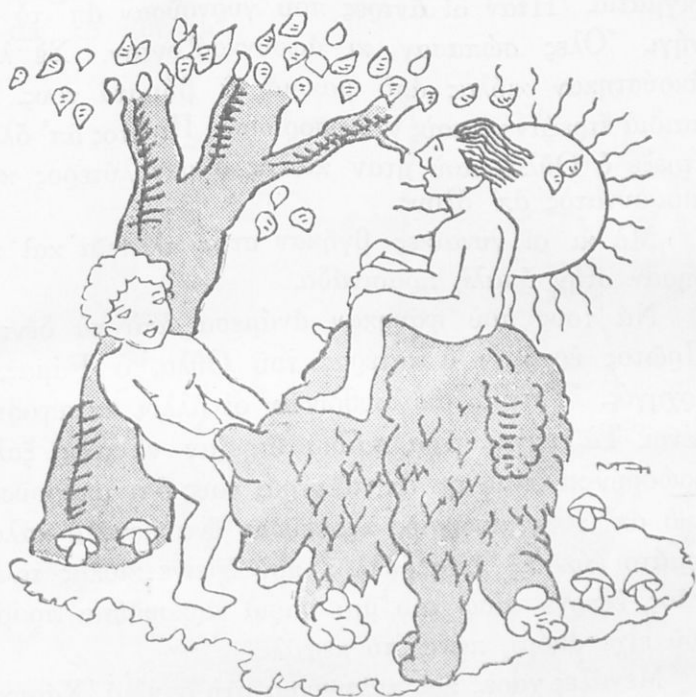
Ἡ μιὰ ἀπ' τὶς γυναῖκες αὐτὲς ἔρριχνε πάνω στὴ θρακιά ξύλα, κι ὅταν εἶδε πὼς τέλειωσαν φώναξε:

— Οὐλα, σύρε νὰ φέρῃς ξύλα, μὰ κοίτα νάναι ξερά! Φοροῦσε ἕνα φόρεμα καμωμένο ἀπὸ προβιά, πὺν τῆς ἔφτανε ὡς τὰ γόνατα. Τὸ ἴδιο φοροῦσαν κι οἱ ἄλλες γυναῖκες. Τὰ μπράτσα καὶ τὰ πόδια τους ἦταν γυμνά.

Ὅλες περίμεναν τοὺς ἄντρες τους, πὺν ἐδῶ καὶ

πέντε μέρες είχαν πάει κυνήγι, κι ακόμη νὰ γυρίσουν.

—Γιὰ νὰ δοῦμε θὰ μᾶς φέρουν τούτη τὴ φορὰ φρέσκο κρέας ἀρκουδίσιο, ἔλεγε ἡμιά.

—Μακάρι, γιατί πιά βαρέθηκα νὰ τρώγω ρίζες καὶ καρπούς, ἀπάντησε ἡ ἄλλη.

Σὲ λίγο νὰ κι ὁ Οὔλα φορτωμένος ξερὰ κλαδιά. Μόλις τάρριξε πάνω στὴ θρακιά, ἄναψαν κι ἔλαμψε ἡ σπηλιά πέρα ὡς πέρα.

Ἔρχονται οἱ κυνηγοί.

Κεῖνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκε ἀπὸ μακριὰ μιὰ σφυριγματιὰ. Ἦταν οἱ ἄντρες ποὺ γυρνοῦσαν ἀπ' τὸ κυνήγι. Ὅλες σώπασαν κι ἀφουγκράζονταν. Σὲ λίγο ἀκούστηκαν κιόλας ἀπὸ μακριὰ τὰ βήματά τους. Τὰ παιδιὰ ἔτρεξαν νὰ τοὺς καλωσορίσουν. Πρῶτος ἀπ' ὅλους ἔτρεξε ὁ Οὐλα, ποὺ ἦταν κιόλας ὁ μεγαλύτερος κι ὁ πιὸ δυνατὸς ἀπ' ὅλους.

Μὰ κι οἱ γυναῖκες βγῆκαν στὴν πλατεῖα καὶ κάθισαν στὴν ἀπαλὴ πρασινάδα.

Νὰ τους ποὺ φάνηκαν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δέντρα. Πρῶτος ἐρχόταν ὁ πατέρας τοῦ Οὐλα, ὁ Ράμας, ὁ ἀρχηγός. Ὑστερα ἀκολουθοῦσαν οἱ ἄλλοι καταφορτωμένοι. Τὰ μεγαλύτερα παιδιὰ ἔτρεξαν νὰ τοὺς ξαλαφρώσουν κι ἔπαιρναν ἀπ' τὰ χέρια τους ὅ,τι μποροῦσαν. Δυὸ ἀπ' τοὺς κυνηγοὺς κρατοῦσαν ἓνα μεγάλο καλάθι γεμάτο λύκους. Ἕνας ἄλλος, ποὺ ἔμεινε κιόλας τελευταῖος, ἔσερνε πίσω του μιὰ βαριὰ ἀρκουδίσια προβιά, ποὺ εἶχε ἀκόμῃ πάνω τὸ κεφάλι.

Μεγάλες χαρὲς καὶ πανηγύρια στὴ σπηλιά. Χάρηκαν βέβαια γιὰ τὸ κυνήγι, μὰ χάρηκαν ἀκόμῃ πιότερο γιὰ τὴ κανεὶς ἀπ' τοὺς δικούς τους δὲν ἔπαθε τίποτε. Πόσες φορὲς τύχαινε νὰ γυρίσουν λιγοστεμένοι ἀπ' τὸ τρομερὸ κυνήγι!

Οἱ ἄντρες μπῆκαν στὴ σπηλιά, κρέμασαν τ' ἄρματα τους στὰ ξύλινα καρφιά, ποὺ ἦταν μπηγμένα στοὺς τοίχους, κι ἀκούμπησαν σὲ μιὰ γωνιὰ τὰ πέτρινα τσεκούρια τους καὶ τὰ βαριὰ τους ρόπαλα. Σὲ μιὰ ἄλλῃ γωνιὰ ἔστησαν τὰ κοντάρια τους.

Τὰ παιδιά χαρούμενα κουβαλοῦσαν μὲ τις ἀγκαλιές τὰ ξερὰ κλαδιά γιὰ τὴ φωτιά, καὶ οἱ γυναῖκες ἔψηναν ψάρια καὶ κρέας ἀρκουδίσιο, πὺν ἔφεραν οἱ ἄντρες τους ἀπ' τὸ κυνήγι.

Ὑστερα κάθισαν ὅλοι γάμω σὲ κύκλο καὶ ἄρχισαν νὰ τρῶν. Ἐπιάναν τὸ κρέας μὲ τὰ χέρια καὶ τὸ κομμάτιαζαν μὲ τὰ γερά τους δόντια.

Πάνω στὸ φαῖ οἱ πατεράδες ἀνιστοροῦσαν τὰ κατορ-

θάματα τους καὶ τὰ παιδιά πὰ τοὺς ἄκουγαν μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

Ὑστερα ἀπ' τὸ φαῖ ξαπλώθηκαν πάνω στὶς προβιὲς ποὺ εἶχαν γιὰ στρωσίδια κι ἀποκοιμήθηκαν.

Γύρω γύρω στοὺς τοίχους ἦταν στημένες κάτι πέτρες σκαμένες ἀπὸ μέσα, ποὺ ἦταν γεμάτες ξύγκι ἀρκουδίσιο.

Πάνω ἀπ' αὐτὲς κρέμουνταν ἀσκιὰ καμωμένα ἀπὸ τομάρια, γεμάτα κι αὐτὰ ἀπὸ χόρτα καὶ καρπούς.

Ὅλοι στὴ δουλειά.

Σὰν ξύπνησαν ρίχτηκαν ὅλοι τους στὴ δουλειά. Μαζί τους δούλευαν καὶ τὰ παιδιά. Κανένα τους σήμερα δὲ βοῆκε καιρὸ γιὰ παιχνίδι.

Πρὸς τὸ βράδυ ἦταν πὰ ὅλα ἔτοιμα στὴ σπηλιὰ: Τὸ κρέας κρεμασμένο καὶ ἡ σπηλιὰ νοικοκυρεμένη καὶ παστρικούτσικη.

Οἱ γυναῖκες κάθισαν πάλι γύρω ἀπὸ τὴ μεγάλη φωτιά κι ἔρραβαν τὴ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη τὶς προβιές, μὲ κάτι μυτερὰ κόκκαλα. Ἦταν βλέπετε, τὰ βελόνια τους. Γιὰ κλωστή εἶχαν φλοῦδες φλαμουριᾶς. Πολλὲς κοπέλες βοηθοῦσαν κι αὐτὲς στὸ ράψιμο, καθισμένες δίπλα στὶς μεγάλες. Ἄλλες πάλι χτένιζαν τὰ μακριὰ μαλλιά τους, μ' ἓνα χοντρὸ χτένι ποὺ ἦταν καμωμένο ἀπὸ σαγόνι ἀρκούδας.

Πάνω σὲ μιὰ προβιά ἔπαιζαν τὰ μικρὰ παιδιά. Σὲ μιὰ γωνιὰ κάθονταν κάμποσοι ἄντρες κι ἔφτιαναν ἀπὸ στουρνναρόπετρα μαχαίρια.

Ἄλλοι πάλι ἔκαναν ἀκόντια μὲ πέτρινες αἰχμές, γιὰ τὰ κοντάρια τους. Δούλευαν καὶ μιλοῦσαν πάντα γιὰ τὸ τελευταῖο κυνήγι τῶν ἀρκούδων.

Σὰν τέλειωναν κεῖνα ποὺ εἶχαν στὸ χέρι τους, ἔβαζαν μπρὸς ἄλλα. Ποτέ τους δὲν καθόντανε μὲ χέρια σταυρωμένα.

Ἡ γιαγιά.

Στὸ βάθος τῆς σπηλιᾶς καθόταν ἡ γιαγιά, μὲ τ' ἄσπρα, μακριὰ μαλλιά. Ἦταν πολὺ γριά. Ζοῦσε ἀπ' τὸν καιρὸ τοῦ μεγάλου πάγου. Στὰ χρόνια τῆς ἡ γῆ ἦταν σκεπασμένη πάντα μὲ χιόνια καὶ μὲ πάγο, κι ὅλο τὸν

καιρὸ φυσοῦσαν ἄνεμοι δυνατοὶ καὶ παγωμένοι. Καὶ τοὺς ἀνιστοροῦσεν ἢ γιαγιά γιὰ τὶς ἄγριες μάχες, ποὺ ἔκαμαν οἱ ἄντρες ἐκείνου τοῦ καιροῦ μὲ τὶς ἀρκοῦδες ποὺ ζοῦσαν μέσα σὲ σπηλιές. Ὑστερα τοὺς ἔλεγε γιὰ τὶς βροντὲς καὶ γιὰ τὶς ἀστραπὲς καὶ τοὺς ξηγοῦσε πῶς ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαναν οἱ Θεοὶ τοῦ Κακοῦ καὶ τοῦ Καλοῦ ποὺ πίστευαν οἱ ἄνθρωποι κεῖνα τὰ χρόνια.

Καὶ τὰ παιδιά τὴν ἄκουαν μὲ στόμα ἀνοιχτό. Μὰ ἢ γιαγιά τοὺς μάθαινε κι ἓνα σωρὸ χρήσιμα πράματα. Τοὺς ἔδειχνε πῶς νὰ πιάνουν τὰ φαρμακερὰ φίδια, πῶς νὰ βγάζουν ἀπὸ κάτω ἀσπρους καρπούς τὴν κόλλα ποὺ πιάνουν τὰ πουλάκια.

Τοὺς ἔδειχνε ἀκόμα πῶς κάνουν τὶς θηλιές γιὰ νὰ τσακώνουν καὶ τὰ μεγάλα πουλιά. Κι ὅταν ἄκουγε πῶς ἔξω ἀνθοῦν ἀκόμα τὰ λουλούδια καὶ πῶς ὁ ἥλιος θερμαίνει πάντα μὲ τὴ γλυκιά του τὴ ζεστούλα τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα, ἔλεγε:

—Νὰ τὸ ξαίρετε παιδιά μου, θαρρῇ κάποτε καιρὸς ποὺ οἱ ἄνθρωποι θ' ἀφήσουν τὶς σπηλιές γιὰ νὰ ζητήσουν καὶ νὰ βροῦν κατοικίες πιὸ ζεστές, γιατί οἱ πάγοι θὰ ξαναγυρίσουν πάλι πίσω. Τόλεγε καὶ τὸ πίστευε τὸ θᾶμα τοῦτο ἢ γιαγιά.

Τὸ κυνήγι τῶν ἀρκούδων.

Λίγες, πολὺ λίγες μέρες ἔμειναν οἱ ἄντρες μὲ τὶς γυναῖκες καὶ μὲ τὰ παιδιά τους. Ἦσα ἴσα ὅσες τοὺς χοιριάζονταν γιὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὰ ὅπλα τους. Μία μέρα λέει ὁ ἀρχηγός τους, ὁ Ράμας:

— Παιδιά, σὲ τρεῖς μέρες, θὰ πρέπει νὰ ξεκινήσωμε

πάλι για τις ἀρκοῦδες. Ὁ χειμώνας ζυγώνει καὶ ἡ σπηλιὰ χειάζεται κρέας...

Κεῖνο τὸ πρωῒ οἱ ἄντρες σηκώθηκαν χαράματα. Οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ κοιμοῦνταν ἀκόμη. Ντύθηκαν τὶς προβιές τους, φόρεσαν καὶ τὰ τσαρούχια τους ποὺ ἦταν κι αὐτὰ καμωμένα ἀπὸ προβιά, καὶ τάδεσαν σφιχτὰ στὰ γυμνά τους πόδια μὲ κάτι κορδόνια πέτσινα.

Ὑστερα πέρασαν μιὰ πέτσινη ζώνη, ποὺ τὴν ἔβαζαν γιὰ νὰ κρεμοῦν τὸ πέτρινο τσεκούρι τους, κι ἔρριξαν καὶ στοὺς ὤμους τους κάτι σκοινιά πλεγμένα ἀπὸ νεῦρα ζώων ἢ κι ἀπὸ φλούδα φλαμουριάς. Δυὸ τρεῖς παρακεῖ δοκίμαζαν τὴν πέτρινη μύτη τοῦ κονταριοῦ τους.

Σὰν τέλειωσαν οἱ ἐτοιμασίες, φώναξε ὁ Ράμας τὸ μεγαλύτερό του γιὸ τὸν Οὔλα καὶ τοῦ λέει:

— Θάρθης καὶ σὺ μαζί μας, Οὔλα. Σύρε νὰ πάρης τ' ἄρματά σου.

Ἀστραψαν τὰ μάτια τοῦ γεροῦ παιδιοῦ, σὰν ἄκουσε τὴν ἀπόφαση τοῦ πατέρα του.

Σὲ λίγο ἦταν κιόλας ἑτοιμος στὸ πλευρό του. Ὑστερα δόθηκε τὸ σύνθημα, μιὰ δυνατὴ μακρόσυρτη σφυριγματιά. Ξεκίνησαν ὅλοι, ἐξὸν ἀπὸ τοὺς δυὸ ποὺ ἔμειναν στὴ σπηλιὰ γιὰ φρουροί. Προχωροῦσαν ὁ ἓνας πίσω ἀπὸ τὸν ἄλλον, ὥσπου μῆκαν στὸ δάσος.

Περπάτησαν ἔτσι πέντε ἔξι ὥρες, κι ὅταν πιά ὁ ἥλιος ἔφτασε πάνω ἀπ' τὴν κορφὴ τους, κάθησαν νὰ ξεκουραστοῦν. Μερικοὶ ἔτρεξαν νὰ βροῦν ξερόκλαδα κι ἓνας ἄλλος προσπαθοῦσε ν' ἀνάψῃ φωτιά. Πῆρε δυὸ ξύλα, τὸ ἓνα ξερὸ καὶ τ' ἄλλο γλωρό, κι ἄρχισε νὰ τὰ

τρίβη γλήγορα γλήγορα, ὥσπου βγῆκε καπνός. Ὑστερα φάνηκε καὶ μιὰ μικρὴ φλογίτσα. Τὸ ξερὸ ξύλο εἶχε πάρει φωτιά.

Ἐνας ἄλλος πάλι ξέγδερνε τὸ λάφι ποὺ σκότωσε στὸ δρόμο. Σὰν τέλειωσε τὸ ξέγδαρμα, τὸ ἔκοψε κομμάτια-κομμάτια, τὸ πέρασε σὲ κάτι ξύλινες σουβλες κι ἄρχισε νὰ τὸ ψήνῃ πάνω στὴ φωτιά, ποὺ εἶχε κιόλας θρακιάσει.

Τὰ καλύτερα, τὰ πιὸ ξεροψημένα κομμάτια τὰ πῆραν ὁ Ράμας μὲ τὸ γιό του τὸν Οὐλά. Σὰν ἔφαγαν τὸ κρέας, ἄρχισαν νὰ σποῦν τὰ κόκκαλα καὶ νὰ ρουφοῦν τὸ μεδούλι. Κι ἄξιξε ἀλήθεια τὸν κόπο. Ἦταν τόσο νόστιμο τὸ μεδούλι τοῦ λαφιοῦ.

Ἀπὸ πάνω ἔφαγαν καὶ καρπούς, ὥσπου χόρτασαν.

— Σβῆστε πιά τὴ φωτιά, καιρὸς ν' ἀρχίσουμε τὸ ψάξιμο, φώναξε ὁ Ράμας.

Δυὸ - δυό, τρεῖς - τρεῖς προχωροῦσαν κάτω ἀπ' τὴν παχιά σκιά, ἀμίλητοι καὶ μὲ τ' ἀφτὶ τεντωμένο, μήπως ἀκούσουν τίποτε θρόϊσμα.

— Γιὰ ἰδὲς πατέρα αὐτὸ τὸ δέντρο, ποιὸς τὸ ξεφλούδισε ἔτσι; Μπά, νὰ κι ἄλλο ξεφλούδισμένο!

— Τὸ ξεφλούδισε ἡ ἀρκούδα, ἀπάντησε ὁ Ράμας. Σὲ λίγο θὰ μάθουμε καὶ τὸν κρυφώνα της. Γιὰ πρόσεξε νὰ ἰδῆς, καὶ στὰ δυὸ τὰ δέντρα τὸ ξεφλούδισμα εἶνε νωπὸ. Αὐτὸ θὰ πῇ πῶς πέρασε σήμερα κιόλας ἀπ' ἐδῶ. Ὅπου κι ἂν εἶνε θὰ τὴν ξετρυπώσωμε.

Δὲν πρόφτασε ν' ἀποσώσῃ τὸ λόγο του ὁ Ράμας, ὅταν ἄξαφνα ἀκούστηκε ἀπ' τὸ βάθος ἓν ἄγριο μουγκρητό.

Ὁ Οὔλα τρώμαξε. Ἄρπαξε τὸ χέρι τοῦ πατέρα του καὶ τοῦ τόσφιγγε δυνατά!

— Μπά, μπά, τί εἶναι αὐτά, Οὔλα! Ἔτσι τρομάζουν τὰ παληκάρια! Κρῖμα ποὺ εἶσαι καὶ γιὸς τοῦ ἀρχηγοῦ. Κι ἀκόμα ποῦ εἴμαστε. Ἡ ἀρκούδα ἀκόμη δὲ φάνηκε!... Ἄκου!... Δὲ σοῦ φαίνεται πὼς φωνάζει ἄνθρωπος;

Ὡσπου νὰ τὸ πῆ, ἡ φωνὴ ξανακούστηκε. Ἦταν ἄγρια, γεμάτη λαχτάρα καὶ τρόμο.

— Τρέχα, τρέχα, γλήγορα γιὰτὶ μοῦ φαίνεται πὼς συναλάντηθηκαν κίολας μὲ τὴν ἀρκούδα!

Νάτη, ποὺ φάνηκε ἀνάμεσα ἀπ' τὴν πυκνὴ φυλλωσιὰ ἢ μελαψὴ προβιά τοῦ ζώου. Τὸ εἶχαν ξετροπώσει δυὸ ἀπ' τὴ συνοδεία, τοῦ ἔμπηξαν μάλιστα καὶ τὰ κοντάρια τους στὰ πλευρά του. Φαίνεται πὼς τοῦ ἔτσουξαν. Γιὰτὶ σηκώθηκε σὰν λυσσασμένο στὰ δυὸ του πόδια καὶ τράβηξε μιὰ νυχιά τοῦ ἐνός, ποὺ τὸν ξάπλωσε γάμω μισοπεθαμένο.

Κεῖνη τὴ στιγμὴ ὁ Οὔλας εἶδε τὸ μανιασμένο θηρίο νὰ ὀρμᾷ καὶ στὸ δεύτερο, μὰ καὶ κεῖνος σήκωσε τὸ πέτρινο τσεκούρι του καὶ προσπαθοῦσε νὰ τήνε βρῇ στὸ κεφάλι.

Ἡ ἀρκούδα ὅμως δὲ χωράτευε. Δίνει μὲ τὸ πόδι της μιὰ τοῦ τσεκουριοῦ, καὶ τὸ πετᾷ δέκα μίλια μακριά.

Πάνω σ' αὐτὸ τρέχει ὁ Ράμας μὲ τὸ κοντάρι στοὺν ἀέρα. Πρόφτασε ἴσα ἴσα τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἄνθρωπος σπάραξε στὰ νύχια τοῦ θηρίου. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ σηκώνει τὸ κοντάρι καὶ τὸ μπήγει μὲ ὀρμὴ στὸ ἀνοιγμένο στόμα τῆς ἀρκούδας. Τὸ ζῶο μούγκρισε θανατερὰ

κι ἀπ' τὸ στόμα του ἀνάβλυσε τὸ αἷμα μαῦρο καὶ πηχτό. Τὸ κορμί του ἔτρεμε ὁλόκληρο ἀπὸ τοὺς σπασμοὺς καὶ σὲ λίγο ἔπεσε βαρὺ πάνω στὸν ἄνθρωπο ποὺ κοιτόταν χάμω μισοπεθαμένος.

Ὅταν ἔφτασαν οἱ ἄλλοι, ὁ Ράμας εἶχε πιά ἀποτελειώσει τὸ θηρίο. Ὁ Οὐλα ἔτρεμε ὁλόκληρος ἀπὸ τὴ σύχισή του, μὰ ἦταν πολὺ περήφανος γιὰ τὸ κατόρθωμα τοῦ πατέρα του.

Τὸ θάψιμο τοῦ σκοτωμένου.

Ὑστερα ἔπιασαν ὅλοι μαζὶ καὶ κύλησαν τὴν ἀρκούδα, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ θάψουν τὸ σύντροφό τους. Μὲ τὰ χέρια καὶ μὲ τὶς πέτρες ἀνοιξαν δίπλα στὸ μεγάλο πεῦκο ἓνα βαθὺ λάκκο καὶ ἔβαλαν μέσα τὸ νεκρό.

Σκέπασαν τὸ πρόσωπό του μὲ πράσινα πευκόκλαδα καὶ τὸν παράωσαν.

Ὑστερα πῆραν κάτι μεγάλες πέτρες καὶ τὶς ἔβαλαν πάνω στὸν τάφο, γιὰ νὰ μὴ μποροῦν νὰ τόνε ξεθάψουν τὰ θηρία.

Ὁ Ράμας ἤξαιρε καλὰ ἀπὸ πληγές, εἶχε μάθει ἀπ' τὴ γιαγιά. Ἔτσι σὰν τέλειωσε τὸ θάψιμο παίρνει τὸν πληγωμένο, τοῦ πλένει καλὰ καλὰ τὶς πληγές, καὶ τοῦ βάζει πάνω δυὸ μεγάλα φύλλα. Ὑστερα τοῦ τὶς δίνει μὲ κάτι χόρτα μακριὰ ποὺ ἔμοιαζαν σὰ βοῦρλα.

Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ οἱ ἄλλοι ἔκοψαν τὰ πόδια τῆς ἀρκούδας καὶ τὰ ξέγδαραν. Ὑστερα τὰ πέρασαν σὲ μιὰ μεγάλη ξύλινη σούβλα κι ἄρχισαν νὰ τὰ ψήνουν στὴ φωτιά. Θὰ τὰ ἔτρωγαν γιὰ ὀρεχτικὸ στὸ νεκρικὸ φαγοπότι. Γιατὶ πρέπει νὰ ξαίρετε, πὼς οἱ ἄνθρωποι κείνου τοῦ καιροῦ ὕστερα ἀπὸ τὴν κηδεία, ἔστηναν πλούσιο τραπέζι καὶ τρωγόπιναν. Τὸ εἶχαν σὲ καλὸ.

Πίσω στὴ σπηλιά.

Σὰν τέλειωσε καὶ τὸ φαγοπότι ἄρχισαν οἱ ἐτοιμασίες γιὰ τὸ γυρισμό. Τέσσερεις ἄντρες ξέγδερναν τὴν ἀρκούδα μὲ κάτι μαχαίρια πέτρινα. Ἄλλοι πάλι ἔτρεξαν στὸ δάσος κι ἔκοψαν κάτι χοντρά κλαδιά, γιὰ νὰ κουβαλήσουν τὸ κρέας. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἄντρες θὰ σήκωνε τὴν προβιά, κι ἄλλοι δυὸ θὰ κρατοῦσαν τὸν πληγωμένο.

Προτοῦ ξεκινήσουν ἔρριξαν ἀπὸ μιὰ πέτρα ὁ καθένας πάνω στὸν τάφο τοῦ συντρόφου τους...

Σὰν ἔφτασαν στὴ σπηλιά τοὺς ὁ Ράμας παράδωσε

τὸν πληγωμένο στὴ γιαγιά νὰ τόνε περιποιηθῇ. Αὐτὴ ἦταν, νὰ ποῦμε, ὁ γιατρός τῆς σπηλιάς.

Ὁ Οὐλα, ἀνιστοροῦσε σιὰ μεγαλύτερα παιδιά καὶ τὶς γυναῖκες πῶς ὁ πατέρας του μὲ μιὰ μόνο χτυπιὰ σκότωσε τὴν τρομερὴ ἀρκούδα, κι ὁ Ράμας, ὁ ἀρχηγός,

πῆγε στὴ χήρα τοῦ σκοτωμένου νὰ τῆς πῇ τὰ καθέκαστα γιὰ τὸ σκοτωμὸ τοῦ ἀντρός της. Ἡ χήρα τραβοῦσε τὰ μακριὰ μαλλιά της κι ἔκλαιε δυνατά. Μὰ κι οἱ ἄλλες γυναῖκες ἔκλαιαν κι αὐτές, καὶ μοιρολογοῦσαν γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ συντρόφου τους.

Ὑστερα ἄρχισαν νὰ κομματιάζουν τὸ κρέας. Αὐτὴ βέβαια ἦταν δουλειὰ τῶν ἀντρῶν. Οἱ γυναῖκες ἔπαιρναν τὰ κομμάτια καὶ τὰ κρεμοῦσαν στὴν ἀποθήκη.

Κάτω ἀπὸ τὰ παχιά κομμάτια ἔστηναν κάτι βαθουλωμένες πέτρες, πού τὶς εἶχαν γιὰ πιθάρια καὶ κεῖ μέσα μαζεῦόταν τὸ λαρδί, πὺν ἔσταζε κόμπο - κόμπο ἀπὸ τὸ κρέας.

Μερικὰ παιδιά μάζευαν βατόμουρα, κούμαρα καὶ

ἄγριες φράουλες στὸ γειτονικὸ δάσος. Ἄλλα πάλι ἔκαναν ἄλλες ἀλαφριῆς δουλιές. Ὡστόσο κανένα τους δὲν καθόταν μὲ χέρια σταυρωμένα. Οἱ ἄντρες ἐτοίμαζαν καινούργια ἄρματα. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς πῆρε ἀπὸ τὴν ἀποθήκη ἓνα ξύλο φλαμουριάς καὶ μὲ τὸ πέτρινο μαχαίρι του ἄρχισε νὰ τὸ πελεκᾷ καὶ νὰ τὸ διορθώνει. Ἦταν ἐκεῖνος πόχασε μὲ τὴν ἀρχούδα τὸ τσεκούρι του. Ἐτοίμαζε μανίκι γιὰ τὸ καινούργιο πού ἔπρεπε νὰ φτιάσῃ.

Ὁ πληγωμένος καθόταν μπροστά στὴ σπηλιὰ καὶ ἤλιαζε τὶς πληγές του, γιὰ νὰ τὶς γιατρέψῃ.

Ὁ ἀγγελιοφόρος τοῦ Δάλα.

Ὑστερα ἀπὸ λίγες μέρες παρουσιάστηκε στὴ σπηλιὰ ἓνας ξένος. Ἦταν κι αὐτὸς μελαψός, ντυμένος, ποδωμένος καὶ σκουφωμένος κι αὐτὸς σὰν τοὺς ἀνθρώπους τῆς σπηλιάς μὲ προβιές. Κρατοῦσε στὸ χέρι του ἓνα κοντάρι μὲ πέτρινη σουβλερὴ μύτη.

Ἐρχόταν ἀπὸ πολὺ μακριά, ἀπ' τὴ σπηλιὰ τοῦ Λύκου. Ἐτσι τὴ λέγαν τὴ σπηλιὰ τους.

— Θέλω νὰ δῶ τὸν ἀρχηγό σας, τὸ Ράμα. Τοῦ φέρνω μύνημα ἀπ' τὸ Δάλα τὸν ἀρχηγό μας, εἶπε στὸ φύλακα τῆς σπηλιάς.

— Τότε πρέπει νὰ τὸν περιμένῃς ὥσπου νὰ γυρίσῃ. Πῆγε μὲ τὸ μεγάλο του τὸ γιὸ καὶ μὲ τοὺς ἄντρες του στὸ δάσος. Ὅπου κι ἂν εἶναι θὰ γυρίσῃ. Κάτσε.

Οἱ δυὸ ἄντρες κουβέντιαζαν φωναχτά. Οἱ ὁμιλίες τους ἀκούγονταν ὡς μέσα στὴ σπηλιὰ, πού κάθονταν

οἱ γυναῖκες μὲ τὰ παιδιά. Περίεργες βγήκαν νὰ δοῦν ποῖός εἶναι ὁ ξένος καὶ τί ζητοῦσε.

Εἶχαν καιρὸ νὰ δοῦνε ξένο στὴ σπηλιά τους. Οἱ σπηλιές ἐκεῖνο τὸν καιρὸ βρίσκονταν σὲ μεγάλη ἀπόσταση ἢ μιὰ ἀπ' τὴν ἄλλη. Ἔτσι ἦταν πολὺ σπάνιο νὰ βλέπωνται μεταξύ τους οἱ ἄνθρωποι ποὺ ζοῦσαν σὲς διάφορες σπηλιές.

Ἡ ἀπόφαση τοῦ Ράμα.

Σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ γύρισε κι ὁ ἀρχηγὸς μὲ τὸ γιό του καὶ τοὺς ἄλλους ἄντρες. Μόλις εἶδε τὸν ξένο ἀγγελιοφόρο, κατάλαβε τί τρέχει. Κατάλαβε πὼς ἐρχόταν ἀπὸ τὴ σπηλιὰ τοῦ Λύκου γιὰ σοβαρὴ ὑπόθεση.

— Γιατί ἦρθες καὶ ποῖός σ' ἔστειλε; ρώτησε ὁ ἀρχηγός.

— Μὲ στέλνει ὁ ἀρχηγός μου ὁ Δάλας, νὰ σὲ χαιρετήσω ἀπὸ μέρος του, καὶ νὰ σοῦ πῶ νὰ πάρης τοὺς ἄντρες σου καὶ νὰ κοπιάσης τὸ γληγορώτερο στὴ σπηλιὰ του. Ὁ ἐχθρὸς τοῦ κήρυξε τὸν πόλεμο, κι εἶναι ἀνάγκη νὰ τότε βοηθήσης.

Σύναξε τότε ὁ Ράμας τοὺς ἄντρες του μέσα στὴ σπηλιὰ, μαζὶ καὶ τὸν Οὔλα, καὶ τοὺς εἶπε :

— Ὁ φίλος μου, ὁ γενναῖος Δάλας, ποὺ κάθεται στὴ σπηλιὰ τοῦ Λύκου, μᾶς προσκαλεῖ νὰ τότε βοηθήσωμε ἐνάντια στὸν ἐχθρό του, ποὺ τοῦ κήρυξε τὸν πόλεμο. Πρέπει νὰ τότε βοηθήσωμε. Δυὸ ἀπὸ σᾶς θὰ μείνουν στὴ σπηλιὰ γιὰ φρουροί. Ἔχομε γυναῖκες καὶ παιδιά, ποὺ δὲν πρέπει νὰ μείνουν μοναχές. Ποιοὶ ἀπὸ

σας θέλουν νὰ μείνουν φρουρά; Κανείς δὲ μίλησε. Ὅλοι ἤθελαν νὰ πᾶν μαζί του.

— Τότε, πρέπει νὰ βάλωμε κλῆρο, ξανάπε ὁ ἀρχηγός. Πήγαινε Οὐλα, νὰ φέρῃς μιὰ φούχτα ἄσπρα χαλίκια, μὰ βάλε μέσα καὶ δυὸ μαῦρα.

Σὰν ἦρθαν τὰ χαλίκια ἔβαλε τοὺς ἄντρες καὶ τράβηξαν κλῆρο. Κεῖνοι ποὺ πῆραν τὰ δυὸ μαῦρα ἔπρεπε νὰ μείνουν στὴ σπηλιά.

Γυρνᾷ τότε ὁ Ράμας καὶ λέει μὲ τὴ βροντερὴ φωνή του στὸν ἀγγελιοφόρο τοῦ Δάλα:

— Ἀκουσες τὴν ἀπόφασή μου. Πῆς λοιπὸν τοῦ ἀρχηγοῦ σου τοῦ Δάλα, πὼς πρὶν ὁ ἥλιος βασιλέψῃ γιὰ τρίτη φορὰ στὸ βάλτο, θάμει στὴ σπηλιά του. Κάθισε τώρα νὰ φᾶς μαζί μας μιὰ μπουκιά καὶ φεύγεις.

Ξεκινοῦν γιὰ τὴ σπηλιά τοῦ Λύκου.

Σὰν ἔφυγε ὁ μηνυτής, οἱ ἄντρες δοκίμασαν τ' ἄρματα τους κι ἔκαναν ὅλες τους τίς ἐτοιμασίες, γιατί τὴν ἄλλη μέρα τὰ χαράματα ἔπρεπε νὰ ξεκινήσουν...

Μὲ τὸ πρῶτο λάλημα τοῦ πετεινοῦ ἦταν ὅλοι στὸ πόδι, ντυμένοι, ποδεμένοι κι ἀρματωμένοι, ἀπ' τὴν κορφή ὡς τὰ νύχια.

Στὸ σκοῦφο τους εἶχαν μπηγμένα μαῦρα φτερὰ κοράκου· σημάδι πὼς ἔφευγαν γιὰ ἐκστρατεία. Ὁ Ράμας μὲ τὴν ἄσπρη λυκοπροβιά στίς πλάτες καὶ τὸν Οὐλα στὸ πλευρό του, πήγαινε μπρός.

Οἱ ἄλλοι ἀκολουθοῦσαν ἀμίλητοι...

Ὅπως τὸ εἶπε ὁ Ράμας ἔτσι κι ἔγινε. Πρὶν ἀκόμη προφτάσῃ ὁ ἥλιος νὰ βυθιστῇ γιὰ τρίτη φορὰ στὸ

βάλτο, βρισκόταν με τὸν ἄντρεα του μπρὸς στὴ σπηλιά τοῦ Δάλα. Μεγάλῃ ἢ χαρὰ του σὰν τοὺς εἶδε, μεγάλη καὶ ἡ ὑποδοχὴ πὺν τοὺς ἔκανε.

Ὑστερα ξαπλώθηκαν νὰ ξεκουραστοῦν στὴ σκιά ἐνὸς μεγάλου πλατάνου, καὶ ὁ Δάλας ἄρχισε νὰ λέη:

— Ἡμουν μιὰ μέρα με τὸν ἄντρεα μου κυνήγι. Κυνηγώντας μιὰν ἀρκούδα μῆκαμε στὸ δάσος πὺν κατοικοῦσε ὁ Λοῦπος. Κι ὅταν μᾶς εἶδε νὰ σκοτώνωμε τὴν ἀρκούδα μέσα στὴν περιοχὴ του, ἀγρίεψε καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη, πὼς θὰ μᾶς ἀρπάξη τὶς γυναῖκες μας καὶ τὰ παιδιὰ μας. Ἐτσι μᾶς κήρυξε πρῶτος τὸν πόλεμο.

Ἡ μάχη καὶ ὁ σκοτωμὸς τοῦ Δάλα.

Τὴν ἄλλη μέρα πέρασαν τὸ βάλτο καὶ ἔφτασαν στὸ πυκνὸ δάσος πὺν εἶχε τὴ σπηλιά του ὁ Λοῦπος με τὸν ἄντρεα του.

Μπροστὰ πῆγαιναν οἱ δυὸ ἀρχηγοὶ καὶ ὁ Οὐλας. Σὲ λίγο συναντήθηκαν με τὸν ἐχθρὸν καὶ ἡ μάχη ἄρχισε. Κι ἀπ' τὶς δυὸ μεριεὶς πολεμοῦσαν ἄγρια καὶ με μεγάλο πείσμα. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἄντρες τοῦ Λοῦπου ἔπεσαν στὴ μάχη, μὰ καὶ ὁ ἴδιος κοιτόνταν χάμω σκοτωμένος.

Σκοτώθηκαν καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους, μὰ λιγοστοί. Σὰν ἄρχισε τὸ κακὸ ὁ πρῶτος πὺν ἔπεσε τρυπημένος ἀπ' τὸ φονικὸ κοντάρι ἦταν ὁ Δάλας, ὁ ἀρχηγός. Γιατὶ πρῶτος αὐτὸς ρίχτηκε στὴ μάχη. Ἦταν πολὺ βαριὰ πληγωμένος καὶ ἀνάσαινε με δυσκολία. Ὁ Ράμας τούβγαλε τὸ κοντάρι ἀπ' τὸ στήθος καὶ τούδεσε τὴ βαθιὰ πληγή.

Μερικοί ἀπ' τοὺς ἄντρες ἔφτιαναν μὲ τὰ κοντάρια τῶν σκοτωμένων φορεῖα, γιὰ νὰ κουβαλήσουν τοὺς πληγωμένους στὴ σπηλιά. Πάνω σ' ἓνα τέτοιο φορεῖο κουβάλησαν καὶ τὸν ἀρχηγό τους τὸ Δάλα.

Τὸ πένθος καὶ ἡ κηδεία τοῦ ἀρχηγοῦ.

Σὰν ἔφτιασαν στὴ σπηλιά τους, ὁ Δάλας ἦταν πιά πεθαμένος.

Τότες ἄρχισε τὸ μεγάλο πένθος. Ἔβαψαν δλοὶ τους μαῦρα τὰ χέρια καὶ τὸ πρόσωπο, τύλιξαν τὰ μπράτσα τους μὲ προβιὲς καὶ τίς ἔδεσαν μ' ἓνα εἶδος κομπολόϊ καμωμένο ἀπὸ δόντια ἀρκούδας.

Ὑστερα ἔντυσαν τὸ νεκρὸ μὲ τὰ καλύτερά του ροῦχα καὶ δίπλα τούβαλαν τ' ἄρματαί του. Στὸ ἀριστερό του χέρι τούβαλαν τὸ πέτρινο τσεκούρι καὶ στὸ δεξιὸ τὸ κοντάρι του.

Ὁ νεκρὸς ἔμεινε στὴ σπηλιά μπροστὰ τρεῖς ὁλόκληρες μέρες. Οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά τὸν εἶχαν τριγυρισμένο καὶ τότε μοιρολογοῦσαν. Οἱ ἄντρες στὸ μεταξὺ αὐτὸ εἶχαν φύγει. Πῆγαν νὰ κυνηγήσουν μιὰ ἀρκούδα, γιὰ τὸ νεκρικό φαγοπότι.

Τὴν τρίτη μέρα ἔγινε ἡ κηδεία. Ἡ πένθιμη ἀκολουθία συνώδεψε τὸν ἀρχηγὸ ὥς τὴ σπηλιά, πὺ θὰ γινόταν ἡ ταφή. Πρῶτοι πήγαιναν τέσσερεις ἄντρες, κρατώντας στὸ χέρι τους ἀναμμένα δαυλιά, ὕστερα ἀκολουθοῦσε ὁ νεκρὸς καὶ κατόπι οἱ ἄλλοι ἄντρες. Μετὰ ἔρχονταν οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά. Μπροστὰ στὴ σπηλιά ἦταν ἀναμμένη μιὰ μεγάλη φωτιά καὶ πάνω τῆς ψηνόταν τὸ ἀρκουδίσιο κρέας γιὰ τὸ φαγοπότι.

Ὑστερα κατέβασαν τὸ νεκρὸ στὴ σπηλιὰ καὶ τότε βόλεψαν πάνω σὲ μιὰ πλατιὰ πέτρα, μὲ τὸ πρόσωπο στρεμένο στὴν ἀνατολή. Στὰ πόδια πάνω τούβαλαν τὸ ἕνα μπούτι τῆς ἀρκούδας. Ἦταν τὸ φαῖ πὺν θάπαιρνε στὸ μακρινό του ταξίδι.

Ὁ γυρισμός.

Ὑστερα ἀπ' τὸ φαγοπότι κύλησαν μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς σπηλιᾶς μιὰ πέτρα μεγάλη, γιὰ νὰ μὴν μπορῇ νὰ βγαίνει τῇ νύχτα ὁ νεκρὸς καὶ νὰ τρομάζη τοὺς ζωντανούς.

Ἐπειτα ξεκίνησαν ὅλοι μαζί γιὰ τὴ σπηλιὰ τοῦ μα-

καρίτη. Ἐκεῖ διάλεξαν τὸν καινούργιο ἀρχηγό. Ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἔξης κανεῖς δὲν ἔπρεπε πιά νὰ μιλῇ γιὰ τὸν πεθαμένο, κι οὔτε νὰ κρατᾷ πένθος. Ἐπρεπε νάναι χαρούμενοι, μιὰ κι ὁ ἔχθρὸς εἶχε νικηθῇ. Ὁ Ράμας μὲ τοὺς ἄντρες του ἔμειναν κάμποσες μέρες ἀκόμη στὴ σπηλιὰ τοῦ Λύκου.

Κι ὅταν πιά ἦρθε ἡ μέρα τοῦ φευγιοῦ, ὁ καινούργιος ἀρχηγὸς χάρισε σ' ὅλους πλούσια δῶρα. Ὁ Ράμας,

ὁ ἀρχηγός, πήρε ἓνα πολὺ ὁμορφο ἀκόντιο κι ἓνα κομπολόϊ ἀπὸ δόντια ἀρκούδας, κι ὁ Οὐλᾶς, ἓνα πέτρινο τσεκούρι. Ὑστερα ξεκίνησαν γιὰ τὸν τόπο τους. Στὸ δρόμο σκότωσαν ἓνα μεγάλο λάφι.

Κι ὅταν ἔφτασαν πίσω στὴ σπηλιά τους φορτωμένοι μὲ φαγώσιμα καὶ δῶρα, τότες πιά ἦταν ποὺ γίνηκαν οἱ μεγάλες οἱ χαρὲς καὶ οἱ πασκαλιές.

Ὁ Μάκης ποὺ τὰ ἤθελε ὅλα.

Ἦταν μιὰ φορὰ κι ἓναν καιρὸ ἓνα ἀγοράκι ποὺ τόλεγαν Μάκη. Ὁ Μάκης εἶχε τὴ συνήθεια νὰ λήη πάντα: «κι ἐγώ, κι ἐγώ!» Ὅταν καθόταν στὸ παραθύρι κι ἔβλεπε κανένα καβαλλάρη νὰ περνᾷ μπροστὰ ἀπ' τὸ σπίτι τους, φώναζε: «Θέλω κι ἐγὼ νὰ καβαλλήσω». Ὅταν ἔπαιζε στὸ περιβόλι κι ἔβλεπε κανένα πουλάκι νὰ πετᾷ ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο κι ἀπὸ κλαδί σὲ κλαδί, χτύπαγε τὰ χεράκια του καὶ φώναζε: «Θέλω κι ἐγὼ νὰ πετάξω!» Κι ὅταν πάλι ἔβλεπε τὰ χρυσόψαρα νὰ κολυμπᾶνε μέσα στὴ γυάλα, πάλι φώναζε: «Θέλω κι ἐγὼ νὰ κολυμπήσω!»

Κάποτε ὁ Μάκης ἦταν στὸ σπίτι ὁλομόναχος. Στεκόταν μπροστὰ στὴν πόρτα καὶ χτυπώντας μὲ τὸ καμμουτσίκι του φώναζε: «Χόπ! Χόπ!»

Κεῖνῃ τὴν ὥρα νὰ καὶ παρουσιάζεται μπροστὰ του ἓνα ἄσπρο ἀλογάκι μὲ ὀλόχρυση σέλα. Τὸ λευκὸ ἀλογάκι σταμάτησε μπροστὰ στ' ἀγοράκι, γονάτισε μὲ τὰ μπροστινά του πόδια, καὶ τοῦ λέει: «Ἀνέβα, Μάκη!» Πήδηξε τότε, ὁ Μάκης ἀλαφρὸς στὴ ράχη τοῦ ἀλόγου καὶ φώναξε: «Ὡραῖα! ἦρθε κι ἐμένα ἢ σειρά μου νὰ

καβαλλήσω ! Ζήτωωω ! χόπ ! χόπ ! » καὶ πηδοῦσε χαρούμενος.

Ἐξω, μποστὰ στὴ φραγή, κοντὰ στὸ χωράφι, στεκόταν ἡ ἀδερφοῦλα του.

— Γιὰ ποῦ τόβαλες, Μάκη, τότε ρώτησε σὰν τὸν εἶδε καβάλλα.

— Πάω νὰ γυρίσω τὸν κόσμο, ἔρχεσαι κι ἐσὺ μαζί μου; Ἐλα, ἔχει καὶ γιὰ σένα θέση.

— Ὅχι, ὄχι, Μάκη, δὲν ἔρχομαι. Ἐγὼ θὰ μείνω μὲ τὴ μαμὰ καὶ μὲ τὸ μπαμπᾶ.

— Τότες μείνε, ἐγὼ φεύγω, ἀντίο· καὶ χτύπησε τὸ ἀλογάκι μὲ τὸ καμουτσί του. Τὸ λευκὸ ἀλογάκι

πῆρε δρόμο κι ἔτρεχε μ' ὅλα του τὰ δυνατὰ σὰν ἀστραπή...

Στὴν ἀρχὴ πέρασαν πάνω ἀπὸ ἓνα μεγάλο, πολὺ μεγάλο λιβάδι. Ὑστερα ἀνεβοκατέβηκαν ἓνα πολὺ ψηλὸ βουνὸ κι ἀπὸ κεῖ, τρέχοντας πάντα, πέρασαν ἓνα μεγάλο, σκοτεινὸ δάσος.

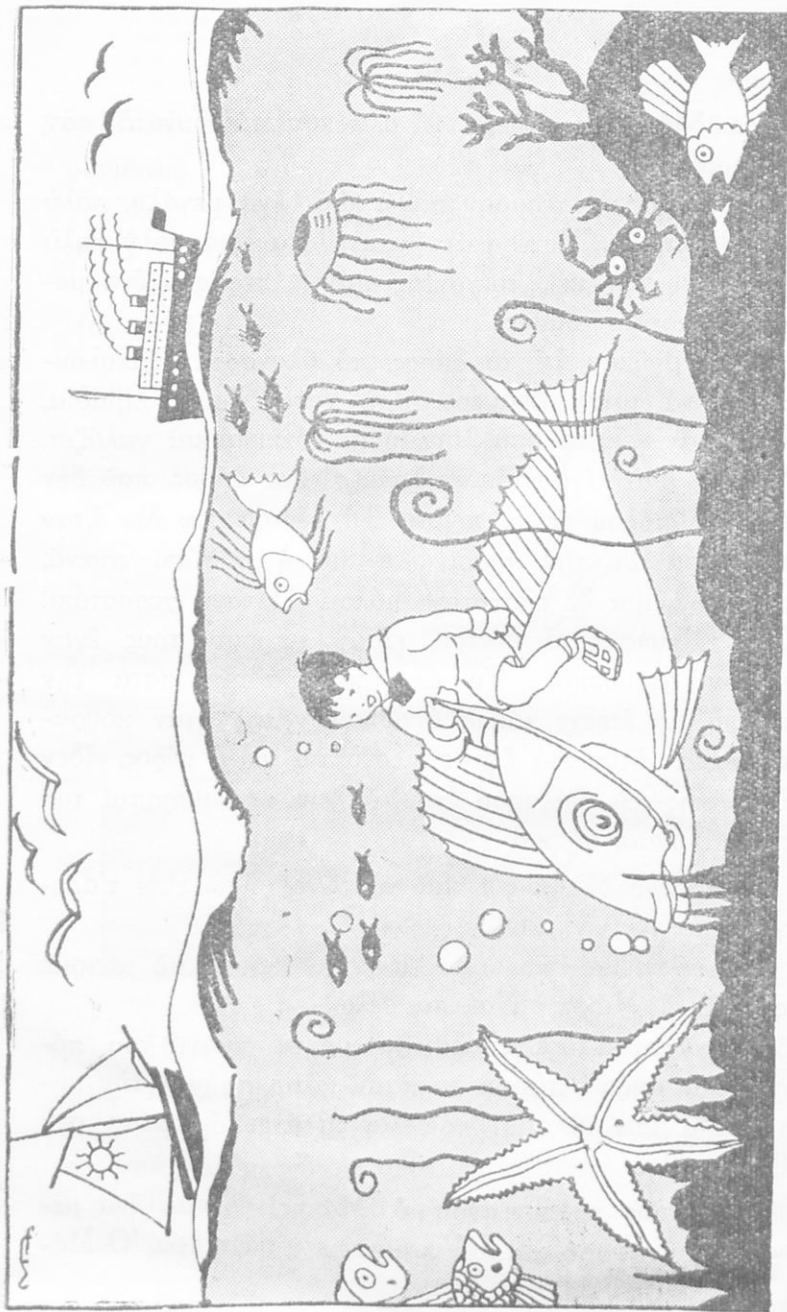
Σὰ βγῆκαν ἀπ' τὸ δάσος, τὸ ἄλογο κι ἑξακολουθοῦσε νὰ τρέχει ἀνάμεσα ἀπὸ καταπράσινα λιβάδια, ποὺ ἦταν γεμάτα ἀπὸ λουλούδια κόκκινα καὶ γαλάζια. Ὑστερ' ἀπὸ λίγο φτάσανε ξανὰ σ' ἓνα δάσος, ποὺ δὲν ἔμοιαζε διόλου μὲ τὸ πρῶτο. Τὰ δέντρα του δὲν ἦταν ψηλότερα ἀπ' τὴν πρασινάδα, μὰ ἦταν τόσο πυκνά, ποὺ τὸ χῶμα δὲ φαινόταν διόλου. Ἦτανε χειροτόπι. Σὰν τέλειωσαν τὰ δέντρα, εἶδαν μπροστά τους ἓναν ψηλὸν ἀμιμόλοφο. Τὸ ἀλογάκι τράβηξε κατὰ τὴν κορφή, μὰ ἔτρεχε κάπως σιγώτερα, γιατί ἦταν κουρασμένο. Κι ὅταν πιά ἔφτασαν στὸ πιὸ ψηλὸ μέρος, εἶδεν ὁ Μάκης τὴ θάλασσα ποὺ ἀπλωνόταν μπροστά του πλατιά, λαμπερὴ καὶ γαλάζια.

— Ἐγὼ δὲ μπορῶ πιά νὰ προχωρήσω, εἶπε τ' ἀλογάκι, πρέπει νὰ κατεβῆς.

— Ναί, μὰ ἐγὼ θέλω νὰ πάω ἀκόμα πιὸ μακριά, φώναξε ὁ Μάκης! Ναί, τὸ θέλω!

Τινάχτηκε τότε τ' ἀλογάκι μὲ τὰ πισινὰ του πόδια, καὶ μπάφ! πέφτει τὸ παιδὶ κάτω, παίρνει τὴν κατρακύλα καὶ κουτρουβαλώνοντας φτάνει ὡς μέσα στὴ θάλασσα!

Ὡς ποὺ νὰ συνεφέρῃ ὁ Μάκης, ἔρχεται ἓνα μεγάλο χρυσόψαρο καὶ τὸν παίρνει στὴ ράχη του. Ὁ Μά-

κης βολεύτηκε ἀμέσως κιόλας πάνω στὴ δροσερὴ ράχη τοῦ ψαριοῦ, καὶ κρατώντας το γερὰ ἀπ' τὰ φτερούγια ἄρχισε νὰ φωνάζῃ γεμάτος χαρὰ καὶ ἐνθουσιασμό!

— Ὠραῖα! Ἔτσι θὰ συνεχίσω τὴν καβάλλα!

— Ὁχι, τώρα θὰ κολυμπήσης, γουργούρισε τὸ ψάρι.

— Τόσο τὸ καλύτερο, φώναξε τὸ παιδί, ἐμένα τὸ κολύμπι μ' ἀρέσει πιότερο!

Ἔτσι ὁ Μάκης καβαληκεμένος πάνω στὴ ράχη τοῦ ψαριοῦ, περνᾷ τὴ μεγάλη, τὴ βαθιὰ θάλασσα. Κάτω στὸ βυθό της τὰ μικρὰ ψαράκια χόρευαν ἀπὸ τὴ χαρὰ τους, σὰν ἔβλεπαν τὸ Μάκη νὰ κολυμπᾷ, καὶ ψηλά, πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τους πετοῦσαν τὰ πουλιά, καὶ ἔλεγαν κελαηδώντας:

— Τὸν εἶδατε, καλέ, εἶναι ὁ Μάκης!

Μὰ κεῖ ποὺ πήγαιναν βλέπουν ἄξαφνα νάρχεται καταπάνω τους ἓνα καράβι. Στὴν πλώρη του καθόταν ὁ πατέρας τοῦ Μάκη ἀγαναχτισμένος κι ἀνήσυχος κι ἔβλεπε παντοῦ, κι ὅλο ζήτηγε, κι ὅλο ρωτοῦσε:

— Ποῦ νάναι ἄραγε τὸ παιδί αὐτό, ποῦ νὰ βρίσκεται;

Σὰν ἄκουσε ὁ Μάκης τὴ φωνὴ τοῦ πατέρα του, λέει στὸ χρυσὸ ψάρι:

— Βούτα, βούτα γρήγορα στὰ βαθιὰ, γιατί θὰ μὲ ἰδῇ.

Βυθίστηκε τὸ ψάρι κι ἔφτασε στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας, ὅπου στραφτοκοποῦσαν τὰ ἄσπρα φύκια, κι ἔλαμπαν τὰ κόκκινα ἄστρα τῆς θάλασσας. Τὰ μάτια ὅμως τοῦ Μάκη γέμισαν νερὸ καὶ τὰ ροῦχα του γίνηκαν μούσκεμα. Τότε φουρκισμένος ἄρχιζε νὰ φωνάζῃ τοῦ ψαριοῦ:

— Θέλω νὰ μ' ἀνεβάσης στὴν ὄψη, στὴν ὄψη!
Γλήγορα κιόλας, κουτὸ θεριὸ τῆς θάλασσας!

Ἀνέβηκε τότε τὸ ψάρι στὴν ὄψη, καὶ ἴσα-ἴσα τὴ
στιγμὴ πού ὁ Μάκης πρόβαλλε ἀπ' τὸ νερό, ὄρμα ἓνα
πελώριο ἄσπρο πουλί, τὸν παίρνει μὲ τὸ μεγάλο του
ράμφος, καὶ βάζοντάς τον πάνω στὸ ὦμο του, τὸν ἀνε-
βάζει ψηλὰ στὸν ἀέρα.

— Τώρα ἔχω φτερά, τώρα μπορῶ νὰ πετάξω, φώ-
ναξε χαρούμενος ὁ Μάκης. Ζήτωωω! Ἔτσι εἶναι πολὺ
πιο ὁμορφα!

Καὶ τὸ μεγάλο πουλί πετοῦσε ἀνέβαινε τοῦ ψή-

λους κι ὅλο ἀνέβαινε, μὰ ὁ ἥλιος κατέβαινε κι ὅλο κατέβαινε, ὥσπου βασίλειψε.

Τότε εἶδαν νὰ περνᾷ ἀπὸ μπροστά τους μιὰ γυναῖκα μ' ἓνα φόρεμα μακρὺ καὶ μαῦρο. Τὸ πρόσωπό της τὸ εἶχε σκεπασμένο κι αὐτὸ μ' ἓνα μαῦρο μακρὺ πέπλο. Προχωροῦσε μὲ βῆμα ἀργό, σὰ βασίλισσα, καὶ γύρω της σκορποῦσε τὸ σκοτάδι. Ἦταν ἡ νύχτα ποὺ κατέβαινε στὴ γῆ.

Τὸ πουλὶ δμῶς μὲ τὸ Μάκη ὅλο κι ἀνέβαινε ψηλότερα, ὥσπου ἔφτασε στὸ φεγγάρι καὶ στὰ μικρὰ ἀστρουλάκια.

— Καλησπέρα, Μάκη, ἀπὸ ποῦ μᾶς ἔρχεσαι; ρώτησαν μὲ τὴ λάμψη τους τὰ μικρὰ ἀστρουλάκια. Μὰ ἡ ὥρα εἶναι περασμένη, ἔπρεπε νάσουν κιόλα στὸ κρεβατάκι σου.

— Ἐγὼ δὲ θέλω νὰ πλαγιάσω· θέλω νὰ πετάξω ἀκόμη πιὸ ψηλά, ὡς τὸν οὐρανό. Θέλω νὰ ἰδῶ τὸν ἥλιο πῶς ἀνεβαίνει ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά.

Γέλασαν τ' ἀστρουλάκια μὲ τὴν καρδιά τους, καὶ τὸ πουλὶ γυρνᾷ καὶ λέει τοῦ Μάκη :

— Φίλε μου, δὲ μπορῶ νὰ πετάξω ὡς τὸν οὐρανό. Σὰ θές νὰ πᾶς ψηλότερα πρέπει νὰ καβαλλικέψης τὸ σύννεφο.

— Ναί, πηγαινέ με στὸ σύννεφο, τώρα κιόλας, ἀμέσως !

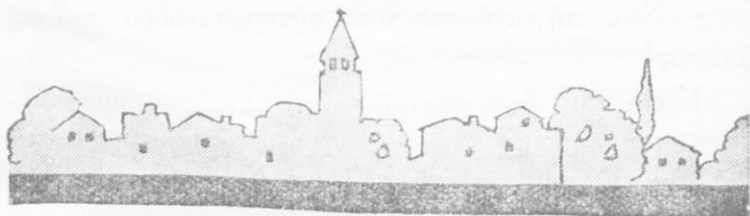
Κεῖνη τὴν ὥρα περνοῦσε ἓνα μεγάλο μαῦρο σύννεφο, ποὺ πῆρε τὸ Μάκη ἀλαφρὰ-ἀλαφρὰ στὴν ἀγκυλιά του καὶ τράβηξε τοῦ ψήλους. Κεῖ ποὺ πηγαιναν πετώντας μὲς στὰ πλάτη τοῦ αἰθέρα, τοῦ φάνηκε τοῦ

Μάκη ἄξαφνα πὼς ἔπεφταν πάνω στὰ μάγουλά του
κάτι σταγόνες μεγάλες καὶ ζεστές.

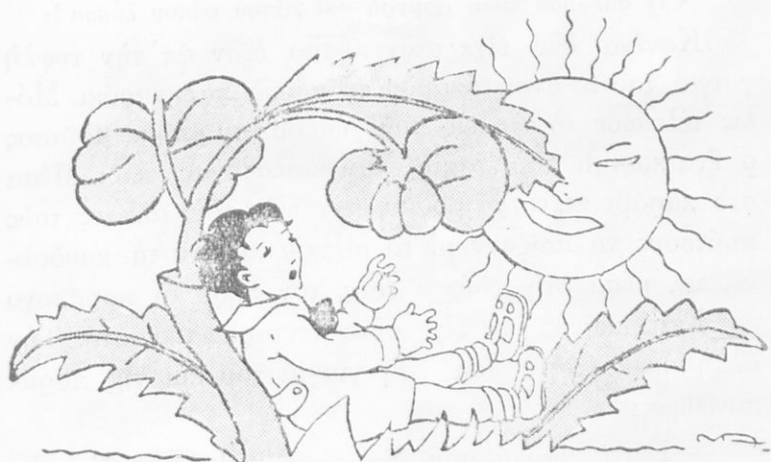
— Ἄχ, πὼς μοιάζουν σὰν τὰ δάκρυα τῆς μανού-
λας μου, εἶπε θλιμμένο τὸ μικρὸ ἀγοράκι.

— Ναί, καλὸ μου παιδάκι, εἶπε τὸ σύννεφο, εἶναι
τὰ δάκρυα τῆς μανούλας σου αὐτὰ ποὺ ἔνιωσες νὰ

πέφτουν στὰ μάγουλά σου. Πρὶν ἀπὸ λίγη ὥρα περ-
νοῦσα ἀπ' τὰ μέρη σας καὶ σὰν εἶδα τὴ μανούλα σου
νὰ κλαίῃ, πῆρα μαζί μου τὰ θερμά της δάκρυα. Μὰ
σκουπίσου, γιατί σὲ λίγο θὰ φτάσωμε στὸν οὐρανό, καὶ
κεῖ πρέπει νάχης καθαρὸ τὸ πρόσωπο!

Ὁ Μάκης τότες ἄρχισε τὰ δάκρυα καὶ τ' ἀνα-
φυλλητά:

— Ὁχι, ὄχι, δὲ θέλω πιά ν' ἀνεβῶ στὸν οὐρανό,
οὔτε τὸν ἥλιο θέλω νὰ ἰδῶ! Θέλω νὰ γυρίσω σπίτι
μας, θέλω νὰ πάω στὴ μανούλα μου!

Μόλις τ' ἄκουσε αὐτὰ τὸ σύννεφο ἄρχισε νὰ κατε-
βαίνει γλήγορα κι ὀλοένα γληγορότερα καὶ σὲ λίγο,
μπάμ! ὁ Μάκης βρέθηκε πεσμένος στὸ περιβόλι τους
κάτω ἀπὸ μιὰ ντοματιά. Ἐκεῖ κοντιὰ στεκόταν ἡ μα-
νούλα τοῦ Μάκη κλαμένη. Μόλις εἶδε τὸ Μάκη της,
ἔτρεξε, παραμέρισε τὰ κλαδιὰ καὶ παίρνοντάς τον στὴν
ἄγκυλιά της φώναξε γεμάτη χαρά:

—Νά το, καλέ, νά το τὸ ἀγοράκι μας, νά τος ὁ Μάκης μας! Ἰσα ἴσα κείνη τὴν ὥρα πρόβαλε κι ὁ ἥλιος πίσω ἀπ' τὸ βουνό, κι ὅλο του τὸ πρόσωπο ἦταν πλιμ-μυρισμένο ἀπὸ γέλιο καὶ φῶς.

Γιατί ἡ θάλασσα εἶναι ἀρμυρή.

«Ἡ θάλασσα εἶναι ἀρμυρὴ καὶ κάπου κάπου λύσσα!»

Κανένα δὲν εἶχε στὸν κόσμο ἐξὸν ἀπ' τὴν τυφλὴν γιαγιά του τὸ ἀνοιχτόκαρδο, τὸ χρυσὸ παληκαράκι. Μόλις τέλειωσε τὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ του μπῆκε μούτσος σ' ἓνα καράβι πὺν ἐτοιμαζόταν κιόλας γιὰ ταξίδι. Μέσα στὸ καράβι κείνο τὸ βράδυ, σὰν εἶδε τοὺς ἄλλους τοὺς μούτσους νὰ παίζουν μετὰ τὰ τέληρα καὶ νὰ τὰ κουδουνίζουν, μέσα στὴ φούχτα τους, τὸν πῆρε τὸ παράπονο.

Γιατὶ κείνος δὲν εἶχε οὔτε πεντάρα τσακιστή. Τὴν ἄλλη μέρα πῆγε ἴσα στὴ γιαγιά του καὶ τῆς παραπονέθηκε:

— Γιατὶ γιαγιά μου, δὲν εἶμαι κι ἐγὼ παιδὶ στὸν κόσμο! Γιατὶ οἱ ἄλλοι νάχουν τὰ τέληρα μετὰ τις φούχτες κι ἐγὼ τίποτε;

Σὰν ἄκουσε ἡ τυφλὴ γιαγιά τὸ παράπονο τοῦ ἀγγονοῦ της, στὴν ἀρχὴ στάθηκε σκεπτικὴ σὰ νὰ δίσταζε. Ὑστερὰ ὁμως τράβηξε πασπατευτὰ γιὰ τὴν κάμαρά της. Σὲ λίγο γύρισε κρατώντας στὸ χέρι της ἓνα μικρὸ χερόμυλο. Τὸν ἄπλωσε στὸν ἀγγονό της καὶ τοῦ λέει:

— Πάρε τὸ μύλο αὐτόνε, γιόκα μου, κι ὅσες φορὲς θὰ τοῦ λές:

«Καλέ μου μύλε, ἄλεσε
θέλω κι αὐτὸ καὶ κεῖνο...»

Θὰ σοῦ τ' ἀλέθῃ. Κι ἅμα πάλι τοῦ πῆς:

«Καλέ μου μύλε, στάσου πιά
δὲ θέλω ἄλλα, φτάνει.»

Θὰ σταματᾷ. Μὴν πῆς ὅμως σὲ κανένα τὸ μυστικό,
γιατὶ πάει, τὸν ἔχασες!

Τὸ παιδὶ χαρούμενο, φίλησε τὸ χέρι τῆς γιαγιᾶς
του καὶ τράβηξε γιὰ τὸ καράβι.

Τὸ βράδυ σὰν εἶδε τοὺς συντροφους του πάλι νὰ
παίξουν μὲ τ' ἀστραφτερὰ τάληρα, παίρνει τὸ μύλο
του, πηγαίνει σὲ μιὰ σκοτεινὴ γωνιά, γιὰ νὰ μὴν τὸν
δῇ κανεὶς, καὶ τοῦ φωνάζει:

«Καλέ μου μύλε, ἄλεσε
θέλω χρυσᾶ φλουριά.»

Ἄρχισε τότε ὁ μύλος ν' ἀλέθῃ χρυσᾶ φλουριά.
Ἔβαλε τότε τὸ σκοῦφο του ἀπὸ κάτω, καὶ τὰ φλουριά
ἔπεφταν μέσα, τρὶν, τρὶν, τρὶν...

Σὰ γέμισε ὁ σκοῦφος, λέει τὸ παιδί στὸ μύλο :

«Καλέ μου μύλε, στάσου πιά
δὲ θέλω ἄλλα, φτάνει».

Κι ὁ μύλος ἔπαψε ν' ἀλέθῃ. Τώρα ἦταν ὁ πιὸ
πλούσιος ἀπ' ὅλους μέσα στὸ καράβι...

Ὅταν τὰ ναυτόπουλα πεινοῦσαν, γιατί ὁ καπετάνιος
ἦταν κακὸς καὶ δὲν τοὺς ἔδινε νὰ φᾶνε ὅσο τρα-
βοῦσε ἢ ὀρεξή τους, φώναζε πάλι :

«Καλέ μου μύλε, ἄλεσε
θέλω ξεστῆς φραντζόλες...»

Κι ἄφηνε πάλι τὸ μύλο ν' ἀλέθῃ φραντζόλες ροδο-
ψημένες κι ὀρεχτικὲς κι ὅλο ν' ἀλέθῃ, ὥσπου τοῦ φώ-
ναζε νὰ σταματήσει :

«Καλέ μου μύλε, φτάνει πιά
δὲ θέλω ἄλλες, φτάνει».

Μὰ κι ὅ,τι ἄλλο ζητοῦσε τὸ παιδί, καλόβολος ὁ
μύλος, ποτὲς δὲν τοῦ χαλοῦσε τὴν καρδιά.

Οἱ σύντροφοί του ἀποροῦσαν, κι ὅλο τόνε ρωτοῦσαν.

Δὲ μᾶς λές, παληγάρι, ποῦ τὰ βρίσκεις κάθε φορὰ
τόσα πράματα, ποιὸς σοῦ τὰ δίνει;

— Παιδιά, αὐτὸ δὲν κάνει νὰ τὸ μάθετε! Κι οὔτε
νὰ μὲ ξαναρωτήσετε, γιατί δὲ θὰ σᾶς τὸ πῶ. Τί ἄλλο
θέλετε, ἀφοῦ τὰ μοιραζόμαστε.

Καὶ κεῖνοι σὰν εἶδαν κι ἀποεῖδαν, ἔπαιψαν πιά νὰ τόνε ρωτοῦνε.

Δὲν πέρασε ὅμως πολὺς καιρὸς κι ὁ διαστρεμμένος ὁ καπετάνιος μυρίστηκε τὰ καθέκαστα. Κάθε τόσο ὅλο καὶ κάτι τοῦ ζητοῦσε τοῦ παιδιοῦ. Μιὰ βραδιά μάλιστα τὸ φώναξε μέσα στὴν κουκέττα του καὶ τοῦ λέει:

— Φέρε ἐδῶ τὸ μῦλο σου καὶ βάλτονε νὰ μ' ἀλέση κοτόπουλα ψητά. Πῆγε τὸ παιδί κι ἔφερε μιὰ πιατέλα γεμάτη κοτόπουλα. Δὲν τοῦ ἔφτασαν ὅμως τοῦ ἀγριανθρώπου τὰ κοτόπουλα, ἤθελε καλὰ καὶ σώνει τὸ μῦλο. Ἄρχισε τότε νὰ δέρνη τὸ παιδί ἀλύπητα. Καὶ κεῖνο γιὰ νὰ γλυτώσῃ πῆγε καὶ τοῦ τὸν ἔφερε. Τούμαθε μάλιστα καὶ τὰ λόγια ποὺ ἔπρεπε νὰ λήῃ γιὰ νὰ τὸν κἀνῃ ν' ἀλέθῃ. Τ' ἄλλα ὅμως τὰ λόγια, ποὺ ἔπρεπε νὰ λήῃ γιὰ νὰ σταματᾷ, ὁ καπετάνιος οὔτε νιάστηκε νὰ τὰ ρωτήσῃ.

Ὑστερα ἀπὸ λίγο, κεῖ ποὺ περπατοῦσε τὸ παιδί μόνον του πάνω στὸ κατάστρωμα, πάει σιγὰ - σιγὰ ἀπὸ πίσω του ὁ καπετάνιος, τοῦ δίνει μιὰ σκουντιά καὶ τὸ οἰχνεὶ στὴ θάλασσα! Κι οὔτε συλλογίστηκε ὁ ἄκαρδος τὴν τυφλὴν γιαιὰ του, ποὺ περίμενε μὲ τόση λαχτάρα τὸ γυρισμὸ του!...

Ὅλο τὸ πλήρωμα τοῦ καραβιοῦ, πίστεψε πὼς ἔγινε δυστύχημα. Ἔτσι τοὺς ἔδωσε νὰ καταλάβουν ὁ καπετάνιος τους.

Κατέβηκε ὕστερα στὴν κουκέττα του κι ἄρχισε νὰ τριβῇ τὰ χέρια του εὐχαριστημένος, γιὰτὶ τοῦ εἶχε μείνει ὁ μῦλος.

Τὴν ἄλλῃ μέρα, σὰν τοῦ χρειάστηκε ἁλάτι, κάνει τοῦ μύλου:

«Καλέ μου μύλε, ἄλσε,
θέλω λευκὸ ἄλατι».

Ἄρχισε λοιπὸν ὁ μύλος ν' ἀλέθῃ ἄλατι, ἀπὸ ἐκεῖνο
τὸ σπιράτο. Κι ὅταν πιά γέμισε ἡ γαβάθα, φωνάζει ὁ
καπετάνιος:

— Αἴ φτάνει πιά!

Μὰ ὁ μύλος ἐξακολουθοῦσε.

— Φτάνει σοῦ λέω! χύνεται ἀπ' ἔξω, καὶ θὰ μοῦ
γεμίσης τὴν κουκέττα.

Μὰ ποῦ νὰ καταλάβῃ ὁ μύλος.

Σὲ λίγο ὅλο καὶ γέμιζε ὁ τόπος, κι ὁ καπετάνιος
φώναζε ὅλο καὶ πιὸ δυνατά. Μὰ ὁ μύλος τὸ σκοπὸ
του. Ἄρχισε τότε νὰ χειρονομᾷ σὰν τρελλὸς ὁ καπε-
τάνιος καὶ νὰ φωνάζῃ, ἔτσι ὡς ἦταν βλάστημος καὶ
κακόγλωσσος.

Στὰ τελευταῖα, σὰν εἶδε τὸ ἄλατι ν' ἀνεβαίνει καὶ
νὰ τὸν πνίγῃ, ἀρπάζει τὸ μύλο καὶ βγαίνει στὸ κατὰ-
στρωμα. Σκοπὸς του ἦταν νὰ τὸν πετάξῃ στὴ θάλασσα.
Μὰ κεῖνῃ τῇ στιγμῇ τούρχεται μιὰ κατακέφαλα — κα-
νεῖς δὲν ξαίρει ἀπὸ ποῦ — καὶ τότε στρώνει φαρδὺ πλατὺ
χάμω. Ὁ μύλος σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ τῇ δουλειά του,
ἀλέθει κι ὅλο ἀλέθει. Γέμισε τὸ κατὰστρωμα, γέμισαν
οἱ κουκέττες ξεχείλισαν σὲ λίγο καὶ τ' ἀμπάρια. Ἐτσι
ἄρχισε τὸ καράβι σιγὰ-σιγὰ νὰ βουλάζῃ.

Φωνές, κακὸ στὸ καράβι μέσα. Φωνάζει ὁ καπετά-
νιος, φωνάζουν οἱ ναῦτες, μὰ κανεῖς δὲν κοιτᾷ νὰ ζυ-
γώσῃ τὸ μύλο.

Τρέχει τότες ὁ καπετάνιος, ἀρπᾷ μιὰ μεγάλη βα-
ριά σπάθα ποὺ εἶχε καὶ τὸν κομματιάζει.

Τί νομίζετε ὅμως πὼς γίνηκε τότες; Τὸ κάθε κομμάτι τοῦ μύλου γίνηκε κι ἓνας μύλος ἀπαράλλαχτος σὰν καὶ κεῖνον ποὺ κομμάτιασε ὁ καπετάνιος, κι ἄρχισαν ὅλοι μαζί ν' ἀλέθουν.....

Σὲ λίγο τὸ καράβι βούλιαζε καὶ πῆρε μαζί του τὸν καπετάνιο καὶ τοὺς μύλους. Καὶ νὰ μὴ θαρρέψετε πὼς στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας σταμάτησαν οἱ μύλοι τὸ ἄλεσμα. Ἀλεθαν, ἄλεθαν. Κι ἂν θέλετε νὰ ξαίρετε, ἀκόμα ἀλέθουν. Μὰ κι οὐτε, λέει, θὰ σταματήσουν στὸν αἰῶνα. Γιατὶ κι ἂν ἀκόμα τοὺς φωνάξη κανεῖς τὰ σωστά λόγια, εἶναι τόσο βαθιὰ τὰ νερά, ποὺ δὲ θ' ἀκούσουν.

Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ μποροῦσε νὰ μὴν ἀρμυρίσει τὸ νερὸ τῆς θάλασσας;

Ἡ καρδιὰ τῆς μάνας.

Μιά φορὰ κι ἓναν καιρὸ ἦταν ἓνας κακὸς καὶ διαστρεμμένος βασιλιάς. Ὅλους τοὺς ζήλευε! Ἦθελε ὅλων τὸ κακό.

Ἦταν κι ἓνας γερομυλωνάς, ἄνθρωπος φτωχός, ὅμως ἐργατικός. Ὁ μυλωνάς εἶχε μιὰ κόρη ποὺ τὴν ἔλεγαν Ρηνούλα. Ὅπου βρισκόταν κι ὅπου στεκόταν παινοῦσε τὶς χάρες της. Τέτοιες χάρες εἶχε ἡ Ρηνούλα.

Μιά μέρα, τὸ λοιπόν, ὁ μυλωνάς ἔτυχε νὰ πάη στὸ περιβόλι τοῦ παλατιοῦ γιὰ κάτι δουλειές.

Ἀνταμώθηκε μὲ τὸν περιβολάρη κι ἄρχισε πάλι νὰ παινεύη τὴν κόρη του.

— Ἐ! μπάριμπα - Στέλιο, τοῦ ἔλεγε, νὰ ἤξαιρες τί χουσό κορίτσι ἔχω, τί ἔξυπνο καὶ τί προκομένο.

— Ἀλήθεια, μπάριμπα Γιάννη;

— Ἀλήθεια, λές; Ἔλα μιὰ μέρα νὰ δῆς τὸ νοικοκυριό της, ν' ἀπορρήσῃς.

Ὁ στρίγγλος ὁ βασιλιάς τ' ἄκουσε τὰ λόγια αὐτὰ ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ πειράχτηκε.

— Δέ μοῦ λές ἐσύ, γέρο, λέει τοῦ μυλωνᾶ, τί μᾶς κοπανᾷς ἐδῶ ὀλοένα γιὰ τὸ κορίτσι σου;

— Ἀφέντη βασιλιά, ἀποκρίθηκε ὁ γέρος, τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ κορίτσι μου δὲν ἔχω στὸν κόσμο. Οὔτε πλούτη ἔχω ἐγώ, σὰν ἐλόγου σου, οὔτε χρυσάφι. Γιὰ τί πρᾶμα θέλεις νὰ μιλῶ;

— Καὶ μένα δὲ μὲ λογαριάζεις; λέει ὁ βασιλιάς.

— Ἐσὺ ἔχεις ὅλα τὰ καλὰ, μὲ γειά σου μὲ χαρὰ σου. Ὅμως ἐγὼ τῇ Ρηνούλα μου δὲν τὴν ἀλλάζω καὶ μὲ ὅλο σου τὸ βασίλειο. Εἶναι ἄξια, ἡ κόρη μου, ἀφέντη βασιλιά μου. Καὶ τὸ σανὸ ἀκόμη ποὺ ἔχεις μέσα στὸ σταῦλο σου μπορεῖ νὰ τόνε δουλέψῃ καὶ νὰ τόνε κάνῃ μάλαμα.

— Τί λές γέρο, ὁ σανὸς γίνεται ποτὲ μάλαμα!

— Μὲ τὴ δουλειὰ καὶ μὲ τὴν προκοπὴ ὅλα γίνονται.

— Ἔτσι ἔ; καλὰ. Τότε νὰ μοῦ τὴ στείλῃς ἐδῶ καὶ θὰ δοῦμε... εἶπε ὁ βασιλιάς καὶ γούρλωσε τὰ μάτια του. Τὸ ἀγαποῦσε πολὺ τὸ χρυσάφι ὁ βασιλιάς. Ἦταν τὸ μόνο πρᾶμα ποὺ ἀγαποῦσε σ' αὐτὸν τὸν κόσμο.

Ὁ γέρος μετάνοιωσε γιατί τὰ εἶπε ὅλα αὐτά, μὰ δὲ μποροῦσε νὰ κάνῃ διαφορετικά.

Πῆρε λοιπὸν τὴν κόρη του καὶ πῆγε στὸ παλάτι.

— Ἐσύ, κυρά, ξαίρεις νὰ κάνῃς τὸ σανὸ μάλαμα; ρώτησε ὁ βασιλιάς.

Ἡ Ρηνούλα τὰ ἔχασε.

Πῆρε τὸ κορίτσι ὁ βασιλιάς καὶ τὸ μαντάλωσε στὸ
στάβλο ποὺ ἦταν γεμάτος σανό.

Ἀκουῖς, κακομοίρα, ἂν ὡς αὔριο δὲν κάνης τὸ σανὸ
μάλαμα, θὰ σοῦ πάρω τὸ κεφάλι! Ἔλα τώρα, ἄρχισε
τὴ δουλειά.

Κλείδωσε ὁ κακὸς ὁ βασιλιάς τὸ σταῦλο καὶ ἔφυγε.

Ἡ καημένη ἡ Ρηνούλα ποτὲ δὲ φανταζόταν πὺς
μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν τόσο κακοὶ ἄνθρωποι στὸν κόσμο.
Πάγωσε μόλις ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ βασιλιά καὶ ἔβαλε
τὰ κλάματα.

Τί νὰ κάνη; Γίνεται ποτὲς ὁ σανὸς μάλαμα;

Ἔκλαιγε ἡ καημένη, ἔκλαιγε...

Τὰ μάτια της πρήστηκαν καὶ φλογίστηκαν ἀπὸ τὸ
κλάμα.

Μὰ κείνην τὴν ὥρα ξανανοίγει ἡ πόρτα καὶ παρου-
σιάζεται ἓνας δράκος. Ἡ Ρηνούλα πῆγε νὰ πεθάνη
ἀπ' τὴν τρομάρα της.

— Μὴ φοβᾶσαι, κόρη μου, εἶπε ὁ δράκος, μὴν
κλαῖς. Ἔνοια σου. Ἐγὼ ξαίρω τί θέλει ὁ βασιλιάς καὶ
θὰ τὸ φτιάσω. Μὴ χαλᾶς τὴν καρδιά σου! Μὰ ἄκου ἐδῶ.
Τί θὰ μοῦ δώσης, ἂν δουλέψω τὸ σανὸ καὶ σοῦ τὸν
κάνω μάλαμα;

— Θὰ σοῦ δώσω τὸ δαχτυλιδάκι μου, εἶπε στὸ δράκο.

Ἔτσι ἔκλεισαν τὴ συμφωνία, καὶ σὲ τρία λεπτὰ
μέσα ὁ δράκος ἔκαμε τὸ σανὸ μάλαμα.

Πῆγε νὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴ χαρά της ἡ Ρηνούλα.
Ἔδωσε μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση τὸ δαχτυλιδάκι της στὸ
δράκο. Ὑστερα, γιὰ τὴν πὰ ἦταν κουρασμένη, ἔγειρε τὸ
κεφαλάκι της καὶ τὴν πῆρε ὁ ὕπνος.

Πρωὶ πρωὶ ἔφτασεν ὁ βασιλιάς.

Κοίταξε ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα καὶ εἶδε πὼς κοιμόταν ἡ μικρούλα.

Ἔτριξε τὰ δόντια σου ἀπὸ τὸ θυμὸ του, κι ἀνοίγοντας τὴν πόρτα φώναξε:

—Κοιμᾶσαι, παλιοκόριτσο! Στάσου νὰ σοῦ δείξω ἐγώ! Μόλις ὅμως μπῆκε θάμπωσαν τὰ μάτια του ἀπὸ τὸ χρυσάφι. Αὐτὸς ποὺ ἦταν πάντα κατσουφιασμένος, χαμογέλασε.

—Καλά, τῆς εἶπε, πήγαινε.

Σὲ λίγο ὅμως μετάνοιωσε, γιατί ἦταν ἀχόρταγος, φιλόοργος καὶ πλεονέχτης. Διάταξε τότε κι ἔφεραν περισσότερο σανό.

—Σὰ δὲ μοῦ κάνης καὶ τοῦτο τὸ σανὸ μάλαμα, εἶπε ἀγριεμένος, θὰ σὲ σκοτώσω αὐριο. Ἄν ὅμως τὸν κάνης, θὰ σὲ κάνω βασίλισσα.

Ἐκλείσε τὴν πόρτα ὁ βασιλιάς κι ἔφυγε.

Ἡ Ρηνούλα ἀπελπίστηκε πάλι, τάχασε κι ἔβαλε τὰ κλάματα. Μὰ ὁ δράκος ξαναπαρουσιάστηκε.

—Τί θὰ μοῦ δώσης σήμερα, κόρη μου, ρώτησε ὁ δράκος, ἂν σοῦ κάνω τὸ σανὸ μάλαμα;

Ἡ Ρηνούλα κοιτάχτηκε, ψάχτηκε, δὲν εἶχε πιά τίποτε.

Κοίταξε ἀπελπισμένη τὸ δράκο καὶ βούρκωσαν τὰ μάτια της. Ὁ δράκος ἐτοιμάστηκε νὰ φύγη.

Μὰ πρὶν φύγη, γύρισε καὶ λέει στὴ μικρούλα:

—Δὲν ἔχεις νὰ μοῦ δώσης τίποτε κι ὁ βασιλιάς θὰ σὲ σκοτώσῃ. Ἐγὼ σοῦ φτιάνω πάλι τὸ μάλαμα, ἂν μοῦ ὑποσχεθῇς νὰ μοῦ δώσης τὸ πρῶτο σου παιδί,

δταν γίνης βασίλισσα. Ἡ Ρηνούλα τὸ ἄκουσε καὶ χάρηκε. Μπά! τί ἦταν αὐτό, τὸ πρῶτο της παιδί! Τῆς φάνηκε πὼς ὁ δράκος τῆς ζητοῦσε πιὸ λίγο κι ἀπὸ τὸ δαχτυλιδάκι της.

Ὁ δράκος ἄλλαξε τὸ σανὸ σὲ μάλαμα. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ βασιλιάς δὲ μπόρεσε νὰ μὴν κρατήσῃ τὸ λόγο του, κι ἔκαμε τῇ Ρηνούλα βασίλισσα. Ἡ Ρηνούλα χάρηκε. Μὰ ὁ γερομυλωνάς, ποὺ προτιμοῦσε τὴν κόρη του ἀπ' ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου, πικράθηκε πολὺ.

Δυὸ τρία χρόνια ὕστερα, ἡ Ρηνούλα ποὺ ἦταν πιά βασίλισσα, εἶχε ἓνα μικρό, χαριτωμένο παιδάκι. Εἶχε ξεχάσει πιά τὴν ὑπόσχесή της καὶ τὸ δράκο, ὅταν μιὰ μέρα τὸν εἶδε ἄξαφνα μπροστά της.

— Ἡρθα! δός μου τὸ παιδί σου, μοῦ τὸ ὑποσχέθηκες!

Πῆγε νὰ τρελαθῇ ἡ καημένη ἡ Ρηνούλα. Ρίχτηκε στὰ πόδια τοῦ δράκου ἔβαλε τὰ κλάματα.

Πρόσφερε ἓνα σωρὸ πλούτη τοῦ δράκου, μὰ αὐτὸς ἔσκασε στὰ γέλια.

— Ἐγὼ τὸ παιδί σου θέλω καὶ δὲν ἀκούω λόγια!

Ἐκλαιγε καὶ χτυπιόταν ἡ Ρηνούλα, καὶ παρακαλοῦσε τὸ δράκο ἂν θέλῃ νὰ φάῃ τὴν ἴδια καὶ ν' ἀφήσῃ τὸ παιδί της. Μὰ ὁ δράκος ποὺ εἶχε πιὸ καλὴ καρδιά ἀπὸ τὸ βασιλιά, τῆς εἶπε:

— Κακομοίρα! ἂν σὲ σκοτώσω ἐσένα, τί θ' ἀπογίνῃ τὸ παιδί σου; Παιδὶ χωρὶς μάνα, παιδὶ ὀρφανό, πὼς μπορεῖ νὰ μὴ μαραθῇ, νὰ μὴ σβῆσῃ!

Ἡ ἀπελπισία τῆς μάνας γίνηκε πιὸ μεγάλη!

— "Ακουσε, τῆς εἶπε τότε ὁ δράκος. Δὲν εἶμαι καὶ πολὺ κακὸς ἐγώ. Θὰ σοῦ ἀφήσω τὸ παιδί σου, ἂν μοῦ χαρίσης τὸ θρόνο σου καὶ τὸ βασίλειό σου.

Ἡ καχομοῖρα ἢ μητέρα ἀνατινάχτηκε καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπό της ἀπὸ χαρὰ.

— Μὲ γειά σου μὲ χαρὰ σου, εἶπε, καὶ τιμὲς καὶ δόξες καὶ πλοῦτη καὶ παλάτια! "Αφῆσέ μου τὸ παιδί μου μόνο καὶ πάρε ὅλα τ' ἄλλα. Σοῦ τὰ χαρίζω. Δὲ μὲ μέλει, θὰ τοῦ μάθω ἐγὼ τοῦ γιοῦ μου νὰ δουλεύη καὶ ἔτσι θὰ κερδίξῃ μόνος του τὸ ψωμί του.

Πέρασαν τώρα κάμποσα χρόνια ἀπὸ κεῖνο τὸν καιρό.

Τὸ τραγούδι τοῦ γερομυλωνᾶ ξαναγίνηκε πάλι χαρούμενο σὰν καὶ πρῶτα. Ὁ μύλος ὀλοένα γυρίζει καὶ ἀλέθει. Ἡ δουλειὰ δὲν τοῦ λείπει ποτέ, γιατί τώρα ὁ γέρος δὲν εἶναι πιά μόνος του. Ἐνα γερὸ παληκάρι γεμάτο ζωὴ καὶ δύναμη δουλεύει χαρούμενο καὶ εὐτυχισμένο κοντά του. Εἶναι ὁ ἑγγονός του. Μὰ πὺ ἐτυχισμένη ἀπ' ὅλους εἶναι ἡ μανούλα, πὺ μόλις τελειώσῃ τὴ δουλειά της, περιμένει ἀνυπόμονα τὸ καλὸ της τὸ παιδί, γιὰ νὰ τὸ ξεκουράσῃ μὲ τὰ χάδια της καὶ μὲ τὴν περιποίησή της.

ΤΕΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ παιδιά βοηθοῦνε τὴν Ἀννούλα.....	Σελ.	3
Γιὰ νὰ μὴν τιμωρηθῇ ὁ ἀδερφοῦλης του	»	6
✓ Στὸ γιαπὶ	»	8
✓ Ὁ ἐργολάβος.....	»	11
✓ Πῶς γλύτωσε ὁ Πίπης τὴν τιμωρία.....	»	13
✓ Ἡ Παστρικούλα.....	»	16
Βροχή, χαλασμοὶ κόσμου!.....	»	18
Ἡ βροχή, ποίημα	»	21
Σπουργῖτες	»	22
Ὁ γάμος τῆς πεταλούδας.....	»	26
Πεταλούδα, ποίημα Σ. Σπεράντσα	»	27
✓ Συναυλία, ποίημα Ζ. Παπαντωνίου	»	28
Τὰ φύλλα τῶν δέντρων	»	29
Σιλουέτες.....	»	33
Τὸ πρῶτο γράμμα	»	35
Ὁ γάμος τοῦ Ἡρακλῆ	»	39
Ἡ γατούλα ποὺ δὲν ἤθελε νὰ πεθάνῃ.....	»	44
Σκύλος καὶ γάτα.....	»	47
Ὁ ἀνεμοδείκτης	»	50
Ὁ ἥλιος κι ὁ ἀέρας, ποίημα Γ. Δροσίνη.....	»	52
Τὰ βαφτίσια	»	53
✓ Μιὰ εὐγενικὴ πράξη.....	»	57
✓ Ὁ δρόμος γιὰ τὸ σχολεῖο.....	»	61
✓ Ὁ πλούσιος φτωχός.....	»	64
Ἄν δὲν ἔβρεξε	»	67
Τὸ θανατοουργὸ βοτάνι	»	69
Ἡ Λίνα καὶ τὰ σπουργῖτια	»	70
✓ Τί ἔπαθε τὸ κουνελάκι ὁ Πετρή, ποῦ ἔχασε τὰ λό- για τῆς μάνας του.....	»	73
Ὁ Κυπάρισσος καὶ τὸ λάφι.....	»	80
Ὁ Κεφάλας	»	83
Ἡ ἀλεποῦ καὶ ὁ τράγος.....	»	86

Ὁ κύριος Μαгдаληνῆς	Σελ.	88
Ἡ Φανούλα καὶ τὸ ἄλλογο	»	92
Θέλεις χρυσάφι, ἔπαρε χρυσάφι	»	95
Οἱ καλοὶ φίλοι	»	98
Ὁ Σκύλος μου, ποίημα Σ. Σπεράντζα	»	100
Οἱ γάτες τοῦ παπποῦ	»	101
Τὰ γατάκια, ποίημα Ζ. Παπαντωνίου	»	104
Πῶς βαδίζουμε στὴ γῇ	»	105
Ἀπὸ τὰ ζῶα στὴ μηχανή	»	106
Ἀπὸ τὴ γῇ στὴ θάλασσα	»	107
Στὸ νερὸ μὲ τοὺς τροχούς καὶ μὲ τὸν ἔλικα	»	108
Οἱ ἄνθρωποι στὸν ἄερα	»	110
Ὁ σπουργίτης καὶ τὰ χελιδόνια	»	112
Παραμονὴ τοῦ Ἀἱ Γιαννιοῦ	»	115
Τ' Ἀἱ-Γιαννιοῦ οἱ φωτιές, ποίημα Σ. Σπεράντζα	»	123
Ὁ βοσκὸς ποὺ δὲν ἦταν εὐχαριστημένος	»	124
Ὁ Βοσκός, ποίημα Ι. Πολέμη	»	127
Ἡ θεὰ Δήμητρα	»	127
Ὁ βασιλεὺς ὁ Χρόνος καὶ τὰ παιδιὰ του	»	133
Τέσσερα ἀδέρφια, ποίημα Ἀλ. Πάλη	»	145
Τὰ ζῶα, ποίημα Ι. Πολέμη	»	146
Ὁ καθένας μὲ τὴν ἀξία του	»	147
Ἡ Μπιμπή, ἡ χήνα τῆς κυρὰ-Σιδεραϊνας	»	150
Ὅταν ἤμουν μικρὴ	»	151
Στὸ λιβάδι	»	152
Οἱ τσουνκίδες	»	153
Ἐνα δυστύχημα	»	155
Ἡ τρομάρα	»	156
Ἡ μάχη	»	156
Στὸ βάλτο	»	158
Μ-σα στὸ σκοτάδι	»	159
Τὸ βασανιστήριον	»	159
Ὁ θάνατος τῆς Μπιμπῆς	»	160
Οἱ χῆνες, ποίημα Ι. Πολέμη	»	161

Οἱ κοῦκοι	Σελ. 162
Ἡ μαμὰ ἡ μέλισσα	» 166
Οἱ κυψέλες τοῦ θεοῦ Παύλου	» 169
Τὸ κεντρί, ποιήμα Ἰ. Πολέμη	» 173
Τὸ Λιοντάρι καὶ ἡ σκνίπα	» 174
Δὲν τὴν ὠφέλησε ἡ πονηριά της	» 179
Ἡ κερασσιά	» 181
Ἡ χρυσόμαλλη προβιά	» 183
Ὁ λαγὸς κι ὁ σκατζόχερος	» 190
Πῶς ζοῦσαν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι. Ὁ βάλτος καὶ τὸ δάσος	» 196
Ἡ σπηλιὰ	» 198
Ἔρχονται οἱ κυνηγοὶ	» 200
Ὅλοι στὴ δουλειὰ	» 202
Ἡ γιαγιά	» 203
Τὸ κυνήγι τῶν ἀρκούδων	» 204
Τὸ θάψιμο τοῦ σκοτωμένου	» 208
Πίσω στὴ σπηλιὰ	» 209
Ὁ ἀγγελιοφόρος τοῦ Δάλα	» 211
Ἡ ἀπόφαση τοῦ Ράμα	» 212
Ξεκινοῦν γιὰ τὴ σπηλιὰ τοῦ Λύκου	» 213
Ἡ μάχη κι ὁ σκοτωμὸς τοῦ Δάλα	» 214
Τὸ πένθος καὶ ἡ κηδεία τοῦ ἀρχηγοῦ	» 215
Ὁ γυρισμός	» 216
Ὁ Μάκης πὺν τὰ ἤθελε ὅλα	» 217
Γιατί ἡ θάλασσα εἶναι ἀρμυρὴ	» 226
Ἡ καρδιά τῆς μάνας	» 231

0020561310
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

